

**Акціонерне товариство
«Державний експортно-імпортний банк України»**

Звіт керівництва (звіт про управління)

Річна консолідована фінансова звітність

*За рік, що закінчився 31 грудня 2021 року,
зі звітом незалежного аудитора*

ЗМІСТ

ЗВІТ КЕРІВНИЦТВА (ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ)	3
---	---

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

РІЧНА КОНСОЛІДОВАНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Консолідований звіт про фінансовий стан.....	41
Консолідований звіт про прибутки та збитки	42
Консолідований звіт про сукупний дохід.....	43
Консолідований звіт про зміни у власному капіталі.....	44
Консолідований звіт про рух грошових коштів (прямий метод)	45

ПРИМІТКИ ДО РІЧНОЇ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

1. Основна діяльність.....	46
2. Основа складання фінансової звітності.....	46
3. Основні положення облікової політики.....	50
4. Суттєві облікові судження та оцінки	64
5. Інформація за сегментами	65
6. Грошові кошти та їх еквіваленти	68
7. Зміни в зобов'язаннях у фінансовій діяльності.....	69
8. Витрати за очікуваними кредитними збитками.....	69
9. Кредити та аванси банкам.....	70
10. Кредити та аванси клієнтам.....	72
11. Інвестиційні цінні папери.....	77
12. Інвестиційна нерухомість.....	80
13. Основні засоби.....	81
14. Нематеріальні активи.....	83
15. Податок на прибуток.....	83
16. Інші фінансові активи та інші фінансові зобов'язання.....	85
17. Інші нефінансові активи та інші нефінансові зобов'язання.....	86
18. Похідні фінансові інструменти	87
19. Кошти банків	88
20. Інші залучені кошти	89
21. Кошти клієнтів	91
22. Субординований борг.....	93
23. Капітал	94
24. Договірні та умовні зобов'язання.....	96
25. Процентні доходи та витрати	103
26. Комісійні доходи та витрати	104
27. Витрати на виплати працівникам та інші адміністративні та операційні витрати.....	104
28. Управління ризиками	105
29. Справедлива вартість активів та зобов'язань	120
30. Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення.....	126
31. Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки.....	127
32. Операції з пов'язаними сторонами	128
33. Достатність капіталу.....	130
34. Події після звітної дати	131

Консолідований звіт керівництва (консолідований звіт про управління)

АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ДЕРЖАВНИЙ ЕКСПОРТНО – ІМПОРТНИЙ БАНК УКРАЇНИ»

(звіт керівництва (звіт про управління) складено відповідно до вимог статті 126 Закону України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки», Положення про розкриття інформації емітентами цінних паперів, затвердженого рішенням НКЦПФР від 3 грудня 2013 року № 2826, Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», «Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України», затвердженої постановою Правління НБУ від 24 жовтня 2011 року № 373)

Акціонерне товариство «Державний експортно-імпортний банк України» (далі – Укрексімбанк, АТ «Укрексімбанк», Банк/банк або емітент)) засновано у 1992 році та внесено до Державного реєстру банків 23 січня 1992 року за номером 5, «Укрексімбанк» здійснює свою діяльність на підставі Банківської ліцензії №2.

Станом на 31 грудня 2021 та 2020 років 100% статутного капіталу Укрексімбанку належать державі. Функції з управління корпоративними правами держави у Банку здійснює Кабінет Міністрів України.

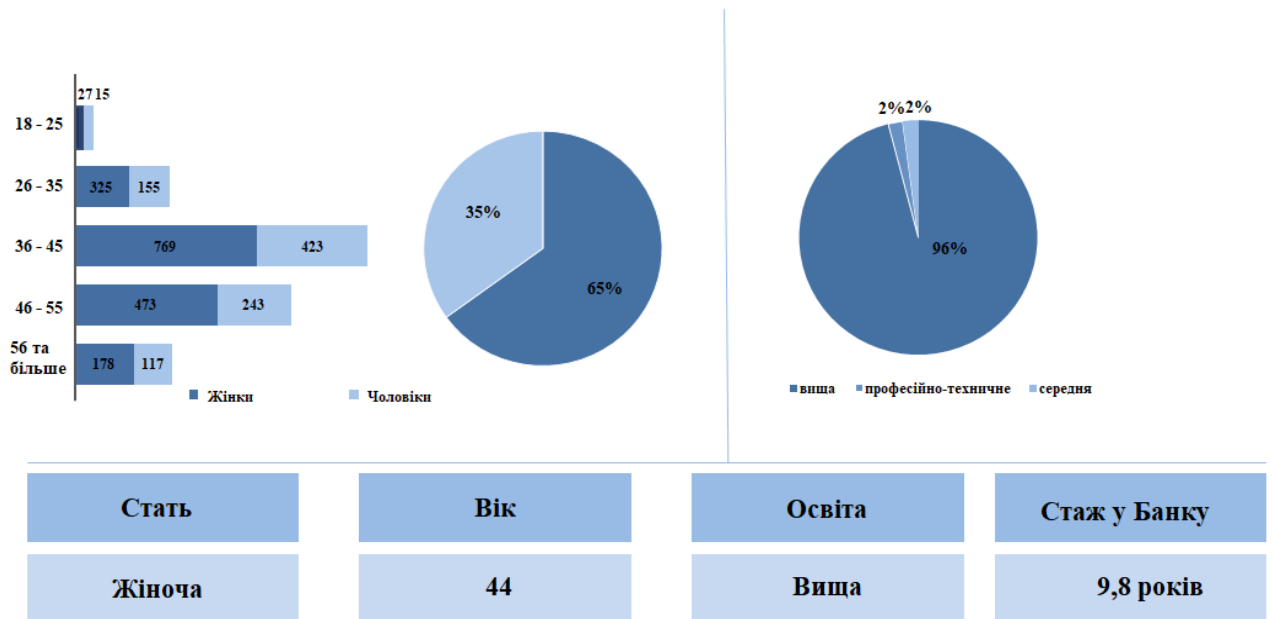
Головний офіс Укрексімбанку знаходиться у м. Києві по вул. Антоновича, 127. Банк має 22 філії та 29 відділень (31 грудня 2020 року: 22 філії та 38 відділень) і два представництва в Лондоні та Нью-Йорку. Банк та його філії є єдиною юридичною особою.

Історично основним видом діяльності Укрексімбанку є обслуговування експортно-імпортних операцій. Наразі Укрексімбанк має диверсифіковану клієнтську базу, що включає значну кількість великих промислових і державних підприємств. Укрексімбанк приймає вклади від фізичних та юридичних осіб, надає кредити, здійснює платіжне обслуговування в Україні та переказ коштів за кордон, операції з обміну іноземних валют, інвестує кошти, здійснює розрахунково-касове обслуговування клієнтів та надає інші банківські послуги.

Однією із головних функцій Укрексімбанку є сприяння, від імені Уряду України, обслуговуванню кредитних договорів, що підписані Урядом України та урядами інших держав. Укрексімбанк виступає агентом Уряду України та обслуговує кредити від іноземних фінансових установ у відповідності до зазначених договорів.

Людські ресурси, зайнятість, повага до прав людини, інтелектуальний капітал та його використання для досягнення цілей банку, боротьба з корупцією

АТ «Укрексімбанк» є надійним роботодавцем в фінансовому секторі країни. Профіль команди та профіль працівника Банку виглядають наступним чином:

Станом на 31.12.2021 загальна облікова чисельність в системі АТ «Укресімбанк» становить 2 725 працівників.

HR-служба, яку реформовано у 2020 році, відповідає сучасній моделі організації бізнесу. Нова структура HR-служби у 2021 році забезпечила реалізацію комплексного підходу до управління персоналом: підбір, адаптація, оцінка, винагороди працівників, організаційний розвиток, кадрове адміністрування, навчання та розвиток персоналу, нематеріальна мотивація персоналу та внутрішні комунікації.

В рамках стратегії розвитку АТ «Укресімбанк» розроблено та затверджено **нову HR-стратегію АТ «Укресімбанк» 2020-2022**, стратегічна ціль якої: послідовне впровадження трансформаційних змін в управлінні персоналом, як основи для зміцнення бренду роботодавця, побудова та збереження високопрофесійної, залученої, лояльної, мотивованої команди Банку, яка здатна гнучко реагувати на зміни у внутрішньому та зовнішньому середовищі та забезпечувати лідируючі позиції Банку на фінансовому ринку.

У 2021 році з метою організації прозорого та централізованого **найму персоналу**, підвищення якості підбору кандидатів на вакантні посади в усіх самостійних структурних і відокремлених підрозділах Банку, встановлення єдиних принципів погодження кандидатів відповідно до стратегічних планів та потреб Банку було **розроблено та затверджено** «Положення про підбір та погодження персоналу». Підібрано та оформлено **457 працівників**, з них 49 працівників на посади тактичного та стратегічного рівнів.

Упродовж 2021 року продовжено впровадження комплексної **системи оцінки персоналу**, в рамках якої успішно реалізовувались заходи з оцінки персоналу з використанням валідних інструментів відповідно до світових практик. Станом на 31.12.2021 року проведено оцінку за компетенціями для керівників тактичного рівня підрозділів бізнесу Філій та Головного банку (41 працівник пройшов assessment centre).

В 2021 році в Банку продовжено побудову **нової системи навчання та розвитку персоналу**, в рамках якої було проведено офіційний запуск Академії EXIM (13.12.2021 р.), та запущено нову, сучасну дистанційну онлайн платформу навчання (17.12.2021 р.).

Проведено аналіз потреб у навчанні персоналу, розроблено та затверджено План навчання працівників Банку на 2022 рік (Наказ №377-21 від 31.12.2021 р.).

Упродовж 2021 року:

- працівники Банку 36 455 разів пройшли навчання на 52 дистанційних курсах;
- 264 працівники Банку прийняли участь у 108 навчальних заходах організованих зовнішніми провайдерами;

- для співробітників Департаментів КБ, СБМКС та РБ проведені онлайн тренінги у форматі ЗУМ: «Час продавати», на яких тренерами Банку навчено: КБ – 51 співробітник (6 груп), РБ – 263 співробітника (33 групи), СБМКС – 40 співробітників (4 групи);
- запущено перші очні тренінги – за рік було проведено 16 заходів, на яких було навчено 125 працівників.

У зв'язку з трансформацією регіональної мережі в 2021 році Департаментом по роботі з персоналом було здійснено **централізацію процесів кадрового адміністрування**.

В рамках внутрішніх комунікацій та розвитку корпоративної культури продовжується процес **побудови нової корпоративної культури Банку**, яка спрямована на підтримку досягнення бізнесом своїх стратегічних цілей.

Працює **система горизонтальних та вертикальних внутрішніх комунікацій**, які допомагають якісно каскадувати ключові меседжі Банку працівникам. Для популяризації цінностей та стратегії Банку, а також посилення комунікацій керівництва, вперше за довгий час проведено стратегічні збори «Exim Motivation Days» за участю регіональних керівників та директорів ССП.

Розроблено та реалізовано низку заходів та проєктів для підтримки і подальшого розвитку корпоративної культури, що спрямовані на об'єднання працівників та зміцнення корпоративного духу. Серед реалізованих – корпоративні заходи, що підтримують традиції Банку, а також проєкти «Exim Christmas Fest», «Брати по крові», «Посилка герою», «Exim Gallery», «Exim Help», «Крамниця добра».

У 2021 році в Банку було впроваджено wellbeing-концепцію, в рамках якої створено 2 нових проєкти: «Exim Energy», орієнтований на розвиток ментального та фізичного здоров'я співробітників, та «Exim Hobby Club», який має на меті створення спільних інтересів для більш ефективної комунікації та єдності. У рамках «Exim Energy» проведено сезон тренувань з кросфіту та йоги на свіжому повітрі, оновлено роботу спортивної зали, проведено онлайн-лекції з нутриціології, проводяться щотижневі спортивні заняття. Організовано участь команди Банку в бігових марафонах, в проєкті «Велосотка», створено та офіційно зареєстровано команду Банку з триатлону, яка вже показала високі результати у всеукраїнських змаганнях.

Повага до прав людини.

Питанням поваги до прав людини Банк у своїй діяльності керується Конституцією України, суворо дотримується законодавства і нормативних актів України, нормативних документів Банку, Кодексом поведінки (етики) АТ «Укресімбанк», Антикорупційної програми акціонерного товариства «Державний експортно-імпортерний банк України», а саме:

- В Банку поширюється культура поваги до керівників та працівників Банку. Керівникам та працівникам Банку надаються рівні можливості для професійного розвитку, реалізації трудових прав, розвитку професійного потенціалу. Керівництво Банку вживає заходів, спрямованих на охорону праці та здоров'я керівників та працівників Банку, створюючи необхідні умови для їх безпечних умов праці та підвищення соціального добробуту;
- В Банку не допускаються будь-які прояви дискримінації щодо керівників та працівників Банку за ознакою расової приналежності, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, гендерної ідентичності, сексуальної орієнтації, етнічного, соціального та іноземного походження, чи будь-якими іншими ознаками під час прийому на роботу, оплати праці, просування по службі;
- Основними критеріями для призначення керівників та працівників Банку на вищу посаду є їхні досягнення та здібності. Кожен працівник Банку має право висунути свою кандидатуру на вільні вакансії, що наявні в Банку, за умови відповідності кваліфікаційним вимогам;
- Банк у своїй діяльності не застосовує переслідування осіб будь-якого роду.

Банк не використовує та не підтримує використання праці дітей, які не досягли встановленого трудовим законодавством мінімального віку, з якого допускається прийняття на роботу.

По системі АТ «Укресімбанк» щороку встановлюються норми тривалості робочого часу за календарем п'ятиденного робочого тижня, який не перевищує 40 годин на тиждень, з двома вихідними в суботу та неділю з обов'язковим дотриманням норм тривалості робочого часу.

Відповідно до вимог чинного законодавства України працівникам Банку надаються різні види відпусток, зокрема, щорічна відпустка (основана та додаткова за особливий характер праці), додаткова відпустка у зв'язку з навчанням, соціальні відпустки (зв'язку з вагітністю та пологами, відпустка для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, працівникам, які мають дітей, тощо), відпустки без збереження заробітної плати.

Працівники Банку підтримують здоровий спосіб життя долучаючись до зовнішніх та внутрішніх заходів, спрямованих на активний спосіб життя. Кожен працівник Банку забезпечений полісом з добровільного медичного страхування.

Технологічні ресурси та їх використання для досягнення цілей банку

2021 року АТ «Укресімбанк» продовжував трансформацію своєї ІТ діяльності з метою досягнення необхідного рівня розвитку інформаційних технологій для побудови сучасного цифрового ефективно функціонуючого банку, який забезпечує лояльність цифрових користувачів його послуг, достатній рівень надійності й захищеності функціонування ІТ-інфраструктури та гнучкості впровадження новітніх технологій і систем у відповідності з вимогами бізнесу.

У звітному році було реалізовано низку важливих технологічних рішень, спрямованих на покращення обслуговування юридичних осіб та приватних клієнтів. Банк продовжив розширення використання електронного документообігу в поточній діяльності та впровадив сучасну платформу BPMS для побудови наскрізних бізнес-процесів.

Банк повністю завершив у червні 2021 року переведення всіх банківських операцій в АБС Б2 після виведення з експлуатації БІС «Грант», що тимчасово використовувався в паралельному з основною АБС режимі. Це дозволило створити потужний фундамент для подальшої автоматизації процесів та надання нових сервісів клієнтам.

Протягом 2021 року банком було впроваджено:

- Систему BankID НБУ для онлайн-доступу до адміністративних, державних, банківських, страхових та інших послуг;
- Верифікацію клієнтів за допомогою мобільного застосунку Дія;
- Перший в Україні сервіс казначейських операцій Deal Tracker Refinitiv для прискореної обробки валютних угод клієнтів у більших обсягах та за кращими курсами;
- Автоматизацію операцій з цінними паперами фізичних та юридичних осіб;
- Автоматичний переказ коштів зі спеціального рахунка в банку на поточні рахунки учасників ринку електроенергії та газу;
- Технологію відстеження маршруту та швидкого проходження міжнародних платежів у рамках повноправної участі банку в SWIFT gpi в якості Live Member з 6 грудня 2021 року;
- Модуль iFOBS.Tracker, що дозволяє клієнтам – юридичним особам – відстежувати в режимі онлайн трасу своїх вихідних міжнародних платежів по всьому ланцюжку їх проходження через SWIFT до етапу зарахування на рахунок отримувача з зазначенням статусу, часу обробки, взятих банками-посередниками комісій;
- Технологію баратофакторної автентифікації користувачів SWIFTAlliance на базі мобільного застосунку Oracle Authenticator, що відповідає вимогам SWIFT Customer Security Program;
- Застосунок iFOBS Mobile для юридичних осіб для контролю балансу підприємства без прив'язки до стаціонарного робочого місця. Серед оновлених функцій – підбір депозиту за визначеними параметрами та акцептування розрахунків за допомогою SMS-паролів, що дозволяє керівникам підтверджувати вихідні платежі підприємства з будь-якої точки світу та в будь-який час;
- Розширення функціональності мобільного додатку для приватних клієнтів Enter EXIM 2.0 (можливість замовлення і отримання без відвідування банку цифрових платіжних карток для розрахунків за кордоном та обміну валют онлайн; використання геообмежувачів для підвищення рівня безпеки використання карток; відображення IBAN для підвищення зручності в роботі з переказами).

Процесингова система, побудована на платформі Way4, забезпечує надійне безвідмовне функціонування карткового процесингу в режимі 24x7 у взаємодії з МПС Visa, Mastercard, American Express та НПС «Простір». В цій системі, що повністю відповідає вимогам PCI DSS, реалізовано, крім базової функціональності карткового процесингу, також технології GooglePay/ApplePay, Purchase with CashBack, PIN Delivery by SMS. При цьому система обслуговує не лише АТ «Укресімбанк», а й низку банків-афіліатів, які не мають власної процесингової системи. В 2021 році в банкоматній мережі Банку введено в експлуатацію систему захисту функціонального ПЗ банкоматів ATMSecurix, що підвищило рівень захисту банкоматної мережі Банку.

Всі фізичні сервери банку працюють у віртуальному середовищі VMware, що забезпечує раціональне використання серверних потужностей та дозволяє віртуалізованим серверам працювати у відмовостійкій конфігурації. У банку використовуються сучасні засоби захисту електронної інформації від мережних та вірусних атак, захист від СПАМу та ін. види захисту.

В АТ «Укресімбанк» розпочато модернізацію та впровадження сучасних засобів інформаційної та кібербезпеки, зокрема: системи захисту від мережових атак, системи захисту кінцевих точок, корпоративної мережі, системи моніторингу подій інформаційної безпеки тощо. Розпочато впровадження сучасної інфраструктури відкритих ключів.»

Винагороди 2021

Нагорода For sustainable partnership in driving cashless від компанії Visa.

Компанія Visa відзначила Укресімбанк нагородою «За стале партнерство у розвитку безготівкових розрахунків». Укресімбанк отримав нагороду за розвиток Cashless-екосистеми світового класу.

Рейтинг торговців цінними паперами Фондової біржі ПФТС.

Укресімбанк посів четверте місце в рейтингу торговців цінними паперами Фондової біржі ПФТС. Порівняно з аналогічним періодом минулого року банк піднявся відразу на 25 позицій.

Щоквартальний рейтинг кращих банківських продуктів для бізнесу від аналітиків компанії «Простобанк Консалтинг».

Строкові вклади державного Укресімбанку посіли I та II місце у щоквартальному рейтингу кращих банківських продуктів для бізнесу від аналітиків компанії «Простобанк Консалтинг».

Державний Укресімбанк став першим серед українських банків, який впровадив Deal Tracker as a Service від компанії Refinitiv в інфраструктуру міжбанківської торгівлі на відкритих ринках.

Укресімбанк першим в Україні запровадив комплексне рішення з управління потоками міжбанківського трейдингу від компанії Refinitiv, що входить до London Stock Exchange Group.

Видання «Рейтинг»

Згідно даним видання «РЕЙТИНГ» ПАТ «Державний експортно-імпорتنний банк України» увійшов у рейтинг ТОП200 найбільших компаній України за сумою сплати податкових платежів за 2020 рік, зайнявши 98 місце.

Нагорода від Національного депозитарію України спільно з ПАТ «Розрахунковий центр» і Професійною асоціацією учасників ринків капіталу та деривативів.

Укресімбанк отримав диплом «За розширення лінійки нових інструментів на ринках капіталу України».

Рейтингове агентство Fitch Ratings.

13 жовтня 2021 року рейтингове агентство Fitch Ratings оприлюднило звіт, у якому підтвердило довгострокові рейтинги дефолту емітента (IDRs) акціонерного товариства «Державний експортно-імпорتنний банк України» на рівні «В» з позитивним прогнозом, і підвищило рейтинг стійкості (VR) до «B+» із «ССС+».

Агентство Moody's підвищило рейтинг АТ «Укресімбанк»

Moody's Investors Service ("Moody's") 16 грудня 2021 року повідомила про підвищення рейтингу базової оцінки кредитоспроможності (BCAs) АТ «Укресімбанк» до рівня "b3" з рівня "саa1".

Агентство Moody's підвищило рейтинг АТ «Укресімбанк»

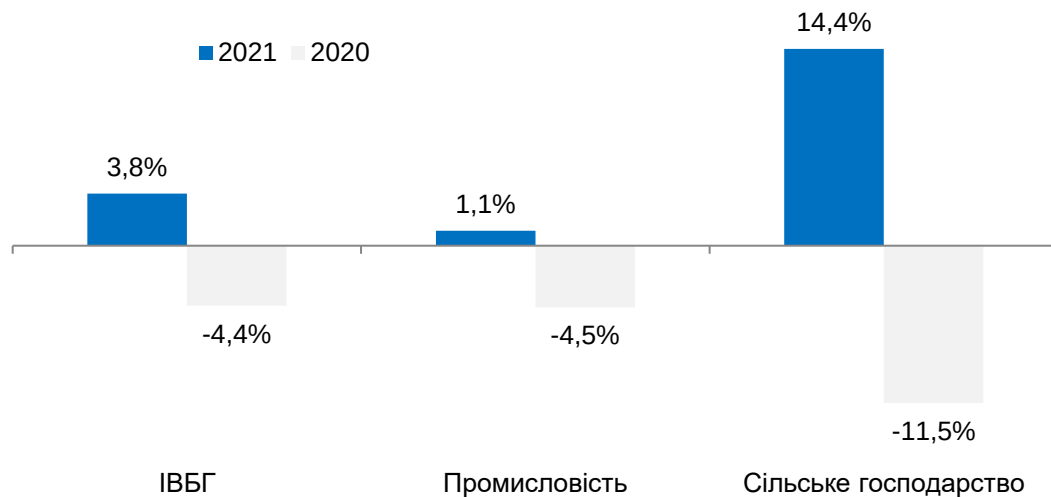
Moody's Investors Service ("Moody's") 16 грудня 2021 підвищило скоригований ВСА Укресімбанку з "саa1" до "b3", оцінку ризиків контрагентів (CR Assessment) до "B2"(cr) з "B3"(cr) і рейтинги ризиків контрагентів (CRR) з "B3" до "B2".

Характер бізнесу (опис зовнішнього середовища, в якому здійснює діяльність банк, короткий опис діючої бізнес-моделі, основні продукти та послуги)

Опис зовнішнього середовища

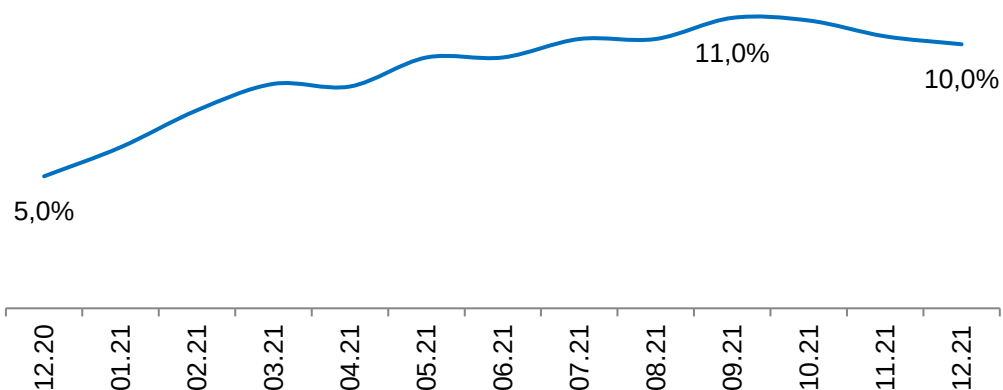
У 2021 році світова економіка та, зокрема, банківський сектор України знаходились під впливом пандемії, що викликана поширенням COVID-19. Розповсюдження нового штаму Omicron у низці країн, стримувало зростання світової економіки у 2021 році. За підсумками 2021 року індекс виробництва базових галузей України зріс на 3,8% у річному вимірі, як і очікувалось, в 2021 році розпочалось відновлення економіки країни після кризи 2020 року. Основним драйвером росту було сільське господарство 14,4% (2021рік), що обумовлено рекордним урожаєм та ростом цін на глобальному ринку.

Індекс виробництва базових галузей (ІВБГ) ¹

У 2021 році зростання споживчих цін прискорилося (із 5% у 2020) до 11% у вересні та уповільненням до 10% у грудні 2021². Значне зростання цін спостерігалось практично у всіх секторах економіки: 13% склало подорожчання оброблених продовольчих товарів за рік; 10,4% зростання вартості послуг за підсумками 2021 року; 11,8% зміна цін на сири продукти харчування за рік; 13,6% склав ріст адміністративно регульованих цін у 2021 році; 26,5% склало зростання вартості палива за підсумками року.³

Динаміка індексу споживчих цін

Основні макроекономічні показники у 2020-2021 роках

Показники	31 грудня 2020 року	31 грудня 2021 року
Промислове виробництво, зміна у % (до грудня п.р.)	(4,5)	1,1 ⁴
Частка безробітного населення, % (дані НБУ)	10,1	10,1 ⁵

¹ https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Dodatky_MM_2022-01.xlsx?v=4

² https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Tables_Charts_2022-Q1.xlsx?v=4

³ https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/CPI_2021-12.pdf?v=4

⁴ <http://www.ukrstat.gov.ua/express/expr2022/01/09.pdf>

⁵ https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Tables_Charts_2022-Q1.xlsx?v=4

Міжнародні резерви НБУ, млрд. дол. США	28,8	30,9 ⁶
Офіційний курс гривні до дол. США, грн. / дол. США	28,27	27,27 ⁷

За підсумками 2021 року міжнародні резерви України зросли на 2,1 млрд. дол. США до 30,9 млрд. дол. США (в еквіваленті). Такий обсяг резервів є рекордним за останні дев'ять років. Збільшити міжнародні резерви Національному банку вдалося за рахунок позитивного сальдо валютних інтервенцій в обсязі 2,4 млрд. дол. США у 2021 році, що супроводжувалось зміцненням курсу гривні відносно долара на 1 гривню: із 28,27 на початок 2021 року до 27,27 на кінець 2021 року.⁸

У відповідності до попередніх даних НБУ поточний рахунок у 2021 році повернувся до дефіциту -2 088 млрд. дол. США, або 1,1% до ВВП (у 2020 році був рекордний профіцит 3,4%), що обумовлено значними обсягами реінвестованих доходів і виплат дивідендів (-14 млрд. дол. США у 2021, що значно більше показника 2020 року - 3,1 млрд. дол. США). Дефіцит торгівлі товарами залишився майже на рівні попереднього року (6,7 млрд. дол.) не зважаючи на сталий внутрішній попит. Розширення дефіциту поточного рахунку також стримували грошові перекази трудових мігрантів. Вони зросли на 25% за рік на тлі відкриття кордонів і відновлення економік країн-реципієнтів.

Приплив капіталу за фінансовим рахунком (чисте запозичення) у 2021 році становив 2,6 млрд. дол. США та зумовлювався як операціями приватного, так і державного секторів (у 2020 році чистий відплив становив 3,3 млрд. дол. США).⁹

Платіжний баланс України у 2020-2021 роках, млн. дол. США¹⁰

<i>Статті платіжного балансу:</i>	<i>31 грудня 2020 року</i>	<i>31 грудня 2021 року</i>
<u>A. Рахунок поточних операцій</u>	5 267	(2 088)
<u>B. Рахунок операцій з капіталом</u>	(3)	15
<u>C. Фінансовий рахунок</u>	3 274	(2 560)
<u>D. Зведений баланс (= A + B - C)</u>	1 990	487

У 2021 році НБУ, з метою мінімізації впливу проінфляційних ризиків та забезпечення стійкого зниження інфляції до цілі 5%, посилив монетарну політику, а саме збільшив облікову ставку із 6% на початок 2021 року до 9% на кінець 2021 року (у 2020 році за рахунок пом'якшення монетарної політики облікова ставка була знижена із 13,5% на початок року до 6% на кінець року).¹¹

Середньозважені гривневі ставки за кредитами та депозитами банків змінили тренд у 2021 році та зросли: +0,7 в.п. до 13,3% у листопаді 2021 для нових кредитів резидентів; +0,8 в.п. до 5,2% у листопаді 2021 за новими депозитами резидентів¹².

Діюча бізнес-модель

Бізнес-модель банку передбачає:

- фокусування на продовженні реалізації програм з МФО в рамках кредитування експортноорієнтованих підприємств;
- фокусування на існуючих та залученні нових клієнтів для обслуговування експортно-імпортних операцій, а також консультативної підтримки;
- розвиток бази корпоративних клієнтів;
- збереження преміальних роздрібних клієнтів зі значними залишками коштів.
- розширення периметру комерційних банків, яким надається фінансування в рамках програм МФО;

⁶ <https://bank.gov.ua/ua/markets/international-reserves-allinfo/dynamics?startDate=01.12.2020&endDate=01.01.2022>

⁷ <https://bank.gov.ua/ua/markets/exchangerate-chart?cn%5B%5D=USD&startDate=31.12.2020&endDate=31.12.2021>

⁸ <https://bank.gov.ua/ua/news/all/u-2020-rotsi-mijnarodni-rezervi-ukrayini-zrosli-do-vosmirichnogo-maksimumu>

⁹ https://bank.gov.ua/files/ES/State_m.pdf

¹⁰ https://bank.gov.ua/files/ES/BOP_m.xlsx

¹¹ <https://bank.gov.ua/ua/markets/interest-rates?startDate=01.01.2020&endDate=31.12.2021>

¹² https://bank.gov.ua/files/4-Financial_markets.xlsx

Кабінет Міністрів України на засіданні 9 грудня 2020 року схвалив Стратегію розвитку Державного експортно-імпортного банку України. Оновлена стратегія спрямована на виконання «Основних напрямів діяльності Укрексімбанку на 2020-2024» та передбачає комплексну трансформацію, яка ґрунтується на трьох компонентах, зокрема, на бізнес-моделі, на операційній моделі і фінансовій стійкості.

Відповідно до бізнес-моделі банк зосередиться на своєму основному бізнесі, зокрема, експортно-імпортних компаніях і держпідприємствах, а також скороченні витрат на обслуговування нецільових клієнтів. Операційна модель передбачає оптимізацію процесів і радикальну діджиталізацію зі скороченням фізичної присутності. Фінансова стійкість досягатиметься шляхом зосередження на поліпшенні своєї позиції з капіталом і на довгостроковому фінансовому оздоровленні через оптимізацію балансу шляхом скорочення витрат та збільшення доходів. Також банк працюватиме над поліпшенням капіталу шляхом врегулювання ситуації з непрацюючими активами¹³.

Ековідповідальність

Банк сприяє підвищенню енергоефективності економіки України та визначає фінансування проектів у сфері захисту навколишнього середовища та впровадження енергозберігаючих технологій як один з важливих напрямів діяльності. Укрексімбанк дотримується політики відповідального фінансування та приділяє велику увагу екологічній складовій, зокрема:

- застосовує процедури оцінки екологічних та соціальних ризиків до кредитних проектів;
- не фінансує соціально небезпечні та екологічно шкідливі виробництва;
- реалізує ініціативи, спрямовані на зменшення негативного впливу діяльності на навколишнє середовище тощо.

Система екологічного та соціального менеджменту інтегрована в кредитну діяльність банку. Оцінка екологічних та соціальних ризиків проводиться на етапі аналізу кредитних проектів, а моніторинг таких ризиків здійснюється на етапі їх супроводження. На регулярній основі проводяться дистанційні навчальні курси для забезпечення належної обізнаності співробітників банку із діючою системою оцінки ризиків.

Банк постійно проводить навчальні семінари для представників підприємств різних галузей економіки та бере участь у представницьких заходах задля популяризації програм енергоефективності та заохочення інвестицій у цю сферу.

Основні продукти та послуги

Основними продуктами та послугами банківської установи є:

- кредити;
- депозити;
- розрахунково-касове обслуговування;
- операції з використанням платіжних карток;
- операції з цінними паперами;
- документарні операції; факторинг;
- послуги з використанням дистанційних систем обслуговування («Клієнт-банк», інтернет-банкінг, мобільний банкінг).

Крім цього, Укрексімбанк розширює спектр продуктів за програмами МФО, деривативи. Також, крім суверенних євробондів, банк пропонує корпоративні єврооблігації, які розміщені на міжнародних фондових ринках та допущені до обігу на українських біржах.

Цілі керівництва та стратегії досягнення цих цілей (інформація щодо пріоритетів дій для досягнення результатів, висвітлення діяльності у сфері досліджень і розроблень)

Стратегічні цілі та пріоритети банку на 2021 - 2024 рік це, зокрема:

- Стати провідним банком з експортно-імпортного фінансування та корпоративного кредитування в Україні, зокрема, шляхом утримання існуючих та залучення нових клієнтів для обслуговування експортно-імпортних операцій, а також з надання консультаційної підтримки;
- Забезпечити ефективну та прибуткову діяльність банку як провідного постачальника в українському фінансовому секторі широкого спектру корпоративних банківських послуг для державних підприємств, великих підприємств, підприємств середньої капіталізації (зокрема, в стратегічних для держави сферах), співпрацю з муніципалітетами, об'єднаними територіальними громадами та підприємствами комунального сектору;

¹³ <https://www.eximb.com/ua/bank/press/novyny-banku/uryad-shvalyv-strategiyu-rozvytku-derzhavnogo-ukreksimbanku.html>

- Здійснити діджиталізацію та автоматизацію основних бізнес-процесів з метою підвищення їх економічної ефективності;
- Зменшити обсяг кредитного портфелю в нестратегічних секторах та скоротити витрати на обслуговування нецільових клієнтів;
- Сформувати стійкі механізми фінансування операцій банку з урахуванням поточної ситуації на кредитному та грошовому ринках і пріоритету зниження вартості кредитних ресурсів та інших боргових інструментів, які буде пропонувати банк;
- Здійснювати залучення ресурсів міжнародних фінансових організацій на економічно вигідних умовах;
- Брати активну участь у державних та міжнародних програмах підтримки ключових галузей економіки.

Пріоритетні напрями діяльності банку:

- в активах - кредитування великих корпоративних клієнтів (близько 96% кредитного портфелю), підприємств середньої капіталізації та підприємств комунального сектору з одночасним скороченням вкладень в державні цінні папери (ОВАП) та депозитні сертифікати НБУ;
- в зобов'язаннях - диверсифікація джерел фінансування (фізичні та юридичні та фізичні особи, КМУ, зовнішні запозичення, довгострокові ресурси МФО).

Ключові фінансові ресурси, їх використання для досягнення цілей (структура капіталу, фінансові механізми, ліквідність та грошові потоки)

АТ «Укресімбанк» з 2016 року визначається НБУ системно важливим банком, що відповідає високому статусу банку у банківській системі України і водночас висуває окремі підвищені вимоги для забезпечення запасу його міцності, зокрема:

- з 01.01.2023 впроваджується формування буферу системної важливості додатково до нормативного значення Н3 та Н2 в залежності від категорії системної важливості (впровадження буферу було призупинено через пандемію). Банк очікує встановлення буферу системної важливості на рівні 1,5%;
- розробка плану відновлення діяльності згідно вимог НБУ з метою швидкої стабілізації роботи в умовах кризи;
- виконання посиленого нормативу Н7 на рівні не більше, ніж 20%.

Укресімбанк у звітному році мав достатній рівень власного капіталу, успішно використовував диверсифіковані джерела фінансування для створення надійного запасу ліквідності, вчасно і в повному обсязі забезпечив погашення залучених ресурсів.

Власний капітал Банку сформований переважно за рахунок статутного капіталу, розмір якого склав 45,57 млрд. грн. станом на 31 грудня 2021 року. У 2021 році власний капітал виріс на 2 103 млн. грн. до рівня 12 453 млн. грн. за рахунок нерозподіленого прибутку банку, що змінився із -36 589 млн. грн. до -33 654 млн. грн. у 2021 році.

Структура капіталу Укресімбанку

	31.12.2021	31.12.2020	тис. грн Зміни
Капітал			
Статутний капітал	45 570 041	45 570 041	-
Результат від операцій з акціонером	635 104	635 104	-
Нерозподілений прибуток	(33 653 771)	(36 589 390)	2 935 619
Резервні та інші фонди банку	0	207 458	(207 458)
Інші резерви	(98 629)	525 683	(624 312)
Усього капітал	12 452 745	10 348 896	2 103 849

Ліквідність

Для досягнення цілей з кредитування Банком залучено довгострокове фінансування від ЄІБ в національній валюті на загальну суму 680 млн. грн.

В рамках кредитування клієнтів малого та середнього бізнесу Банк продовжує реалізацію спільних з міжнародними фінансовими організаціями (ЄІБ, ЄБРР, МБРР) програм, збільшено участь в спільній програмі з Фондом розвитку Підприємництва додатково на 8 млн. грн.

Відповідно до умов випуску було погашено облігації, що випускалися за схемою LPN на міжнародних ринках капіталу, в національній валюті в обсязі 4051 млн. грн., у доларах США - 285,3 млн.

Зобов'язання Укресімбанку скоротились на 2,8 млрд. грн. (або 2%). При цьому значно зросли наступні показники:

- приріст клієнтської ресурсної бази на 6,3 млрд. грн екв. або на 5% за рахунок збільшення поточних рахунків юридичних осіб (+20 млрд. грн. екв.). При цьому строкові депозити клієнтів скоротились на 14 млрд. грн.;
- приріст рефінансування від НБУ у розмірі 5 млрд. грн.

Одночасно, протягом звітного періоду Банк здійснив планове погашення облігацій, випущених за схемою LPN на міжнародних ринках капіталу, в обсязі 285 млн. дол. США та 4 млрд. грн.

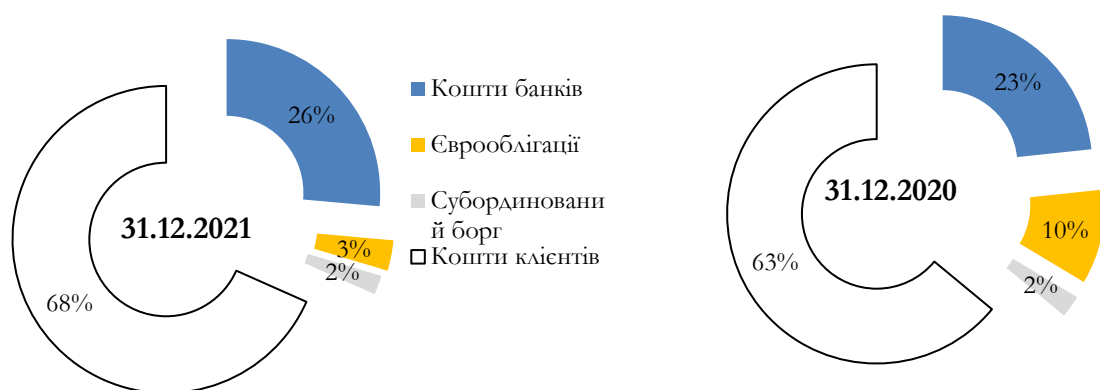
Протягом року Банк залучав фондування від ЄІБ, МБРР та інших міжнародних фінансових організацій.

Зобов'язання Банку

Зобов'язання	31.12.2021	31.12.2020	Зміни	
			абс.	%
Заборгованість перед Національним банком України	21 367 229	16 008 768	5 358 461	33%
Заборгованість перед клієнтами	121 837 236	115 581 108	6 256 128	5%
Заборгованість перед кредитними установами	25 722 711	26 119 028	(396 317)	-2%
Емітовані єврооблігації	5 725 085	18 537 152	(12 812 067)	-69%
Субординований борг	3 605 597	4 341 176	(735 579)	-17%
Резерв під зобов'язання кредитного характеру	290 987	135 531	155 456	115%
Інші зобов'язання	1 091 942	1 803 616	(711 674)	-39%
Усього зобов'язання	179 640 787	182 526 379	(2 885 592)	-2%

Найвагомішою статтею в зобов'язаннях Банку залишаються кошти клієнтів, частка яких за 2021 рік збільшилась з 63% до 68%. Питома вага єврооблігацій за звітний рік зменшилась з 10% до 3%.

Основні зміни в зобов'язаннях

Залучені ресурси Банк спрямовує на фінансування реального сектору економіки України:

- надає довгострокові кредити на конкурентних умовах позичальникам стратегічно важливих галузей (машинобудування, транспорту, паливно-енергетичного комплексу, хімічної промисловості, сільського господарства та інших);
- виконує програми міжнародних фінансових організацій;
- здійснює підтримку експортерів;
- сприяє підвищенню енергоефективності вітчизняних підприємств.

Основні показники діяльності АТ «Укресімбанк»

<i>Показник</i>	<i>31.12.2021, млн грн екв.</i>	<i>31.12.2020, млн грн екв.</i>	<i>Темп приросту, %</i>	<i>Частка на ринку на 31.12.2021</i>	<i>Ринкова позиція на 31.12.2021</i>
Активи	192 093 532	192 875 275	0%	9%	3
Кредити клієнтам	69 334 862	48 608 320	43%	8%	2
Зобов'язання	179 640 787	182 526 379	-2%	10%	3
Кошти клієнтів	121 837 236	115 581 108	5%	7%	3
Капітал	12 452 745	10 348 896	20%	5%	6
Прибуток	2 709 168	(5 591 367)	-	4%	7

У 2021 році Укресімбанк впроваджував державні заходи, націлені на поживлення розвитку економіки України, брав участь у спільних з МФО експортно-орієнтованих проектах, програмах енергоефективності, енергозбереження та модернізації вітчизняних підприємств:

- забезпечення організації унікального консорціумного кредиту в загальній сумі 376 млн. дол. США (частка банку 165 млн. дол. США) - ДП "Укравтодор";
- став уповноваженим банком з обслуговування енергоринку (постанова КМУ №140), що дозволило здійснювати обслуговування поточних рахунків із спеціальним режимом використання учасників ринку електричної енергії;
- відновлення здійснення операцій з надання непокритих акредитивів клієнтам для пост-імпортного фінансування, які не проводилися банком починаючи із 2014 року (надано акредитиви на суму більше 60 млн. дол. США);
- запровадження нових продуктів для фінансування експортно-імпортних операцій корпоративних клієнтів банку (зокрема, здійснено кредитування позичальників в рамках унікального для українських банків передекспортного фінансування для клієнтів АПК (РХФ);
- збільшення обсягу працюючого кредитного портфелю - починаючи із 01.09.2021 р. АТ "Укресімбанк" вийшов на перше місце за показником кредити юридичним особам (нетто);
- банк зайняв 1-ше місце за обсягом наданих гарантій (на 01.01.2021 був на 6-ому) та 2-ге місце за обсягом документарних операцій (гарантії, авалі векселів та непокриті акредитиви) в Україні (на 01.01.2021 був на 7-ому);
- залучення траншів кредитних коштів МБРР у рамках Проекту доступу до довготермінового фінансування в загальній сумі 46 млн. дол. США;
- підписання Гарантійної угоди та Угоди про позику з МБРР щодо реалізації Додаткового фінансування для протидії COVID-19 в рамках Проекту доступу до довготермінового фінансування у сумі 100 млн. дол. США;
- започаткування роботи з МБРР щодо підготовки нового Проекту з енергоефективності в муніципальному секторі у сумі 300 млн. дол. США;
- залучення траншу кредиту ЄІБ в рамках програми Кредит на підтримку поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі з ЄС в сумі 20 млн. євро;
- підписання додаткової угоди з ЄІБ щодо залучення траншу кредиту у синтетичній гривні в сумі еквів. 20 млн. євро для фінансування проектів МСП;
- схвалено до фінансування субпроектів клієнтів Банку за програмами МФО на суму 4,3 млрд. грн.;
- в рамках надання агентських послуг Міністерству фінансів України за спільними проектами з Європейським інвестиційним банком APEX та AGRI-APEX - підписання 4-х угод з банками-учасниками на суму 15,0 млн. євро, отримання комісійного доходу за 2021 рік в сумі 26 млн. грн.;
- фінансування проектів клієнтів - підприємств малого та середнього бізнесу за рахунок коштів Фонду розвитку підприємництва на суму 40,9 млн. грн.;
- укладення Меморандуму про співпрацю з Асоціацією міст України та ініційовано внесення змін до бюджетного законодавства про надання права сільським та селищним громадам здійснювати запозичення;
- Банк виступив андерайтером облігацій внутрішньої місцевої позики Київської міської ради 400 млн.грн. та придбав облігацій на суму 220 млн.грн.

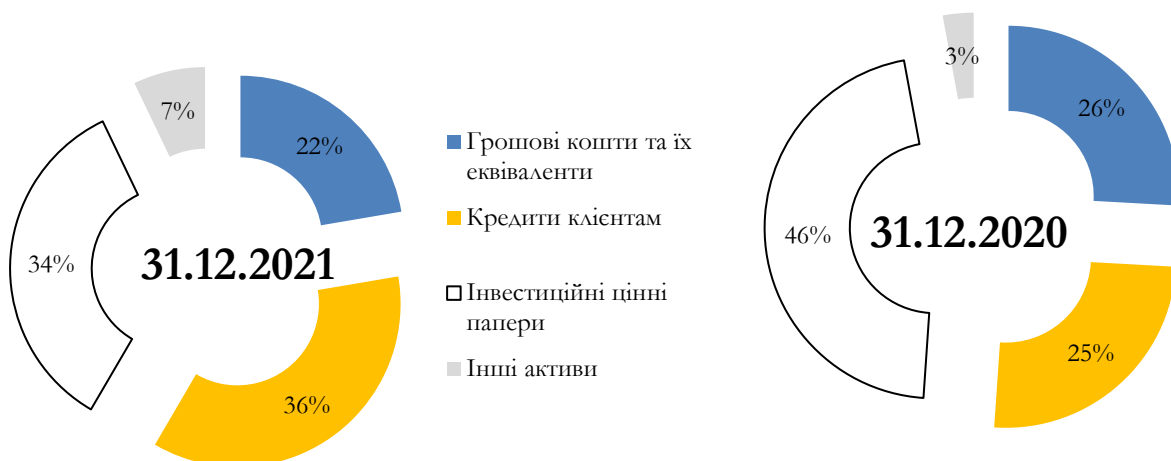
Банк може час від часу розглядати можливість зворотного викупу емітованих єврооблігацій, залежно від обставин, шляхом прямого викупу з ринку або в інший спосіб з огляду на ринкову ціну та ринкову ліквідність.

Активи Укресімбанку станом на кінець 2021 року залишились майже на попередньому рівні 192 094 млн. грн. При цьому відбулися значні зміни в структурі активів, а саме приріст кредитного портфелю на 20 727 млн грн. (або 43%) у 2021 році, що стало результатом послідовної політики Банку в сфері кредитування із застосуванням заходів спрямованих на мінімізацію ризиків, поліпшення якості кредитного портфеля і обслуговування клієнтів, забезпечення належного рівня доходності наданих позик.

Активи Банку

Активи	31.12.2021	31.12.2020	Зміни	
			абс.	%
Грошові кошти та їх еквіваленти	42 882 371	49 912 943	(7 030 572)	-14%
Кредити клієнтам	69 334 862	48 608 320	20 726 542	43%
Інвестиційні цінні папери	66 195 840	88 726 654	(22 530 814)	-25%
Інші активи	13 680 459	5 627 358	8 053 101	143%
Усього активи	192 093 532	192 875 275	(781 743)	-0,4%

Основні зміни в структурі активів

Питома вага інвестиційних цінних паперів за звітний рік знизилась на 12 в.п. до 34%. Це в основному пояснюється скороченням портфелів ОВДП на 11 375 млн. грн (номінальна вартість) та облігацій Укравтодору на 5 500 млн. грн. (номінальна вартість) у 2021.

Результати діяльності та перспективи подальшого розвитку (фінансові та нефінансові показники, що дають можливість зрозуміти основні тенденції та чинники, що впливають на бізнес, результати діяльності банку, їх зв'язок із цілями керівництва та стратегіями для досягнення цих цілей, аналіз значних змін у фінансовому стані, ліквідності та результатах діяльності, причини змін показників протягом звітного періоду, намір реалізації стратегії банку в довгостроковій перспективі)

Укресімбанк дотримується послідовної та зваженої політики в частині формування активів, своєчасно і в повній мірі відображає відрахування у резерви за кредитами клієнтів. Банк дбає про збалансовану структуру активів, оптимальну для надійного виконання клієнтських операцій та фінансування реального сектору економіки. Рівень ліквідності залишається незмінно достатнім для виконання усіх зобов'язань.

У частині стратегічної трансформації бізнес-моделі банк здійснював планомірний вихід з роздрібного ринку (що відповідає Стратегічним напрямкам діяльності банку, розробленим КМУ, і Засадам стратегічного реформування державного банківського сектора).

З цієї метою в останні роки банк:

- оптимізував роздрібну мережу і відповідну чисельність персоналу;
- переглянув роздрібний продуктивний ряд, відмовившись від низькоефективних роздрібних продуктів;
- змістив фокус на сегмент заможних роздрібних клієнтів.

У зв'язку з військовою агресією Російської федерації проти України, що розпочалася 24.02.2022, Президентом України було видано Указ від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», який затверджено Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні»».

З метою забезпечення надійності та стабільності функціонування банківської системи Національним банком України було впроваджено ряд заходів для безперебійної роботи банківської системи України та прийнято

антикризові рішення, серед яких: призупинення/обмеження роботи валютного та фондового ринків, введення обмеження на зняття готівкових коштів, забезпечення підкріплення банків готівковою, розширення доступних обсягів рефінансування банків, передбачення можливості обмеженого бланкового кредитування, розширення строків доступних на сьогодні кредитів рефінансування до 1 року тощо.

Національним банком України визначено АТ «Укресімбанк» як об'єкт критичної інфраструктури в банківській системі України та включено до переліку системно важливих банків, функціонування якого забезпечує стабільність банківської системи, має суттєве значення для економіки та безпеки держави, а також АТ «Укресімбанк» включено до переліку уповноважених банків України, що залучаються до роботи (здійснення операцій) в умовах особливого періоду.

Банк перейшов до посиленого моніторингу стану ліквідності, призупинено ряд активних операцій, що планувалися раніше. Ліквідність Банку є достатньою, Банк дотримується усіх встановлених Національним банком України нормативів, коефіцієнтів та показників ліквідності, а також нормативу обов'язкового резервування.

Наразі, Наглядова рада, Правління Банку та комітети Наглядової ради та Правління продовжують виконувати свої функції. Проведено переміщення персоналу Банку у безпечні локації та розгорнуто виконання ними своїх функцій без втрати контролю і зупинення життєво важливих процесів.

Найближчим часом Банк продовжить функціонувати в умовах воєнного стану в рамках діючої на сьогодні моделі та затвердженого плану безперервної діяльності.

Керівництвом Банку була проведена оцінка наявної суттєвої невизначеності, пов'язаної військовими діями на території України, що тривають та вже спричинили й продовжують спричинювати значні негативні наслідки як для економіки країни в цілому, так і для клієнтів Банку зокрема, на припущення, що лежать в основі оцінок керівництва припущень про безперервність діяльності.

Наглядова Рада Банку та Правління Банку зможуть забезпечити повноцінне функціонування банку в умовах воєнного стану щонайменше протягом 12 місяців з дати звіту.

Незважаючи на це, існує суттєва невизначеність, пов'язана з непередбачуваним наразі впливом військових дій на території України, що тривають, на припущення, що лежать в основі оцінок керівництва, що може поставити під сумнів здатність Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі, і, отже, він не зможе реалізувати свої активи та погасити зобов'язання за звичайного перебігу господарської діяльності.

Керівництво Банку спираючись на прогнозні показники ліквідності, нормативів адекватності капіталу, розміру очікуваних кредитних збитків, а також можливість додаткової капіталізації, вважає, що існують достатні підстави для підготовки цієї фінансової звітності на основі принципу безперервної діяльності.

Результати діяльності АТ «Укресімбанк»

Укресімбанк за підсумками звітного 2021 року отримав прибуток у розмірі 2,7 млрд. грн. За результатами звітного року, банк втримав позицію у ТОП-3 найбільших банків за чистими активами, кредитами клієнтам і зобов'язаннями.

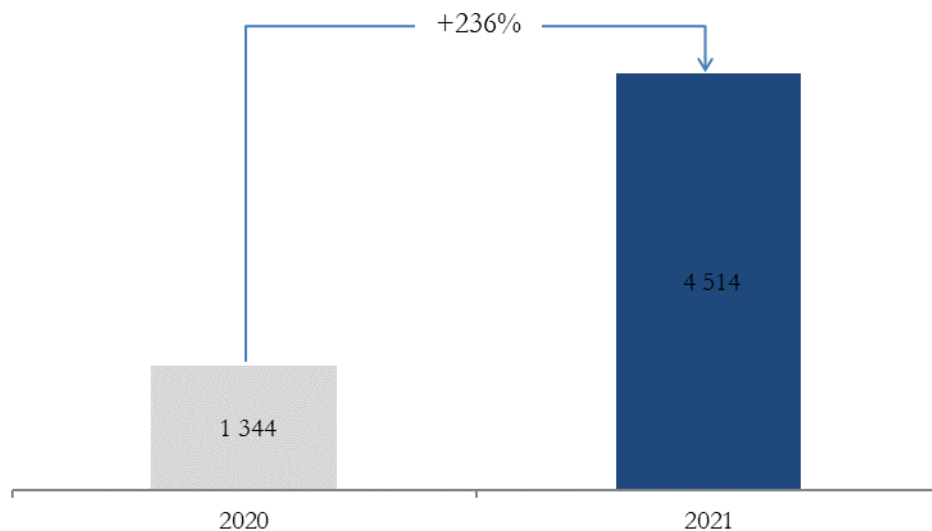
Основними факторами прибуткової діяльності банку у 2021 році стали вжиття заходів з підвищення операційної ефективності банку (операційний прибуток виріс до 3,5 млрд. грн. в 2021 році, із -0,02 млрд. грн. у 2020 році) та продовження зваженої кредитної політики.

Показник	За 2020 рік	За 2021 рік	Зміни		Структура, %	
			абс.	%	2020	2021
Чистий процентний дохід	1 344 385	4 513 955	3 169 570	235,8%	55%	73%
Процентний дохід	10 032 745	11 923 313	1 890 568	18,8%	100%	100%
кредити клієнтів	5 314 246	5 242 212	(72 034)	-1,4%	53%	44%
цінні папери	3 845 192	5 279 007	1 433 815	37,3%	38%	44%
заборгованість кредитних установ	459 676	1 095 747	636 071	138,4%	5%	9%
за фінансовим лізингом	413 631	306 347	(107 284)	-25,9%	4%	3%
Процентні витрати	(8 688 360)	(7 409 358)	1 279 002	-14,7%	100%	100%
заборгованість перед клієнтами	(4 052 049)	(3 911 638)	140 411	-3,5%	47%	53%
емітовані єврооблігації	(2 843 033)	(834 139)	2 008 894	-70,7%	33%	11%
заборгованість перед кредитними установами	(1 070 778)	(778 766)	292 012	-27,3%	12%	11%
субординований борг	(437 746)	(367 754)	69 992	-16,0%	5%	5%
заборгованість перед Національним банком України	(258 731)	(1 441 280)	(1 182 549)	457,1%	3%	19%
інші процентні витрати	(26 023)	(75 781)	(49 758)	191,2%	0%	1%
Чистий непроцентний дохід	1 106 553	1 701 279	594 725	53,7%	45%	27%
Чистий комісійний дохід	573 214	835 998	262 784	45,8%	23%	13%
комісійні доходи	877 052	1 182 595	305 543	34,8%	36%	19%
комісійні витрати	(303 838)	(346 597)	(42 759)	14,1%		
Результат від торгових операцій	356 692	731 396	374 704	105,0%	15%	12%
Інші доходи	176 647	133 885	(42 763)	-24,2%	7%	2%
Чистий операційний дохід	2 450 938	6 215 234	3 764 295	153,6%	100%	100%
Операційні витрати	(2 467 716)	(2 665 273)	(197 557)	8,0%	100%	100%
витрати на персонал	(1 496 732)	(1 815 684)	(318 952)	21,3%	61%	68%
знос та амортизація	(114 177)	(113 552)	625	-0,5%	5%	4%
інші операційні витрати	(856 807)	(736 037)	120 770	-14,1%	35%	28%
Операційний прибуток	(16 778)	3 549 961	3 566 738	-		
Результат переоцінок	(801 850)	(818 828)	(16 977)	2,1%		
Витрати на резервування та модифікацію фінансових інструментів	(4 496 878)	(21 817)	4 475 061	-99,5%		
Прибуток до оподаткування	(5 315 506)	2 709 316	8 024 822	-		
Витрати з податку на прибуток	(275 861)	(148)	275 713	-99,9%		
Чистий прибуток	(5 591 367)	2 709 168	8 300 535	-		

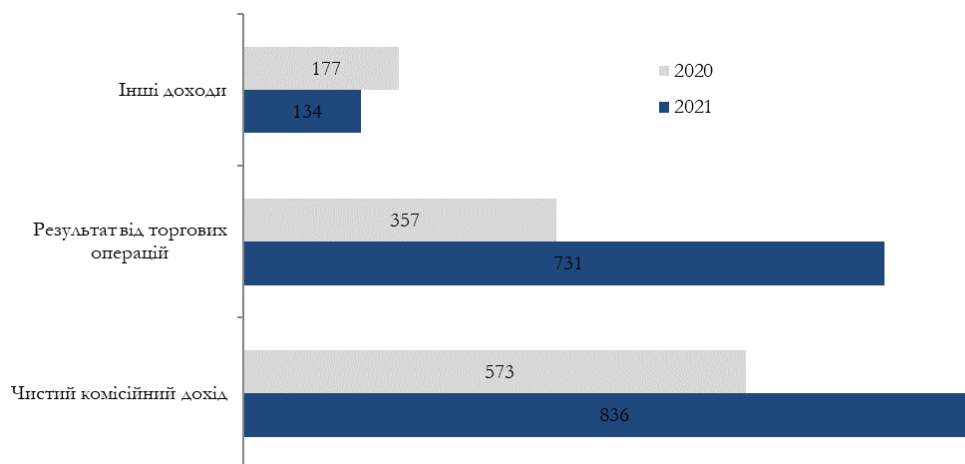
Ріст чистого процентного доходу одночасно обумовили наступні основні фактори:

- ріст середньозважений процентних ставок за процентними активами із 5,8% (в січні 2021 року) до 6,1% (у грудні 2021 року) за рахунок збільшення відсоткових ставок за кредитами із 6,0% до 7,4% та збільшення кредитного портфелю у 2021 році на 21 млрд. грн до 69 млрд. грн на кінець 2021 року;
- зниження вартості процентних зобов'язань із 5,1% (у січні 2021) до 3,9% (у грудні 2021).

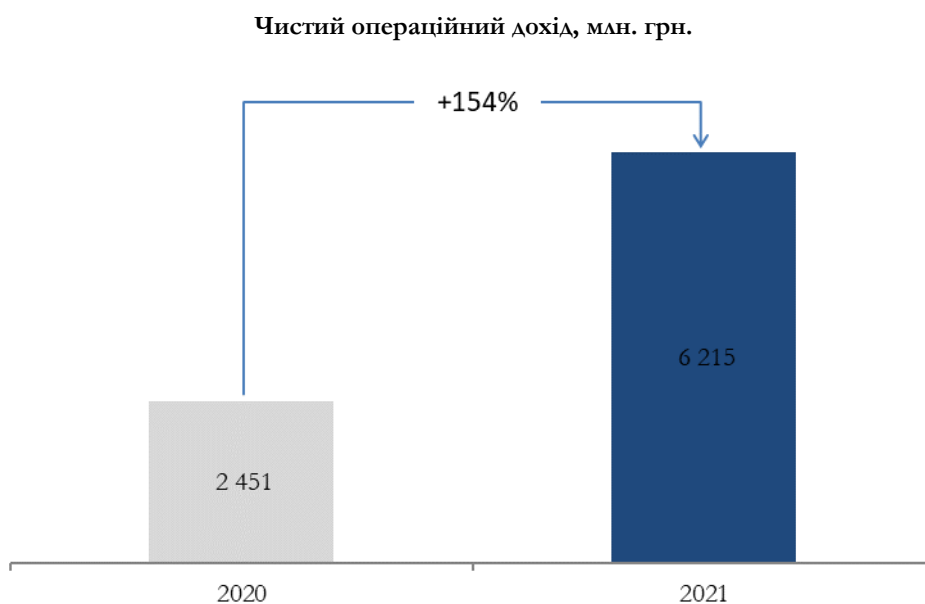
ЧПД, млн. грн.

В частині **непроцентних доходів** відбулося значне зростання результату від торгових операцій +375 млн. грн. до 731 млн. грн. та чистого комісійного доходу +263 млн. грн. (або +46%).

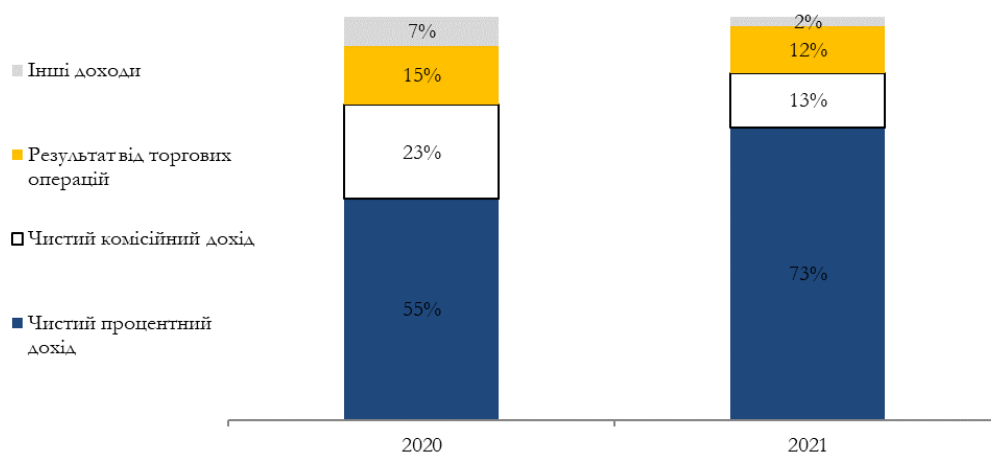
Обсяг **чистого операційного доходу** Укрексімбанку зріс на 3 764 млн. грн. (або на 154%) до 6 215 млн.грн. у 2021 році.

У перспективі Банк очікує підвищення операційної прибутковості за рахунок:

- поліпшення роботи з NPL (погашення проблемних кредитів за рахунок коштів позичальників, реалізації заставного майна);
- оптимізації структури балансу (погашення частини зобов'язань з високою вартістю).

Складові чистого операційного доходу

У структурі чистого операційного доходу Банку переважають доходи від процентних операцій. Ймовірно, така структура доходів буде зберігатися і надалі. Вжиття заходів, спрямованих на оздоровлення кредитного портфелю, реструктуризацію проблемної заборгованості, зниження вартості ресурсної бази Банку призведе до зростання процентної маржі. Відповідно, Банк не очікує істотної зміни співвідношення між чистим процентним та непроцентним доходами найближчим часом.

Ключові показники діяльності.

Ключові показники діяльності (показники ефективності, які використовує керівництво для оцінки результатів діяльності банку відповідно до встановлених цілей, аналіз значних змін у фінансовому стані, ліквідності та результатах діяльності порівняно із цільовими показниками, їх зміни протягом звітного періоду)

Показники ефективності	2020 рік	2021 рік	Зміни
Коефіцієнт ліквідності, %	25,9%	22,3%	-3,6%
Коефіцієнт адекватності капіталу, %	21,4%	17,8%	-3,6%
Коефіцієнт достатності капіталу 1 рівня, %	14,3%	13,8%	-0,5%
Коефіцієнт покриття кредитного портфеля коштами клієнтів, %	237,8%	175,7%	-62,1%
Чиста процентна маржа, %	0,9%	2,4%	1,5%
Рентабельність активів, %	-3,4%	1,4%	4,8%
Рентабельність капіталу, %	-58,0%	23,8%	81,8%
Операційні витрати % ЧОД	100,7%	42,9%	-57,8%

Інформація про укладення деривативів або вчинення правочинів щодо похідних цінних паперів емітентом

Протягом звітного періоду Банком не укладались будь-які деривативи та не вчинялись правочини щодо похідних цінних паперів.

Інформація про завдання та політику емітента щодо управління фінансовими ризиками, у тому числі політику щодо страхування кожного основного виду прогнозованої операції, для якої використовуються операції хеджування

З метою ефективного управління ризиками у Банку створена та діє система управління ризиками, що передбачає розподіл прав, обов'язків, відповідальності між органами управління, структурними підрозділами Банку, відокремлення процесів виявлення та оцінки ризиків. Більш детально питання управління фінансовими ризиками розкрито у розділі 13. Інформація про наявність у Банку системи управління ризиками та її ключові характеристики.

Інформація про схильність емітента до цінових ризиків, кредитного ризику, ризику ліквідності та/або ризику грошових потоків

Суттєві види ризиків та підходи Банку щодо управління ними приведені у розділі 13. Інформація про наявність у Банку системи управління ризиками та її ключові характеристики.

Звіт про корпоративне управління

1. Мета впровадження діяльності Банку.

Метою діяльності Банку є створення сприятливих умов для розвитку економіки; обслуговування експортно-імпорتنих операцій; кредитно-фінансова підтримка галузей економіки та підприємств, що є експортоорієнтованими або провадять діяльність, пов'язану з виробництвом імпортозамінної продукції, а також отримання прибутку в інтересах Банку та його акціонера.

2. Інформація щодо дотримання/недотримання принципів чи кодексу корпоративного управління (з посиланням на джерело розміщення їх тексту), відхилення та причини такого відхилення протягом року.

Ситуація, що склалася навколо інтерв'ю колишнього голови Правління Банку Мейсера Є.В. виданню «Радіо Свобода» 04.10.2021 року (далі – Перший інцидент), а також події навколо допущення керівника Департаменту банківської безпеки Банку Тельбізова І.Г. до роботи в Банку (далі – Другий інцидент) продемонстрували, що, на жаль, розроблені та затверджені ще у 2020 році Кодекс (принципи) корпоративного управління та Кодекс поведінки (етики) Банку не були належним чином впроваджені у Банку.

Водночас, Наглядова рада переконана, що Перший та Другий інциденти стали випробовуванням та лакмусовим папірцем ефективності саме системи корпоративного управління в Банку в цілому, зокрема здатності Наглядової ради оперативно та рішуче діяти в подібних кризових ситуаціях, існування в Банку механізмів розслідування відповідних випадків та притягнення працівників та керівників Банку до відповідальності за вчинені порушення, а також дієвості зазначених механізмів.

Наглядова рада визнає, що запобігання випадкам, подібним Першому та Другому інцидентам, є однією з пріоритетних цілей запровадження та розвитку системи корпоративного управління в Банку. Разом з тим, вважається, що не менш важливим фактором для оцінки якості корпоративного управління в Банку є саме здатність керівництва Банку ефективно врегульовувати та мінімізовувати наслідки випадків реалізації ризиків Банку.

Банком було вжито всіх належних заходів з метою ефективного врегулювання Першого та Другого інцидентів, що доводить наявність в Банку ефективної системи корпоративного управління та внутрішнього контролю. Наразі Наглядова рада та Правління Банку продовжує роботу над оновленням Кодексу (принципів) корпоративного управління та Кодексу поведінки (етики) Банку з метою їх переформатування, яке дозволить донести до всіх співробітників та керівників Банку практичне (а не формальне) значення корпоративних цінностей Банку, забезпечить розуміння кожним співробітником Банку своїх прав та обов'язків та ролі кожного з них в формуванні іміджу та репутації Банку.

Діючі версії Кодексу (принципів) корпоративного управління та Кодексу поведінки (етики) Банку розміщені на офіційному сайті Банку та доступні за посиланнями:

Кодекс (принципи) корпоративного управління: <https://www.eximb.com/assets/files/download/corporate-governance-code-2021.pdf>.

Кодекс поведінки (етики) Банку: <https://www.eximb.com/assets/files/download/code-of-conduct-ukr.pdf>.

3. Інформація щодо власників істотної участі (в тому числі осіб, що здійснюють контроль за фінансовою установою), їх відповідність встановленим законодавством вимогам та зміну їх складу за рік

Станом на 31 грудня 2021 року 100% статутного капіталу Банку належить державі в особі Кабінету міністрів України. Адреса: 01008, м. Київ, вул. Грушевського, 12/2.

4. Інформація про проведені загальні збори акціонерів Банку та загальний опис прийнятих на зборах рішень.

Згідно статті 7 Закону України Про банки, єдиним акціонером державного банку є держава. Функції з управління корпоративними правами держави у державному банку здійснює Кабінет Міністрів України. Орган, що здійснює управління корпоративними правами держави у державному банку, також виконує функції вищого органу управління державного банку (надалі – Вищий орган) .

Рішення Вищого органу оформлюються актами Кабінету Міністрів України, проекти яких готуються і вносяться на розгляд Кабінету Міністрів України центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики, і не підлягають погодженню з іншими заінтересованими органами.

5. Порядок призначення та звільнення посадових осіб Банку.

Наглядова рада Банку

Наглядова рада є колегіальним органом управління Банку, що в межах своєї компетенції здійснює управління Банком, контролює та регулює діяльність Правління Банку з метою виконання стратегії розвитку Банку, а також здійснює захист прав вкладників, кредиторів та держави як акціонера Банку.

Члени Наглядової ради призначаються Вищим органом управління Банку у порядку, визначеному законодавством, зокрема:

- один представник держави у Наглядовій раді призначається Вищим органом за поданням Президента України, один - за поданням Кабінету міністрів України та один - за поданням Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики;
- незалежні члени Наглядової ради призначаються Вищим органом управління Банку на підставі подання конкурсної комісії, утвореної Кабінетом міністрів України.

Члени Наглядової ради Банку вступають на посаду після їх погодження Національним банком України.

З огляду на особливу роль Наглядової ради Банку у новій системі корпоративного управління, Законом було встановлено особливу процедуру призначення та припинення повноважень членів Наглядової ради державного банку.

Задля забезпечення незалежності діяльності наглядових рад державних банків, Закон обмежив право Вищого органу щодо припинення повноважень членів наглядових рад з власної волі двома випадками, а саме: через повторне несхвалення Вищим органом стратегії розвитку державного банку, затвердженої наглядовою радою державного банку, та невиконання стратегії та/або бізнес-плану розвитку державного банку, що підтверджується результатами щорічного оцінювання в порядку, визначеному Вищим органом.

Усі інші підстави припинення повноважень членів наглядових рад вищим органом базується на юридичних фактах, що виникли не з ініціативи вищого органу, в тому числі встановлення факту невідповідності члена наглядової ради державного банку вимогам до членів наглядової ради; на вимогу не менше ніж п'яти членів наглядової ради державного банку або Національного банку України в разі, якщо член наглядової ради державного банку неналежним чином виконує свої посадові обов'язки або не відповідає кваліфікаційним вимогам.

Правління Банку

Постійно діючим виконавчим органом Банку є Правління, що здійснює поточне управління його діяльністю, має діяти в інтересах Банку та уникати конфлікту інтересів і несе відповідальність за ефективність його роботи згідно зі Статутом та Положенням про правління.

До складу Правління входять голова, заступники голови та інші члени Правління. Кількісний склад Правління (загальна кількість посад у правлінні згідно з організаційною структурою Банку) визначається рішенням Наглядової ради про затвердження організаційної структури Банку.

Голова Правління та інші члени Правління призначаються на посаду та звільняються з посади Наглядовою радою за пропозицією комітету Наглядової ради з питань призначень та винагород посадовим особам.

Кандидати на посади голови та членів Правління визначаються за результатами конкурсного відбору, який проводиться в порядку, визначеному Наглядовою радою.

Національний банк у встановленому ним порядку погоджує на посади голови та інших членів Правління.

Голова Правління вступає на посаду після його погодження Національним банком.

Підстави припинення повноважень голови та інших членів Правління, в тому числі дострокового припинення, встановлюються законом та/або трудовими договорами (контрактами), укладеними з ними. Голова або члени правління може бути призначений на новий строк лише за результатами конкурсного відбору.

6. Повноваження посадових осіб Банку.

Повноваження посадових осіб Банку викладено у Статуті, Положеннях про Наглядову раду та Правління, що розміщені в безоплатному доступі на офіційному сайті Банку за посиланням – <https://www.eximb.com/ua/bank/corp-management>.

Крім цього, у Банку діє наказ про персональний розподіл функцій і повноважень між керівництвом Банку.

7. Інформація щодо складу Наглядової ради Банку та його зміну за рік, у тому числі утворені нею комітети, а також інформація про проведені засідання з загальним описом прийнятих рішень.

Станом на кінець 2021 року Наглядова рада Банку складалася з 9 (дев'яти) членів, шестеро з яких були незалежними членами Наглядової ради, а троє – представниками держави.

Персональний склад Наглядової ради станом на кінець 2021 року був наступним:

- Гордієнко Оляна Павлівна, незалежний Член Наглядової ради;
- Шишло Дімітрі, незалежний Член Наглядової ради;
- Коновець Сергій Олександрович, незалежний Член Наглядової ради;
- Меню Домінік, незалежний Член Наглядової ради;
- Урбан Ласло, незалежний Член Наглядової ради;
- Виняський Владислав Володимирович, незалежний Член Наглядової ради;
- Страхова Вікторія Костянтинівна, член Наглядової ради, представник держави від Президента України;
- Буца Юрій Богданович, член Наглядової ради, представник держави від Кабінету Міністрів України;
- Терентьєв Юрій Олександрович, член Наглядової ради, представник держави від Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики.

Головою Наглядової ради є Гордієнко Оляна Павлівна. Заступником Голови Наглядової ради є Шишло Дімітрі.

Протягом 2021 року в персональному складі Наглядової ради відбулися наступні зміни:

- відповідно до Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.12.2020 № 1580–р, призначено члена наглядової ради Терентьєва Юрія Олександровича як представника держави від Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики. Вступив на посаду (набув повноважень) члена Наглядової ради 04 березня 2021 року, після отримання погодження Національного банку України;
- відповідно до Розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.10.2021 № 1325 - р, призначено члена наглядової ради Виняського Владислава Володимировича як незалежного члена. Вступив на посаду (набув повноважень) члена Наглядової ради 08 грудня 2021 року, після отримання погодження Національного банку України.

Новопризначені члени Наглядової ради належним чином були введені на посаду, зокрема, були невідкладно ознайомлені з ключовими аспектами діяльності Наглядової ради та комітетів та з усіма аспектами діяльності Правління. Беручи до уваги факти призначення нових членів Наглядової ради, у березні та грудні 2021 року були проведені відповідні оцінки колективної придатності Наглядової ради та було встановлено, що новопризначені члени Наглядової ради підсилили її колективну придатність та що поточний склад Наглядової ради демонструє належний рівень знань, навичок та досвіду, необхідних для здійснення Наглядовою радою своїх повноважень відповідно до основних видів діяльності, стратегії розвитку та бізнес-план Банку, а також з урахуванням розміру Банку, складності, обсягу, видів, характеру діяльності Банку, організаційної структури та профілю ризиків Банку, системної важливості Банку та діяльність банківської групи, до складу якої входить Банк.

Інформацію про проведені засідання з загальним описом прийнятих рішень, та утворені комітети НР буде надана пізніше секретарем НР.

Чергові засідання Наглядової ради проводяться в разі необхідності, але кожного місяця проводилося щонайменше одне засідання Наглядової ради та декілька засідань комітетів Наглядової ради. При скликанні та проведенні засідань у 2021 році враховувався план засідань Наглядової ради та комітетів, який був затверджений Наглядовою радою у кінці 2020 року.

За 2021 рік члени Наглядової ради провели 30 засідань, підтримували постійну комунікацію з Правлінням (в тому числі шляхом проведення регулярних щомісячних зустрічей та спільних засідань з Правлінням Банку з метою обговорення діяльності Банку та стану виконання стратегії розвитку Банку) і відповідними структурними підрозділами Банку, щоб сформулювати краще бачення проблем і викликів, які стоять на перешкоді до досягнення Банком поставлених цілей..

Основні питання, які розглядалися на засіданнях Наглядової ради протягом 2021 року, зокрема, включають: затвердження умов кредитування та умов фінансової реструктуризації, умов операцій з рефінансування, затвердження порядку конкурсного відбору суб'єктів оціночної діяльності для здійснення оцінки майна Банку, питання затвердження оцінки майна, розгляд звітів зовнішніх аудиторів та фінансової звітності Банку, затвердження річних планів проведення аудиторських перевірок, процедури, вимоги та критерії щодо проведення різноманітних перевірок Департаментом внутрішнього аудиту, затвердження звітів про роботу підрозділів внутрішнього контролю та служби корпоративного секретаря, розгляд звітів про результати діяльності комітетів Наглядової ради, питання внесення змін до організаційної структури Банку та затвердження положень про структурні підрозділи Банку, питання визначення колективної придатності Правління та Наглядової ради, здійснення оцінки роботи Наглядової ради, комітетів Наглядової ради, Правління, підрозділів контролю Банку, питання внесення змін до кредитної політики, затвердження декларації схильності до ризиків, кадрові питання в межах компетенції Наглядової ради, питання діяльності ДП «Укресімлізинг» та ТОВ «Ексімлізинг», питання запобігання, виявлення та управління конфліктами інтересів, затвердження оновлень до політики з питань дотримання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, питання здійснення контролю за виконанням стратегії розвитку Банку, затвердження ключових показників ефективності членів Правління, розгляд результатів діяльності банку та статусу виконання стратегії розвитку Банку, регулярний розгляд оперативного плану реалізації стратегії управління проблемними активами та регулярний розгляд інформації про топ-20 боржників Банку, затвердження бюджету та бізнес-плану Банку, розгляд звітів про виконання рекомендацій Національного банку України, питання щодо регулярного перегляду та оновлення внутрішніх документів Банку, затвердження лімітів (граничних сум) з проведення та зміни умов активних операцій, питання списання за рахунок оціночних резервів під очікувані кредитні збитки заборгованості деяких позичальників Банку, затвердження порядку продажу боргу / відступлення права вимоги за непрацюючими активами АТ «Укресімбанк», яким присвоєно статус «проблемна заборгованість», питання роботи Комісії з питань етики, та питання щодо плану дій з вдосконалення принципів корпоративного управління та етичної поведінки в Банку, тощо.

Наглядовою радою ще у 2019 році створені усі комітети, обов'язкові до створення відповідно до Закону України «Про банки і банківську діяльність» (далі – Закон про банки), а саме: комітет з питань аудиту, комітет з питань ризиків та комітет з питань призначень та винагород.

На виконання вимог Закону про банки очільниками комітету з питань ризиків та комітету з питань призначень та винагород є незалежні члени Наглядової ради, так, головою комітету з питань ризиків є Домінік Меню, а головою комітету з питань призначень та винагород Гордієнко Оляна Павлівна. На виконання вимог Закону про банки, більшість членів кожного з комітетів Наглядової ради з питань призначень та винагород та з питань ризиків є незалежними (починаючи з 3 квітня 2020 року всі члени комітету з питань ризиків є незалежними). Всі члени комітету з питань аудиту є незалежними, головою комітету з питань аудиту є Коновець Сергій Олександрович.

Окрім цього, з метою забезпечення ефективної діяльності Наглядової ради Банку у 2019 році додатково були створені та успішно виконують свої функції комітет з питань операційної діяльності та діджиталізації, комітет з питань управління та комплаєнсу та комітет з питань врегулювання проблемної заборгованості.

Комітети надають Наглядовій раді допомогу в здійсненні її повноважень через попереднє вивчення та підготовку до розгляду на засіданні питань, що належать до компетенції Наглядової ради. Функції комітетів Наглядової ради визначені відповідно до законодавства в положеннях про комітети Наглядової ради, які затверджуються Наглядовою радою.

Комітет з питань аудиту

Мета діяльності

Надання допомоги Наглядовій раді у реалізації її повноважень щодо забезпечення функціонування та здійснення контролю за ефективністю функціонування системи внутрішнього контролю та функції внутрішнього аудиту в Банку, дотриманням політик внутрішнього аудиту та проведенням зовнішнього аудиту.

Склад комітету

Голова комітету - Сергій Коновець

Члени комітету - Сергій Коновець, Домінік Меню, Дімітрі Шипло, Владислав Винярський (увійшов до складу Комітету за рішенням Наглядової ради від 17 грудня 2021 року (Протокол засідання Наглядової ради № 29)).

Кількість проведених засідань - за 2021 рік комітет провів 34 засідання згідно з даними обліку відвідувань засідань.

Ключова діяльність комітету у 2021 році:

- надання рекомендацій Наглядовій раді щодо внесення змін до структури Департаменту внутрішнього аудиту Банку, Положення про Департамент внутрішнього аудиту та посадової інструкції керівника Департаменту внутрішнього аудиту Банку;
- надання рекомендацій Комітету з питань призначень та винагород Наглядової ради щодо припинення повноважень директора Департаменту внутрішнього аудиту та проведення конкурсного відбору нового директора з метою суттєвого підсилення функції внутрішнього аудиту та ролі Наглядової ради;
- надання рекомендацій Наглядовій раді щодо затвердження нових версій Положення про Департамент внутрішнього аудиту Банку, Положення про внутрішній аудит банківської групи Акціонерного товариства «Державний експортно-імпорتنний банк України», Порядку проведення конкурсу з відбору суб'єктів аудиторської діяльності, які можуть бути призначеними для надання послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності Акціонерного товариства «Державний експортно-імпорتنний банк України», Порядку планування та проведення ризик-орієнтованих аудиторських перевірок у банківській групі АТ «Укресімбанк» та інших документів з метою вдосконалення функції внутрішнього аудиту Банку;
- розгляд звітів підрозділу внутрішнього аудиту за результатами здійснених ним перевірок та періодичних звітів про його роботу;
- надання рекомендацій Наглядовій раді щодо затвердження плану аудиторських перевірок підрозділу внутрішнього аудиту Банку на 2021 рік; продовження процедури запровадження програмного забезпечення «Всесвіт аудиту»; Методики оцінки ефективності, комплексності та адекватності системи внутрішнього контролю АТ «Укресімбанк» та інших документів з метою створення ефективного середовища внутрішнього контролю в Банку;
- надання Наглядовій раді рекомендацій щодо затвердження проектів бюджетів підрозділу внутрішнього аудиту Банку на предмет наявності достатніх ресурсів для ефективної роботи внутрішнього аудиту; надання Наглядовій раді рекомендацій щодо затвердження бюджету Наглядової ради;
- проведення відбору зовнішнього експерта для надання спеціалізованих послуг з форензик-аудиту щодо обставин навколо кредитного проекту, пов'язаного з наданням Банком кредитів на придбання торгового центру в м. Києві під назвою «Sky Mall»;
- оцінка ефективності роботи підрозділу внутрішнього аудиту Банку;
- оцінка ефективності та незалежності зовнішнього аудитора Банку.

Комітет з питань ризиків

Мета діяльності

Надання допомоги Наглядовій раді у реалізації її повноважень щодо здійснення нагляду за адекватністю та ефективністю функціонування системи управління ризиками в Банку.

Склад комітету

Голова комітету - Домінік Меню

Члени комітету - Домінік Меню, Дімітрі Шипло, Оляна Гордієнко, Ласло Урбан та Владислав Винярський (увійшов до складу Комітету за рішенням Наглядової ради від 17 грудня 2021 року (Протокол засідання Наглядової ради № 29)).

Кількість проведених засідань - за 2021 рік комітет провів 27 засідань згідно з даними обліку відвідувань засідань.

Ключова діяльність комітету у 2021 році:

- обговорення та розгляд внутрішньої звітності Банку з питань нормативів капіталу, оцінки ризику ліквідності, процентного ризику банківської книги, ринкових ризиків, операційних ризиків, а також результатів внутрішнього стрес-тестування;
- розробка та надання Наглядовій раді рекомендацій щодо затвердження внутрішніх документів стосовно управління ризиками та комплаєнс-контролю в Банку;
- надання Наглядовій раді рекомендацій щодо обрання оцінювачів майна Банку і затвердження умов відповідних договорів з ними, а також щодо затвердження ринкової вартості майна Банку;
- надання Наглядовій раді рекомендації щодо деяких активних операцій Банку, зокрема проведення фінансової реструктуризації деяких боржників Банку;
- надання Наглядовій раді рекомендацій щодо проведення інших активних операцій з клієнтами Банку, зокрема, щодо їх кредитування та участі Банку у консорціумних (синдикованих) кредитах;
- розгляд необхідності звернутися до державних органів та установ для отримання роз'яснень щодо деяких питань, зокрема, питань, пов'язаних з оцінкою вартості майна Банку;
- розгляд питання про виникнення операційних та інших ризиків у зв'язку із обмеженням виплати винагороди керівникам Банку та надання рекомендацій Наглядовій раді щодо вжиття належних заходів для мінімізації цих ризиків;
- розгляд питання щодо змін до лімітів повноважень Правління на проведення операцій своїм процентної ставки з Національним банком України;
- спільно з членами Комітету з питань управління та комплаєнсу Наглядової ради, затвердження політики про систему внутрішнього контролю Банку та розгляд проекту календарного плану розробки та перегляду внутрішніх нормативних документів Банку;
- розгляд, спільно з Комітетом з питань аудиту Наглядової ради, результатів оцінки системи внутрішнього контролю та результатів оцінки системи управління ризиками Банку;
- розгляд, у співпраці з Управлінням оцінки, моніторингу застави та акредитації Департаменту з ризик-менеджменту Банку, питання щодо затвердження та введення в дію Порядку проведення конкурсного відбору суб'єктів оціночної діяльності для здійснення оцінки майна АТ «Укрексімбанк», обрання оцінювача майна Банку та затвердження умов договору, що укладатиметься з ним, а також питання щодо затвердження та введення в дію Положення про порядок проведення верифікації (перевірки достовірності) вартості майна в АТ «Укрексімбанк»;
- надання Наглядовій раді рекомендації щодо списання за рахунок оціночних резервів під очікувані кредитні збитки заборгованість ряду боржників перед Банком, що не є прощенням (анулюванням) боргу, з відображенням такого списання на позабалансових рахунках;
- проведення ряду обговорень можливостей для вдосконалення процедури видачі кредитів Банком, з огляду на ситуацію, що виникла у зв'язку з журналістським розслідуванням кредитування Банком деяких компаній;
- внесення пропозицій Наглядовій раді щодо вжиття заходів щодо запобігання конфліктам інтересів в Банку та сприяння їх врегулюванню;
- перегляд схильності Банку до суттєвих ризиків, включаючи, але не обмежуючись, кредитний ризик, ринковий ризик, операційний ризик, процентний ризик банківської книги, ризик ліквідності, комплаєнс-ризик тощо.

Комітет з питань призначень та винагорода

Мета діяльності

Надання допомоги Наглядовій раді у реалізації її повноважень щодо здійснення контролю за ефективністю управління призначеннями та винагородами в Банку.

Склад комітету:

Голова комітету - Оляна Гордієнко

Члени комітету - Оляна Гордієнко, Вікторія Страхова, Сергій Коновець, Дімітрі Шишло, Юрій Терентьев (призначений членом Комітету на підставі рішення Наглядової ради від 11 березня 2021 року (Протокол засідання Наглядової ради № 4)), Ласло Урбан (призначений членом Комітету на підставі рішення Наглядової ради від 5 листопада 2021 року (Протокол засідання Наглядової ради № 23)), Домінік Меню (призначений членом Комітету на підставі рішення Наглядової ради від 5 листопада 2021 року (Протокол засідання Наглядової ради № 23)), Владислав Винярьський (призначений членом Комітету на підставі рішення Наглядової ради від 17 грудня 2021 року (Протокол засідання Наглядової ради № 29)).

Кількість проведених засідань - за 2021 рік комітет провів 40 засідань згідно з даними обліку відвідувань засідань.

Ключова діяльність комітету у 2021 році:

- проведення конкурсних відборів кандидатів/призначення на посади члена Правління (відповідального за напрямки середнього бізнесу, муніципалітетів та комунального сектору; роздрібного бізнесу; цифрового банкінгу; мережі філій та відділень банку; лізингового бізнесу банківської групи), керівника внутрішнього аудиту Банку;
- здійснення оперативних та рішучих дій з метою врегулювання кризової ситуації, що склалася навколо інтерв'ю виданню «Радіо Свобода» 04.10.2021 року, зокрема надання пропозицій Наглядовій раді про припинення повноважень Голови Правління Банку;
- організація проведення конкурсного відбору на посаду Голови Правління Банку;
- здійснення оцінювання (щорічного, за 2020 рік) ефективності роботи Правління та Наглядової ради; здійснення оцінювання членів Правління та Наглядової ради, керівника підрозділу внутрішнього аудиту, керівників підрозділу з управління ризиками та підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс) на відповідність кваліфікаційним вимогам та вимогам, встановленим актами Національного банку України, вимогам щодо професійної придатності, здійснення перевірки колективної придатності Наглядової ради та Правління;
- забезпечення регулярного оновлення Наглядовою радою матриці профілю Наглядової ради та Правління Банку;
- забезпечення внесення пропозицій вищому органу управління щодо проекту положення про винагороду членів Наглядової ради;
- розробка, спільно з відповідними структурними підрозділами Банку, порядку комунікаційної взаємодії Наглядової ради Банку та медіа-плану для Наглядової ради на 2021 рік; розробка стандартів зовнішніх комунікацій Наглядової ради під час процесу конкурсного відбору нового Голови Правління Банку.

Комітет з питань операційної діяльності та діджиталізації

Мета діяльності

Надання допомоги Наглядовій раді у здійсненні моніторингу ефективності бізнес-процесів, операцій, інформаційних технологій та інформаційної безпеки Банку з метою реалізації стратегії Банку.

Склад комітету

Голова комітету - Дімітрі Шишло

Члени комітету - Дімітрі Шишло, Сергій Коновець, Домінік Меню, Юрій Буца, Вікторія Страхова та Юрій Терентьєв (увійшов до складу Комітету за рішенням Наглядової ради від 11 березня 2021 року (Протокол засідання Наглядової ради № 4)).

Кількість проведених засідань - за 2021 рік комітет провів 14 засідань згідно з даними обліку відвідувань засідань.

Ключова діяльність комітету у 2021 році:

- моніторинг наявності в Банку ресурсів постійно аналізувати, пропонувати та запроваджувати організаційні та технічні рішення з метою покращення ефективності внутрішніх бізнес процесів та зменшення їх операційного ризику;
- моніторинг ефективності запровадження Банком організаційних та технічних рішень з метою покращити ефективність та зменшити операційний ризик внутрішніх бізнес процесів, зокрема, надання рекомендацій щодо автоматизації та посилення контролів в регламентних процесах ІТ, в яких є ручна діяльність;
- аналіз структури Банку та регіональної мережі (відокремлених підрозділів) Банку та внесення Наглядовій раді пропозицій, щодо її оптимізації;
- робота у співпраці з Правлінням Банку над розробкою новою організаційною структурою Банку та її імплементацією;
- робота над стратегією інформаційної безпеки та інформаційних технологій;
- розгляд питання про виникнення операційних та інших ризиків та надання рекомендацій Наглядовій раді щодо вжиття належних заходів для мінімізації цих ризиків.

Комітет з питань управління та комплаєнсу

Мета діяльності

Надання допомоги Наглядовій раді у реалізації її повноважень по забезпеченню ефективної організації корпоративного управління в Банку.

Склад комітету

Голова комітету - Юрій Буца

Члени комітету - Юрій Буца, Оляна Гордієнко, Вікторія Страхова, Ласло Урбан, Домінік Меню та Юрій Терентьєв (увійшов до складу Комітету за рішенням Наглядової ради від 11 березня 2021 року (Протокол засідання Наглядової ради № 4)).

Кількість проведених засідань - за 2021 рік комітет провів 11 засідань згідно з даними обліку відвідувань засідань.

Ключова діяльність комітету у 2021 році:

- винесення на розгляд Наглядової ради прийняття та оновлення принципів (кодексу) корпоративного управління Банку, Кодексу з поведінки (етики) Банку, а також Положень про Правління та Наглядову раду Банку, Статуту Банку та інших документів;
- забезпечення щорічного перегляду положень (політик) Банку щодо органів корпоративного управління;
- надання рекомендацій Наглядовій раді щодо організації правового забезпечення її діяльності;
- моніторинг тенденцій, ініціатив або пропозицій щодо змін у правовій сфері, найкращої практики з корпоративного управління з метою визначення ступеню впливу цих ініціатив на Банк.

Комітет з питань врегулювання проблемної заборгованості

Мета діяльності

Надання допомоги Наглядовій раді у реалізації її повноважень щодо створення та забезпечення функціонування в Банку ефективного процесу управління проблемними активами.

Склад комітету

Голова комітету - Ласло Урбан

Члени комітету - Ласло Урбан, Оляна Гордієнко, Вікторія Страхова, Домінік Меню, Юрій Терентьєв (увійшов до складу Комітету за рішенням Наглядової ради від 11 березня 2021 року (Протокол засідання Наглядової ради № 4)) та Владислав Винярський (увійшов до складу Комітету за рішенням Наглядової ради від 17 грудня 2021 року (Протокол засідання Наглядової ради № 29)).

Кількість проведених засідань - за 2021 рік комітет провів 16 засідань згідно з даними обліку відвідувань засідань.

Ключова діяльність комітету у 2021 році:

- участь у розробці/оновленні стратегії управління проблемними активами Банку та оперативного плану, а також інших документів з питань управління проблемними активами;
- моніторинг результатів реалізації стратегії управління проблемними активами Банку та оперативного плану;
- з метою здійснення ефективного контролю за реалізацією стратегії управління проблемними активами Банку та оперативного плану, внесення змін в організаційну структуру Банку щодо перепідпорядкування Департаменту з реструктуризації та стягнення Головному ризик-менеджеру Банку;
- забезпечення підготовки та подання Наглядовій раді Банку проектів рішень щодо визначення інструментів врегулювання заборгованості за непрацюючими активами та умов (параметрів) такого врегулювання;
- подання на розгляд Наглядової ради Банку пропозицій щодо врегулювання заборгованості боржників/контрагентів Банку, яке згідно законодавства вимагає рішення Наглядової ради Банку;
- моніторинг тенденцій, ініціатив або пропозицій щодо змін у правовій сфері щодо управління проблемними активами, з метою визначення ступеню впливу цих ініціатив на Банк та періодичного надання оновленої інформації Наглядовій раді Банку.

8. Інформація щодо складу виконавчого органу Банку та його зміну за рік, у тому числі утворені ним комітети, а також інформація про проведені засідання з загальним описом прийнятих рішень.

Персональний склад Правління Банку станом на кінець 2021 року був наступним:

- Єрмаков Сергій Олександрович, в. о. Голови Правління, член Правління;
- Каплюк Дмитро Євгенійович, член Правління, головний ризик-менеджер;
- Ігнатенко Олександр Степанович, член Правління;
- Щур Олександр Володимирович, член Правління;
- Муравіцький Олександр Олександрович, член Правління;

- Медко Михайло Богданович, член Правління;
- Монастирська Світлана Миколаївна, член Правління - заступник Голови Правління.

Протягом 2021 року в персональному складі Правління Банку відбулися наступні зміни:

- призначено Медка Михайла Богдановича на посаду члена Правління Банку (рішення Наглядової ради від 17-19.06.2021 № 12);
- призначено члена Правління Банку Єрмакова Сергія Олександровича виконуючим обов'язки Голови Правління Банку шляхом суміщення посад на строк до вступу на посаду Голови Правління Банку особи, призначеної Наглядовою радою Банку за результатами конкурсного відбору, проте не пізніше ніж через шість місяців (рішення Наглядової ради від 11.10.2021 № 21);
- звільнено Голову Правління Банку Мецгера Євгена Володимировича та припинено з ним трудові відносини на підставі ч. 1 ст. 39 Кодексу законів про працю України, а саме з ініціативи працівника (рішення Наглядової ради від 11.10.2021 № 21).

У 2021 році Правління Банку провело 104 засідання, з них 13 – заочних засідань (прийняття рішення шляхом проведення заочного голосування (опитування)), на яких було розглянуто 751 питання. При прийнятті рішень Правління керувалося Статутом, Положенням про Правління та іншими нормативними та розпорядчими документами Банку.

Прийняття рішень Правлінням здійснюється у такому порядку:

- 1) шляхом проведення засідань;
- 2) шляхом проведення заочного голосування (опитування).

Основною організаційною формою для прийняття Правлінням рішень є проведення засідань Правління. Відповідно до вимог Положення про Правління засідання Правління проводяться у разі потреби, але не рідше одного разу на місяць. За необхідності за рішенням Голови Правління проводяться позачергові засідання.

Засідання Правління проводяться у формі спільної присутності членів Правління у визначеному місці, у тому числі з використанням засобів електронного зв'язку (відео- та голосових конференцій тощо), за умови, що кожен член Правління, який бере участь у такій конференції, може бачити і чути (або принаймні чути) та спілкуватися з усіма іншими учасниками засідання Правління та ідентифікувати результати голосування. Така форма проведення засідання допускається, якщо жоден із членів Правління не висловив заперечення проти її застосування до відповідного засідання Правління.

Член Правління, який перебуває у відрядженні, має право брати участь у засіданнях Правління (з правом голосу), які проводяться у формі спільної присутності членів Правління у визначеному місці, у тому числі з використанням засобів електронного зв'язку (відео- та голосових конференцій тощо), за умови дотримання вимог, зазначених у попередньому абзаці.

Правління має право приймати рішення, якщо на його засіданні присутні не менш як дві третини його членів від фактично призначеного складу Правління.

Рішення Правління приймаються простою більшістю голосів його членів, які беруть участь у його засіданні. У разі рівного розподілу голосів вирішальним є голос Голови Правління (або головуючого на засіданні). Засідання Правління Банку проводились під головуванням Голови Правління. У разі його відсутності засідання проводив член Правління, який виконував обов'язки Голови Правління.

Головний ризик-менеджер (CRO) та головний комплаєнс-менеджер (CCO) або інший(і) працівник(и), на якого(их) покладені виконання його(їх) обов'язків у разі відсутності головного ризик-менеджера (CRO) та/або головного комплаєнс-менеджера (CCO) з причин, передбачених чинним законодавством України (відпустка, тимчасова непрацездатність, відрядження тощо) були присутніми на засіданнях Правління та мали право накладати заборону (вето) на рішення Правління у випадках, встановлених чинним законодавством України та нормативними документами Банку.

Головного ризик-менеджера (CRO) та головного комплаєнс-менеджера (CCO) або іншого(их) працівника(ів), на якого(их) покладені виконання його(їх) обов'язків у разі відсутності головного ризик-менеджера (CRO) та/або головного комплаєнс-менеджера (CCO) з причин, передбачених чинним законодавством України (відпустка, тимчасова непрацездатність, відрядження тощо) до та під час проведення засідань Правління було забезпечено

усіма необхідними матеріалами щодо винесених на розгляд Правління питань, а також умовами для можливості реалізації права накладати заборону (вето) на рішення Правління. Випадків накладення заборони (вето) не було зафіксовано.

На засіданнях Правління обговорювались питання поточного управління діяльністю Банку, а саме:

- підготовка для затвердження наглядовою радою бюджету Банку та бізнес-плану розвитку Банку;
- затвердження нормативних документів Банку: затвердження яких належить до компетенції Правління відповідно до законодавства;
- попередній розгляд внутрішніх положень, що регламентують діяльність структурних (положень про структурні підрозділи Головного банку та типових положень про структурні підрозділи відокремлених підрозділів Банку) і відокремлених підрозділів Банку згідно із стратегією розвитку Банку, та інших положень, які відповідно до законодавства та цього Статуту затверджуються наглядовою радою, для їх затвердження Наглядовою радою;
- прийняття рішень про отримання у власність Банку майна в рахунок погашення заборгованості, в тому числі у зв'язку з реалізацією права заставодержателя;
- прийняття рішення про списання активів Банку;
- щоквартальні звітів з питань оцінки стану функціонування системи внутрішнього контролю для подання Наглядовій раді;
- звіти Правління для Наглядової ради щодо виконання основних (стратегічних) напрямів діяльності Банку, стратегії розвитку Банку, бюджетів Банку, бізнес-плану розвитку Банку;
- прийняття рішень про надання благодійної допомоги;
- надання попередньої згоди на призначення та звільнення керівників філій Банку;
- утворення постійно діючих робочих органів (комітетів, комісій, груп), яким у разі потреби можуть бути делеговані окремі повноваження Правління, та затвердження положень про такі робочі органи;
- розгляд річної фінансової звітності / консолідованої річної фінансової звітності Банку разом із висновками зовнішнього аудиту та винесення їх на розгляд Наглядової ради;
- звітність з ризик-менеджменту, у тому числі: схвалення граничних розмірів ключових показників ризику, питання щодо результатів стрес-тестування чутливості до ризиків, розгляду управлінської звітності за кредитними ризиками, складеної за результатами кварталу.

Відповідно до Статуту Правління Банку створено та протягом 2021 року працювали 9 комітетів та 3 комісії¹⁴ зокрема:

- Кредитний комітет;
- Малий кредитний комітет (рішенням Правління від 03.02.2021 (протокол № 10) у 2021 році змінено назву Комітету роздрібного бізнесу на Малий кредитний комітет);
- Комітет з управління активами і пасивами;
- Тарифний комітет;
- Комітет з питань впровадження та функціонування системи управління інформаційною безпекою (рішенням Правління Банку від 24.03.2021 (протокол № 24) у 2021 році змінено назву Комітету з питань інформаційної безпеки на Комітет з питань впровадження та функціонування системи управління інформаційною безпекою);
- Комітет з управління проблемними активами;
- Комітет з інформаційних технологій;
- Комітет з управління операційним та комплаєнс - ризиками;
- Тендерний комітет;
- Комісія з питань акредитації/взаємодії з третіми особами, що надають додаткові та супутні небанківські послуги.
- Комісія з моніторингу активних операцій акціонерного товариства «Державний експортно-імпортерний банк України»;
- Маркетингова комісія.

Кредитний комітет

постійно діючий колегіальний орган Банку, який визначає можливість та умови проведення активних банківських операцій із суб'єктами господарської діяльності, активних операцій на міжбанківському ринку, активних операцій з цінними паперами в межах повноважень, делегованих йому Правлінням, та встановлених ключових показників

¹⁴ Комісія з моніторингу активних операцій клієнтів створена за рішенням Правління Банку від 30-31 грудня 2021 року (протокол №104); Маркетингова комісія створена за рішенням Правління Банку від 10.02.2021 (протокол №13), діяльність Комісії припинено за рішенням Правління від 17.11.2021 (протокол №89).

ризик, затверджує класифікацію активних операцій Банку та дебіторської заборгованості, пропозиції щодо формування резервів на покриття можливих збитків від їх знецінення, відповідає за реалізацію Кредитної політики Банку.

Склад Кредитного комітету станом на 31 грудня 2021 року:

Посада	ПІБ
Голова Комітету	Ігнатенко О.С.
Заступник Голови Комітету	Існюк О.С.
член Комітету	Каплюк Д.Є.
член Комітету	Гречин Є.Є.
член Комітету	Гриненко І.В.
На період відсутності члена Комітету, який бере участь у засіданнях Комітету на постійній основі (основний склад), представника Операційного департаменту, у засіданнях Комітету від вказаного департаменту бере участь Яремчук Т.М. з усіма повноваженнями члена Комітету	

У 2021 році було проведено 357 засідань Кредитного комітету, на яких було розглянуто 988 питань та прийнято рішення зокрема щодо наступного:

- кредитування позичальників/внесення змін щодо кредитування позичальників/продовження строку дії рішень Кредитного комітету щодо кредитування позичальників;
- встановлення лімітів на проведення активних операцій з банками-контрагентами;
- затвердження суми резервів за МСФЗ9 та розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями на звітну дату;
- затвердження/схвалення планів та умов фінансової реструктуризації, тощо.

Малий кредитний комітет

постійно діючий колегіальний орган Банку, який в межах делегованих йому повноважень визначає можливість та умови проведення активних операцій з клієнтами середнього бізнесу, органами місцевого самоврядування (муніципалітетами), суб'єктами господарювання комунального сектора економіки (далі – позичальники СБМКС) та роздрібного бізнесу відповідно до діючої в Банку сегментації клієнтів (далі – позичальники роздрібного бізнесу), здійснює оцінку якості кредитного портфеля за операціями з відповідними позичальниками, відповідає за реалізацію Кредитної політики Банку, та виконує інші завдання і функції, визначені Положенням про Малий кредитний комітет.

Склад Малеого кредитного комітету станом на 31 грудня 2021 року:

Посада	ПІБ
Голова Комітету	Медко М.Б.
Заступник Голови Комітету	Пускай С.С.
Член Комітету	Близнюк А.С.
Член Комітету	Маніскевич А.О.
Член Комітету	Агре Н.А.
Член Комітету	Басалаєва В.А.
Член Комітету	Скринський С.В.

У 2021 році було проведено 164 засідань Малого кредитного комітету, на яких було розглянуто 703 питання та прийнято рішення зокрема щодо наступного:

- кредитування /внесення змін щодо умов кредитування позичальників/продовження строку дії рішень МКК щодо кредитування позичальників;
- відкриття кредитної лінії в рамках карткового кредитного продукту «Бонус»;
- затвердження/зміни умов кредитування/паспортів кредитних продуктів/процедур/договорів;
- затвердження змін до примірної форми кредитного договору та примірних форм додаткових угод до кредитного договору, що застосовуються за кредитними операціями в рамках кредитного продукту за Програмою «Доступні кредити 5-7-9%»;
- дострокового розірвання кредитних договорів із позичальниками, тощо.

Комітет з управління активами і пасивами

постійно діючий колегіальний орган Правління Банку, який у межах повноважень, делегованих йому Правлінням Банку, та у визначеному Положенням про Комітет та Підкомітет з управління активами та пасивами порядку, забезпечує управління структурою активів і пасивів, дотримання показників ризику ліквідності, процентного ризику банківської книги, ринкових ризиків, у т.ч. встановлених Національним банком України економічних нормативів щодо ризику ліквідності, капіталу, та лімітів відкритих валютних позицій, а також відповідних фінансових ковенантів за зовнішньоекономічними договорами.

Склад Комітету з управління активами та пасивами станом на 31 грудня 2021 року:

Посада	ПІБ
Голова комітету	Щур О.В.
Заступник Голови Комітету	Ігнатенко О.С.
член комітету	Єрмаков С.О.
член комітету	Каплук Д.Є.
член комітету	Медко М.Б.
член комітету	Болдирєв А.В.
член комітету	Сокирко С.С.

У 2021 році було проведено 77 засідань Комітету з управління активами та пасивами, на яких було розглянуто 325 питань та прийнято рішення зокрема щодо наступного:

- перегляду процентних ставок за вкладами (депозитами) клієнтів;
- затвердження індивідуальних умов залучення коштів клієнтів;
- перегляду рекомендованих процентних ставок за кредитами;
- встановлення трансферних ставок;
- участі в аукціоні з розміщення облігацій внутрішньої державної позики;
- використання валютної позиції для погашення кредитної заборгованості;
- джерел фінансування позики;
- встановлення лімітів процентного ризику банківської книги та попереджувальних меж до них;
- інформаційних докладів щодо огляду фінансових ринків, щодо динаміки % ставок та позицій ліквідності, щодо нормативів капіталу, оцінки ризику ліквідності, процентного ризику банківської книги, ринкових ризиків; щодо результатів стрес-тестування кредитного ризику, ризику ліквідності;
- розгляду нормативних документів, що стосуються ціноутворення, тощо.

Тарифний комітет

постійно діючий комітет Правління Банку, який створено для вирішення питань управління тарифами комісійної винагороди на банківські послуги та для аналізу співвідношення собівартості послуг та ринкової конкурентоспроможності тарифів Банку, а також вирішення інших питань, пов'язаних з банківськими продуктами та наданням банківських послуг, окрім кредитних.

Склад Тарифного комітету станом на 31 грудня 2021 року:

Посада	ПІБ
Голова Комітету	Медко М.Б.
заступник Голови Комітету	Щур О.В.
член Комітету	Єрґієва С.П.
член Комітету	Погосян В.В.
член Комітету	Тищенко О.Б.
член Комітету	Примаченко О.І.
член Комітету	Пускай С.С.

У 2021 році було проведено 66 засідань Тарифного комітету, на яких було розглянуто 266 питань та прийнято рішення зокрема щодо наступного:

- встановлення індивідуальних тарифів для клієнтів;
- затвердження тарифів комісійної винагороди на банківські послуги / внесення змін до діючих базових тарифів;
- надання повноважень відповідальним підрозділам на встановлення індивідуальних тарифів клієнтам, тощо.

Комітет з питань впровадження та функціонування системи управління інформаційною безпекою

постійно діючий колегіальний орган Банку, який в межах делегованих йому повноважень забезпечує процес розроблення, впровадження, функціонування, моніторингу, перегляду, підтримування та вдосконалення системи управління інформаційною безпекою в Банку шляхом прийняття відповідних рішень.

Склад Комітету з питань впровадження та функціонування системи управління інформаційною безпекою станом на 31 грудня 2021 року

Посада	ПІБ
Голова Комітету	Муравіцький О.О.
член Комітету	Єрґієва С.П.
член Комітету	Ігнатенко О.С.
член Комітету	Коломієць П.А.
член Комітету	Бакуменко Д.Ю.
член Комітету	Мисник А.О.

У 2021 році було проведено 5 засідань Комітету з питань інформаційної безпеки, на якому було розглянуто 7 питань та прийнято рішення зокрема щодо наступного:

- ознайомлення з Стратегією розвитку корпоративної системи управління інформаційної безпеки;
- ознайомлення з попереднім Звітом щодо відповідності стандарту безпеки даних індустрії платіжних карток (PCI DSS), результатами аудиту щодо відповідності стандарту безпеки даних індустрії платіжних карток (PCI DSS), з аналітичним висновком Управління інформаційної безпеки щодо деталізації атестації відповідності PCI DSS та строків щодо можливого покращення стану відповідності;
- ознайомлення з результатами зовнішнього оцінювання кібербезпеки SWIFT, тощо.

Комітет з управління проблемними активами

постійно діючий колегіальний орган Правління Банку, який в межах делегованих йому повноважень визначає: умови здійснення заходів, спрямованих на погашення заборгованості за кредитними операціями, яка визнана проблемною згідно з рішеннями уповноважених колегіальних органів Банку; можливість та умови здійснення заходів з управління стягнутим майном; заходи, спрямовані на врегулювання дебіторської заборгованості, які присвоєно статус «проблемна заборгованість».

Склад Комітету з управління проблемними активами станом на 31 грудня 2021 року:

Посада	ПІБ
Голова Комітету	Каплюк Д.Є.
Заступник Голови Комітету	Шоп А.Ф.
Член Комітету	Позняков Р.О.
Член Комітету	Бакуменко Д.Ю.
Член Комітету	Коваленко Т.М.
Член Комітету	Ревурко С.В.
Член Комітету	Гречин Є.Є.
Член Комітету	Єрсієва С.П.

У 2021 році було проведено 76 засідань Комітету з управління проблемними активами, на яких було розглянуто 342 питань та прийнято рішення зокрема щодо наступного:

- затвердження/вжиття плану заходів з погашення проблемної заборгованості;
- відступлення права вимоги за кредитними договорами;
- погодження умов продажу майна;
- доцільності оскарження постанов;
- доцільності набуття Банком права власності (прийняття на баланс) на майно, оформлене у забезпечення;
- внесення змін до рішень КУПА, планів заходів із погашення проблемної заборгованості; договорів забезпечення;
- списання за рахунок оціночних резервів під очікувані кредитні збитки заборгованості боржників;
- відмови залишити за Банком нереалізоване на торгах майно, тощо.

Комітет з інформаційних технологій

постійно діючий колегіальний орган Банку, який визначає загальні засади розвитку інформаційних технологій у Банку, забезпечує визначення пріоритету та розподіл завдань, проектів, ресурсів тощо з розробки, впровадження, функціонування інформаційних технологій/систем Банку шляхом прийняття відповідних рішень.

Склад Комітету з інформаційних технологій станом на 31 грудня 2021 року:

Посада	ПІБ
Голова Комітету	Муравіцький О.О.
заступник Голови Комітету	Єрсієва С.П.
член Комітету	Біла І.В.
член Комітету	Щур О.В.
член Комітету	Бакуменко Д.Ю.
член Комітету	Медко М.Б.
член Комітету	Коваль К.І.

У 2021 році було проведено 28 засідань Комітету з інформаційних технологій, на якому було розглянуто 52 питань та прийнято рішення зокрема щодо наступного:

- затвердження проектів: Адаптація вимог SWIFT gpi (SWIFT gpi Onboarding); Автоматизована перевірка фізичних осіб по державним реєстрам (через сервіси ПДРБКИ), CashLab та інших;
- впровадження інформаційної системи банку щодо управління проблемними активами;
- розробки та впровадження сервісу iFOBS.BankID для фізичних осіб;
- автоматизації валютних операцій на умовах SWAP та Forward;
- впровадження змін до проекту «Впровадження нового стандарту аутентифікації транзакцій на базі технології VISA EMV 3DS та системи RBA (Risk Based Authentication)»;
- впровадження ПЗ ATMsecuriX (або аналогів);
- автоматичної обробки вихідних платежів в іноземних валютах з автоматизацією із застосуванням API;
- планування проектних IT-робіт в Q1 2022, тощо.

Комітет з управління операційним і комплаєнс - ризиками

постійно діючий колегіальний орган Банку, який забезпечує виконання функцій та повноважень щодо управління операційним та комплаєнс - ризиками.

Склад Комітету з управління операційним та комплаєнс - ризиками станом на 31 грудня 2021 року:

Посада	ПІБ
Голова Комітету	Каплюк Д.Є.
заступник Голови Комітету	Бакуменко Д.Ю.
член Комітету	Муравіцький О.О.
член Комітету	Скорбулатов Я.О.
член Комітету	Маркульчак Б.М.
член Комітету	Крицький Д.О.
член Комітету	Тичинська Є.П.

У 2021 році було проведено 13 засідань Комітету з управління операційним та комплаєнс - ризиками, на яких було розглянуто 33 питання та прийнято рішення зокрема щодо наступного:

- стану управління подіями операційного ризику;
- звітів щодо управління ключовими індикаторами операційного ризику;
- результатів стрес-тестування операційного ризику;
- огляду статусів виконання рішень Комітету з управління операційними та комплаєнс ризиками/доручення, тощо.

Тендерний комітет

постійно діючий колегіальний орган, метою створення Комітету є організація та проведення процедур закупівель для здійснення вибору найбільш привабливих пропозицій щодо придбання товарів/виконання робіт/надання послуг, необхідних для забезпечення господарської діяльності Банку.

Склад Тендерного комітету станом на 31 грудня 2021 року:

Посада	ПІБ
Голова Тендерного комітету	Муравіцький О.О.
Заступник Голови Тендерного комітету	Кисельова Н.В.
Член Тендерного комітету	Коваль К.І.
Член Тендерного комітету	Бакуменко Д.Ю.
Член Тендерного комітету	Козак О.М.
Член Тендерного комітету	Гречин Є.Є.
Член Тендерного комітету	Озінний Ю.В.

У 2021 році було проведено 132 засідання Тендерного комітету, з них - 83 в робочому порядку, на яких було розглянуто 274 питань зокрема щодо розгляду та прийняття рішень що стосуються проведення процедур закупівель Банку, тощо.

Комісія з питань акредитації/взаємодії з третіми особами, що надають додаткові та супутні небанківські послуги.

постійно діючий колегіальний орган, який визначає можливість та умови акредитації/взаємодії (співпраці) з третіми особами (далі - Небанківські установи), які надають додаткові та супутні небанківські послуги (далі - Небанківські послуги), питання взаємодії (співпраці) з якими має бути винесено на розгляд Комісії відповідно до нормативних, розпорядчих документів Банку, рішень колегіальних органів Банку, а також визначає (обирає) третіх осіб, які надають Небанківські послуги, у випадках, передбачених нормативними, розпорядчими документами Банку, рішеннями колегіальних органів Банку, а також в окремих випадках необхідності такого визначення (обрання) в межах компетенції Комісії.

Склад Комісії з питань акредитації/взаємодії з третіми особами, що надають додаткові та супутні небанківські послуги станом на 31 грудня 2021 року

Посада	ПІБ
Голова Комісії	Каплюк Д.Є.
Заступник Голови Комісії	Бакуменко Д.Ю.
Член Комісії	Коваленко Т.М.
Член Комісії	Скорбулатов Я.О.
Член Комісії	Лола А.А.
Член Комісії	Остапенко С.А.

У 2021 році було проведено 51 засідань Комісії з питань акредитації/взаємодії з третіми особами, що надають додаткові та супутні небанківські послуги, на яких було розглянуто 115 питань та прийнято рішення зокрема щодо наступного:

- акредитації партнерів, які надають сюрверсні послуги, з перевірки наявності та стану майна;
- взаємодії/встановлення взаємодії Банку з нотаріусами/юридичними компаніями;
- відмови у акредитації/ проведення процедури акредитації;
- залучення Компанії «Бейкер і Макензі – Сі Ай Ес, Лімітед», яка діє через своє представництво в Україні, в якості юридичного радника з метою підготовки висновку (меморандуму) щодо порядку оформлення договорів поруки з фізичними особами – громадянами України;
- перегляду розміру ліміту страхової відповідальності страхової компанії;
- акредитації електронного торгівельного майданчика ТОВАРНА БІРЖА «Ю-БЕЙС», який надає послуги із організації покупки/продажу майна на аукціонах у формі електронних торгів в системі «Прозоро.Продажі»;
- погодження проведення конкурсу для відбору суб'єктів ріелторської/брокерської діяльності для пошуку та залучення клієнтів при продажі непрофільних активів, що затверджені для продажу, тощо.

Комісія з моніторингу активних операцій клієнтів акціонерного товариства «Державний експортно-імпортерний банк України»

постійно діючий колегіальний орган Правління Банку, який в межах делегованих йому повноважень забезпечує моніторинг активних операцій клієнтів Банку на предмет виявлення факторів кредитного ризику і організацію роботи з недопущення невиконання (неналежного виконання) клієнтами зобов'язань перед Банком шляхом прийняття відповідних рішень.

Склад Комісії з моніторингу активних операцій клієнтів акціонерного товариства «Державний експортно-імпортерний банк України» станом на 31 грудня 2021 року:

Посада	ПІБ
Голова Комісії	Каплюк Д.Є.
Заступник Голови Комісії	Шоп А.Ф.
Член Комісії	Коруна Т.В.
Член Комісії	Тарасінський І.А.
Член Комісії	Тарасов Д.О.
Член Комісії	Ткаченко С.В.
Член Комісії	Ліснічук Г.Г.
Постійно запрошені до участі у засіданнях Комісії:	Бакуменко Д.Ю.

У 2021 році засідання Комісії з моніторингу активних операцій клієнтів акціонерного товариства «Державний експортно-імпортерний банк України» не проводилися.

Маркетингова комісія

постійно діючий робочий орган, який створено з метою оперативного прийняття рішень щодо рекламної, маркетингової та комунікаційної діяльності Банку.

За період з 10.02.2021 по 17.11.2021 року відбулося 3 засідання Маркетингової комісії, на яких було розглянуто 9 питань та прийнято рішення зокрема щодо наступного:

- проведення продуктово-іміджевої кампанії з метою підвищення знання бренду та продуктів серед пріоритетних груп цільової аудиторії (великого корпоративного, середнього бізнесу та сегменту Premium роздрібного бізнесу);
- затвердження оновленого розділу документу «Базові елементи корпоративного стилю АТ «Укресімбанк» (брендбук) в частині елементів бренду, оновленого стилю рекламних макетів, корпоративної презентації, діловодства, також включаючи оновлення фасадних вивісок;
- затвердження оновленого дизайну карток Банку, включаючи варіанти концепцій упаковки карток преміального та масового сегменту;
- концепції організації та проведення маркетингової Кампанії Банку та МС для преміальних клієнтів Банку, тощо.

9. Інформація щодо фактів порушення членами Наглядової ради та виконавчого органу Банку внутрішніх правил, що призвело до заподіяння шкоди Банку або клієнтам Банку.

У 2021 році було зафіксовано випадок порушення Кодексу поведінки (етики) керівником Банку під час інтерв'ю колишнього голови Правління Банку Мецгера Є.В. виданню «Радіо Свобода» 04.10.2021 року. Так, ситуація, що склалася навколо інтерв'ю виданню «Радіо Свобода» 04.10.2021 року, призвела до виникнення репутаційного ризику для Банку - критичний рівень репутаційного ризику був обумовлений значним зростанням обсягу негативних публікацій по відношенню до Банку (зазначена ситуація набула резонансного розголосу та сформувала в суспільстві негативну думку щодо поведінки керівника Банку). У той же самий час, Банком було вжито всіх належних заходів з метою ефективного та оперативного врегулювання ситуації, що склалася навколо інтерв'ю виданню «Радіо Свобода» 04.10.2021 року, що дозволило уникнути заподіяння шкоди Банку або клієнтам Банку.

10. Інформація щодо заходів впливу, застосовані протягом року органами державної влади до Банку, в тому числі до членів її Наглядової ради та виконавчого органу.

За рішенням органів державної влади на Банк протягом року накладено штрафних санкцій у сумі 3,07 тис. грн.

До членів Наглядової ради та Правління Банку у 2021 році не застосовувалися заходи впливу органами державної влади.

11. Інформація щодо розміру винагороди за рік членів Наглядової ради та виконавчого органу Банку.

Винагорода за 2021 рік членів наглядової ради¹⁵ та виконавчого органу Банку в цілому склала 109 134,7 тис. грн.

12. Інформація про значні фактори ризику, що впливали на діяльність Банку протягом року.

Протягом 2021 року на діяльність Банку впливали такі значні фактори ризику:

Фактори кредитного ризику

Протягом 2021 року продовжувалась робота щодо забезпечення адекватної оцінки боржників Банку, налагодження ефективного моніторингу, включаючи оперативне виявлення факторів кредитного ризику в рамках процедури раннього реагування, та належного опрацювання питань щодо врегулювання заборгованості за непрацюючими активами. З метою підвищення контролю та підвищення ефективності роботи з проблемною заборгованістю, у т.ч. значними обсягами списаних за рахунок резервів активів, Департамент реструктуризації та стягнення підпорядковано Головному ризик-менеджеру (CRO).

¹⁵ винагорода членів наглядової ради АТ «Укресімбанк» за 2021 рік складається з розміру винагороди, суми компенсаційних виплат членам наглядової ради та здійсненої АТ «Укресімбанк» від свого імені та за власний рахунок закупівлі послуг, необхідної для виконання членами наглядової ради своїх обов'язків

Протягом 2021 року на Банк та банківську систему України в цілому продовжували впливати фактори пандемії гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, та пов'язані з цим запроваджувані на території України обмежувальні карантинні заходи. В якості реагування на запобігання поширенню COVID-19 були запроваджені заходи для запобігання загрози здоров'ю, життю працівників і клієнтів, забезпечення якісної і безперервної роботи Банку в період пандемії та відповідних обмежувальних карантинних заходів.

Інші фактори ризику

У II половині 2021 року відбулося зростання облікової ставки НБУ, та, відповідно, почалося зростання інших процентних ставок. Банк здійснював заходи з мінімізації процентного ризику шляхом надання активів під плаваючі ставки та купівлю процентного свопу.

Крім того, на Банк мали вплив такі ж фактори ризику, що впливали на діяльність інших банків та банківської системи України в цілому.

Також слід зазначити, що враховуючи підвищення операційної ефективності Банку, оптимізацію структури кредитного портфелю, у т.ч. з урахуванням результатів роботи з кредитним портфелем, та інші фактори у 2021 році Національним банком України було погоджено програму реструктуризації Банку, складену за результатами оцінки стійкості Банку згідно з вимогами Положення про здійснення оцінки стійкості банків та банківської системи України, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 22.12.2017 № 141.

13. Інформація про наявність у Банку системи управління ризиками та її ключові характеристики.

Система управління ризиками Банку (СУР) має ключове значення для забезпечення фінансової стійкості, стабільної діяльності та сприяння досягненню стратегічних бізнес-цілей розвитку Банку в умовах динамічного сьогодення, передбачає ідентифікацію, аналіз (оцінку), моніторинг, контроль, пом'якшення та звітування щодо ризиків Банку з метою прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень.

СУР охоплює всі суттєві види ризиків, на які наражається Банк під час своєї діяльності, а саме:

- кредитний ризик;
- ризик ліквідності;
- процентний ризик банківської книги;
- ринковий ризик;
- операційний ризик;
- комплаєнс - ризик.

та включає всі компоненти, передбачені вимогами законодавства, а саме:

- організаційну структуру;
- культуру управління ризиками та кодекс поведінки (етики) Банку;
- внутрішні нормативні документи Банку з питань управління ризиками;
- інструменти для ефективного управління ризиками в Банку;
- інформаційні системи, які забезпечують наявність механізмів управління ризиками та звітування.

СУР ґрунтується на розподілі обов'язків між усіма самостійними структурними та відокремленими підрозділами Банку із застосуванням моделі трьох ліній захисту: перша лінія – на рівні бізнес - підрозділів Банку та підрозділів підтримки діяльності Банку; друга лінія – на рівні підрозділу з управління ризиками та підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс); третя лінія – на рівні підрозділу внутрішнього аудиту.

Суб'єктами СУР є: Наглядова рада; Комітет з питань ризиків Наглядової ради; Правління; комітети Правління, зокрема, Кредитний комітет, Малий кредитний комітет, Комітет з управління активами та пасивами (KYAP), Комітет з управління операційним та комплаєнс – ризиками та інші колегіальні органи Банку; Департамент внутрішнього аудиту; головний ризик - менеджер (CRO) та Департамент з ризик – менеджменту; головний комплаєнс - менеджер (CCO) та Департамент з комплаєнс – контролю; бізнес - підрозділи та підрозділи підтримки. Підрозділи другої та третьої лінії захисту та головний ризик - менеджер (CRO) і головний комплаєнс - менеджер (CCO) підпорядковуються Наглядовій раді та звітують перед нею. Їх укомплектовано працівниками належної кваліфікації, які забезпечують ефективне виконання функціоналу та завдань відповідних підрозділів.

З метою ефективного функціонування системи управління ризиками Банк забезпечує формування, розвиток та підтримку високої культури управління ризиками за всіма напрямками діяльності Банку та на всіх організаційних рівнях, у т.ч. на постійній основі проводяться заходи для просування обізнаності щодо управління ризиками серед працівників Банку.

СУР включає широкий спектр нормативних документів з управління ризиками, що розробляються з урахуванням необхідності визначення та регламентації повного процесу управління ризиками (від ідентифікації ризиків до звітування) та охоплюють як визначення загальних вимог (включаючи організаційну структуру, стратегічні цілі управління ризиками, рівень ризик-апетиту тощо), так і деталізацію методологічних підходів та процедур щодо управління ризиками.

Нормативні документи Банку з питань управління ризиками умовно поділяються на загальні (застосовуються до всіх видів ризиків – Стратегія управління ризиками, Декларація схильності до ризиків, План відновлення діяльності, Процедури ескалації порушень лімітів ризиків тощо) та специфічні (за окремими видами ризиків, на які наражається Банк під час своєї діяльності – політики, методики, положення/порядки/процедури, форми звітності). Всі нормативні документи з питань управління ризиками підлягають щонайменше щорічному перегляду, у т.ч. за рядом документів - на рівні Наглядової ради, а у разі змін законодавства здійснюється їх оперативна актуалізація.

З метою реалізації основних цілей управління ризиками Банк застосовує ефективні інструменти та моделі для оцінки ризиків, включаючи лімітування, статистично-математичні моделі, аналіз фактичних значень показників та причин їх суттєвих змін, прогнозування тощо.

Інструменти та моделі, що використовуються для оцінки окремого виду ризику, визначаються, виходячи з природи відповідного виду ризику, вимог нормативно-правових актів НБУ та банківської практики щодо оцінки/управління відповідним видом ризику, а також з урахуванням поточної ситуації та (де релевантно) фактичних значень та прогнозів щодо макроекономічних показників.

Банк забезпечує постійний моніторинг ризиків, їх показників, а також фактичної реалізації заходів, спрямованих на мінімізацію ризиків, та їх ефективності. У разі порушення лімітів/показників ризику та значного підвищення ризику (при максимальному наблизенні фактичних показників ризику до встановлених лімітів) інформація про це доводиться до уповноважених колегіальних органів Банку, включаючи Правління та Наглядову раду.

З метою надання прогнозуючої оцінки ризиків, визначення спроможності протистояти ризикам, на які наражається Банк в процесі своєї діяльності або які можуть виникнути у майбутньому, а також визначення спроможності Банку протистояти кризовим явищам на фінансовому ринку, у Банку проводиться стрес-тестування з періодичністю згідно з вимогами законодавства.

В рамках стрес-тестування Банк здійснює кількісну оцінку ризиків: кредитного ризику, ринкового ризику, процентного ризику банківської книги, ризику ліквідності та операційного ризику з визначенням їх впливу на капітал Банку для оцінки спроможності Банку протистояти негативним явищам на фінансовому ринку. Результати стрес-тестування доводяться до відома КУАП, Правління Банку, Комітету з питань ризиків Наглядової ради та Наглядової ради Банку.

Банк створює надійні інформаційні системи, що сприяють управлінню ризиками шляхом забезпечення належного агрегування даних щодо ризиків Банку, надання можливості оперативного та достовірного вимірювання ризиків і звітування. Інформаційні системи Банку забезпечують можливість реєстрації та збереження необхідного обсягу первинних даних для підтримки в актуальному стані та застосування моделей оцінки/аналізу ризиків, включаючи їх окремі компоненти, належного розрахунку фактичних значень показників ризиків, формування резервів під активні операції Банку, оперативної підготовки звітів тощо.

Звітність про ризики формується таким чином, щоб відображати точну, повну, достовірну, своєчасну інформацію щодо усіх суттєвих ризиків Банку, поточний стан та динаміку їх змін. Звітність про ризики з визначеною періодичністю надається Наглядовій раді Банку, Комітету з питань ризиків, Правлінню Банку та його відповідним комітетам та іншим користувачам.

Таким чином управління ризиками в Банку передбачає ефективну взаємодію на всіх організаційних рівнях Банку (від Наглядової ради до кожного працівника Банку), включаючи своєчасне виявлення, належну оцінку, підготовку інформації для виваженого прийняття рішень та постійний моніторинг і контроль ризиків.

14. Інформація про результати функціонування протягом року системи внутрішнього контролю та її ключові характеристики.

У Банку запроваджено ефективну та дієву систему внутрішнього контролю (СВК). СВК Банку ґрунтується на розподілі обов'язків між підрозділами банку. Зазначений розподіл базується на застосуванні моделі трьох ліній захисту: перша лінія – на рівні бізнес - підрозділів Банку та підрозділів підтримки діяльності Банку; друга лінія –

на рівні підрозділу з управління ризиками та підрозділу контролю за дотриманням норм (комплаєнс); третя лінія – на рівні підрозділу внутрішнього аудиту.

СВК є інтегрованою з усіма банківськими процесами, системою управління ризиками та корпоративним управлінням на всіх рівнях. Забезпечено внутрішній контроль абсолютно на всіх напрямках, у тому числі у процесах ухвалення рішень та виконання стратегій, бізнес-планів та цілей Банку.

Протягом 2021 року:

- затверджені внутрішні нормативні документи з питань функціонування системи внутрішнього контролю (Політика про систему внутрішнього контролю, Порядок адміністрування каталогу процесів та контролів, Інструкція з проведення оцінки контролів самостійними структурними підрозділами, Інструкція з проведення тестування контролів самостійними структурними підрозділами, Інструкція з проведення моніторингу ефективності системи внутрішнього контролю);
- проведено три сесії навчання (лютий, травень та жовтень), згідно результатів більше ніж 80% персоналу пройшли зазначене навчання та успішно здали тестування на знання системи внутрішнього контролю;
- контролі в Банку ідентифіковані та структуровані у вигляді «Каталогу процесів та контролів Банку»;
- розроблена та впроваджена он-лайн форма для проведення оцінки ефективності функціонування запроваджених контрольних процедур на основі Oracle Application Express (APEX).
- здійснено планування та проведення оцінки близько 500 контролів (з них 350 ключових) майже по 100 власникам та тестування понад 300 контролів (з них понад 200 ключових) по 90 власникам контролів.

15. Інформація про результати функціонування протягом року системи внутрішнього аудиту.

Виконання функцій внутрішнього аудиту в Банку покладено на Департамент внутрішнього аудиту (Департамент). Головною метою Департаменту є зростання вартості Банку, що досягається шляхом проведення об'єктивних внутрішніх аудиторських перевірок та виконання консультаційних завдань належної якості на основі ризик-орієнтованого підходу, надання доречних рекомендацій.

Департамент підпорядковується та є підзвітним Наглядовій раді Банку, а також звітує Комітету з питань аудиту щодо своєї діяльності. Комітет з питань аудиту та Наглядова рада Банку забезпечують ефективне функціонування Департаменту.

Робота Департаменту здійснювалась відповідно до затвердженого Плану на 2021 рік та за окремими дорученнями Наглядової ради Банку.

Протягом 2021 року було проведено 20 планових (2 станом на 01.01.2022 знаходилися в процесі виконання) та 5 позапланових перевірок. Розроблено 4 та оновлено 12 нормативних документів, що стосуються практики внутрішнього аудиту.

У 2021 році Департамент внутрішнього аудиту здійснював свою діяльність без суттєвих обмежень.

Про свою роботу Департамент щоквартально звітує Комітету з питань аудиту та Наглядовій Раді Банку, та раз на півріччя – Національному банку України.

16. Інформація про факти відчуження протягом року активів в обсязі, що перевищує встановлений у Статуті Банку розмір.

Банк протягом 2021 року не відчужував активи в обсязі, що перевищує встановлений розмір у Статуті.

17. Інформація про результати оцінки активів у разі їх купівлі-продажу протягом року в обсязі, що перевищує встановлений у Статуті Банку розмір.

Банк протягом 2021 року не здійснював купівлю-продаж активів в обсязі, що перевищує встановлений у Статуті Банку розмір.

18. Інформація щодо операцій з пов'язаними особами, в тому числі в межах однієї промислово-фінансової групи чи іншого об'єднання, проведені протягом року. Така інформація не є комерційною таємницею.

Банк приділяє достатню увагу виявленню пов'язаних з Банком осіб, формуванню та актуалізації їх переліку з метою контролю ризиків за операціями з пов'язаними за Банком особами.

Банк щомісячно подає НБУ інформацію про пов'язаних із Банком осіб у порядку, встановленому нормативно-правовими актами НБУ.

Інформація щодо операцій з пов'язаними особами, згідно з МСБО 24 «Розкриття інформації про пов'язані сторони», висвітлена у Примітці 32 «Операції з пов'язаними сторонами» річної фінансової звітності АТ «Укресімбанк» за рік, що закінчився 31 грудня 2021 року.

19. Інформація про діяльність зовнішнього аудитора протягом 2021 року.

Зовнішнім аудитором фінансової звітності Банку за 2021 рік визначена аудиторська компанія ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги».

Загальна інформація щодо зовнішнього аудитора, призначеного протягом 2021 року (в тому числі, загальний стаж аудиторської діяльності, кількість років, протягом яких надає аудиторські послуги Банку, перелік інших аудиторських послуг, що надавалися Банку протягом 2021 року)

Загальний стаж аудиторської діяльності ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» становить більше 25 років. Протягом п'яти останніх років ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» надає аудиторські послуги Банку. Банку не надавалися протягом 2021 року інші аудиторські послуги.

Випадки виникнення конфлікту інтересів та/або суміщення виконання функцій

Випадки виникнення конфлікту інтересів та/або суміщення виконання функцій не мали місце.

Інформація про ротацію аудиторів у Банку протягом останніх п'яти років

Протягом останніх п'яти років - аудиторська компанія ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги».

Інформацію щодо використаних рекомендацій органів, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг, щодо аудиторського висновку

Протягом 2021 року Аудиторська палата України не застосовувала стягнення до зовнішнього аудитора Банку. Органами, які здійснюють державне регулювання ринків фінансових послуг не були виявлені факти подання недостовірної звітності Банку, що підтверджена аудиторським висновком.

Висновки комітету Наглядової ради з питань аудиту щодо незалежності проведеного зовнішнього аудиту та незалежності зовнішнього аудитора

Відповідальність за оцінку ефективності та незалежності зовнішнього аудитора Банку у 2021 році була покладена на Комітет з питань аудиту Наглядової ради, яку він здійснював на засіданнях Комітету (у тому числі за участю членів Правління Банку, на яких обговорювалися основні питання, які виникли у результаті зовнішнього аудиту Банку) та під час зустрічей з членами команди зовнішнього аудитора Банку та відповідними особами/структурних підрозділів Банку, що безпосередньо брали участь у проведенні зовнішнього аудиту фінансової звітності Банку за 2021 рік.

При оцінюванні ефективності роботи зовнішнього аудитора Банку за 2021 рік Комітет з питань аудиту розглядав зовнішній аудит як процес в цілому та не ставив за мету оцінити ефективність конкретних осіб, які надають послуги зовнішнього аудиту. Оцінка ефективності роботи зовнішнього аудитора Банку враховувала власне судження кожного члена Комітету щодо ефективності роботи зовнішнього аудитора Банку із урахуванням коментарів осіб/структурних підрозділів Банку, що безпосередньо брали участь у проведенні зовнішнього аудиту фінансової звітності Банку за 2021 рік.

Комітет з питань аудиту оцінював ефективність зовнішнього аудитора Банку за наступними компонентами: (1) якістю послуг; (2) забезпеченістю засобами та ресурсами для виконання аудиторського завдання; (3) комунікацією та взаємодією під час виконання завдання; та (4) незалежністю, об'єктивністю та професійним скептицизмом. Зокрема, Комітетом з питань аудиту було оцінено, наскільки зовнішній аудитор Банку дотримувався узгоджених термінів виконання аудиту, був доброзичливим та комунікабельним, своєчасно виявляв проблеми в діяльності Банку та визначав можливості і ризики, забезпечував оптимальне співвідношення ціни та

якості зовнішнього аудиту. Також Комітет з питань аудиту враховував, чи члени команди зовнішнього аудитора Банку були технічно грамотними і здатними втілювати знання на практиці, чи розуміли вони бізнес Банку та банківську галузь в цілому та виділяли достатню кількість ресурсів для своєчасного завершення роботи. Додатково, Комітет з питань аудиту оцінював ефективність спілкування зовнішнього аудитора Банку, його доброчесність та об'єктивність, відвертий розгляд складних ситуацій та незалежність.

За результатами проведеного оцінювання Комітет з питань аудиту станом на 04.05.2022 року вважає, що зовнішній аудит ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» надає розумну впевненість у тому, що фінансова звітність Банку за 2021 рік не містить істотних викривлень, та має бути оцінений як такий, що «відповідає очікуванням».

Оцінка незалежності ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» як зовнішнього аудитора Банку проводилася Комітетом з питань аудиту постійно впродовж всього періоду надання послуг протягом 2021 року. Для початку оцінки незалежності Комітет з питань аудиту використовував відповіді зовнішнього аудитора Банку на поставлені уточнюючі питання щодо його незалежності та документальне підтвердження таких відповідей. Для проведення постійної оцінки незалежності проводились періодичні зустрічі з ключовим партнером зовнішнього аудитора Банку Олександром Свістичем, на яких, серед іншого, перевіряв актуальність відповідей зовнішнього аудитора на уточнюючі питання.

Від ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» також було отримано лист в травні 2022 року з письмовим підтвердженням (далі – Підтвердження), що зовнішній аудитор Банку, ключовий партнер з аудиту, аудитор, які залучаються до виконання відповідного завдання з аудиту, є незалежними від Банку. Підтвердження містить запевнення щодо неучасті партнера з завдання, власників, засновників, учасників ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» у підготовці та прийнятті управлінських рішень в Банку та відсутності існуючого або потенційного конфлікту інтересів і відомостей про загрози, що можуть вплинути на результат аудиторських послуг та незалежність ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги».

За результатами оцінки, проведеної Комітетом з питань аудиту, було встановлено, що незалежність зовнішнього аудитора Банку ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» та ключового партнера з аудиту Банку Олександра Свістича впродовж виконання завдання з обов'язкового аудиту річної окремої фінансової звітності та річної консолідованої звітності Банківської групи Акціонерного товариства «Державний експортно-імпортний банк України» за 2021 рік (станом на 31.12.2021), яке виконувалося у відповідності до договору про надання аудиторських послуг, не знаходилася під загрозою, вимоги законодавства щодо незалежності зовнішнього аудитора не порушувалися.

20. Інформація про захист Банком прав споживачів фінансових послуг, зокрема:

Розгляд скарг в банку здійснюється у відповідності із Закону України «Про звернення громадян», інших чинних нормативно-правових актів України та внутрішніх нормативних документів Банку, що регламентують роботу зі зверненнями.

Скарги клієнтів Банку розглядаються Головою Правління банку відповідно до Закону України «Про звернення громадян» і Статуту Банку, а також уповноваженими Головою Правління банку посадовими особами з правом підпису відповідей на такі скарги, а у разі незгоди громадянина з прийнятим за скаргою рішенням, вирішуються у судовому порядку.

Банком протягом звітного періоду (2021 рік) належним чином розглянуто та задоволено 142 звернення різнопланового характеру стосовно надання банківських послуг.

Голова Правління

С.О. Єрмаков

Звіт незалежного аудитора

Акціонеру та Наглядовій раді
Акціонерного товариства «Державний експортно-імпортний банк України»

Звіт щодо аудиту річної консолідованої фінансової звітності

Думка

Ми провели аудит річної консолідованої фінансової звітності Акціонерного товариства «Державний експортно-імпортний банк України» та його дочірніх компаній (далі «Банк»), представленої на сторінках 41–133, що складається з консолідованого звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2021 року, та консолідованого звіту про прибутки та збитки, консолідованого звіту про сукупний дохід, консолідованого звіту про зміни у власному капіталі та консолідованого звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до річної консолідованої фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, річна консолідована фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах консолідований фінансовий стан Банку на 31 грудня 2021 року, та його консолідовані фінансові результати і консолідовані грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») та відповідає вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV щодо складання фінансової звітності.

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту («МСА»). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит річної консолідованої фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Банку згідно з прийнятим Радою з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів («РМСЕБ») Міжнародним кодексом етики професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності) («Кодекс РМСЕБ») та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту річної консолідованої фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Суттєва невизначеність, що стосується безперервності діяльності

Ми звертаємо увагу на Примітку 2 та Примітку 34 до річної консолідованої фінансової звітності, в яких вказується, що з 24 лютого 2022 року на діяльність Банку негативно впливає військове вторгнення в Україну, що триває, причому масштаби подальшого розвитку подій або терміни їх завершення залишаються невизначеними. Як зазначено в

Примітці 2, ці події або умови разом із іншими питаннями, викладеними в Примітці 34, вказують, що існує суттєва невизначеність, яка може поставити під значний сумнів здатність Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Наш висновок не було модифіковано щодо цього питання.

Ключові питання аудиту, що охоплюють найбільш значущі ризики суттєвих викривлень, включно з оціненими ризиками суттєвих викривлень внаслідок шахрайства

Ключові питання аудиту – це питання, які на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту річної консолідованої фінансової звітності за поточний період. Додатково до питання, яке описане у розділі «Суттєва невизначеність, що стосується безперервності діяльності» нашого звіту, ми визначили, що питання, описані нижче, є ключовими питаннями аудиту, що включені до нашого звіту. Ці питання розглядались в контексті нашого аудиту річної консолідованої фінансової звітності в цілому та враховувались при формуванні думки щодо неї, при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань. Щодо кожного питання, описаного нижче, наш опис того, як відповідне питання розглядалось під час нашого аудиту, наведено в цьому контексті.

Ми виконали обов'язки, що описані в розділі «Відповідальність аудитора за аудит річної консолідованої фінансової звітності» нашого звіту, в тому числі щодо цих питань. Відповідно, наш аудит включав виконання процедур, розроблених у відповідь на нашу оцінку ризиків суттєвого викривлення річної консолідованої фінансової звітності. Результати наших аудиторських процедур, в тому числі процедур, що були виконані під час розгляду зазначених нижче питань, служать основою для висловлення нашої аудиторської думки щодо річної консолідованої фінансової звітності, що додається.

Ключове питання аудиту	Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту
Резерв під очікувані кредитні збитки по кредитах клієнтам	
Питання доречності резерву під очікувані кредитні збитки (ОКЗ) по кредитах клієнтам було суттєвим для нашого аудиту, оскільки є ключовою сферою застосування судження керівництвом. Розрахунок резерву під ОКЗ Банку є результатом застосування складних моделей з використанням певних припущень стосовно розробки моделей розрахунку ОКЗ, враховуючи різні формули та вибір вхідних даних, вибір прогнозних макроекономічних сценаріїв та їх зважування з урахуванням вірогідностей, оцінки сум та часу грошових потоків від реалізації застави тощо.	Наші аудиторські процедури включали оцінку послідовності застосування методології, яку використовував Банк для оцінки ОКЗ у відповідності до МСФЗ (IFRS) 9, станом на 31 грудня 2021 року та за рік, що закінчився зазначеною датою. Для резервів під очікувані кредитні збитки, які оцінюються на індивідуальній основі, наші аудиторські процедури включали оцінку обґрунтованості припущень управлінського персоналу шляхом аналізу фінансового стану позичальників, прогнозів майбутніх грошових потоків та оцінки застави, які використовувались у сценаріях для вибірки

Ключове питання аудиту	Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту
Використання різних припущень може призвести до суттєво різних оцінок очікуваних кредитних збитків по кредитах клієнтам. Приймаючи до уваги суттєвість залишків кредитів клієнтам та високий рівень суб'єктивності суджень, ми визначили оцінку резерву під очікувані кредитні збитки по кредитах клієнтам ключовим питанням аудиту. Інформація щодо підходу керівництва Банку до оцінки та управління кредитним ризиком наведено у Примітці 10 та Примітці 28 до річної консолідованої фінансової звітності.	кредитів. Крім того, ми проаналізували, чи включала оцінка очікуваних кредитних збитків по позичальниках, які відносяться до галузей, на які безпосередньо вплинули обмеження ділової активності, запроваджені урядом (торгові центри, аеропорти, готелі тощо), поточні умови, пов'язані з COVID-19 Для резервів під очікувані кредитні збитки, які оцінюються на колективній основі, наші аудиторські процедури включали тестування дизайну та ефективності роботи внутрішніх контролів Банку щодо розрахунку резерву під ОКЗ, включаючи правильність виявлення та розрахунку критеріїв суттєвого збільшення кредитного ризику та кредитного знецінення, визначення етапів, показників ймовірності дефолту та рівня втрат у разі дефолту. Ми залучили наших спеціалістів з управління ризиками для допомоги нам у оцінці процедури перевірки, що було здійснено спеціалістами Банку по відношенню до моделей з застосуванням прогнозової інформації щодо макроекономічних факторів з урахуванням оновлених статистичних даних за 2021 рік та зміни в економічних умовах, які зумовлені впливом COVID-19, з урахуванням фактів та обставин станом на звітну дату. Ми також протестували вхідні дані, що використовуються в цих моделях, та їх математичну точність. Ми проаналізували відповідні розкриття в Примітці 10 та Примітці 28 до річної консолідованої фінансової звітності щодо резерву під очікувані кредитні збитки по кредитах клієнтам.
Оцінка справедливої вартості державних облігацій з індексованою вартістю за справедливою вартістю через прибуток або збиток	
Оцінка справедливої вартості державних облігацій з індексованою вартістю та відповідних вбудованих валютних похідних	Наші аудиторські процедури щодо оцінки державних облігацій з індексованою вартістю за справедливою вартістю через прибуток

Ключове питання аудиту	Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту
фінансових інструментів за справедливою вартістю через прибуток або збиток було одним із суттєвих професійних суджень управлінського персоналу внаслідок складності оцінок щодо застосування вхідних даних, таких як безризикова процентна ставка в національній та іноземній валюті, поточна спот ставка та волатильність курсу, та суб'єктивності оціночних підходів. Приймаючи до уваги суттєвість залишків державних облігацій з індексованою вартістю за справедливою вартістю через прибуток або збиток для річної консолідованої фінансової звітності, а також суттєву невизначеність відповідних оцінок, ми визначили оцінку справедливої вартості таких активів ключовим питанням аудиту. Примітки 11 та 29 до річної консолідованої фінансової звітності містять інформацію щодо державних облігацій з індексованою вартістю за справедливою вартістю через прибуток або збиток.	або збиток, включали опитування управлінського персоналу Банку щодо суттєвих припущень, що застосовувалися, розгляд та тестування вхідних даних, включаючи математичну точність розрахунку значень та порівняння результатів у моделях до сум визнаних у річній консолідованій фінансовій звітності. Ми проаналізували розкриття інформації, підготовлені Банком, щодо державних облігацій за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Ключове питання аудиту	Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту
Оцінка відстроченого податкового активу Станом на 31 грудня 2021 року Банк має значні залишки визнаного та невизнаного відстроченого податкового активу. Визнання відстроченого податкового активу залежить від наявності майбутніх оподатковуваних прибутків. Оцінці прогнозів щодо майбутніх оподатковуваних прибутків притаманна невизначеність. Аналіз визнання та відшкодування відстроченого податкового активу був одним з значних питань нашого аудиту, оскільки залишки є суттєвими, процес оцінки є суб'єктивним та базується на припущеннях, на які впливають очікувані майбутніх ринкові та економічні умови. Примітки 4 та 15 до річної консолідованої фінансової звітності містять інформацію щодо суджень та сум відстроченого податкового активу.	
	Наші аудиторські процедури включали аналіз обґрунтованості припущень управлінського персоналу щодо можливості використання відстроченого податкового активу шляхом аналізу наявності достатніх майбутніх оподатковуваних прибутків на основі бізнес плану та прогнозу. Ми обговорили відповідні судження з управлінським персоналом Банку, протестували суми визнані у податковому обліку та періоди реалізації майбутніх вирахувань. Крім того, ми врахували історичну точність оцінок управлінського персоналу шляхом порівняння бюджетних та фактичних показників. Ми також порівняли припущення використані у бізнес-плані та прогнозі із наявною інформацією з банківського ринку та прогнозами щодо української економіки в цілому. Ми також перевірили розкриття інформації, підготовлені Банком щодо відстроченого податкового активу та представлені у річній консолідованій фінансовій звітності.

Інша інформація, що включена до Консолідованого звіту керівництва (Консолідованого звіту про управління) та Річної інформації емітента цінних паперів за 2021 рік

Інша інформація складається з Консолідованого звіту керівництва (Консолідованого звіту про управління) (що включає Звіт про корпоративне управління), але не включає річну консолідовану фінансову звітність та наш звіт аудитора щодо неї, який ми отримали до дати цього звіту аудитора, та іншої інформації, що включається до Річної інформації емітента цінних паперів, яку ми очікуємо отримати після цієї дати. Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію.

Наша думка щодо річної консолідованої фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо висновок з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації.

У зв'язку з нашим аудитом річної консолідованої фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією та річною консолідованою фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інша інформація виглядає такою, що містить суттєве викривлення. Якщо, на основі проведеної нами роботи, ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення цієї іншої інформації, ми зобов'язані повідомити про цей факт. Ми не виявили таких фактів, які б необхідно було включити до звіту.

Коли ми ознайомимося з Річною інформацією емітента цінних паперів, якщо ми дійдемо висновку, що вона містить суттєве викривлення, нам потрібно буде повідомити про це питання Наглядовій раді.

Відповідальність управлінського персоналу та Наглядової ради за річну консолідовану фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання річної консолідованої фінансової звітності відповідно до МСФЗ та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання річної консолідованої фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні річної консолідованої фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, окрім випадків, коли управлінський персонал або планує ліквідувати Банк чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Наглядова рада несе відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Банку.

Відповідальність аудитора за аудит річної консолідованої фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що консолідована фінансова звітність в цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї річної консолідованої фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом всього завдання з аудиту. Окрім того, ми:

- ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення річної консолідованої фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо та виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, та отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, невірні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;
- отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю Банку;
- оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;
- доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, доходимо висновку, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у річній консолідованій фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Тим не менш, майбутні події або умови можуть примусити Банк припинити свою діяльність на безперервній основі;
- оцінюємо загальне подання, структуру та зміст річної консолідованої фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує річна консолідована фінансова звітність операції та події, що лежать в основі її складання, так, щоб досягти достовірного подання;
- отримуємо прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі щодо фінансової інформації дочірніх компаній Банку для висловлення думки щодо річної консолідованої фінансової звітності. Ми несемо відповідальність за керування, нагляд та виконання аудиту Банку. Ми несемо відповідальність за висловлення нами аудиторської думки.

Ми повідомляємо Наглядовій раді разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки системи внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо Наглядовій раді твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це

застосовно, щодо дій, вжитих для усунення загроз, або запроваджених застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась Наглядовій раді ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту річної консолідованої фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту.

Звіт у відповідності до вимог Розділу IV параграфу 11 «Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України», затвердженої постановою Правління Національного банку України №373 від 24 жовтня 2011 року (зі змінами)

У відповідності до вимог Розділу IV параграфу 11 «Інструкції про порядок складання та оприлюднення фінансової звітності банків України», затвердженої постановою Правління Національного банку України №373 від 24 жовтня 2011 року (зі змінами) («Інструкція №373»), ми звітуємо наступне:

На нашу думку, на основі проведеної роботи під час нашого аудиту річної консолідованої фінансової звітності Банку, Консолідований звіт керівництва (Консолідований звіт про управління) складено відповідно до вимог Розділу IV Інструкції №373 та інформація у Консолідованому звіті керівництва відповідає фінансовій звітності.

Ми маємо звітувати у разі, якщо ми визначимо, що Консолідований звіт керівництва (Консолідований звіт про управління) містить суттєві викривлення в світлі наших знань та розуміння Банку, які ми отримали під час нашого аудиту річної консолідованої фінансової звітності Банку. Ми не виявили таких фактів, які б необхідно було включити до звіту.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

Додатково до вимог Міжнародних стандартів аудиту, у звіті незалежного аудитора ми надаємо також інформацію відповідно до ч. 4 ст. 14 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» № 2258-VIII («Закон № 2258-VIII») та відповідно до «Вимог до інформації, що стосується аудиту або огляду фінансової звітності учасників ринку капіталу та організованих товарних ринків, нагляд за якими здійснює Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР)», затвердженого рішенням НКЦПФР від 25 липня 2021 року №555 (надалі – «Вимоги НКЦПФР»):

Призначення аудитора та загальна тривалість продовження повноважень

13 квітня 2017 року нас було вперше призначено Наглядовою радою в якості незалежних аудиторів для проведення обов'язкового аудиту річної консолідованої фінансової звітності Банку. Наше призначення щорічно поновлювалося Наглядовою радою.

22 липня 2021 року Наглядовою Радою наше призначення щодо безперервного виконання наших повноважень із проведення обов'язкового аудиту Банку було подовжено на два роки. Загальна тривалість безперервного виконання наших повноважень із проведення обов'язкового аудиту Банку становить шість років.

Щодо узгодження звіту незалежного аудитора з додатковим звітом для аудиторського комітету

Ми підтверджуємо, що наш звіт незалежного аудитора узгоджується з додатковим звітом для аудиторського комітету Банку, який ми випустили 5 травня 2022 року відповідно до вимог ст. 35 Закону № 2258-VIII.

Надання неаудиторських послуг

Ми заявляємо, що неаудиторські послуги, на які встановлено обмеження у ч. 4 ст. 6 Закону № 2258-VIII, нами не надавались. Також, ми не надавали Банку жодних неаудиторських послуг, окрім тих, що розкриті в річній консолідованій фінансовій звітності або консолідованому звіті про управління.

Звітування щодо Вимог НКЦПФР

- Повне найменування Банку, інформацію про кінцевого бенефіціара та структуру власності наведено у Примітці 1 до річної консолідованої фінансової звітності Банку.
- Станом на 31 грудня 2021 року Банк має дочірні компанії: Дочірнє підприємство «Лізингова компанія «Укресімлізинг», що знаходиться у м. Києві, за адресою вул. Воровського, 11а, та Товариство з обмеженою відповідальністю «Ексімлізинг», що знаходиться у м. Києві, за адресою вул. Німецька, 5.
- Станом на 31 грудня 2021 року Банк не був контролером або учасником небанківської групи.
- Банк є підприємством, що становить суспільний інтерес, у відповідності до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV.
- Пруденційні показники, встановлені НКЦПФР для відповідного виду діяльності для професійних учасників ринків капіталу та організованих товарних ринків, не поширюється на банки, які провадять професійну діяльність на фондовому ринку у відповідності до «Положення щодо пруденційних нормативів професійної діяльності на фондовому ринку та вимог до системи управління ризиками» затвердженого рішенням НКЦПФР №1597 від 1 жовтня 2015 року.
- Аудиторський комітет Банку не проводив перевірок фінансово-господарської діяльності Банку за результатами фінансового року.

- Товариство з обмеженою відповідальністю «Ернст енд Янг Аудиторські Послуги» (код ЄРДПОУ: 33306921, веб-сторінка: www.ey.com/ua) проводило аудит фінансової звітності Банку на підставі договору №GFS-2021-00217/021-00/2/230921 від 23 вересня 2021 року. Аудит був проведений у період з 23 вересня 2021 року по 6 травня 2022 року.

Партнером завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежного аудитора, є Свістич О.М.

Від імені ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги»

Свістич О.М.
Генеральний директор

Номер запису в Реєстрі аудиторів та
суб'єктів аудиторської діяльності 101250

Мельник О.О.
Партнер

Номер запису в Реєстрі аудиторів та
суб'єктів аудиторської діяльності 101245

Прищепко Ю.Ю.
Аудитор

Номер запису в Реєстрі аудиторів та
суб'єктів аудиторської діяльності 101251

м. Київ, Україна

6 травня 2022 року

ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» включено до Реєстру аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності, який веде Аудиторська палата України. Номер реєстрації у Реєстрі: 3516.

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН

станом на 31 грудня 2021 року

(в тисячах гривень)

	При- мітки	31 грудня 2021 року	31 грудня 2020 року (перераховано)	1 січня 2020 року (перераховано)
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	42 882 371	49 912 943	33 469 935
Кредити та аванси банкам	9	8 270 170	370 160	256 172
Кредити та аванси клієнтам	10	69 334 862	48 608 320	53 285 804
Інвестиції в цінні папери	11	66 195 840	88 726 654	48 365 848
Поточні податкові активи	15	250 048	250 331	246 882
Похідні фінансові активи	18	582 742	108 231	—
Непоточні активи, класифіковані як утримувані для продажу		8 332	22 241	—
Інвестиційна нерухомість	12	984 056	1 143 451	1 035 586
Основні засоби	13	1 850 466	1 967 759	1 616 461
Нематеріальні активи	14	74 463	51 984	59 173
Відстрочені податкові активи	15	1 190 303	1 175 372	1 463 771
Інші фінансові активи	16	177 596	141 000	199 604
Інші нефінансові активи	17	292 283	396 829	347 088
Загальна сума активів		192 093 532	192 875 275	140 346 324
Зобов'язання				
Кошти банків	19	25 577 371	17 503 638	882 436
Кошти клієнтів	21	121 837 236	115 581 108	76 621 910
Похідні фінансові зобов'язання	18	7	1 123	—
Інші залучені кошти	20	27 237 654	43 161 310	47 496 402
Субординований борг	22	3 605 597	4 341 176	5 429 914
Резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії	24	290 987	135 531	49 062
Інше забезпечення	24	561	3 455	244
Інші фінансові зобов'язання	16	596 018	1 488 166	606 528
Інші нефінансові зобов'язання	17	495 356	310 872	342 603
Загальна сума зобов'язань		179 640 787	182 526 379	131 429 099
Власний капітал				
Статутний капітал		45 570 041	45 570 041	38 730 042
Інші резерви		(98 629)	525 683	337 779
Результат від операцій з акціонером		635 104	635 104	635 104
Нерозподілений прибуток		(33 653 771)	(36 589 390)	(30 948 626)
Резервні та інші фонди банку		—	207 458	162 926
Загальна сума власного капіталу		12 452 745	10 348 896	8 917 225
Загальна сума власного капіталу та зобов'язань		192 093 532	192 875 275	140 346 324

Затверджено до випуску та підписано

Голова Правління

Сергій ЄРМАКОВ

Головний бухгалтер банку

Наталія ПОТЬОМСЬКА

06 травня 2022 року

Медко В.М.
247-89-16

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ

за рік, що закінчився 31 грудня 2021 року

(в тисячах гривень)

	При- мітки	2021 рік	2020 рік (перераховано)
Процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	25	10 418 141	8 389 411
Інші процентні доходи	25	1 505 172	1 643 334
Процентні витрати	25	(7 409 358)	(8 688 360)
Комісійні доходи	26	1 182 595	877 052
Комісійні витрати	26	(346 597)	(303 838)
Інші доходи		136 690	172 358
Чистий прибуток/(збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток		(1 867 000)	3 547 769
Чистий прибуток/(збиток) від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		29 150	(34 113)
Чистий прибуток/(збиток) від операцій з іноземною валютою		757 247	366 520
Чистий прибуток/(збиток) від переоцінки іноземної валюти		956 181	(4 432 346)
Чистий прибуток/(збиток) від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості	12	36 989	107 012
Доходи/(витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		462	(35 875)
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	8	(1 191 215)	(4 406 582)
Витрати на виплати працівникам	27	(1 815 684)	(1 496 732)
Амортизаційні витрати		(113 552)	(114 177)
Інші адміністративні та операційні витрати	27	(807 497)	(1 322 879)
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності) для нефінансових активів	17	23 940	2 819
Прибуток (збиток), що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю		1 213 652	413 121
Прибуток (збиток) до оподаткування		2 709 316	(5 315 506)
Витрати на сплату податку		(148)	(275 861)
Прибуток (збиток)		2 709 168	(5 591 367)

Затверджено до випуску та підписано

Голова Правління

Сергій ЄРМАКОВ

Головний бухгалтер банку

Наталія ПОТЬОМСЬКА

06 травня 2022 року

Медко В.М.
247-89-16

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД

за рік, що закінчився 31 грудня 2021 року

(в тисячах гривень)

	При- мітки	2021 рік	2020 рік (перераховано)
Прибуток (збиток)		2 709 168	(5 591 367)
Інший сукупний прибуток			
<i>Компоненти іншого сукупного доходу, які не будуть перекласифіковані у прибуток або збиток, до оподаткування</i>			
Інший сукупний дохід, до оподаткування, прибутки (збитки) від переоцінки	13	(82 949)	342 478
<i>Компоненти іншого сукупного доходу, які будуть перекласифіковані у прибуток або збиток, до оподаткування</i>			
Прибутки (збитки) від фінансових активів, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, до оподаткування		(537 301)	(127 815)
<i>Податок на прибуток, що відноситься до компонентів іншого сукупного доходу, які не будуть перекласифіковані у прибуток або збиток</i>			
Податок на прибуток, що відноситься до змін у дооцінці у складі іншого сукупного доходу	15	14 931	(12 538)
<i>Податок на прибуток, що відноситься до компонентів іншого сукупного доходу, які будуть перекласифіковані у прибуток або збиток</i>			
Податок на прибуток, що відноситься до змін у переоцінці фінансових активів, оцінених за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, у складі іншого сукупного доходу		-	-
Загальна сума іншого сукупного доходу		(605 319)	202 125
Загальна сума сукупного доходу		2 103 849	(5 389 242)

Затверджено до випуску та підписано

Голова Правління

Сергій ЄРМАКОВ

Головний бухгалтер банку

Наталія ПОТЬОМСЬКА

06 травня 2022 року

Медко В.М.
247-89-16

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ЗМІНИ У ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ

за рік, що закінчилися 31 грудня 2021 року

(в тисячах гривень)

	Статутний капітал	Результат від операцій з акціонером	Резервні та інші фонди банку	Дооцінка	Інші резерви Резерв під прибутку та збитку за фінансовими активами, оціненими за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Резерв під прибутку та збитку від інвестицій в інструменти капіталу	Нерозподілений прибуток	Власний капітал
На 1 січня 2020 року (перераховано)	38 730 042	635 104	162 926	697 568	(291 706)	(68 083)	(30 948 626)	8 917 225
Збиток за рік	—	—	—	—	—	—	(5 591 367)	(5 591 367)
Інший сукупний прибуток за рік	—	—	—	329 940	(132 477)	4 662	—	202 125
Усього сукупний збиток за рік	—	—	—	329 940	(132 477)	4 662	(5 591 367)	(5 389 242)
Збільшення (зменшення) через інші зміни, власний капітал	—	—	—	(14 221)	—	—	14 221	—
Дівиденди, визнані як розподіл між власниками (Примітка 23)	—	—	—	—	—	—	(19 086)	(19 086)
Розподіл прибутку минулих років	—	—	44 532	—	—	—	(44 532)	—
Збільшення через інші внески власників, власний капітал (Примітка 23)	6 839 999	—	—	—	—	—	—	6 839 999
На 31 грудня 2020 року (перераховано)	45 570 041	635 104	207 458	1 013 287	(424 183)	(63 421)	(36 589 390)	10 348 896
Прибуток за рік	—	—	—	—	—	—	2 709 168	2 709 168
Інший сукупний збиток за рік	—	—	—	(68 018)	(537 947)	646	—	(605 319)
Усього сукупний дохід за рік	—	—	—	(68 018)	(537 947)	646	2 709 168	2 103 849
Збільшення (зменшення) через інші зміни, власний капітал	—	—	—	(18 993)	—	—	18 993	—
Розподіл прибутку до резервних фондів (Примітка 23)	—	—	525 244	—	—	—	(525 244)	—
Покриття збитку за рахунок резервних фондів (Примітка 23)	—	—	(732 702)	—	—	—	732 702	—
На 31 грудня 2021 року	45 570 041	635 104	—	926 276	(962 130)	(62 775)	(33 653 771)	12 452 745

Затверджено до випуску та підписано

Голова Правління

Сергій ЄРМАКОВ

Головний бухгалтер банку

Наталія ПОТЬОМСЬКА

06 травня 2022 року

Медко В.М.
247-89-16

КОНСОЛІДОВАНИЙ ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ (прямий метод)

за рік, що закінчився 31 грудня 2021 року

(в тисячах гривень)

	При- мітки	2021 рік	2020 рік (перераховано)
Грошові потоки від (для) операційної діяльності			
Проценти отримані		11 444 251	9 727 307
Комісійні доходи, що отримані		1 144 274	889 676
Чисте (збільшення)/зменшення від операцій з фінансовими інструментами, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток		(25 851)	(9 828)
Чисте (збільшення)/зменшення від операцій з іноземною валютою		757 247	366 520
Інші надходження грошових коштів від операційної діяльності		90 614	136 983
Проценти сплачені		(7 818 559)	(8 849 363)
Комісійні витрати, що сплачені		(346 597)	(303 838)
Виплати працівникам та виплати від їх імені		(1 604 992)	(1 550 272)
Адміністративні витрати та інші операційні виплати, що сплачені		(777 694)	(803 903)
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та заборгованості банків		(8 585 392)	(16 330)
Чисте (збільшення)/зменшення кредитів та заборгованості клієнтів		(19 083 123)	8 580 118
Чисте (збільшення)/зменшення інших фінансових активів		21 782	84 427
Чисте (збільшення)/зменшення інших активів		39 700	(48 165)
Чисте збільшення/(зменшення) коштів банків		6 492 886	16 743 842
Чисте збільшення/(зменшення) коштів клієнтів		9 011 973	28 022 404
Чисте збільшення/(зменшення) інших фінансових зобов'язань		(867 886)	1 332 102
Чисте збільшення/(зменшення) інших зобов'язань		(27 280)	38 637
Податки на прибуток (сплачені) повернені		—	(3 449)
Чисті грошові потоки від операційної діяльності (використані в операційній діяльності)		(10 134 647)	54 336 868
Грошові потоки від (для) інвестиційної діяльності			
Придбання цінних паперів		(50 996 294)	(44 230 733)
Надходження від реалізації інвестицій у цінні папери		70 318 952	16 205 364
Надходження від продажу основних засобів		262	—
Придбання основних засобів		(76 765)	(74 629)
Придбання нематеріальних активів		(44 981)	—
Надходження від продажу інвестиційної нерухомості		379 401	—
Дивіденди отримані		933	699
Інші надходження (вибуття) грошових коштів		9 608	—
Чисті грошові потоки від інвестиційної діяльності (використані в інвестиційній діяльності)		19 591 116	(28 099 299)
Грошові потоки від (для) фінансової діяльності			
Отримання інших залучених коштів		1 940 133	6 088 340
Повернення субординованого боргу		(570 811)	(1 838 315)
Повернення інших залучених коштів		(15 749 698)	(19 797 614)
Виплати за орендними зобов'язаннями		(3 966)	(5 242)
Дивіденди сплачені		—	(19 086)
Чисті грошові потоки від фінансової діяльності (використані у фінансовій діяльності)		(14 384 342)	(15 571 917)
Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів до впливу змін валютного курсу		(4 927 873)	10 665 652
Вплив змін валютного курсу на грошові кошти та їх еквіваленти		(2 110 878)	5 786 030
Вплив очікуваних кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти		8 179	(8 674)
Чисте збільшення (зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів		(7 030 572)	16 443 008
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок періоду	6	49 912 943	33 469 935
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець періоду	6	42 882 371	49 912 943

Затверджено до випуску та підписано

Голова Правління

Сергій ЄРМАКОВ

Головний бухгалтер банку

Наталія ПОТЬОМСЬКА

06 травня 2022 року

Медко В.М.
247-89-16

1. Основна діяльність

Акціонерне товариство «Державний експортно-імпорتنний банк України» (далі - «Укресімбанк») засновано у 1992 році та внесено до Державного реєстру банків 23 січня 1992 року за номером 5, Укресімбанк здійснює свою діяльність на підставі Банківської ліцензії №2.

Станом на 31 грудня 2021 та 2020 років 100% статутного капіталу Укресімбанку належать державі. Функції з управління корпоративними правами держави у Банку здійснює Кабінет Міністрів України.

Головний офіс Укресімбанку знаходиться у м. Києві по вул. Антоновича, 127. Банк має 22 філії та 29 відділень (31 грудня 2020 року: 22 філії та 38 відділень) і два представництва в Лондоні та Нью-Йорку. Банк та його філії є єдиною юридичною особою.

Історично основним видом діяльності Укресімбанку є обслуговування експортно-імпорتنних операцій. Наразі Укресімбанк має диверсифіковану клієнтську базу, що включає значну кількість великих промислових і державних підприємств. Укресімбанк приймає вклади від фізичних та юридичних осіб, надає кредити, здійснює платіжне обслуговування в Україні та переказ коштів за кордон, операції з обміну іноземних валют, інвестує кошти, здійснює розрахунково-касове обслуговування клієнтів та надає інші банківські послуги.

Однією із головних функцій Укресімбанку є сприяння, від імені Уряду України, обслуговуванню кредитних договорів, що підписані Урядом України та урядами інших держав. Укресімбанк виступає агентом Уряду України та обслуговує кредити від іноземних фінансових установ у відповідності до зазначених договорів.

Метою діяльності Укресімбанку (відповідно до Статуту) є створення сприятливих умов для розвитку економіки та підтримки вітчизняного товаровиробника, обслуговування експортно-імпорتنних операцій, кредитно-фінансова підтримка процесів структурної перебудови, зміцнення та реалізація виробничого і торгового потенціалу галузей економіки та підприємств, що є експорто-орієнтованими або провадять діяльність, пов'язану з виробництвом імпортозамінної продукції, а також отримання прибутку в інтересах Укресімбанку та його акціонера.

Укресімбанк складає річну окрему фінансову звітність та річну консолідовану фінансову звітність, яка включає консолідовані показники діяльності Укресімбанку та його дочірніх підприємств «Лізингова компанія «Укресімлізинг» та ТОВ «Ексімлізинг» (далі разом – «Банк»).

Дочірнє підприємство «Лізингова компанія «Укресімлізинг», що повністю належить Укресімбанку, було засноване у 1997 році та зареєстроване в Україні і здійснює торгові та лізингові операції.

Дочірнє підприємство ТОВ «Ексімлізинг», що повністю належить Укресімбанку, було засноване у 2006 році та зареєстроване в Україні і здійснює торгові та лізингові операції.

2. Основа складання фінансової звітності

Ця річна консолідована фінансова звітність складена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») та вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16 липня 1999 року щодо складання фінансової звітності (зі змінами).

Ця річна консолідована фінансова звітність складена на основі принципу історичної собівартості, крім зазначеного в розділі «Основні положення облікової політики», наприклад, інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки, похідні фінансові інструменти та інвестиційна нерухомість оцінюються за справедливою вартістю, будівлі оцінюються за переоціненою вартістю, активи, утримувані для продажу оцінюються за найменшою з двох величин – балансовою або справедливою вартістю з вирахуванням витрат на операції, пов'язаних з продажем.

Ця річна консолідована фінансова звітність представлена в тисячах гривень («тис. грн»), якщо не зазначено інше.

Безперервність діяльності

Ця річна консолідована фінансова звітність підготовлена на основі принципу безперервної діяльності. При підготовці фінансової звітності за 2021 рік керівництвом Банку було оцінено здатність Банку продовжувати свою діяльність в майбутньому з врахуванням військових дій на території України, що тривають та вже спричинили їй продовжують спричинювати значні негативні наслідки, як для економіки країни в цілому, так і для клієнтів Банку зокрема, як зазначено у Примітці 34. Керівництво Банку вважає, що протягом найближчих 12 місяців Банк буде

своєчасно і повністю виконувати власні зобов'язання та погасить близько 280 млн. дол. США зовнішніх запозичень та що очікуваний відтік коштів з клієнтських рахунків складе 5 200 млн. грн. та 35 млн. дол. США. Також, Банк планує здійснити додаткове кредитування стратегічних корпоративних клієнтів на орієнтовно 4 000 млн. грн. Джерелом погашення зобов'язань та нарощення кредитування буде накопичена ліквідність, погашення ОВДП та корпоративних облігацій, гарантованих державою, а також, за необхідності, залучення кредитів рефінансування НБУ. Залишки на кореспондентських рахунках та у депозитних сертифікатах Національного банку України прогноуються на рівні 12-13 млрд. грн. в гривні та 680-780 екв. дол. США в іноземній валюті, що забезпечуватиме потреби у ліквідності. Інформація щодо підходу керівництва Банку до оцінки та управління ліквідністю наведено у Примітці 27 до річної консолідованої фінансової звітності.

Враховуючи сплату дивідендів за 2021 рік у сумі 1 364 млн. грн. (50% від прибутку за 2021 рік) та очікувані витрати на формування резервів на покритті збитків у зв'язку з військовою агресією Російської федерації проти України, може виникнути недостатність капіталу для виконання нормативних вимог НБУ на середину 2022 року. За таких умов Банк активує План відновлення діяльності, затверджений Наглядовою Радою у грудні 2021 року, який передбачає, у тому числі, додаткову капіталізацію за рахунок акціонера, суми яких не є заздалегідь передбачуваними, але можуть бути суттєвими. Проте, відповідно до Постанови Національного банку України від 25 лютого 2022 року №23 (зі змінами), до Банку, на час військового стану, не застосовуються заходи впливу за порушення нормативів капіталу, ліквідності, кредитного ризику та інвестування.

Керівництво Банку, спираючись на прогнозні показники ліквідності, нормативів адекватності капіталу, розміру очікуваних кредитних збитків, а також можливість додаткової капіталізації, вважає, що існують достатні підстави для підготовки цієї фінансової звітності на основі принципу безперервної діяльності.

Разом з тим, існує суттєва невизначеність, пов'язана з непередбачуваним наразі впливом військових дій на території України, що тривають, на припущення, що лежать в основі оцінок керівництва, що може поставити під сумнів здатність Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі, і, отже, він не зможе реалізувати свої активи та погасити зобов'язання за звичайного перебігу господарської діяльності.

Перекласифікації

При складанні консолідованої фінансової звітності за 2021 рік Банком було прийнято рішення щодо зближення формату розкриття показників та назв статей основних форм фінансової звітності до формату подання фінансової звітності за міжнародними стандартами в єдиному електронному форматі, затвердженого наказом Міністерства фінансів України № 595 «Про затвердження перекладу Таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами фінансової звітності 2021» від 12 листопада 2021 року. Відповідно, було зроблено певні зміни у поданні порівняльної інформації за 2020 рік для приведення її у відповідність до нового формату представлення даних.

Зокрема, у консолідованому звіті про фінансовий стан були здійснені наступні перекласифікації:

- (а) похідні фінансові активи, інші фінансові активи та інші нефінансові активи представлені окремими статтями;
- (б) інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки, за справедливою вартістю через інший сукупний дохід та за амортизованою собівартістю представлено окремою статтею «Інвестиції в цінні папери»;
- (в) заборгованість перед Національним банком України об'єднано з заборгованістю перед кредитними установами, за виключенням кредитів міжнародних та інших фінансових організацій;
- (г) емітовані сврооблігації об'єднано з кредитами міжнародних та інших фінансових організацій;
- (г) похідні фінансові зобов'язання, інші фінансові зобов'язання, інші нефінансові зобов'язання та інше забезпечення представлені окремими статтями.

У таблиці нижче наведено вплив відповідних перекласифікацій на розкриття інформації в консолідованому звіті про фінансовий стан станом на 31 грудня та 1 січня 2020 року:

	<i>31 грудня 2020 року (згідно з попередньою звітністю)</i>	<i>Ефект від приведення у новий формат</i>	<i>31 грудня 2020 року (перераховано)</i>	<i>1 січня 2020 року (згідно з попередньою звітністю)</i>	<i>Ефект від приведення у новий формат</i>	<i>1 січня 2020 року (перераховано)</i>
Активи						
Інвестиційні цінні папери:						
- за справедливою вартістю через прибутки або збитки	29 008 521	(29 008 521) ^(б)	—	25 731 949	(25 731 949) ^(б)	—
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	14 543 523	(14 543 523) ^(б)	—	22 633 899	(22 633 899) ^(б)	—
- за амортизованою собівартістю	45 174 610	(45 174 610) ^(б)	—	—	—	—
Інвестиції в цінні папери	—	88 726 654 ^(б)	88 726 654	—	48 365 848 ^(б)	48 365 848
Інші активи	646 060	(646 060) ^(а)	—	546 692	(546 692) ^(а)	—
Похідні фінансові активи	—	108 231 ^(а)	108 231	—	—	—
Інші фінансові активи	—	141 000 ^(а)	141 000	—	199 604 ^(а)	199 604
Інші нефінансові активи	—	396 829 ^(а)	396 829	—	347 088 ^(а)	347 088
Зобов'язання						
Заборгованість перед Національним банком України	16 008 768	(16 008 768) ^(б)	—	—	—	—
Заборгованість перед кредитними установами	26 119 028	(26 119 028) ^{(б), (г)}	—	21 825 762	(21 825 762) ^{(б), (г)}	—
Кошти банків	—	17 503 638 ^(б)	17 503 638	—	882 436 ^(б)	882 436
Емітовані єврооблігації	18 537 152	(18 537 152) ^(г)	—	26 553 076	(26 553 076) ^(г)	—
Інші залучені кошти	—	43 161 310 ^(г)	43 161 310	—	47 496 402 ^(г)	47 496 402
Інші зобов'язання	1 803 616	(1 803 616) ^(г)	—	949 375	(949 375) ^(г)	—
Похідні фінансові зобов'язання	—	1 123 ^(г)	1 123	—	—	—
Інші фінансові зобов'язання	—	1 488 166 ^(г)	1 488 166	—	606 528 ^(г)	606 528
Інші нефінансові зобов'язання	—	310 872 ^(г)	310 872	—	342 603 ^(г)	342 603
Інше забезпечення	—	3 455 ^(г)	3 455	—	244 ^(г)	244

Відповідно, у консолідованому звіті про рух грошових коштів були здійснені наступні перекласифікації:

- (а) заборгованість перед Національним банком України об'єднано з заборгованістю перед кредитними установами;
- (б) погашення емітованих єврооблігацій об'єднано з погашенням позик, отриманих від кредитних установ;
- (в) чисте збільшення / (зменшення) інших фінансових активів та чисте збільшення / (зменшення) інших нефінансових активів представлені окремими статтями;
- (г) чисте збільшення / (зменшення) інших фінансових зобов'язань та чисте збільшення / (зменшення) інших фінансових зобов'язань представлені окремими статтями.

У таблиці нижче наведено вплив відповідних перекласифікацій на розкриття інформації в консолідованому звіті про рух грошових коштів за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року:

	<i>Згідно з попередньою звітністю</i>	<i>Ефект від приведення у новий формат</i>	<i>Перераховано</i>
Заборгованість перед Національним банком України	16 008 811	(16 008 811) ^(а)	—
Заборгованість перед кредитними установами	735 031	(735 031) ^(а)	—
Чисте збільшення / (зменшення) коштів банків	—	16 743 842 ^(а)	16 743 842
Погашення емітованих єврооблігацій	(12 442 092)	12 442 092 ^(б)	—
Погашення позик, отриманих від кредитних установ	(7 355 522)	7 355 522 ^(б)	—
Повернення інших залучених коштів	—	(19 797 614) ^(б)	(19 797 614)
Інші активи	36 262	(36 262) ^(б)	—
Чисте збільшення / (зменшення) інших фінансових активів	—	84 427 ^(б)	84 427
Чисте збільшення / (зменшення) інших активів	—	(48 165) ^(б)	(48 165)
Інші зобов'язання	1 370 739	(1 370 739) ^(г)	—
Чисте збільшення / (зменшення) інших фінансових зобов'язань	—	1 332 102 ^(г)	1 332 102
Чисте збільшення / (зменшення) інших зобов'язань	—	38 637 ^(г)	38 637

Крім того, у консолідованому звіті про прибутки і збитки були здійснені наступні перекласифікації:

- (а) чисті прибутки/(збитки) від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки або збитки

та чисті прибутки/(збитки) від операцій з похідними фінансовими інструментами представлено окремою статтею «Чистий прибуток/(збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток»;

(б) чисті прибутки від торгових операцій з іноземними валютами та чисті прибутки від торгових операцій з банківськими металами представлено окремою статтею «Чистий прибуток/(збиток) від операцій з іноземною валютою»;

(в) чисті (збитки)/прибутки від курсових різниць за операціями з іноземною валютою та чисті прибутки від переоцінки банківських металів представлено окремою статтею «Чистий прибуток/(збиток) від переоцінки іноземної валюти»;

(г) витрати за очікуваними кредитними збитками та (витрати)/сторнування витрат за очікуваними кредитними збитками за зобов'язаннями кредитного характеру представлено окремою статтею Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9»;

(г) чистий прибуток від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості представлені окремими статтями,

(д) доходи, які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова, об'єднано з витратами, які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова;

(ж) чисті збитки від модифікації фінансових активів за амортизованою собівартістю, чисті збитки від припинення визнання фінансових зобов'язань за амортизованою собівартістю та інші операційні витрати об'єднано з іншими адміністративними та операційними витратами;

(з) прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності) для нефінансових активів представлено окремою статтею.

У таблиці нижче наведено вплив відповідних перекласифікацій на розкриття інформації в консолідованому звіті про прибутки і збитки за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року:

	<i>Згідно з попередньою звітністю</i>	<i>Ефект від приведення у новий формат</i>	<i>Перераховано</i>
Чисті прибутки/(збитки) від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки або збитки	3 450 489	(3 450 489) ^(а)	—
Чисті прибутки/(збитки) від операцій з похідними фінансовими інструментами	97 280	(97 280) ^(а)	—
Чистий прибуток/(збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	—	3 547 769 ^(а)	3 547 769
Чисті прибутки від торгових операцій з іноземними валютами	366 193	(366 193) ^(б)	—
Чисті прибутки від торгових операцій з банківськими металами	327	(327) ^(б)	—
Чистий прибуток/(збиток) від операцій з іноземною валютою	—	366 520 ^(б)	366 520
Чисті (збитки)/прибутки від курсових різниць за операціями з іноземною валютою	(4 436 620)	4 436 620 ^(в)	—
Чисті прибутки від переоцінки банківських металів	4 274	(4 274) ^(в)	—
Чистий прибуток/(збиток) від переоцінки іноземної валюти	—	(4 432 346) ^(в)	(4 432 346)
Витрати за очікуваними кредитними збитками (Витрати)/сторнування витрат за очікуваними кредитними збитками за зобов'язаннями кредитного характеру	(4 324 502)	4 324 502 ^(г)	—
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності), визначені згідно з МСФЗ 9	—	(4 406 582) ^(г)	(4 406 582)
Інші доходи	283 659	(111 301) ^{(г), (д)}	172 358
Чистий прибуток/(збиток) від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості	—	107 012 ^(г)	107 012
Чисті збитки від модифікації фінансових активів за амортизованою собівартістю	(119 021)	119 021 ^(ж)	—
Чисті збитки від припинення визнання фінансових зобов'язань за амортизованою собівартістю	(384 396)	384 396 ^(ж)	—

	<i>Згідно з попередньою звітністю</i>	<i>Ефект від приведення у новий формат</i>	<i>Перераховано</i>
Інші операційні витрати	(856 807)	856 807 ^{(А), (Б), (В)}	–
Інші адміністративні та операційні витрати	–	(1 322 879) ^(Б)	(1 322 879)
Доходи/(витрати), які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова	–	(35 875) ^(А)	(35 875)
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності (збиток від зменшення корисності) для нефінансових активів	–	2 819 ^(В)	2 819
Збиток за рік	(5 591 367)	–	(5 591 367)

Крім того, Банк прийняв рішення здійснити перекласифікацію витрат за залишками по кореспондентським рахункам (витрати, які пов'язані зі стягненням банками-кореспондентами плати за зберігання залишків на рахунках ностро), зі складу комісійних витрат до процентних витрат.

У таблиці нижче наведено вплив відповідних перекласифікацій на розкриття інформації в консолідованому звіті про прибутки і збитки за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року:

	<i>Згідно з попередньою звітністю</i>	<i>Ефект перекласифікації</i>	<i>Перераховано</i>
Процентні витрати	(8 663 457)	(24 903)	(8 688 360)
Комісійні витрати	(328 741)	24 903	(303 838)
Збиток за рік	(5 591 367)	–	(5 591 367)

Додатково, в консолідованому звіті про зміни у власному капіталі дооцінку, резерв під прибутки та збитки за фінансовими активами, оціненими за справедливою вартістю через інший сукупний дохід та резерв під прибутки та збитки від інвестицій в інструменти капіталу представлені окремими статтями.

У таблиці нижче наведено вплив відповідних перекласифікацій на розкриття інформації в консолідованому звіті про зміни у власному капіталі за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року:

	<i>Резерви переоцінки</i>	<i>Дооцінка</i>	<i>Резерв під прибутки та збитки за фінансовими активами, оціненими за справедливою вартістю через інший сукупний дохід</i>	<i>Резерв під прибутки та збитки від інвестицій в інструменти капіталу</i>
31 грудня 2020 року (згідно з попередньою звітністю)	525 683	–	–	–
Ефект від приведення у новий формат 31 грудня 2020 року (перераховано)	(525 683)	1 013 287	(424 183)	(63 421)
1 січня 2020 року (згідно з попередньою звітністю)	–	1 013 287	(424 183)	(63 421)
31 грудня 2020 року (згідно з попередньою звітністю)	337 779	–	–	–
Ефект від приведення у новий формат 1 січня 2020 року (перераховано)	(337 779)	697 568	(291 706)	(68 083)
1 січня 2020 року (перераховано)	–	697 568	(291 706)	(68 083)

Відповідні зміни було здійснено у порівняльній інформації у примітках до річної консолідованої фінансової звітності.

3. Основні положення облікової політики

Зміни в обліковій політиці

Принципи обліку, прийняті при підготовці цієї річної консолідованої фінансової звітності, відповідають принципам, що застосовувались при підготовці річної консолідованої фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року, за виключенням застосування нових стандартів та поправок до них, які були вперше застосовані з 1 січня 2021 року. Характер та вплив цих змін розкритий нижче.

Банк вперше застосував деякі поправки до стандартів, які вступили в силу з 1 січня 2021 року або після цієї дати. Банк достроково не застосовував будь-які стандарти, роз'яснення чи поправки, які були випущені, але не вступили в силу.

«Реформа базової процентної ставки – етап 2»: поправки до МСФЗ (IFRS) 9, МСФЗ (IAS) 39, МСФЗ (IFRS) 7, МСФЗ (IFRS) 4 і МСФЗ (IFRS) 16.

Поправки надають тимчасові звільнення, які застосовуються для усунення наслідків для фінансової звітності у випадках, коли міжбанківська ставка пропозиції (IBOR) замінюється альтернативною практично безризиковою процентною ставкою. Поправки передбачають наступне:

- спрощення практичного характеру, згідно з яким зміни умов договору або зміни грошових потоків, що безпосередньо вимагаються реформою, повинні розглядатися як зміни плаваючої процентної ставки, еквівалентні зміні ринкової процентної ставки;
- допускається внесення змін, необхідних реформою IBOR, у визначення відносин хеджування та документацію з хеджування без припинення відносин хеджування;
- організаціям надається тимчасове звільнення від необхідності дотримання вимог щодо окремо ідентифікованих компонентів у випадках, коли інструмент з безризиковою ставкою визначається на розсуд організації як ризиковий компонент у рамках відносин хеджування.

Банк не планує застосовувати передбачені цими поправками спрощення практичного характеру. Детальну інформацію наведено у примітці 28.

«Поступки з оренди, пов'язані з пандемією COVID-19, чинні після 30 червня 2021 року» – Поправки до МСФЗ (IFRS) 16

28 травня 2020 року Рада МСФЗ випустила поправку до МСФЗ 16 «Оренда» – «Поступки з оренди, пов'язані з пандемією COVID-19». Ця поправка передбачає звільнення для орендарів від застосування вимог МСФЗ (IFRS) 16 щодо обліку модифікацій договорів оренди у разі поступок з оренди, які виникають як прямі наслідки пандемії COVID-19. Як спрощення практичного характеру орендар може ухвалити рішення не аналізувати, чи є поступка з оренди, надана орендодавцем у зв'язку з пандемією COVID-19, модифікацією договору оренди. Орендар, який приймає таке рішення, повинен враховувати будь-яку зміну орендних платежів, зумовлену поступкою з оренди, пов'язаною з пандемією COVID-19, аналогічно тому, як ця зміна відображалася б в обліку згідно з МСФЗ (IFRS) 16, якби вона не була модифікацією договору оренди.

Передбачалося, що ця поправка буде застосовуватися до 30 червня 2021 року, але у зв'язку з впливом пандемії COVID-19 31 березня 2021 року Рада МСФЗ вирішила продовжити термін застосування цього спрощення практичного характеру до 30 червня 2022 року.

Нова поправка застосовується до річних звітних періодів, що починаються 1 квітня 2021 року або після цієї дати. Банку не були надані будь-які поступки з оренди, пов'язані з пандемією COVID-19, але в разі потреби він планує застосовувати спрощення практичного характеру протягом допустимого періоду.

Фінансові активи і зобов'язання

Первісне визнання

Дата визнання

Фінансові активи та фінансові зобов'язання, окрім кредитів клієнтам та коштів клієнтів, первісно визнаються на дату укладення угоди, тобто на дату, з якої Банк стає стороною по договору, який визначає умови відповідного інструмента. Це є угоди на стандартних умовах, до яких відносяться операції з купівлі-продажу фінансових активів, умови яких потребують поставки активів протягом проміжку часу, який встановлений законодавством або прийнятий на ринку. Кредити клієнтам визнаються в момент перерахування коштів на рахунки клієнтів. Кошти клієнтів визнаються в момент перерахування коштів на рахунки в Банку.

Первісна оцінка фінансових інструментів

Фінансові інструменти первісно визнаються за справедливою вартістю, включаючи витрати, безпосередньо пов'язані з угодою, окрім випадків, коли фінансові активи та фінансові зобов'язання оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток (СВПЗ). Дебіторська заборгованість оцінюється за ціною угоди. Якщо справедлива вартість фінансових інструментів при первісному визнанні відрізняється від ціни угоди, Банк визнає прибуток або збиток «першого дня».

Класифікація та визначення категорії оцінки усіх фінансових активів, за виключенням дольових та похідних інструментів, при первісному визнанні здійснюється, виходячи з бізнес-моделі, яку використовує Банк для

управління певною групою активів, до якої відноситься фінансовий актив, а також із характеристик грошових потоків за цим фінансовим активом, передбачених договором.

Бізнес-модель визначається на рівні груп фінансових активів, управління якими здійснюється у сукупності для досягнення певної бізнес-цілі.

Усі боргові фінансові активи відносяться до однієї із трьох бізнес-моделей:

- ▶ бізнес-модель «Утримання активу для цілей отримання контрактних (передбачених договором) грошових потоків» (БМ 1);
- ▶ бізнес-модель «Утримання активу як для отримання контрактних грошових потоків, так і для цілей продажу» (БМ 2);
- ▶ бізнес-модель «Використання активу для отримання максимальних грошових потоків від продажу» або «Бізнес-модель інша, ніж БМ 1 та БМ 2» (БМ 3).

На дату первісного визнання кожного боргового фінансового активу, окрім тих, які Банк класифікував як такі, що оцінюються за СВПЗ, для цілей усунення або значного зменшення непослідовності оцінки або визнання, а також тих, управління якими здійснюється відповідно до БМ 3, Банк проводить аналіз контрактних грошових потоків за таким фінансовим активом.

Основною ціллю проведення аналізу контрактних грошових потоків (SPPI тест) є визначення того, чи відповідають умови договору за фінансовим активом базовому кредитному договору та виявлення тих умов договору, в результаті наявності яких виникають додаткові ризики чи/та додаткова волатильність договірних грошових потоків, які не притаманні базовому кредитному договору.

Банк проводить SPPI тест на рівні окремого боргового фінансового активу / групи боргових фінансових активів відповідної категорії активів, управління якими здійснюється за БМ 1 чи БМ 2.

Категорії оцінки фінансових активів та фінансових зобов'язань

В залежності від бізнес-моделі та результатів проходження SPPI-тесту боргові фінансові активи можуть бути класифіковані наступним чином:

- ▶ активи, які оцінюються за амортизованою собівартістю (БМ 1, SPPI тест пройдено);
- ▶ активи, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (БМ 2; SPPI-тест пройдено);
- ▶ активи, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток (БМ 1 чи БМ 2 та при цьому SPPI-тест не пройдено, БМ 3).

Банк класифікує і оцінює похідні інструменти і інструменти, передбачені для торгівлі, за СВПЗ.

Фінансові зобов'язання, окрім зобов'язань з кредитування та фінансових гарантій, оцінюються за амортизованою собівартістю або за СВПЗ, якщо вони є такими, що передбачені для торгівлі, та похідними інструментами, або за власним розсудом класифіковані за СВПЗ.

Кредити та аванси банкам, кредити та аванси клієнтам, інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю

Банк оцінює фінансові активи за амортизованою собівартістю, тільки якщо виконуються обидві наступні умови:

- ▶ фінансовий актив утримується в рамках бізнес-моделі, метою якої є утримання фінансових активів для отримання передбачених договором грошових потоків (БМ 1);
- ▶ договірні умови фінансового активу обумовлюють отримання у визначені дати грошових потоків, які є виключно платежами в рахунок основної суми боргу та процентів на непогашену частину основної суми боргу.

Такі активи відображаються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки. Прибутки та збитки відображаються в консолідованому звіті про прибутки та збитки при припиненні визнання або знеціненні, а також у процесі амортизації.

Боргові інструменти, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

Банк оцінює боргові інструменти за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (СВІСД), якщо виконуються одночасно обидві наступні умови:

- ▶ інструмент утримується в рамках бізнес-моделі, мета якої досягається шляхом отримання передбачених договором грошових потоків, так і шляхом продажу фінансового активу (БМ 2);
- ▶ договірні умови фінансового активу обумовлюють отримання грошових потоків, які є виключно платежами в рахунок основної суми боргу та процентів на непогашену частину основної суми боргу (тобто дотримуються критерії тесту SPPI).

Боргові інструменти, які оцінюються за СВІСД, в подальшому оцінюються за справедливою вартістю, а прибуток або збиток, які виникають в результаті змін справедливої вартості, визнаються в іншому сукупному доході. Процентний дохід та прибуток або збиток від зміни валютного курсу визнаються в складі прибутку або збитку таким самим чином, як і у випадку фінансових активів, що оцінюються за амортизованою собівартістю. У випадку вибуття боргового інструменту, який оцінюється за СВІСД, накопичений прибуток або збиток, раніше визнаний у складі іншого сукупного доходу, рекласифікується зі складу іншого сукупного доходу у склад прибутку або збитку. За всіма борговими фінансовими активами, які обліковуються за СВІСД, банк визнає резерв за очікуваними кредитними збитками (ОКЗ). Порядок визнання ОКЗ за такими активами визначений у Примітці 28.

Дольові інструменти, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

При первісному визнанні дольових фінансових активів за власним розсудом може прийняти рішення, без права відміни в подальшому, класифікувати такі активи як такі, що оцінюються по СВІСД, якщо вони відповідають визначенню дольового інструменту згідно з МСФО (IAS) 32 і не призначені для торгівлі. Рішення про таку класифікацію приймається по кожному інструменту окремо.

Для дольових фінансових інструментів, що класифікуються як такі, що оцінюються за СВІСД, всі реалізовані та нереалізовані доходи та витрати, крім дивідендних доходів, визнаються у складі іншого сукупного доходу, без права подальшої рекласифікації до прибутку або збитку. Дивіденди визнаються в складі прибутку або збитку, коли встановлено право на отримання дивідендів. Дольові інструменти, що оцінюються за СВІСД, не оцінюються на предмет зменшення корисності. У випадку вибуття таких інструментів, накопичений резерв переоцінки рекласифікується до складу нерозподіленого прибутку.

Фінансові активи та фінансові зобов'язання, які оцінюються за справедливою вартістю через прибутки або збитки

До даної категорії відносяться фінансові активи та фінансові зобов'язання, які при первісному визнанні були класифіковані таким чином на власний розсуд Банку, або в обов'язковому порядку повинні оцінюватись за справедливою вартістю через прибутки або збитки згідно з МСФЗ (IFRS) 9. Так, Банк може при первісному визнанні визнати фінансовий інструмент як такий, що оцінюється за справедливою вартістю через прибутки або збитки, у разі виконання одного з наступних критеріїв. Рішення про таку класифікацію приймається по кожному інструменту окремо:

- ▶ якщо таке рішення усуває або значно зменшує неузгодженість обліку, що в іншому випадку виникла б при оцінці активів або зобов'язань, або при визнанні прибутків або збитків за ними на різних основах; або
- ▶ група фінансових зобов'язань або фінансових активів і фінансових зобов'язань перебуває в управлінні, а її показники ефективності оцінюються на основі справедливої вартості згідно з документально оформленою стратегією управління ризиком або стратегією інвестування; або
- ▶ фінансове зобов'язання містить один або кілька вбудованих похідних інструментів і основний контракт не є активом, що належить до сфери застосування МСФЗ (IFRS) 9, за винятком випадків, коли вбудований похідний інструмент (вбудовані похідні інструменти) не змінює (змінюють) значно ті грошові потоки, які в іншому разі були б обов'язковими за договором, або без проведення аналізу або майже без проведення аналізу при першому розгляді подібного гібридного інструменту стає зрозумілим, що відокремлення вбудованого похідного інструмента (вбудованих похідних інструментів) забороняється.

Всі боргові фінансові активи, які не відповідають критерію «тільки платежі в рахунок основного боргу та процентів на непогашену суму основної заборгованості» (SPPI), класифікуються при первісному визнанні як фінансові активи, що оцінюються за справедливою вартістю через прибутки або збитки. Відповідно з даним критерієм такі інструменти як облігації внутрішньої державної позики (ОВДП), що передбачають індексацію номінальної вартості за строками погашення відповідно до змін середньозваженого обмінного курсу гривні до долара США на міжбанківському ринку за місяць, що передує випуску, та місяць до дати погашення (Примітка 11), оцінюються за СВІПЗ.

Фінансові активи та зобов'язання, які оцінюються за СВІПЗ, визнаються у звіті про фінансовий стан за справедливою вартістю. Зміни справедливої вартості визнаються у складі прибутку або збитку, окрім зміни справедливої вартості фінансових зобов'язань, які класифіковані на власний розсуд Банку в категорію за справедливою вартістю через прибутки/збитки, що викликана зміною власного кредитного ризику, що визнаються у складі іншого сукупного доходу.

Проценти, отримані за активами, які в обов'язковому порядку оцінюються за СВІЗ, обліковуються із використанням передбаченої договором процентної ставки.

Фінансові гарантії, акредитиви та зобов'язання з надання кредитів

У ході звичайної господарської діяльності Банк надає фінансові гарантії у формі акредитивів, гарантій та авалів. Договори фінансової гарантії первісно визнаються у фінансовій звітності за справедливою вартістю в статті «Інші фінансові зобов'язання», в розмірі отриманої комісії. Після первісного визнання зобов'язання Банку за кожним договором гарантії оцінюється за більшим з двох значень: сумою амортизованої комісії та оціночного резерву під ОКЗ.

Збільшення зобов'язання, пов'язане з договорами фінансової гарантії, відображається в консолідованому звіті про прибутки та збитки. Отримана комісія визнається в консолідованому звіті про прибутки та збитки на рівномірній основі протягом строку дії договору гарантії.

Договірна номінальна вартість фінансових гарантій не відображається у консолідованому звіті про фінансовий стан.

Рекласифікація фінансових активів та фінансових зобов'язань

Банк здійснює перекласифікацію фінансових активів тоді й лише тоді, коли він змінює свою бізнес-модель управління ними. Перекласифікація фінансових зобов'язань неможлива.

Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають готівку, кошти в НБУ, депозити та кредити овернайт у банках, депозитні сертифікати НБУ строком до 90 днів, короткострокові депозити, класифіковані як грошові еквіваленти та договори зворотного «репо» зі строком погашення до дев'яноста днів від дати виникнення, які не обтяжені будь-якими договірними зобов'язаннями, та які не є знеціненими на індивідуальній основі.

Банківські метали

Золото та інші банківські метали відображаються за справедливою вартістю, яка приблизно відповідає цінам покупки НБУ з дисконтом стосовно котирувань Лондонської біржі металів. Зміни в цінах покупки НБУ відображаються як різниці результат переоцінки за операціями з банківськими металами в консолідованому звіті про прибутки та збитки.

Договори «репо» і зворотного «репо» та кредитування під заставу цінних паперів

Договори продажу та зворотної покупки цінних паперів (договори «репо») розглядаються у звітності як забезпечені фінансові операції. Цінні папери, реалізовані за договорами «репо», продовжують відображатись в консолідованому звіті про фінансовий стан та переводяться до категорії цінних паперів, наданих як застava за договорами «репо», у випадку наявності у контрагента права на продаж або повторну заставу таких цінних паперів, що впливає з умов контракту або загальноприйнятої практики. Відповідні зобов'язання включаються до складу коштів банків або коштів клієнтів. Придбані цінні папери за договорами зворотного продажу (зворотного «репо») відображаються у складі грошових коштів та їх еквівалентів, кредитів та авансів банкам або кредитів та авансів клієнтам, залежно від ситуації. Різниця між ціною продажу і ціною зворотної покупки розглядається як проценти і нараховується протягом строку дії договорів «репо» за методом ефективної процентної ставки.

Цінні папери, передані на умовах позики контрагентам, продовжують відображатись у річній консолідованій фінансовій звітності. Цінні папери, залучені на умовах позики, визнаються в річній консолідованій фінансовій звітності тільки при реалізації третім особам і відображаються в консолідованому звіті про прибутки та збитки як чистий прибуток/(збиток) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток. Зобов'язання щодо їх повернення відображається за справедливою вартістю в складі зобов'язань за торговими операціями.

Похідні фінансові інструменти

Похідний фінансовий інструмент – це фінансовий інструмент, який має всі три такі характеристики:

- ▶ його вартість змінюється у відповідь на зміни встановленої ставки відсотка, ціни фінансового інструменту, ціни товару, валютного курсу, індексу цін чи ставок, показника кредитного рейтингу чи індексу кредитоспроможності, або подібної базової змінної;

- ▶ не вимагає початкових чистих інвестицій або вимагає початкові чисті інвестиції, які є меншими, ніж ті, що були б потрібні для інших типів контрактів, які, за очікуванням, мають подібну реакцію на зміни ринкових факторів;
- ▶ розрахунки за ним здійснюються на майбутню дату.

У ході своєї звичайної діяльності Банк використовує різні похідні фінансові інструменти, включаючи форвардні операції та свопи на валютному ринку, а також свопи процентних ставок. Ці фінансові інструменти відображаються за справедливою вартістю через прибуток або збиток. Справедлива вартість визначається на основі ринкових котирувань або моделей оцінки, що ґрунтується на поточній ринковій і договірній вартості відповідних базових інструментів та інших факторах. Похідні фінансові інструменти з позитивною справедливою вартістю відображаються у складі активів, а з від'ємною справедливою вартістю – у складі зобов'язань. Доходи і витрати від операцій із валютними форвардами та свопами відображаються в консолідованому звіті про прибутки та збитки у складі чистого прибутку/(збитку) від операцій з іноземною валютою, доходи і витрати від операцій із процентними свопами відображаються в консолідованому звіті про прибутки та збитки у складі чистих прибутків/(збитків) від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Вбудовані похідні інструменти

Вбудований похідний інструмент – це компонент гібридного (комбінованого) інструменту, який також включає основний договір про непохідний інструмент, результатом чого є варіювання деяких грошових потоків від комбінованого інструменту. Вбудований похідний фінансовий інструмент визнає зміни деяких або всіх грошових потоків, які в іншому випадку визначались би договором, згідно обумовленій процентній ставці, ціни фінансового інструмента, ціни товару, валютного курсу, індексу цін або ставок, кредитного рейтингу або кредитного індексу або будь-якої іншої змінної, за умови, що у випадку з не фінансовою змінною, вона не є специфічною для будь-якої сторони по договору. Похідний інструмент, який прив'язаний до фінансового інструменту, однак по договору може бути переданий незалежно від такого інструменту або укладений з іншим контрагентом, відмінним від контрагента за даним фінансовим інструментом, не є вбудованим похідним інструментом, а є окремим фінансовим інструментом.

Вбудований похідний фінансовий інструмент, який є компонентом гібридного (комбінованого) інструменту з основним інструментом, що є фінансовим активом, не відокремлюється, а обліковується у складі такого комбінованого фінансового інструменту, класифікованого в цілому як фінансовий інструмент, який оцінюється за справедливою вартістю через прибутки або збитки.

Векселя

Придбані Банком векселі відносяться до складу торгових цінних паперів або до складу кредитних коштів в залежності від мети та умов їх придбання, та відображаються у звітності на основі принципів облікової політики, які застосовуються до відповідної категорії активів.

Позикові кошти

Емітовані фінансові інструменти або їх компоненти класифікуються як зобов'язання, причому сутність договірних домовленостей передбачає, що Банк має зобов'язання надати кошти чи інший фінансовий актив власнику чи виконати зобов'язання у спосіб, відмінний від обміну фіксованої суми коштів чи іншого фінансового активу на фіксовану кількість власних дольових інструментів. Такі інструменти включають заборгованість перед банками в т.ч. НБУ, заборгованість перед клієнтами, емітовані боргові цінні папери, кредити, отримані від міжнародних та інших фінансових організацій та субординований борг. Після первісного визнання позикові кошти надалі відображаються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки. Прибутки та збитки відображаються в консолідованому звіті про прибутки та збитки, коли визнання зобов'язань припиняється, а також у процесі амортизації.

В разі придбання Банком власної заборгованості вона виключається з консолідованого звіту про фінансовий стан, а різниця між балансовою вартістю зобов'язання та сумою сплачених коштів відображається в консолідованому звіті про прибутки та збитки.

Оренда

Фінансова оренда – Банк як орендодавець

Банк визнає дебіторську заборгованість з орендних платежів у сумі, що дорівнює сумі чистих інвестицій в оренду, починаючи з дати початку строку оренди. Фінансовий дохід розраховується за схемою, що відображає постійну

періодичну норму доходності на балансову суму чистих інвестицій. Первісні прямі витрати включаються до первісної суми дебіторської заборгованості з орендних платежів.

Операційна оренда – Банк як орендодавець

Банк відображає в консолідованому звіті про фінансовий стан активи, що є предметом операційної оренди, відповідно до виду активу. Орендний дохід за договорами операційної оренди рівномірно відображається в консолідованому звіті про прибутки та збитки протягом строку оренди у складі інших доходів. Сукупна вартість знижок, що надаються орендарям, рівномірно відображається як зменшення орендного доходу протягом строку оренди. Первісні прямі витрати, понесені у зв'язку із договором операційної оренди, додаються до балансової вартості активу, що здається в оренду.

Оренда – Банк як орендар

Активи у формі права користування

Банк визнає активи у формі права користування на дату початку оренди (тобто дату, на яку базовий актив стає доступним для використання). Активи у формі права користування оцінюються за первісною вартістю, за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від знецінення, з коригуванням на переоцінку зобов'язань з оренди. Первісна вартість активу у формі права користування включає величину визнаних зобов'язань з оренди, понесені початкові прямі витрати та орендні платежі, сплачені на дату початку оренди або до такої дати за вирахуванням отриманих стимулюючих платежів за оренду. Якщо у Банку відсутня достатня впевненість в тому, що він отримає право власності на орендований актив наприкінці строку оренди, визнаний актив у формі права користування амортизується прямолінійним методом протягом короткого з наступних періодів: передбачуваний строк корисного використання активу або термін оренди. Активи у формі права користування перевіряються на предмет знецінення.

Зобов'язання з оренди

На дату початку оренди Банк визнає зобов'язання з оренди, які оцінюються за теперішньою вартістю орендних платежів, які будуть здійснені протягом терміну оренди. Орендні платежі включають фіксовані платежі за вирахуванням будь-яких стимулюючих платежів по оренді до отримання, змінні орендні платежі, які залежать від індексу або ставки, і суми, які, як очікується, будуть сплачені за гарантіями ліквідаційної вартості. Орендні платежі також включають ціну виконання опціону на купівлю, якщо є достатня впевненість в тому, що Банк виконає цей опціон, і виплати штрафів за припинення оренди, якщо термін оренди відображає потенційне виконання Банком опціону на припинення оренди. Змінні орендні платежі, що не залежать від індексу або ставки, визнаються як витрати в тому періоді, в якому настає подія або умова, що призводить до здійснення таких платежів.

Для розрахунку теперішньої вартості орендних платежів Банк використовує ставку залучення додаткових позикових коштів на дату початку оренди, якщо процентна ставка, закладена в договорі оренди, не може бути легко визначена. Після дати початку оренди величина зобов'язань з оренди збільшується для відображення нарахування відсотків і зменшується для відображення здійснених орендних платежів. Крім того, в разі модифікації, зміни терміну оренди, зміни по суті фіксованих орендних платежів або зміни оцінки опціону на придбання базового активу проводиться переоцінка балансової вартості зобов'язання за орендою.

Короткострокова оренда і оренда активів з низькою вартістю

Банк не визнає договір орендою у разі короткострокової оренди або оренди, за якою базовий актив має низьку вартість, і не відображає в обліку актив з права користування та орендне зобов'язання. За такими договорами орендні платежі визнаються витратами на прямолінійній основі протягом строку оренди, визначеного умовами договору.

Короткостроковою орендою є оренда, яка на дату початку оренди відповідно до умов договору оренди має строк оренди 12 місяців або менше, і цей договір не містить умов автоматичної пролонгації строку оренди та банк не має наміру продовжувати строк оренди, визначений договором, або придбавати базовий актив. Низькою вартістю базового активу є вартість, яка є меншою за гривневий еквівалент 5 000,00 доларів США за офіційним курсом гривні до іноземних валют, встановленим Національним банком України станом на дату укладання відповідного договору оренди.

Суттєві судження при визначенні строку оренди в договорах з опціоном на продовження

Банк визначає строк оренди, виходячи зі строку оренди, визначеного умовами укладеного договору станом на дату укладання такого договору.

У разі, якщо відповідно до умов договору оренди строк оренди на дату початку оренди складає 12 місяців або менше, при цьому договір оренди передбачає автоматичну пролонгацію та банк має намір продовжувати оренду, строк оренди за таким договором визначається як строк, визначений договором, збільшений на строк пролонгації.

Згортання

Згортання фінансових активів та зобов'язань з відображенням лише чистого сальдо в консолідованому звіті про фінансовий стан здійснюється тільки за наявності юридично закріпленого права здійснювати згортання або наміру реалізувати актив одночасно з погашенням зобов'язання. Таке право на згортання (а) не повинне ставитися у залежність від майбутніх подій, і (б) повинне мати юридичну силу у всіх наступних обставинах: (І) в ході звичайної діяльності, (ІІ) у разі невиконання зобов'язань (дефолту) та (ІІІ) у разі неплатоспроможності або банкрутства.

Припинення визнання фінансових активів та фінансових зобов'язань

Припинення визнання у зв'язку із суттєвою модифікацією умов інструмента

Фінансові активи

Банк припиняє визнавати фінансовий актив, коли умови договору з клієнтом переглядаються таким чином, що по суті він стає новим кредитом. При оцінці того, чи повинен припинити своє визнання фінансовий актив, Банк серед іншого враховує такі фактори, як зміна валюти фінансового інструменту, зміна сторони за договором, перегляд відсоткової ставки до ринкової, а також те, чи призводить модифікація до того, що інструмент більше не відповідає критеріям SPPI-тесту. При первісному визнанні кредити відносяться до Етапу 1 для цілей оцінки ОКЗ за винятком випадків, коли створений кредит визнається придбанням або створенням кредитно-знеціненим фінансовим активом.

Якщо модифікація не призводить до припинення визнання фінансового активу, Банк на основі зміни грошових потоків за інструментом, дисконтованих за первісною ефективною процентною ставкою, визнає прибуток або збиток від модифікації фінансових активів у статті «Інші адміністративні та операційні витрати» в консолідованому звіті про прибутки та збитки.

Фінансові зобов'язання

При заміні одного існуючого фінансового зобов'язання іншим зобов'язанням перед тим самим кредитором на суттєво відмінних умовах або в разі внесення суттєвих змін до умов існуючого зобов'язання, в обліку припиняється визнання первісного зобов'язання, а нове зобов'язання відображається в обліку з визнанням різниці в балансовій вартості зобов'язань в консолідованому звіті про прибутки та збитки.

Умови вважаються суттєво різними, якщо дисконтована теперішня вартість грошових потоків на нових умовах, включаючи будь-які сплачені комісії за вирахуванням будь-яких комісій, що були одержані та дисконтовані за первісною ефективною ставкою відсотка, відрізняється принаймні на 10 відсотків від дисконтованої теперішньої вартості залишкових грошових потоків за первісним фінансовим зобов'язанням. Якщо обмін борговими інструментами або зміна умов обліковується як погашення, то будь-які сплачені витрати або комісії визнаються як частина прибутку або збитку від погашення. Якщо обмін або зміна умов не обліковується як погашення, то будь-які сплачені витрати або комісії коригують балансову вартість зобов'язання та амортизуються протягом залишку строку зміненого зобов'язання.

Припинення визнання, не пов'язане із суттєвою модифікацією

Фінансові активи

Припинення визнання фінансового активу (або частини фінансового активу чи частини групи подібних фінансових активів) відбувається у разі:

- ▶ якщо закінчився строк дії прав на отримання грошових потоків від фінансового активу;
- ▶ якщо Банк передав права на отримання грошових надходжень від такого активу, або якщо Банк зберіг права на отримання грошових потоків від активу, але взяв на себе контрактне зобов'язання перерахувати їх у повному обсязі третій стороні на умовах «транзитної угоди»;
- ▶ якщо Банк або (а) передав практично всі ризики та вигоди, пов'язані з активом, або (б) не передав і не зберіг практично всіх ризиків та вигод, пов'язаних з активом, але передав контроль над цим активом.

Фінансові зобов'язання

Припинення визнання фінансового зобов'язання відбувається у разі виконання, анулювання чи закінчення строку дії відповідного зобов'язання.

Управління активами

Банк надає послуги з довірчого управління коштами фондів фінансування будівництва («ФФБ»). Банк виступає агентом в рамках таких угод, і його відповідальність обмежується фідучіарними обов'язками, які широко застосовуються в діяльності з довірчого управління активами. Відповідно, Банк немає зобов'язань стосовно фондів в довірчому управлінні. Фонди в довірчому управлінні не є юридичними особами за законодавством України. Повноваження з управління діяльністю таких фондів фактично передані Банку. Фонди мають свої поточні рахунки в Банку, на яких утримуються грошові кошти, які ще не були інвестовані в активи, що відповідають вимогам інвестиційної програми певного фонду.

Оподаткування

Розрахунок поточних податкових витрат здійснюється у відповідності до податкового законодавства України. Відстрочені податкові активи та зобов'язання розраховуються стосовно всіх тимчасових різниць за методом балансових зобов'язань. Відстрочені податки на прибуток відображаються стосовно всіх тимчасових різниць, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їх балансовою вартістю для цілей фінансової звітності, за винятком випадків, коли відстрочений податок на прибуток виникає в результаті первісного відображення гудвілу, активу або зобов'язання за операцією, що не являє собою об'єднання бізнесу, і яка на момент здійснення не впливає ані на бухгалтерський прибуток, ані на оподатковуваний прибуток чи збиток.

Відстрочені податкові активи відображаються лише тоді, коли існує ймовірність отримання у майбутньому оподаткованого прибутку, за рахунок якого можна здійснити залік цих тимчасових різниць, що зменшують податкову базу. Відстрочені податкові активи та зобов'язання визначаються за ставками податку, що будуть застосовуватись протягом періоду реалізації активу чи врегулювання зобов'язання на підставі законодавства, яке набуло або фактично набуло чинності на звітну дату.

Відстрочений податок на прибуток відображається стосовно всіх тимчасових різниць, пов'язаних з інвестиціями у дочірні та асоційовані підприємства, а також спільні підприємства, за винятком випадків, коли час сторнування тимчасової різниці піддається контролю, та існує ймовірність того, що тимчасова різниця не буде сторнована в досяжному майбутньому.

Крім цього, в Україні існують різні операційні податки, що застосовуються до діяльності Банку. Ці податки відображаються у складі інших адміністративних та операційних витрат консолідованого звіту про прибутки і збитки.

Основні засоби

Обладнання відображається за фактичною вартістю без урахування вартості повсякденного обслуговування, за вирахуванням накопиченої амортизації та накопиченого зменшення корисності.

Після первісного визнання за фактичною вартістю будівлі та земля відображаються за переоціненою вартістю, що є справедливою вартістю на дату переоцінки за вирахуванням подальшої накопиченої амортизації і будь-яких подальших накопичених збитків від зменшення корисності. Переоцінка проводиться з достатньою періодичністю, щоб уникнути суттєвих розбіжностей між справедливою вартістю переоціненого активу і його балансовою вартістю.

Приріст вартості від переоцінки відображається як резерв дооцінки основних засобів у складі іншого сукупного доходу, за вирахуванням сум відновлення попереднього зменшення вартості цього активу, раніше відображеного в консолідованому звіті про прибутки та збитки. В цьому випадку сума збільшення вартості активу відображається в консолідованому звіті про прибутки та збитки. Зменшення вартості від переоцінки відображається в консолідованому звіті про прибутки та збитки за вирахуванням безпосереднього згорання такого зменшення проти попереднього приросту вартості того ж активу, відображеного в резерві дооцінки основних засобів.

Перенесення сум із резерву дооцінки основних засобів до складу нерозподіленого прибутку здійснюється в розмірі різниці між сумою амортизації, що розраховується виходячи з переоціненої балансової вартості активів, і сумою амортизації, що розраховується виходячи з первісної вартості активів. Крім цього, під час проведення переоцінки основних засобів накопичена на дату переоцінки амортизація вираховується з первісної (переоціненої) вартості об'єкта основних засобів, а отримана на нетто-основі балансова вартість переоцінюється до його справедливої

вартості. При цьому переоцінена вартість об'єкта на дату переоцінки дорівнює його справедливій вартості, а накопичена амортизація дорівнює нулю. При вибутті активу відповідна сума, включена до резерву дооцінки, переноситься до складу нерозподіленого прибутку.

Балансова вартість основних засобів оцінюється на предмет зменшення корисності, коли події або зміни в обставинах свідчать про те, що балансова вартість не може бути відшкодована.

Нарахування амортизації активу починається з дати його введення в експлуатацію (що є датою коли актив придатний для використання). Амортизація нараховується прямолінійним методом протягом таких очікуваних строків корисної служби активів:

	Років
Будівлі	15-75 років
Меблі, інвентар та інші активи	2-25 років
Обладнання та комп'ютери	2-15 років
Транспортні засоби	5 років

Амортизація поліпшення орендованого майна (витрати на перебудову приміщень у договорі оренди) нараховується протягом строку, що не перевищує строк оренди.

Залишкова вартість, строки корисної служби та методи нарахування амортизації активів переглядаються та коригуються, за необхідності, наприкінці кожного звітного року.

Витрати на ремонтно-відновлювальні роботи відображаються у складі інших операційних витрат у періоді, в якому такі витрати були понесені, крім випадків, коли такі витрати підлягають капіталізації.

Нематеріальні активи

Нематеріальні активи включають придбані комп'ютерне програмне забезпечення та ліцензії. Нематеріальні активи первісно визнаються за собівартістю. Після первісного визнання нематеріальні активи відображаються за фактичною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності. Нематеріальні активи мають обмежені або невизначені строки корисної служби. Нематеріальні активи з обмеженим строком корисної служби амортизуються протягом строку корисної служби, що становить 5-10 років, та оцінюються на предмет зменшення корисності у разі наявності ознак можливого зменшення корисності нематеріального активу. Строки та порядок амортизації нематеріальних активів з обмеженим строком корисної служби аналізуються принаймні щорічно наприкінці кожного фінансового року.

Інвестиційна нерухомість

Інвестиційна нерухомість — це нерухоме майно, яке утримує Банк для отримання прибутку від надання його в оренду або від збільшення його вартості і яке не використовується Банком.

Інвестиційна нерухомість первісно визнається за собівартістю, включаючи витрати на проведення операції, і потім переоцінюється за справедливою вартістю, виходячи з її ринкової вартості.

Прибутки та збитки в результаті зміни справедливої вартості інвестиційної нерухомості відображаються у звіті про прибутки та збитки як прибутки/(збитки) за вирахуванням (збитків)/прибутків від переоцінки інвестиційної нерухомості в тому році, в якому вони виникли.

Непоточні активи, класифіковані як утримувані для продажу

Банк класифікує непоточні активи, класифіковані як утримувані для продажу, якщо їх балансова вартість буде відшкодовуватись в основному шляхом продажу, а не в ході їх використання. Для цього непоточні активи мають бути наявні для негайного продажу в їх теперішньому стані тільки на тих умовах, які є звичайними при продажу таких активів, при цьому їх продаж має характеризуватись високим ступенем імовірності.

Висока ймовірність продажу означає твердий намір керівництва Банку дотримуватися плану продажу непоточного активу. При цьому необхідно, щоб була розпочата програма активних дій з пошуку покупця й виконання такого плану. У подальшому непоточний актив має активно пропонуватись для продажу за ціною, що є обґрунтованою, з урахуванням його поточної справедливої вартості. Крім цього, відображення продажу як завершеної операції має очікуватись протягом одного року з дати класифікації непоточних активів, класифікованих як утримуваних для продажу.

Банк оцінює непоточні активи, класифіковані як утримувані для продажу, за найменшим із значень: балансової вартості та справедливої вартості за вирахування витрат на продаж. У разі настання подій або зміни обставин, що вказують на можливе знецінення балансової вартості активів, класифікованих як утримуваних для продажу, Банк відображає збиток від зменшення корисності.

Резерви під покриття інших збитків

Резерви визнаються, коли внаслідок певних подій у минулому Банк має поточне юридичне або конструктивне зобов'язання, для врегулювання якого, з великим ступенем вірогідності, буде необхідним відтік ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди, і суму зобов'язання можна достовірно оцінити.

Зобов'язання з пенсійного забезпечення та інших виплат

Банк має додаткову пенсійну програму з визначеними внесками, крім участі в державній пенсійній системі України, що передбачає розрахунок і сплату поточних внесків роботодавця як відсотка від поточних загальних виплат працівникам. Відповідні витрати нараховуються в тих періодах, до яких відноситься зароблена заробітна плата. Сума внеску до сплати за програмою з визначеними внесками визначається з урахуванням вартості наданих працівниками послуг Банку і відображається у складі витрат на виплати працівникам. Несплачені внески відображаються у складі зобов'язань. Крім цього, Банк не має програм додаткових виплат працівникам після припинення трудової діяльності або інших суттєвих компенсаційних програм, які вимагали б додаткових нарахувань.

Статутний капітал

Прості акції показуються у складі капіталу. Перевищення справедливої вартості внесених у капітал сум над номінальною вартістю випущених акцій обліковується у складі капіталу як додатковий капітал.

Прибуток або збиток, що виникають в результаті операцій з акціонером, визнаються в складі капіталу як результат від операцій з акціонером.

Звітність за сегментами

Сегментна звітність Банку ґрунтується на таких операційних сегментах: корпоративний бізнес, середній бізнес, муніципалітети та комунальний сектор, роздрібний бізнес та міжбанківський та інвестиційний бізнес.

Умовні зобов'язання

Умовні зобов'язання не відображаються у консолідованому звіті про фінансовий стан. Розкриття інформації щодо таких зобов'язань надається, за винятком випадків, коли відтік ресурсів для виконання таких зобов'язань є малоімовірним. Умовні активи не визнаються у консолідованому звіті про фінансовий стан. Розкриття інформації щодо таких активів надається, коли надходження пов'язаних із ними економічних вигод є імовірним.

Гарантії виконання

Гарантії виконання є договорами, які передбачають виплату компенсації на користь однієї з сторін, у випадку не виконання зобов'язань іншою стороною. Гарантії виконання не є фінансовими інструментами. Гарантії виконання первісно визнаються за справедливою вартістю, що підтверджується сумою отриманої комісії за її надання, яка в подальшому амортизується на комісійні доходи Банку від позабалансових операцій прямолінійним методом протягом строку дії гарантії виконання. Гарантії виконання обліковуються на позабалансових рахунках в сумі наданих гарантійних зобов'язань. В подальшому гарантії виконання оцінюються за більшим з двох значень: сумою амортизованої комісії та резерву під відшкодування можливих втрат за наданою гарантією виконання.

Визнання доходів та витрат

Доходи визнаються, якщо існує висока вірогідність того, що Банк отримає економічні вигоди, а доходи можуть бути достовірно визначені. Для визнання доходів у фінансовій звітності необхідне дотримання таких критеріїв:

Процентні та аналогічні доходи та витрати

Процентний дохід по всім фінансовим інструментам, які оцінюються за амортизованою вартістю, за справедливою вартістю через інший сукупний дохід та фінансовим інструментам, які класифіковані на власний розсуд як СВПЗ, розраховується із використанням методу ефективної процентної ставки. Ефективна процентна ставка (ЕПС) – ставка, яка точно дисконтує розрахункові майбутні грошові потоки протягом очікуваного строку дії фінансового інструменту або, більш короткого періоду, де це доречно, до чистої балансової вартості фінансового активу.

При обчисленні ЕПС враховуються усі договірні умови за фінансовим інструментом (наприклад, право на дострокове погашення) та всі винагороди чи додаткові витрати, що безпосередньо пов'язані з фінансовим інструментом та є невід'ємною частиною ЕПС, але не враховуються майбутні збитки за кредитом.

Якщо очікування стосовно грошових потоків за фінансовим активом переглядаються з причин, не пов'язаних з кредитним ризиком, коригування розкривається у звіті про фінансовий стан як позитивні або від'ємні зміни балансової вартості активу та як збільшення або зменшення процентного доходу. Сума даного коригування в подальшому амортизується та визнається у складі прибутку або збитку у статті «Процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка».

Банк розраховує процентний дохід, застосовуючи ЕПС до валової балансової вартості фінансових активів, окрім кредитно-знецінених фінансових активів.

Для фінансового активу, який стає кредитно-знеціненим, а, відповідно, відноситься до Етапу 3, Банк розраховує процентний дохід, застосовуючи ефективну процентну ставку до чистої амортизованої вартості даного фінансового активу. Якщо дефолт по фінансовому активу ліквідується, і він перестає бути кредитно-знеціненим, Банк повертається до розрахунку процентного доходу на основі валової балансової вартості такого активу.

Для придбаного або створеного кредитно-знеціненого фінансового активу Банк розраховує процентний дохід із застосуванням ефективної процентної ставки, скоригованої з урахуванням кредитного ризику, до амортизованої вартості фінансового активу. Ефективна процентна ставка, скоригована з урахуванням кредитного ризику, – це ставка, яка при первісному визнанні дисконтує розрахункові майбутні грошові потоки (включаючи кредитні збитки) до амортизованої вартості активу, який є створеним кредитно-знеціненим фінансовим активом.

При відновленні корисності за кредитно-знеціненими фінансовими активами у результаті погашення клієнтом заборгованості за нарахованими доходами, незалежно від того чи призводить таке відновлення корисності до переведення фінансового активу з Етапу 3, різниця між сумою процентів, розрахованих за ефективною процентною ставкою на валову балансову вартість, та процентними доходами, розрахованими за ефективною процентною ставкою на амортизовану собівартість фінансового активу, відображається як коригування (зменшення) суми витрат за очікуваними кредитними збитками у межах суми, яка була визнана як коригування процентних доходів у минулих періодах.

Процентний дохід по всім фінансовим інструментам, які в обов'язковому порядку оцінюються за СВПЗ, обліковуються із використанням передбаченої договором процентної ставки у складі рядка «Інші процентні доходи» в консолідованому звіті про прибутки та збитки.

Комісійні доходи

Банк отримує комісійні доходи від різних видів послуг, що надаються клієнтам. Комісійні доходи можна розділити на такі дві категорії:

Комісійні доходи, отримані за надання послуг протягом певного періоду

Комісійні доходи, отримані від надання послуг протягом певного періоду, нараховуються протягом цього періоду. Такі статті включають комісійні доходи та винагороди за управління активами, відповідальне зберігання та інші управлінські та консультаційні послуги. Комісійні доходи, пов'язані з наданням кредитів, переносяться на наступні періоди (разом із будь-якими додатковими витратами) та визнаються як коригування ефективної процентної ставки за кредитом.

Комісійні доходи від надання послуг із проведення операцій

Комісійні доходи, отримані за проведення або участь у переговорах щодо здійснення операцій від імені третьої сторони, наприклад, укладання угоди про придбання акцій чи інших цінних паперів або придбання чи продаж компанії, визнаються по завершенні відповідної операції. Комісійні доходи або частина комісійних доходів, пов'язана з певними показниками доходності, визнаються після дотримання відповідних критеріїв.

Дивідендний дохід

Дохід визнається у момент виникнення права Банку на отримання платежу.

Операції в іноземній валюті

Річна консолідована фінансова звітність представлена в гривнях («грн»), що є функціональною валютою та валютою подання фінансової звітності Банку. Операції в іноземних валютах первісно відображаються у функціональній валюті за обмінним курсом, що діє на дату здійснення операції. Монетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземній валюті, перераховуються у функціональну валюту за обмінним курсом, що діє на звітну дату. Прибутки та збитки в результаті перерахунку операцій в іноземній валюті відображаються у консолідованому звіті про прибутки та збитки як чистий прибуток/(збиток) від переоцінки іноземної валюти. Немонетарні статті, які оцінюються за історичною вартістю в іноземній валюті, перераховуються за обмінним курсом, що діяв на дати первісних операцій. Немонетарні статті, які обліковуються за справедливою вартістю, перераховуються за обмінним курсом, що діє на дату визначення справедливої вартості. Різниця між договірним обмінним курсом за певною операцією в іноземній валюті та офіційним курсом НБУ на дату такої операції також включається до результату торгових операцій в іноземній валюті. Офіційні обмінні курси НБУ станом на 31 грудня 2021 та 2020 років становили 27,2782 та 28,2746 гривень за 1 долар США і 30,9226 та 34,7396 гривень за 1 євро відповідно.

Майбутні зміни в обліковій політиці

Нижче наведено нові стандарти, поправки та роз'яснення, які були випущені, але ще не набрали чинності на дату публікації фінансової звітності Банку. Банк планує застосувати ці нові стандарти, виправлення та роз'яснення, якщо застосовно, після їх набуття чинності.

МСФЗ (IFRS) 17 «Страхові контракти»

У травні 2017 року Рада МСФЗ випустила МСФЗ (IFRS) 17 «Договори страхування», новий стандарт фінансової звітності для договорів страхування, який розглядає питання визнання і оцінки, подання та розкриття інформації. Коли МСФЗ (IFRS) 17 набере чинності, він замінить МСФЗ (IFRS) 4 «Страхові контракти», який був випущений в 2005 році. МСФЗ (IFRS) 17 застосовується до всіх видів договорів страхування (тобто страхування життя і страхування, відмінне від страхування життя, пряме страхування і перестрахування) незалежно від виду організації, яка їх випускає, а також до певних запобіжних заходів і фінансовим інструментам з умовами дискреційної участі. Є кілька винятків зі сфери застосування стандарту. МСФЗ (IFRS) 17 вводить нові облікові вимоги для банківських продуктів з характеристиками договорів страхування, що може вплинути на визначення того, які інструменти або їх компоненти будуть належати до сфери застосування МСФЗ (IFRS) 9 або МСФЗ (IFRS) 17.

Кредитні карти і аналогічні продукти, які надають страхове покриття: більшість емітентів таких продуктів зможуть продовжувати застосовувати існуючий порядок обліку і враховувати їх в якості фінансових інструментів згідно з МСФЗ (IFRS) 9. МСФЗ (IFRS) 17 виключає зі своєї сфери застосування договори кредитних карт (або аналогічні договори, які закріплюють кредитні угоди або угоди про обслуговування платежів), які відповідають визначенню договору страхування, в тому і тільки в тому випадку, якщо організація не відображає оцінку страхового ризику, пов'язаного з окремим клієнтом, при визначенні ціни договору з цим клієнтом.

Коли страхове покриття надається в рамках договірних умов кредитної картки, емітент повинен:

- відокремити компонент страхового покриття і застосовувати до нього МСФЗ (IFRS) 17;
- застосовувати інші стандарти (наприклад, МСФЗ (IFRS) 9, МСФЗ (IFRS) 15 або МСФЗ (IAS) 37) до інших компонентів.

Договори позик, які відповідають визначенню договору страхування, але обмежують суму компенсації за страховими випадками сумою, яка в іншому випадку була б потрібна для врегулювання обов'язки власника поліса, створеної цим договором: емітенти таких позик (наприклад, позик, що передбачають звільнення від їх погашення в разі смерті позичальника) мають право вибору застосовувати МСФЗ (IFRS) 9 або МСФЗ (IFRS) 17. Таке рішення приймається на рівні портфеля і не підлягає перегляду.

МСФЗ (IFRS) 17 набуває чинності стосовно звітності за період, починаючи з 1 січня 2023 року або після цієї дати, при цьому вимагається розкриття порівняльної інформації. Допускається застосування до цієї дати за умови, що організація також застосовує МСФЗ (IFRS) 9 і МСФЗ (IFRS) 15 на дату першого застосування.

В даний час Банк проводить оцінку впливу застосування МСФЗ (IFRS) 17 на свою консолідовану фінансову звітність.

Поправки до МСФЗ (IAS) 1 – «Класифікація зобов'язань як короткострокових та довгострокових»

У січні 2020 року Рада МСФЗ випустила поправки до пунктів 69-76 МСФЗ (IAS) 1, в яких пояснюються вимоги щодо класифікації зобов'язань як короткострокових або довгострокових. У поправках пояснюється наступне:

що розуміється під правом відстрочити врегулювання зобов'язань;

право відстрочити врегулювання зобов'язань має існувати на кінець звітного періоду;

на класифікацію зобов'язань не впливає можливість, що організація використовує своє право відстрочити врегулювання зобов'язання;

умови зобов'язання не впливатимуть на його класифікацію, лише якщо похідний інструмент, вбудований у конвертоване зобов'язання, сам по собі є пайовим інструментом.

Ці поправки набувають чинності щодо річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2023 року або після цієї дати, та застосовуються ретроспективно. В даний час Банк аналізує можливий вплив даних поправок на поточну класифікацію зобов'язань та необхідність перегляду умов за існуючими договорами позики.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 3 – «Посилання на Концептуальні засади»

У травні 2020 року Рада МСФЗ випустила поправки до МСФЗ (IFRS) 3 «Об'єднання бізнесів» – «Посилання на концептуальні засади». Ціль цих поправок – замінити посилання на «Концепцію підготовки та подання фінансової звітності», випущену в 1989 році, на посилання на «Концептуальні основи подання фінансових звітів», випущені у березні 2018 року, без внесення значних змін до вимог стандарту.

Рада також додала виняток із принципу визнання в МСФЗ (IFRS) 3, щоб уникнути виникнення потенційних прибутків або збитків «2-го дня», для зобов'язань та умовних зобов'язань, що стосувалися б сфери застосування МСФЗ (IAS) 37 або Роз'яснення КРМФО (IFRIC) 21 «Обов'язкові платежі», якби вони виникали у межах окремих операцій.

Водночас Рада вирішила роз'яснити існуючі вимоги МСФЗ (IFRS) 3 щодо умовних активів, на які заміна посилань на «Концепцію підготовки та подання фінансової звітності» не вплине.

Ці поправки набувають чинності щодо річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2022 року або після цієї дати, та застосовуються перспективно. Очікується, що ці поправки не будуть мати суттєвого впливу на консолідовану фінансову звітність Банку.

Поправки до МСФЗ (IAS) 16 – «Основні засоби: надходження до використання за призначенням»

У травні 2020 року Рада МСФЗ випустила документ «Основні засоби: надходження до використання за призначенням», який забороняє організаціям віднімати з первісної вартості об'єкта основних засобів будь-які надходження від продажу виробів, вироблених у процесі доставки цього об'єкта до місця розташування та приведення його до стану, який потрібний для його експлуатації відповідно до намірів керівництва. Натомість організація визнає надходження від продажу таких виробів, а також вартість виробництва цих виробів у складі прибутку чи збитку.

Дані поправки набувають чинності щодо річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2022 року або після цієї дати, і повинні застосовуватися ретроспективно до тих об'єктів основних засобів, які стали доступними для використання на дату початку (або після неї) самого раннього з поданих у фінансової звітності періоду, у якому організація вперше застосовує ці поправки.

Очікується, що ці поправки не будуть мати суттєвого впливу на консолідовану фінансову звітність Банку.

Поправки до МСФЗ (IAS) 37 – «Обтяжувальні договори – витрати на виконання договору»

У травні 2020 року Рада МСФЗ випустила поправки до МСФЗ (IAS) 37, в яких пояснюється, які витрати організація повинна враховувати при оцінці того, чи є договір обтяжливим чи збитковим.

Поправки передбачають застосування підходу, що ґрунтується на «витратах, безпосередньо пов'язаних з договором». Витрати, що безпосередньо пов'язані з договором на надання товарів або послуг, включають як додаткові витрати на виконання цього договору, так і розподілені витрати, безпосередньо пов'язані з виконанням договору. Загальні та адміністративні витрати не пов'язані безпосередньо з договором і, отже, виключаються, крім випадків, коли вони явно підлягають відшкодуванню контрагентом за договором.

Ці поправки набувають чинності щодо річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2022 року або після цієї дати. Банк застосовуватиме дані поправки до договорів, за якими він ще не виконав всі свої обов'язки на дату початку річного звітного періоду, в якому він вперше застосовує дані поправки.

Очікується, що ці поправки не будуть мати суттєвого впливу на консолідовану фінансову звітність Банку.

МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти» – «Комісійна винагорода під час проведення «тесту 10%» для припинення визнання фінансових зобов'язань»

В рамках процесу щорічного удосконалення МСФЗ, період 2018-2020 років, Рада МСФЗ випустила поправку до МСФЗ (IFRS) 9. В поправці уточнюється склад сум комісійної винагороди, які організація враховує при оцінці того, чи умови нового або модифікованого фінансового зобов'язання істотно відрізняються від умов первісного фінансового зобов'язання.

До таких сум належать лише ті комісійні винагороди, які були виплачені або отримані між кредитором і позичальником, включаючи комісійну винагороду, виплачену або отриману кредитором або позичальником від імені іншої сторони. Організація повинна застосовувати цю поправку щодо фінансових зобов'язань, які були модифіковані або замінені на дату початку (або після неї) річного звітного періоду, в якому організація вперше застосовує дану поправку.

Ця поправка набирає чинності для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2022 року або після цієї дати. Допускається застосування до цієї дати. Банк застосує цю поправку щодо фінансових зобов'язань, які були модифіковані або замінені на дату початку (або після неї) річного звітного періоду, в якому він вперше застосує цю поправку. Очікується, що ця поправка не буде мати істотного впливу на консолідовану фінансову звітність Банку.

Поправки до МСФЗ (IAS) 8 - "Визначення бухгалтерських оцінок"

У лютому 2021 року Рада МСФЗ випустила поправки до МСФЗ (IAS) 8, в яких вводиться визначення «бухгалтерських оцінок». У поправках пояснюється відмінність між змінами у бухгалтерських оцінках та змінами в обліковій політиці та виправленням помилок. Крім того, у документі пояснюється, як організації використовують методи вимірювання та вихідні дані для розробки бухгалтерських оцінок.

Поправки набувають чинності щодо річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2023 року або після цієї дати, та застосовуються до змін в обліковій політиці та змін у бухгалтерських оцінках, що відбуваються на дату початку зазначеного періоду або після неї. Дозволяється дострокове застосування за умови розкриття цього факту.

Очікується, що ці поправки не будуть мати суттєвого впливу на консолідовану фінансову звітність Банку.

Поправки до МСФЗ (IAS) 1 та Практичних рекомендацій № 2 щодо застосування МСФЗ – «Розкриття інформації про облікову політику».

У лютому 2021 року Рада МСФЗ випустила поправки до МСФЗ (IAS) 1 та Практичних рекомендацій № 2 щодо застосування МСФЗ «Формування суджень про суттєвість», які містять керівництво та приклади, які допомагають організаціям застосовувати судження щодо суттєвості при розкритті інформації про облікову політику. Поправки повинні допомогти організаціям розкривати більш корисну інформацію про облікову політику за рахунок заміни вимоги про розкриття організаціями «значних положень» облікової політики на вимогу про розкриття «суттєвої інформації» про облікову політику, а також за рахунок додавання керівництва щодо того, як організації повинні застосовувати поняття суттєвості при ухваленні рішень про розкриття інформації про облікову політику.

Поправки до МСФЗ (IAS) 1 застосовуються до річних періодів, що починаються 1 січня 2023 року або після цієї дати, з можливістю дострокового застосування. Оскільки поправки до Практичних рекомендацій № 2 щодо застосування МСФЗ містять необов'язкове керівництво щодо застосування визначення суттєвості до інформації про облікову політику, обов'язкова дата набуття чинності цими поправками відсутня.

В даний час Банк проводить оцінку впливу цих поправок, який вони можуть мати на розкриття інформації про облікову політику Банку.

4. Суттєві облікові судження та оцінки

У процесі застосування облікової політики керівництво Банку використовувало свої судження та здійснювало оцінки при визначенні сум, відображених в річній консолідованій фінансовій звітності. Найбільш суттєве використання суджень та оцінок включає таке:

Очікувані кредитні збитки

Оцінка збитків за всіма категоріями фінансових активів потребує застосування суджень, зокрема, при визначенні очікуваних кредитних збитків за фінансовими активами необхідно оцінювати розмір та строки виникнення майбутніх грошових потоків і вартість забезпечення. Такі розрахункові оцінки залежать від ряду факторів, зміни в

яких можуть вплинути на суми оціночних резервів під зменшення корисності. Результати розрахунку ОКЗ Банку є результатом застосування складних моделей, що включають ряд базових припущень (перш за все, які ґрунтуються на історичних даних) щодо опрацювання різних первинних даних та визначення їх взаємозалежностей. До основних елементів моделей розрахунку ОКЗ, що містять елемент судження і розрахункової оцінки, відносяться наступні:

критерії, що використовуються Банком для оцінки того, чи відбулося значне зростання кредитного ризику, в результаті чого оціночний резерв під зменшення корисності фінансових активів повинен оцінюватися в сумі, що дорівнює ОКЗ за весь строк дії фінансового інструменту;

система внутрішніх кредитних рейтингів, що використовується Банком для визначення ймовірності дефолту (PD);

виокремлення за спільними характеристиками окремих масивів активів (груп), для яких при розрахунку ОКЗ застосовуватимуться подібні моделі розрахунку;

визначення взаємозв'язків між макроекономічними сценаріями і економічними даними, наприклад, індексом споживчих цін, приростом ВВП, приростом експорту/імпорту, а також вплив на показники ймовірності дефолту (PD), величини, яка перебуває під ризиком дефолту (EAD), та рівня втрат у разі дефолту (LGD);

побудова за суттєвими активами (крім віднесених до етапу 1) індивідуальних сценаріїв, у т.ч. визначення ймовірності отримання грошових потоків за різними джерелами походження для різних варіантів розвитку подій (оптимістичний, базовий, песимістичний).

Загальна сума очікуваних кредитних збитків за фінансовими активами, кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії станом на 31 грудня 2021 року становить 18 140 725 тис. грн. (31 грудня 2020 року: 52 764 057 тис. грн.). Детальна інформація представлена у Примітках 6, 9, 10, 11, 16 та 24.

Відстрочені податкові активи

Визнаний відстрочений податковий актив у сумі 1 190 303 тис. грн. (31 грудня 2020 року: 1 175 372 тис. грн.) є сумою податку на прибуток, яка буде відшкодована за рахунок використання оподаткованого прибутку у майбутньому. Відстрочені активи з податку на прибуток визнаються лише тією мірою, в якій існує ймовірність використання відповідного податкового активу. Оцінка майбутніх оподатковуваних прибутків та суми податкового активу, використання якого є можливим у майбутньому, базується на бізнес-плані, за яким очікується отримання прибутку протягом наступних трьох років.

Забезпечення прибуткової діяльності у 2022 – 2024 роках передбачається за рахунок трансформації структури балансу Банку (зменшення частки ОВДП із одночасним нарощенням обсягу кредитного портфеля, заміщення дешевішими ресурсами зовнішніх зобов'язань Банку в іноземній валюті, продаж непрофільних активів Банку), зниження частки проблемних активів Банку, нарощення клієнтської бази і зростання безризикового доходу та оптимізації та обмеження зростання операційних витрат. З огляду на прогнозовані майбутні прибутки в 2022-2024 роках та той факт, що поточне законодавство України не встановлює обмежень щодо терміну використання перенесених податкових збитків, керівництво вважає, що визнання відстроченого податкового активу є доречним.

5. Інформація за сегментами

Для цілей управління Банк визнає такі операційні сегменти (бізнес-напрями):

Корпоративний бізнес-напрямок	Сегмент діяльності, спрямований на обслуговування корпоративних клієнтів та продаж продуктів, які потребують індивідуального підходу і надаються переважно корпоративним клієнтам.
Середній бізнес, муніципалітети та комунальний сектор	Сегмент діяльності, спрямований на обслуговування клієнтів муніципального та комунального сектору, малого та середнього бізнесу (у тому числі фізичних осіб – підприємців) та на продаж продуктів, які надаються переважно у стандартизованій формі (згідно із затвердженими тарифами та у стандартних процедурах).
Роздрібний бізнес-напрямок	Сегмент діяльності, спрямований на обслуговування клієнтів фізичних осіб (окрім фізичних осіб – підприємців) за повним переліком продуктів, та на продаж продуктів, які надаються фізичним особам (населенню) переважно у стандартизованій формі (згідно із затвердженими тарифами та у стандартних процедурах) та не вимагають, як правило, індивідуального підходу.

Міжбанківський та
інвестиційний бізнес-
напрямок

Сегмент діяльності, спрямований на надання послуг учасникам фінансових ринків (грошового, валютного, фондового тощо) та на продаж продуктів, пов'язаних з операціями на фінансових ринках.

Керівництво здійснює моніторинг операційних результатів діяльності кожного з підрозділів окремо для цілей прийняття рішень про розподіл ресурсів та оцінки результатів їх діяльності. Результати діяльності сегментів визначаються з урахуванням доходів і витрат від інших сегментів, як видно з таблиці нижче.

До нерозподілених сум відносяться:

- ▶ дебіторська та кредиторська заборгованість з податку на прибуток, частка розподілених активів та витрат, пов'язаних з роботою ТОП-менеджменту Банку, тобто персоналу, який здійснює функції загального керівництва на рівні всієї системи банку та персоналу, що забезпечує роботу безпосередньо ТОП-менеджменту;
- ▶ результат від переоцінки відкритої валютної позиції банку (за винятком частини відкритої валютної позиції, яка виокремлена банком для проведення операцій з купівлі/продажу/конверсії готівкової іноземної валюти та банківських металів та конверсії безготівкової іноземної валюти);
- ▶ різниця між міжсегментними витратами та доходами усіх бізнес-напрямів, отриманими в результаті застосування трансферних ставок.

Для цілей сегментної звітності відсотки розподіляються на основі єдиних трансфертних ставок, що встановлюються КУАП на основі вартості позик для Банку.

Протягом 2021 року, Банк мав доходи від операцій з одним зовнішнім клієнтом, які становили більше 10% відсотків від загальних доходів Банку, а саме: 3 677 177 тис. грн. (2020 року: 2 916 168 тис. грн.). Доходи від операцій з цим зовнішнім клієнтом відображено у сегменті «Міжбанківський та інвестиційний бізнес-напрямок».

Аналіз доходів Банку за банківськими продуктами та послугами подано у Примітці 25.

В таблиці нижче представлена інформація про доходи і витрати та прибутки і збитки, а також певні активи та зобов'язання операційних сегментів Банку за рік, що закінчився 31 грудня 2021 року:

	<i>Корпора- тивний бізнес-напрямок</i>	<i>Середній бізнес, муніципальні та комунальний сектор</i>	<i>Роздрібний бізнес-напрямок</i>	<i>Міжбан- ківський та інвестиційний бізнес-напрямок</i>	<i>Нерозподілені суми</i>	<i>Усього</i>
Зовнішні клієнти						
Процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	4 770 784	427 380	43 541	5 176 436	—	10 418 141
Інші процентні доходи	291 361	14 986	—	1 198 825	—	1 505 172
Комісійні доходи	571 002	229 464	316 530	65 599	—	1 182 595
Інші доходи	37 443	11 636	14 725	12 722	60 164	136 690
Чистий прибуток від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	—	—	—	449 452	—	449 452
Чистий прибуток від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	—	—	—	28 674	476	29 150
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою	296 407	71 676	27 202	381 498	—	776 783
Чистий прибуток від переоцінки іноземної валюти	1 588	—	39	55 077	899 484	956 188
Чистий прибуток від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості	33 283	3 904	—	—	—	37 187
Доходи, які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова	—	—	—	462	—	462
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності, визначені згідно з МСФЗ 9	—	—	52 807	25 391	5 690	83 888
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності для нефінансових активів	—	—	—	—	31 112	31 112
Прибуток, що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю	1 213 967	—	—	—	—	1 213 967
Доходи від інших сегментів	(3 620 296)	(298 118)	(31 744)	(6 116 307)	10 066 465	—

	<i>Корпора- тивний бізнес-напря́м</i>	<i>Середній бізнес, муніципалітети та комунальний сектор</i>	<i>Роздрібний бізнес-напря́м</i>	<i>Міжбан- ківський та інвестиційний бізнес-напря́м</i>	<i>Нерозподілені суми</i>	<i>Усього</i>
Усього доходи	3 595 539	460 928	423 100	1 277 829	11 063 391	16 820 787
Процентні витрати	(2 329 208)	(784 739)	(785 937)	(3 508 535)	(939)	(7 409 358)
Комісійні витрати	(89 607)	(46 258)	(167 025)	(43 346)	(361)	(346 597)
Чистий збиток від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	—	—	—	—	(2 316 452)	(2 316 452)
Збиток від зменшення корисності, визначений згідно з МСФЗ 9	(1 177 145)	(97 958)	—	—	—	(1 275 103)
Чистий збиток від операцій з іноземною валютою	—	—	—	—	(19 536)	(19 536)
Чистий збиток від переоцінки іноземної валюти	—	(7)	—	—	—	(7)
Чистий збиток від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості	—	—	(198)	—	—	(198)
Витрати на виплати працівникам	(466 073)	(414 095)	(336 789)	(167 570)	(431 157)	(1 815 684)
Амортизаційні витрати	(25 431)	(29 608)	(29 077)	(8 490)	(20 946)	(113 552)
Інші адміністративні та операційні витрати	(160 514)	(122 547)	(334 066)	(52 048)	(138 322)	(807 497)
Збиток від зменшення корисності для нефінансових активів	—	—	(7 172)	—	—	(7 172)
Збиток, що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю	—	—	(315)	—	—	(315)
Витрати від інших сегментів	3 401 565	1 386 088	1 460 308	3 857 724	(10 105 685)	—
Результати сегментів	2 749 126	351 804	222 829	1 355 564	(1 970 007)	2 709 316
Витрати з податку на прибуток						(148)
Прибуток за період						2 709 168
Активи та зобов'язання станом на 31 грудня 2021 року						
Активи сегменту	65 221 785	6 256 048	1 386 107	117 172 073		190 036 013
Нерозподілені активи					2 057 519	2 057 519
Усього активи						192 093 532
Зобов'язання сегменту	75 976 009	18 103 674	27 004 342	56 847 395		177 931 420
Нерозподілені зобов'язання					1 709 367	1 709 367
Усього зобов'язання						179 640 787
Інша інформація за сегментами						
Капітальні витрати	(18 546)	(21 152)	(22 296)	(6 043)	(15 111)	(83 148)

В таблиці нижче представлена інформація про доходи і витрати та прибутки і збитки, а також певні активи та зобов'язання операційних сегментів Банку за рік, що закінчився 31 грудня 2020 року (перераховано):

	<i>Корпора- тивний бізнес-напря́м</i>	<i>Середній бізнес, муніципалітети та комунальний сектор</i>	<i>Роздрібний бізнес-напря́м</i>	<i>Міжбан- ківський та інвестиційний бізнес-напря́м</i>	<i>Нерозподілені суми</i>	<i>Усього</i>
Зовнішні клієнти						
Процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка	4 941 508	327 019	45 720	3 075 164	—	8 389 411
Інші процентні доходи	413 631	—	—	1 229 703	—	1 643 334
Комісійні доходи	361 418	196 092	274 526	45 016	—	877 052
Інші доходи	78 510	22 482	26 827	6 669	37 869	172 357
Чистий прибуток від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	—	—	—	107 108	3 440 661	3 547 769
Чистий прибуток від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	—	—	—	51	—	51
Чистий прибуток від операцій з іноземною валютою	180 452	70 369	43 177	71 635	887	366 520
Чистий прибуток від переоцінки іноземної валюти	—	—	597	201 239	—	201 836
Чистий прибуток від переоцінки об'єктів інвестиційної нерухомості	59 352	45 449	1 064	—	1 147	107 012
Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення	—	—	11 255	—	—	11 255

	<i>Середній бізнес, муніципалітети та</i>		<i>Міжбан- ківський та</i>		<i>Нерозподілені</i>	
	<i>Корпора- тивний бізнес-напрямок</i>	<i>комунальний сектор</i>	<i>Роздрібний бізнес-напрямок</i>	<i>інвестиційний бізнес-напрямок</i>	<i>суми</i>	<i>Усього</i>
корисності, визначені згідно з МСФЗ 9						
Прибуток від зменшення корисності для нефінансових активів	—	—	—	—	2 819	2 819
Прибуток, що виникає від припинення визнання фінансових активів, оцінених за амортизованою собівартістю	412 897	157	67	—	—	413 121
Доходи від інших сегментів	2 818 555	970 587	2 061 916	5 070 071	(10 921 129)	—
Усього доходи	9 266 323	1 632 155	2 465 149	9 806 656	(7 437 746)	15 732 537
Процентні витрати	(2 011 338)	(614 753)	(1 355 901)	(4 705 159)	(1 209)	(8 688 360)
Комісійні витрати	(82 744)	(47 248)	(158 654)	(11 696)	(3 496)	(303 838)
Чистий збиток від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	—	—	—	—	(34 164)	(34 164)
Чистий збиток від переоцінки іноземної валюти	(509)	—	—	—	(4 633 673)	(4 634 182)
Витрати, які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова	—	—	—	(35 874)	—	(35 874)
Збиток від зменшення корисності, визначені згідно з МСФЗ 9	(4 261 529)	(93 235)	—	(63 032)	(41)	(4 417 837)
Витрати на виплати працівникам	(446 980)	(318 358)	(324 543)	(91 709)	(315 142)	(1 496 732)
Амортизаційні витрати	(31 686)	(30 077)	(35 806)	(3 939)	(12 669)	(114 177)
Інші адміністративні та операційні витрати	(259 907)	(88 485)	(403 957)	(410 747)	(159 783)	(1 322 879)
Витрати від інших сегментів	(5 737 685)	(258 746)	(52 692)	(4 324 919)	10 374 042	—
Результати сегментів	(3 566 055)	181 253	133 596	159 581	(2 223 881)	(5 315 506)
Витрати з податку на прибуток						(275 861)
Збиток за період						(5 591 367)
Активи та зобов'язання станом на 31 грудня 2020 року						
Активи сегменту	48 254 952	2 836 174	2 487 268	137 409 991		190 988 385
Нерозподілені активи					1 886 890	1 886 890
Усього активи						192 875 275
Зобов'язання сегменту	66 996 102	14 286 357	29 330 009	70 398 190		181 010 658
Нерозподілені зобов'язання					1 515 721	1 515 721
Усього зобов'язання						182 526 379
Інша інформація за сегментами						
Капітальні витрати	(17 792)	(17 097)	(25 894)	(2 293)	(7 368)	(70 444)

Географічна інформація

Більшість доходів і капітальних інвестицій відносяться до України. Банк не отримує жодних суттєвих доходів з джерел за межами України. Аналіз активів та зобов'язань за географічним принципом подано у Примітці 28.

6. Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають:

	<i>31 грудня 2021 року</i>	<i>31 грудня 2020 року</i>
Грошові кошти		
Готівка	1 344 580	1 643 540
Поточний рахунок в Національному банку України	2 479 707	2 484 114
Кореспондентські рахунки у банках	15 778 690	21 388 135
Депозити та кредити овернайт у банках	2 924 272	6 482 160
	22 527 249	31 997 949
Грошові еквіваленти		
Депозитні сертифікати Національного банку України	16 004 872	12 003 359
Короткострокові депозити, класифіковані як грошові еквіваленти	4 367 064	5 937 862
	20 371 936	17 941 221

	<i>31 грудня 2021 року</i>	<i>31 грудня 2020 року</i>
Мінус – резерв за очікуваними кредитними збитками	(16 814)	(26 227)
Грошові кошти та їх еквіваленти	42 882 371	49 912 943

Станом на 31 грудня 2021 року кореспонденські рахунки у банках включають кошти в сумі 11 627 933 тис. грн., розміщені на поточних рахунках у п'яти банках країн-членів ОЕСР (31 грудня 2020 року: 18 552 937 тис. грн.). Ці банки є основними контрагентами Банку при здійсненні міжнародних розрахунків. Кошти розміщені на звичайних банківських умовах.

Станом на 31 грудня 2021 року депозити та кредити овернайт у банках в сумі 2 924 272 тис. грн. були розміщені в банку країни-члена ОЕСР під ринкові процентні ставки (31 грудня 2020 року: 6 482 160 тис. грн.).

7. Зміни в зобов'язаннях у фінансовій діяльності

Нижче наведені зміни у грошових потоках від фінансової діяльності звіту про рух грошових коштів за 2020 та 2021 роки:

	<i>Інші залучені кошти</i>	<i>Субординований борг</i>	<i>Зобов'язання з лізингу (оренди)</i>	<i>Усього</i>
Балансова вартість на 1 січня				
2020 року	47 584 303	5 429 914	6 006	53 020 223
Надходження	6 088 340	—	—	6 088 340
Погашення	(19 797 614)	(1 838 315)	(5 242)	(21 641 171)
Курсові різниці	8 873 821	819 131	—	9 692 952
Інше	360 144	(69 554)	6 527	297 117
Балансова вартість на 31 грудня				
2020 року	43 108 994	4 341 176	7 291	47 457 461
Надходження	1 940 133	—	—	1 940 133
Погашення	(15 749 698)	(570 811)	(3 966)	(16 324 475)
Курсова переоцінка	(1 838 115)	(154 340)	—	(1 992 455)
Інше	1 358 690	(10 428)	2 774	1 351 036
Балансова вартість на 31 грудня				
2021 року	28 820 004	3 605 597	6 099	32 431 700

Стаття «Інше» включає ефект нарахованих, але несплачених відсотків за позиками від кредитних установ, емітованими єврооблігаціями та субординованим боргом. Банк класифікує сплачені проценти як грошові потоки від операційної діяльності.

Станом на 31 грудня 2021 року стаття «Інші залучені кошти» включає кошти у розмірі 1 643 168 тис.грн. банків-нерезидентів, які включені до статті «Кошти банків» консолідованого звіту про фінансовий стан (31 грудня 2020 року: відсутні, 31 грудня 2019 року: 87 902 тис.грн.).

Станом на 31 грудня 2021 року стаття «Інші залучені кошти» не включає кошти у розмірі 60 818 тис.грн., залучені від українських фінансових організацій, які були включені до категорії коштів для операційної діяльності консолідованого звіту про рух грошових коштів (31 грудня 2020 року: 52 316 тис.грн., 31 грудня 2019: відсутні).

8. Витрати за очікуваними кредитними збитками

У таблиці нижче представлені суми збитків від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності, що визнані у складі прибутків та збитків.

<i>За 2021 рік</i>	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на індиві- дуальній основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на індиві- дуальній основі</i>	<i>ПЗФА</i>	<i>Усього</i>
Грошові кошти та їх еквіваленти	(8 182)	—	—	—	—	—	(8 182)
Кредити та аванси банкам	5 565	—	—	—	470	—	6 035
Кредити та аванси клієнтам	383 717	101 310	(133 341)	139 611	667 419	263 732	1 422 448

<i>За 2021 рік</i>	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на індиві- дуальній основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на індиві- дуальній основі</i>	<i>ПЗФА</i>	<i>Усього</i>
Повернення раніше списаних активів	–	–	–	(36 621)	(334 732)	–	(371 353)
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	(5 984)	–	(3 205)	–	–	–	(9 189)
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю	(7 831)	–	–	–	–	–	(7 831)
Інші фінансові активи	(6 287)	–	–	–	–	–	(6 287)
Фінансові гарантії	2 693	–	–	–	–	–	2 693
Зобов'язання з надання кредитів	178 258	(3 945)	–	(47 017)	–	–	127 296
Акредитиви	35 593	–	–	–	–	–	35 593
Авалювання векселів	17	–	–	(25)	–	–	(8)
(Прибуток від зменшення корисності та сторнування збитку від зменшення корисності) збиток від зменшення корисності, визначені згідно з МСФЗ 9	577 559	97 365	(136 546)	55 948	333 157	263 732	1 191 215
<i>За 2020 рік</i>	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на індиві- дуальній основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на індиві- дуальній основі</i>	<i>ПЗФА</i>	<i>Усього</i>
Грошові кошти та їх еквіваленти	8 674	–	–	–	–	–	8 674
Кредити та аванси банкам	(2 666)	–	–	–	(42 856)	–	(45 522)
Кредити та аванси клієнтам	417 059	119 001	1 085 124	459 428	1 637 617	655 872	4 374 101
Повернення раніше списаних активів	–	–	–	(8 249)	(98 471)	–	(106 720)
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	18 919	–	17 272	–	–	–	36 191
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю	54 705	–	–	–	–	–	54 705
Інші фінансові активи	3 073	–	–	–	–	–	3 073
Фінансові гарантії	(111)	(282)	–	192	–	–	(201)
Зобов'язання з надання кредитів	103 816	(3 717)	–	(21 452)	–	–	78 647
Акредитиви	3 603	–	–	–	–	–	3 603
Авалювання векселів	31	–	–	–	–	–	31
Збиток від зменшення корисності, визначений згідно з МСФЗ 9	607 103	115 002	1 102 396	429 919	1 496 290	655 872	4 406 582

Суми витрат за очікуваними кредитними збитками за первісно-знеціненими фінансовими активами (далі – «ПЗФА»), що визнані у складі прибутків та збитків, включають в т.ч. суму коригування валової балансової вартості ПЗФА в розмірі 206 078 тис. грн. (за 2020 рік – 151 640 тис. грн.).

9. Кредити та аванси банкам

Кредити та аванси банкам включають:

	<i>31 грудня 2021 року</i>	<i>31 грудня 2020 року</i>
Кредити та аванси банкам		
Депозити в інших банках	8 138 142	299 662
короткострокові	7 807 763	64 288
довгострокові	330 379	235 374
Кредити, надані іншим банкам	132 028	70 498
короткострокові	–	29 010
довгострокові	132 028	41 488
Загальна сума кредитів та авансів банкам	8 270 170	370 160

Станом на 31 грудня 2021 року кредити та аванси банкам включають кошти, що розміщені у банках України у розмірі 8 209 543 тис. грн. (31 грудня 2020 року: 856 372 тис. грн.), банках країн СНД та інших країн – 182 394 тис. грн. (31 грудня 2020 року: 54 217 тис. грн.), банках країн-членів ОЕСР – 216 803 тис. грн. (31 грудня 2020 року: 245 830 тис.грн.).

Станом на 31 грудня 2021 року кредити та аванси банкам включають гарантійні депозити на суму 8 077 577 тис. грн., розміщені в якості забезпечення кредитів рефінансування Національного банку України, акредитивів і гарантій клієнтів (31 грудня 2020 року: 261 516 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2021 року кредити та аванси банкам обліковуються за амортизованою собівартістю, за виключенням поточних рахунків у банківських металах в сумі 52 274 тис. грн. (31 грудня 2020 року: 38 539 тис. грн.), які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки або збитки.

Протягом 2020 року Банком здійснено погашення кредитів, наданих іншим банкам, за рахунок заставного майна вартістю 13 846 тис. грн., в тому числі за рахунок прийняття у власність заставного майна вартістю 12 633 тис. грн., яке включене до статті «Необоротні активи, утримувані для продажу» та за рахунок реалізації заставного майна вартістю 1 213 тис. грн.

В таблицях нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних резервів за кредитами та авансами банкам:

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на індивіду- альній основі</i>	<i>Усього</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2021 року	344 344	74 466	737 609	1 156 419
Нові створені або придбані активи	11 098 289	–	–	11 098 289
Завершені (погашені) активи	(2 372 432)	–	–	(2 372 432)
Переведення до категорії Грошові кошти та їх еквіваленти	(2 476)	–	–	(2 476)
Зміни балансової вартості	(133 537)	–	(28 540)	(162 077)
Списані активи	–	–	(450 925)	(450 925)
Курсові різниці	(655 698)	(31)	(2 329)	(658 058)
Валова балансова вартість на 31 грудня 2021 року	8 278 490	74 435	255 815	8 608 740
	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на індивіду- альній основі</i>	<i>Усього</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2020 року	260 715	74 390	743 757	1 078 862
Нові створені або придбані активи	215 294	–	–	215 294
Завершені (погашені) активи	(207 846)	–	–	(207 846)
Зміни балансової вартості	3 501	–	(13 846)	(10 345)
Курсові різниці	72 680	76	7 698	80 454
Валова балансова вартість на 31 грудня 2020 року	344 344	74 466	737 609	1 156 419
	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на індивіду- альній основі</i>	<i>Усього</i>
Резерв на 1 січня 2021 року	3 194	74 466	708 599	786 259
Нові створені або придбані активи	62 882	–	–	62 882
Завершені (погашені) активи	(52 140)	–	–	(52 140)
Переведення до категорії Грошові кошти та їх еквіваленти	(1)	–	–	(1)
Зміни резервів	(5 177)	–	470	(4 707)
Списані активи	–	–	(450 925)	(450 925)
Курсові різниці	(438)	(31)	(2 329)	(2 798)
Резерв на 31 грудня 2021 року	8 320	74 435	255 815	338 570

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на індивіду- альній основі</i>	<i>Усього</i>
Резерв на 1 січня 2020 року	4 543	74 390	743 757	822 690
Нові створені або придбані активи	14 110	—	—	14 110
Завершені (погашені) активи	(14 322)	—	—	(14 322)
Зміни резервів	(2 454)	—	(42 856)	(45 310)
Курсові різниці	1 317	76	7 698	9 091
Резерв на 31 грудня 2020 року	3 194	74 466	708 599	786 259

10. Кредити та аванси клієнтам

Кредити та аванси клієнтам були видані таким категоріям клієнтів:

	<i>31 грудня 2021 року</i>	<i>31 грудня 2020 року</i>
Юридичні особи	57 322 750	77 074 027
Державні підприємства	27 878 541	16 755 513
Фізичні особи	1 455 413	2 164 120
	86 656 704	95 993 660

Станом на 31 грудня 2021 року кредити державним підприємствам в тому числі включають кредити, надані органам державного управління, в сумі 5 520 379 тис. грн. (станом на 31 грудня 2020 року: 1 002 859 тис. грн).

Юридичні особи

В таблицях нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних резервів:

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на індиві- дуальній основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на індиві- дуальній основі</i>	<i>ПЗФА</i>	<i>Усього</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2021 року	11 154 969	2 439 157	7 204 818	1 001 714	46 482 601	8 790 768	77 074 027
Нові створенні або придбані активи	20 887 662	—	—	—	—	5 260 133	26 147 795
Завершені (погашені) активи	(3 190 180)	(520 452)	(241 249)	(23 443)	(8 223 300)	(1 022 033)	(13 220 657)
Переведення в Етап 1	5 783 885	(2 748 001)	(3 035 884)	—	—	—	—
Переведення в Етап 2	(1 095 626)	2 523 219	(1 361 857)	(65 736)	—	—	—
Переведення в Етап 3	(44 532)	(496 846)	—	517 219	24 159	—	—
Коригування вартості ПЗФА	—	—	—	—	—	204 892	204 892
Зміни балансової вартості	(2 553 813)	(553 317)	(641 590)	(66 838)	403 884	122 620	(3 289 054)
Списані кредити	—	—	—	(223 680)	(25 800 611)	—	(26 024 291)
Курсові різниці	(849 413)	(160 323)	(412 716)	(4 152)	(2 028 915)	(114 443)	(3 569 962)
Валова балансова вартість на 31 грудня 2021 року	30 092 952	483 437	1 511 522	1 135 084	10 857 818	13 241 937	57 322 750

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на індиві- дуальній основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на індиві- дуальній основі</i>	<i>ПЗФА</i>	<i>Усього</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2020 року	23 293 330	907 086	2 078 486	4 202 642	50 977 444	5 387 232	86 846 220
Нові створенні або придбані активи	11 559 308	—	—	—	—	2 540 097	14 099 405
Завершені (погашені) активи	(4 385 874)	(384 730)	(344 193)	(263 622)	(5 244 379)	—	(10 622 798)
Переведення в Етап 1	515 900	(515 900)	—	—	—	—	—
Переведення в Етап 2	(11 237 486)	3 015 082	8 789 445	(42 697)	(524 344)	—	—
Переведення в Етап 3	—	(718 248)	(2 908 968)	482 097	3 145 119	—	—
Коригування вартості ПЗФА	—	—	—	—	—	151 640	151 640
Зміни балансової вартості	(12 740 969)	(123 360)	(338 395)	(283 057)	351 947	529 418	(12 604 416)
Списані кредити	—	—	—	(3 427 290)	(11 629 666)	—	(15 056 956)
Курсові різниці	4 150 760	259 227	(71 557)	333 641	9 406 480	182 381	14 260 932
Валова балансова вартість на 31 грудня 2020 року	11 154 969	2 439 157	7 204 818	1 001 714	46 482 601	8 790 768	77 074 027

	Етап 1 на груповій основі	Етап 2 на груповій основі	Етап 2 на індиві- дуальній основі	Етап 3 на груповій основі	Етап 3 на індиві- дуальній основі	ПЗФА	Усього
Резерв на 1 січня 2021 року	386 156	259 790	470 962	760 031	39 015 410	3 555 997	44 448 346
Нові створенні або придбані активи	1 210 709	—	—	—	—	—	1 210 709
Завершені (погашені) активи	(91 794)	(63 519)	(7 316)	(12 143)	(1 748)	—	(176 520)
Переведення в Етап 1	483 977	(342 652)	(141 325)	—	—	—	—
Переведення в Етап 2	(87 796)	151 019	(37 813)	(25 410)	—	—	—
Переведення в Етап 3	(9 801)	(77 221)	—	85 280	1 742	—	—
Переведення в ПЗФА	—	—	—	—	(3 200 850)	(164 256)	(3 365 106)
Результат від припинення визнання	—	—	—	—	(655 679)	(7 461)	(663 140)
Коригування процентного доходу	—	—	—	42 002	606 578	273 265	921 845
Списані активи	—	—	—	(223 680)	(25 800 611)	—	(26 024 291)
Зміни резервів	(570 158)	174 329	(118 657)	289 094	669 104	469 810	913 522
Зміни вхідних даних макромоделей	(239 935)	(10 728)	—	—	—	—	(250 663)
Курсові різниці	(60 628)	(18 428)	(27 717)	(7 459)	(1 715 869)	(5 388)	(1 835 489)
Резерв на 31 грудня 2021 року	1 020 730	72 590	138 134	907 715	8 918 077	4 121 967	15 179 213

	Етап 1 на груповій основі	Етап 2 на груповій основі	Етап 2 на індиві- дуальній основі	Етап 3 на груповій основі	Етап 3 на індиві- дуальній основі	ПЗФА	Усього
Резерв на 1 січня 2020 року	351 162	49 358	173 965	3 874 493	42 555 468	2 333 605	49 338 051
Нові створенні або придбані активи	51 018	—	—	—	—	—	51 018
Завершені (погашені) активи	(86 854)	(22 623)	(20 497)	(192 587)	(372 337)	—	(694 898)
Переведення в Етап 1	14 722	(14 722)	—	—	—	—	—
Переведення в Етап 2	(307 649)	142 418	201 045	(3 932)	(31 882)	—	—
Переведення в Етап 3	—	(54 781)	(406 055)	(331 887)	792 723	—	—
Переведення в ПЗФА	—	—	—	(18 572)	(3 828 057)	—	(3 846 629)
Результат від припинення визнання	—	—	—	(184 298)	(228 886)	—	(413 184)
Коригування процентного доходу	—	—	—	182 020	1 659 648	409 291	2 250 959
Списані активи	—	—	—	(3 427 290)	(11 629 666)	—	(15 056 956)
Зміни резервів	5 586	86 027	452 145	576 519	2 236 330	807 512	4 164 119
Зміни вхідних даних макромоделей	295 367	55 802	—	—	—	—	351 169
Курсові різниці	62 804	18 311	70 359	285 565	7 862 069	5 589	8 304 697
Резерв на 31 грудня 2020 року	386 156	259 790	470 962	760 031	39 015 410	3 555 997	44 448 346

Державні підприємства

В таблицях нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних резервів:

	Етап 1 на груповій основі	Етап 2 на груповій основі	Етап 2 на індивідуальній основі	Етап 3 на груповій основі	Етап 3 на індивідуальній основі	Усього
Валова балансова вартість на 1 січня 2021 року	8 857 736	93 999	7 533 488	270 234	56	16 755 513
Нові створенні або придбані активи	15 316 041	—	—	—	—	15 316 041
Завершені (погашені) активи	(247 589)	—	—	(110 508)	(311)	(358 408)
Переведення в Етап 1	6 733 923	—	(6 733 923)	—	—	—
Переведення в Етап 2	(1 864 036)	10 085	1 853 951	—	—	—
Переведення в Етап 3	(96 856)	(93 418)	—	189 346	928	—
Зміни балансової вартості	(2 871 006)	6 050	(358 289)	(157 741)	(673)	(3 381 659)
Курсові різниці	(57 766)	—	(394 420)	(760)	—	(452 946)
Валова балансова вартість на 31 грудня 2021 року	25 770 447	16 716	1 900 807	190 571	—	27 878 541

	Етап 1 на груповій основі	Етап 2 на груповій основі	Етап 2 на індиві- дуальній основі	Етап 3 на груповій основі	Етап 3 на індиві- дуальній основі	Усього
Валова балансова вартість на 1 січня 2020 року	14 441 065	—	538 683	538 123	2 228 431	17 746 302
Нові створенні або придбані активи	2 875 572	—	—	—	—	2 875 572
Завершені (погашені) активи	(1 291 791)	-109 664	—	—	(888 205)	(2 289 660)
Переведення в Етап 2	(7 310 845)	858 815	6 452 030	—	—	—
Переведення в Етап 3	—	—	(273 525)	273 525	—	—
Зміни балансової вартості	(549 279)	(655 152)	(484 371)	(8 628)	56	(1 697 374)
Списані кредити	—	—	—	(538 124)	(1 340 226)	(1 878 350)

	Етап 1 на груповій основі	Етап 2 на груповій основі	Етап 2 на індиві- дуальній основі	Етап 3 на груповій основі	Етап 3 на індиві- дуальній основі	Усього
Курсові різниці	693 014	–	1 300 671	5 338	–	1 999 023
Валова балансова вартість на 31 грудня 2020 року	8 857 736	93 999	7 533 488	270 234	56	16 755 513

	Етап 1 на груповій основі	Етап 2 на груповій основі	Етап 2 на індивідуальній основі	Етап 3 на груповій основі	Етап 3 на індивідуальній основі	Усього
Резерв на 1 січня 2021 року	100 604	697	691 802	121 416	56	914 575
Нові створенні або придбані активи	530 325	–	–	–	–	530 325
Завершені (погашені) активи	(9 508)	–	–	(17 405)	(64)	(26 977)
Переведення в Етап 1	382 714	–	(382 714)	–	–	–
Переведення в Етап 2	(64 055)	128	64 046	–	(119)	–
Переведення в Етап 3	(46 629)	(697)	–	47 326	–	–
Коригування процентного доходу	–	–	–	103	–	103
Зміни резервів	(461 655)	36	(7 368)	(64 667)	127	(533 527)
Зміни вхідних даних макромоделі	(745)	–	–	–	–	(745)
Курсові різниці	(5 959)	(1)	(23 721)	(367)	–	(30 048)
Резерв на 31 грудня 2021 року	425 092	163	342 045	86 406	–	853 706

	Етап 1 на груповій основі	Етап 2 на груповій основі	Етап 2 на індиві- дуальній основі	Етап 3 на груповій основі	Етап 3 на індиві- дуальній основі	Усього
Резерв на 1 січня 2020 року	84 533	–	125	534 914	1 539 306	2 158 878
Нові створенні або придбані активи	131 759	–	–	–	–	131 759
Завершені (погашені) активи	(4 618)	–	–	(13 134)	(226 432)	(244 184)
Переведення в Етап 2	(32 992)	884	32 108	–	–	–
Переведення в Етап 3	(110 926)	–	(125)	111 051	–	–
Списані активи	–	–	–	(538 124)	(1 340 226)	(1 878 350)
Зміни резервів	29 380	(187)	653 476	10 274	56	692 999
Курсові різниці	3 468	–	6 218	16 435	27 352	53 473
Резерв на 31 грудня 2020 року	100 604	697	691 802	121 416	56	914 575

Фізичні особи

В таблицях нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних резервів:

	Етап 1 на груповій основі	Етап 2 на груповій основі	Етап 3 на груповій основі	ПЗФА	Усього
Валова балансова вартість на 1 січня 2021 року	133 338	9 359	2 019 488	1 935	2 164 120
Нові створенні або придбані активи	161 851	–	–	535	162 386
Завершені (погашені) активи	(92 433)	(6 684)	(67 927)	(20)	(167 064)
Переведення в Етап 1	4 976	(4 976)	–	–	–
Переведення в Етап 2	(15 289)	17 495	(2 206)	–	–
Переведення в Етап 3	(16 155)	(7 915)	24 070	–	–
Коригування вартості ПЗФА	–	–	–	1 186	1 186
Зміни балансової вартості	(13 810)	(1 584)	(21 314)	(1 191)	(37 899)
Списані кредити	–	–	(609 220)	–	(609 220)
Курсові різниці	(449)	(166)	(57 481)	–	(58 096)
Валова балансова вартість на 31 грудня 2021 року	162 029	5 529	1 285 410	2 445	1 455 413

	Етап 1 на груповій основі	Етап 2 на груповій основі	Етап 3 на груповій основі	ПЗФА	Усього
Валова балансова вартість на 1 січня 2020 року	176 708	17 084	1 640 715	–	1 834 507
Нові створенні або придбані активи	60 173	–	–	1 935	62 108
Завершені (погашені) активи	(75 414)	(1 851)	(16 050)	–	(93 315)
Переведення в Етап 1	6 456	(6 456)	–	–	–
Переведення в Етап 2	(3 898)	10 054	(6 156)	–	–
Переведення в Етап 3	(10 169)	(10 541)	20 710	–	–
Зміни балансової вартості	(23 386)	437	70 651	–	47 702
Курсові різниці	2 868	632	309 618	–	313 118
Валова балансова вартість на 31 грудня 2020 року	133 338	9 359	2 019 488	1 935	2 164 120

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Усього</i>
Резерв на 1 січня 2021 року	1 974	957	2 019 488	2 022 419
Нові створенні або придбані активи	17 490	—	—	17 490
Завершені (погашені) активи	(1 423)	(859)	(37 271)	(39 553)
Переведення в Етап 1	2 890	(2 890)	—	—
Переведення в Етап 2	(2 950)	5 154	(2 204)	—
Переведення в Етап 3	(16 084)	(3 183)	19 267	—
Переведення в ПЗФА	—	—	(24 642)	(24 642)
Результат від припинення визнання	—	—	(584)	(584)
Коригування процентного доходу	—	—	1 777	1 777
Списані активи	—	—	(609 220)	(609 220)
Зміни резервів	(6)	1 888	(17 997)	(16 115)
Зміни вхідних даних макромоделей	417	163	—	580
Курсові різниці	(3)	(21)	(63 205)	(63 229)
Резерв на 31 грудня 2021 року	2 305	1 209	1 285 409	1 288 923

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Усього</i>
Резерв на 1 січня 2020 року	2 224	1 357	1 640 715	1 644 296
Нові створенні або придбані активи	2 379	—	—	2 379
Завершені (погашені) активи	(666)	(302)	(13 412)	(14 380)
Переведення в Етап 1	5 994	(5 994)	—	—
Переведення в Етап 2	(332)	6 488	(6 156)	—
Переведення в Етап 3	(1 629)	(891)	2 520	—
Переведення в ПЗФА	—	—	(7 261)	(7 261)
Зміни резервів	(6 292)	284	91 768	85 760
Курсові різниці	296	15	311 314	311 625
Резерв на 31 грудня 2020 року	1 974	957	2 019 488	2 022 419

Недисконтовані очікувані кредитні збитки при первісному визнанні ПЗФА у 2021 році складали 4 170 242 тис. грн. (2020 рік: 4 131 343 тис. грн.).

Усі кредити, які були списані Банком протягом 2021 року, залишаються предметом претензійно-позовної роботи (2020 рік: залишаються предметом претензійно-позовної роботи).

Модифіковані кредити

Банк припиняє визнання фінансового активу, якщо умови договору переглядаються таким чином, що по суті він стає новим фінансовим інструментом, а різниця визнається в якості прибутку або збитку від припинення визнання до того, як визнаний збиток від зменшення корисності. При первісному визнанні кредити відносяться до Етапу 1 для цілей оцінки очікуваних кредитних збитків, крім випадків, коли створений кредит вважається ПЗФА активом.

Якщо модифікація не призводить до припинення визнання, то на основі зміни грошових потоків, дисконтованих за первісною ефективною процентною ставкою, Банк визнає прибуток або збиток від модифікації до того, як визнаний збиток від зменшення корисності.

У таблиці нижче показані активи Етапу 2 та Етапу 3, умови за якими були переглянуті протягом періоду, з відображенням прибутків (збитків) від модифікації:

	<i>2021 рік</i>	<i>2020 рік</i>
Кредити клієнтам, модифіковані протягом періоду		
Амортизована собівартість до модифікації	6 553 686	14 612 044
Чистий збиток від модифікації	(32 097)	(119 021)

Станом на 31 грудня 2021 року валова балансова вартість активів, умови за якими були переглянуті з дати первісного визнання і на момент перегляду умов дані активи відносилися до Етапу 2 та Етапу 3, та які протягом звітного періоду були переведені в Етап 1, становить 3 539 755 тис. грн.

Вплив пандемії

Враховуючи покращення макроекономічної ситуації в цілому та, відповідно, платоспроможності підприємств, позичальників Банку у 2021 році не проводились реструктуризації заборгованості пов'язані із впливом COVID-19.

В 2021 році Позичальники були пристосовані до ведення господарської діяльності в умовах обмежень, пов'язаних із впливом COVID-19, оптимізували власну операційну діяльність з врахуванням здобутого досвіду на початку пандемії. При цьому, підприємства, яким було встановлено «кредитні канікули» по погашенню кредитної заборгованості у 2020 році, в піковий період карантинних обмежень, змогли відновити операційну діяльність у 2021 році, а в деяких галузях показники операційної діяльності підприємств перевищили докризовий рівень 2019 року. В 2021 році Банк не визнавав дефолт по позичальникам та не збільшував відрахування в резерві під очікуванні кредитні збитки через вплив внаслідок впливу COVID-19.

Інформація про поточну ситуацію щодо впливу пандемії на макроекономічну ситуацію в Україні наведена в примітці 24.

Застава та інші інструменти зменшення кредитного ризику

Розмір та види застави, що вимагається Банком, залежать від оцінки кредитного ризику контрагента. Банк запровадив основні принципи прийнятності різних видів застави та параметрів оцінки.

Основні види отриманої застави включають:

- ▶ при наданні цінних паперів на умовах позики та операціях зворотного «репо» - грошові кошти або цінні папери;
- ▶ при комерційному кредитуванні – об'єкти нерухомого майна, запаси та торгова дебіторська заборгованість;
- ▶ при кредитуванні фізичних осіб – застava житла і транспортних засобів.

Банк здійснює моніторинг ринкової вартості застави, вимагає додаткової застави згідно з базовими угодами, а також здійснює моніторинг ринкової вартості застави, що отримана, при перевірці достатності резерву під зменшення корисності кредитів.

Станом на 31 грудня 2021 року сума депозитів клієнтів, які отримані в якості забезпечення за кредитами складає 794 067 тис. грн. (31 грудня 2020 року: 397 135 тис. грн.) (Примітка 21).

Аналіз ринкової вартості забезпечення для кредитно-знецінених активів (Етап 3), що приймається Банком до врахування при оцінці зменшення корисності активів, наведено у Примітці 28.

Протягом 2021 року Банком здійснювалось погашення кредитів клієнтам за рахунок заставного майна вартістю 782 069 тис. грн., в тому числі за рахунок прийняття у власність заставного майна вартістю 141 516 тис. грн., яке включене до статей «Непоточні активи, класифіковані як утримувані для продажу» та «Інвестиційна нерухомість», та за рахунок реалізації заставного майна вартістю 640 553 тис. грн. (31 грудня 2020 року: за рахунок заставного майна вартістю 716 669 тис. грн., в тому числі за рахунок прийняття у власність заставного майна вартістю 10 719 тис. грн., яке включене до статей «Непоточні активи, класифіковані як утримувані для продажу» та «Інвестиційна нерухомість», та за рахунок реалізації заставного майна вартістю 705 950 тис. грн.).

Концентрація кредитів клієнтам

Станом на 31 грудня 2021 року Банк мав концентрацію кредитів у розмірі 34 049 030 тис. грн., наданих десяти найбільшим позичальникам (39,29% загального кредитного портфелю) (31 грудня 2020 року: 46 228 321 тис. грн., або 48,12%). За цими кредитами було сформовано резерв у розмірі 5 044 832 тис. грн. (31 грудня 2020 року: 30 303 992 тис. грн.).

Кредити надаються підприємствам, що здійснюють свою діяльність на території України в таких галузях:

	<i>31 грудня 2021 року</i>	<i>%</i>	<i>31 грудня 2020 року</i>	<i>%</i>
Сільське господарство та харчова промисловість	16 450 656	19,0	13 790 581	14,4
Енергетика	15 616 645	18,0	14 519 027	15,1
Торгівля	9 192 699	10,6	8 406 102	8,8
Видобувна галузь	7 453 336	8,6	4 910 270	5,1
Нерухомість	6 745 794	7,8	9 159 549	9,5
Будівництво доріг	6 318 863	7,3	1 281 164	1,3
Машинобудування	4 483 697	5,2	8 115 360	8,4
Транспорт і зв'язок	4 030 339	4,7	4 046 174	4,2
Будівництво	3 380 837	3,9	1 925 260	2,0

	<i>31 грудня 2021 року</i>	<i>%</i>	<i>31 грудня 2020 року</i>	<i>%</i>
Готелі та ресторани	2 659 440	3,1	4 369 451	4,6
Хімічна промисловість	1 738 387	2,0	11 426 786	11,9
Фізичні особи	1 455 413	1,7	2 164 120	2,3
Професійна, наукова та технічна діяльність	1 358 255	1,6	5 347	0,1
Металургія	1 263 515	1,5	8 140 737	8,5
Виробництво гумової та пластмасової продукції	982 705	1,1	992 263	1,0
Фінансова діяльність	929 660	1,1	432 265	0,4
Виробництво будівельних матеріалів	769 325	0,9	855 803	0,9
Легка промисловість	455 334	0,5	353 805	0,4
Інша переробна діяльність	285 542	0,3	298 181	0,3
Целюлозо-паперова промисловість	268 673	0,3	314 222	0,3
Індивідуальні послуги	183 233	0,2	173 560	0,2
Інше	634 356	0,6	313 633	0,3
Усього	86 656 704	100	95 993 660	100

Кредити юридичним особам включають дебіторську заборгованість за фінансовою орендою, яку можна проаналізувати таким чином:

	<i>31 грудня 2021 року</i>	<i>31 грудня 2020 року</i>
Валові інвестиції у фінансову оренду, дебіторська заборгованість:		
До 1 року	671 268	784 247
Від 1 до 5 років	1 544 525	2 178 613
	2 215 793	2 962 860
Незароблені фінансові доходи майбутніх періодів за фінансовою орендою	(470 804)	(941 285)
Чисті інвестиції в фінансову оренду	1 744 989	2 021 575
	<i>31 грудня 2021 року</i>	<i>31 грудня 2020 року</i>
Чисті інвестиції у фінансову оренду, дебіторська заборгованість:		
До 1 року	470 787	447 962
Від 1 до 5 років	1 274 202	1 573 613
	1 744 989	2 021 575
Чисті інвестиції в фінансову оренду		

11. Інвестиції в цінні папери

Інвестиції в цінні папери включають:

	<i>31 грудня 2021 року</i>	<i>31 грудня 2020 року</i>
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки	23 319 112	29 008 521
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	12 737 353	14 543 523
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю	30 139 375	45 174 610
Інвестиції в цінні папери	66 195 840	88 726 654

Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки

Станом на 31 грудня 2021 року інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки балансовою вартістю 23 319 112 тис. грн. (31 грудня 2020 року: 29 008 521 тис. грн.) представлені ОВДП. Умови

випуску цих цінних паперів передбачають індексацію номінальної вартості за строками погашення відповідно до змін середньозваженого обмінного курсу гривні до долара США на міжбанківському ринку за місяць, що передує випуску та місяць до дати погашення. Купонний дохід не підлягає індексації.

Станом на 31 грудня 2021 року ОВДП балансовою вартістю 11 290 760 тис. грн. передані у заставу в якості забезпечення за кредитами, отриманими від НБУ (31 грудня 2020 року: 15 902 090 тис. грн.) (Примітка 19).

Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

	<i>31 грудня 2021 року</i>	<i>31 грудня 2020 року</i>
ОВДП	12 430 319	13 877 469
Облігації підприємств	283 786	341 329
Акції підприємств	23 248	22 603
Муніципальні облігації	—	302 122
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	12 737 353	14 543 523

Станом на 31 грудня 2021 року ОВДП балансовою вартістю 7 529 195 тис. грн. передані у заставу в якості забезпечення за кредитами, отриманими від НБУ (31 грудня 2020 року: 8 094 665 тис. грн.) (Примітка 19).

Станом на 31 грудня 2021 року ОВДП балансовою вартістю 86 548 тис. грн. передані у заставу в якості забезпечення за кредитами, отриманими від кредитних установ (31 грудня 2020 року: 94 566 тис. грн.) (Примітка 19).

Станом на 31 грудня 2021 року ОВДП балансовою вартістю 1 095 864 тис. грн. використані для формування гарантійного фонду за операціями своїм процентної ставки (31 грудня 2020 року: 334 849 тис. грн.) (Примітка 18).

Банк на власний розсуд класифікував деякі інвестиції в інструменти капіталу, в якості інвестицій в інструменти капіталу, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, на тій підставі, що вони не є призначеними для торгівлі. До таких інвестицій головним чином відносяться обов'язкові вкладення в капітали бірж і клірингових організацій, інвестиції, що виникли в результаті отримання Банком пайових цінних паперів в обмін на погашення боргу, і стратегічні інвестиції в інших банках.

В таблицях нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних резервів за інвестиційними цінними паперами за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на індивідуальній основі</i>	<i>Етап 3 на індивідуальній основі</i>	<i>Усього</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2021 року	14 240 165	363 505	4 218 021	18 821 691
Нові створені або придбані активи	18 145 451	—	—	18 145 451
Погашені активи	(5 054 636)	—	—	(5 054 636)
Зміни балансової вартості	(91 401)	486	—	(90 915)
Переведення в Етап 1	363 991	(363 991)	—	—
Списані активи	—	—	(4 218 021)	(4 218 021)
Реалізовані активи	(14 598 910)	—	—	(14 598 910)
Курсові різниці	(228 200)	—	—	(228 200)
Валова балансова вартість на 31 грудня 2021 року	12 776 460	—	—	12 776 460
	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на індивідуальній основі</i>	<i>Етап 3 на індивідуальній основі</i>	<i>Усього</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2020 року	22 656 710	—	4 218 021	26 874 731
Нові створені або придбані активи	4 768 169	—	—	4 768 169
Погашені активи	(13 987 180)	—	—	(13 987 180)
Зміни балансової вартості	6 924	16 455	—	23 379
Переведення в Етап 2	(347 050)	347 050	—	—

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на індивідуальній основі</i>	<i>Етап 3 на індивідуальній основі</i>	<i>Усього</i>
Реалізовані активи	(229 829)			(229 829)
Курсові різниці	1 372 421	–	–	1 372 421
Валова балансова вартість на 31 грудня 2020 року	14 240 165	363 505	4 218 021	18 821 691
	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на індивідуальній основі</i>	<i>Етап 3 на індивідуальній основі</i>	<i>Усього</i>
Резерв на 1 січня 2021 року	37 972	22 175	4 218 021	4 278 168
Нові створені або придбані активи	20 917	–	–	20 917
Погашені активи	(16 569)	–	–	(16 569)
Переведення в Етап 1	18 970	(18 970)	–	–
Зміни резервів	(10 332)	(3 205)	–	(13 537)
Списані активи	–	–	(4 218 021)	(4 218 021)
Реалізовані активи	(11 462)	–	–	(11 462)
Курсові різниці	(388)	–	–	(388)
Резерв на 31 грудня 2021 року	39 108	–	–	39 108
	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на індивідуальній основі</i>	<i>Етап 3 на індивідуальній основі</i>	<i>Усього</i>
Резерв на 1 січня 2020 року	22 811	–	4 218 021	4 240 832
Нові створені або придбані активи	9 415	–	–	9 415
Погашені активи	(11 644)	–	–	(11 644)
Зміни резервів	21 148	17 272	–	38 420
Переведення в Етап 2	(4 903)	4 903	–	–
Реалізовані активи	(106)	–	–	(106)
Курсові різниці	1 251	–	–	1 251
Резерв на 31 грудня 2020 року	37 972	22 175	4 218 021	4 278 168

Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю

	<i>31 грудня 2021 року</i>	<i>31 грудня 2020 року</i>
ОВДП	16 417 048	25 803 072
Облігації підприємств	13 546 887	19 427 009
Муніципальні облігації	222 378	–
	30 186 313	45 230 081
Мінус: резерв за очікуваними кредитними збитками	(46 938)	(55 471)
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю	30 139 375	45 174 610

Станом на 31 грудня 2021 року ОВДП балансовою вартістю 6 983 949 тис. грн. передані у заставу в якості забезпечення за кредитами, отриманими від НБУ (31 грудня 2020 року: 4 083 722 тис. грн.) (Примітка 19).

Станом на 31 грудня 2020 року облігації підприємств балансовою вартістю 8 372 405 тис. грн. передані у заставу в якості забезпечення за кредитами, отриманими від НБУ (31 грудня 2020 року: 83 551 тис. грн.) (Примітка 19).

В таблицях нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних резервів за інвестиційними цінними паперами за амортизованою собівартістю:

	Етап 1 на груповій основі
Валова балансова вартість на 1 січня 2021 року	45 230 081
Нові створені або придбані активи	31 175 563
Погашені активи	(46 330 821)
Зміни балансової вартості	465 853
Курсові різниці	(354 363)
Валова балансова вартість на 31 грудня 2021 року	30 186 313
	Етап 1 на груповій основі
Валова балансова вартість на 1 січня 2020 року	—
Нові створені або придбані активи	46 359 469
Погашені активи	(2 471 967)
Зміни балансової вартості	373 221
Реалізовані активи	—
Курсові різниці	969 358
Валова балансова вартість на 31 грудня 2020 року	45 230 081
	Етап 1 на груповій основі
Резерв на 1 січня 2021 року	55 471
Нові створені або придбані активи	67 529
Погашені активи	(82 556)
Зміни резервів	7 196
Курсові різниці	(702)
Резерв на 31 грудня 2021 року	46 938
	Етап 1 на груповій основі
Резерв на 1 січня 2020 року	—
Нові створені або придбані активи	21 784
Погашені активи	(1 518)
Зміни резервів	34 439
Курсові різниці	766
Резерв на 31 грудня 2020 року	55 471

12. Інвестиційна нерухомість

Рух за статтями інвестиційної нерухомості був таким:

	2021 рік	2020 рік
Інвестиційна нерухомість станом на 1 січня	1 143 451	1 035 586
Надходження	133 185	—
Чистий прибуток від коригування справедливої вартості	36 989	107 012
Переведення з категорії «Непоточні активи, класифіковані як утримувані для продажу»	12 633	853

	2021 рік	2020 рік
Переведення до категорії «Основні засоби»	(6 804)	–
Реалізація об'єктів інвестиційної нерухомості	(335 398)	–
Інвестиційна нерухомість станом на 31 грудня	984 056	1 143 451

У 2021 році Банк продав об'єкти інвестиційної нерухомості з отриманням доходу у розмірі 44 003 тис. грн. (2020 рік: відсутні).

У 2021 році Банк здійснив переоцінку інвестиційної нерухомості. Переоцінка була виконана незалежним оцінювачем, який має відповідну професійну кваліфікацію і досвід оцінки об'єктів нерухомості з аналогічним місцем розташування та аналогічної категорії. При проведенні оцінки основними підходами, які застосовувалися, були порівняльний та комбінація порівняльного з доходним.

Банк надав в оренду частину інвестиційної нерухомості за договорами операційної оренди. Станом на 31 грудня 2021 року у Банка відсутні договори невідомої операційної оренди, які не можуть бути розірвані (31 грудня 2020 року майбутні мінімальні суми до отримання протягом 1 року за договорами невідомої операційної оренди, які не можуть бути розірвані, 16 211 тис.грн.).

Протягом 2021 року Банк визнав орендний дохід у розмірі 8 859 тис. грн. (2020 рік: 22 202 тис. грн.), що включений до складу іншого доходу консолідованого звіту про прибутки і збитки.

Протягом 2021 року прямі операційні витрати, що відносяться до інвестиційної нерухомості, яка генерує дохід від оренди, склали 2 278 тис. грн. (2020 рік: 5 717 тис. грн.), прямі операційні витрати, що відносяться до інвестиційної нерухомості, яка не генерує дохід від оренди, склали 32 183 тис. грн. (2020 рік: 23 266 тис. грн.).

13. Основні засоби

Рух основних засобів був таким:

	Земля	Будівлі	Активи у формі права користування будівлі/приміщення	Інші основні засоби	Комп'ютери та обладнання	Офісне обладнання	Транспортні засоби	Незавершене будівництво	Усього
Історична або переоцінена вартість									
На 31 грудня 2020 року	3 857	1 751 403	17 689	5 034	613 637	263 355	20 356	55 558	2 730 889
Надходження	–	–	2 010	–	10 871	37 187	–	28 706	78 774
Вибуття	–	–	(2 056)	(2 138)	(19 672)	(34 876)	–	(486)	(59 228)
Модифікація	–	–	1 479	–	–	–	–	–	1 479
Переведення з категорії «Інвестиційна нерухомість»	600	6 204	–	–	–	–	–	–	6 804
Вирахування накопиченої амортизації при переоцінці	–	(9 009)	–	–	–	–	–	–	(9 009)
Переоцінка вартості основних засобів	–	(82 949)	–	–	–	–	–	–	(82 949)
Переведення	–	1 495	–	–	–	–	–	(1 495)	–
На 31 грудня 2021 року	4 457	1 667 144	19 122	2 896	604 836	265 666	20 356	82 283	2 666 760
Накопичена амортизація									
На 31 грудня 2020 року	–	(3 077)	(10 584)	(4 890)	(504 478)	(219 933)	(20 168)	–	(763 130)
Нараховано за рік	–	(31 841)	(4 260)	(28)	(43 396)	(11 525)	–	–	(91 050)
Припинення визнання	–	–	(645)	–	–	–	–	–	(645)
Списання накопиченої амортизації при переоцінці	–	9 009	–	–	–	–	–	–	9 009
Вибуття	–	–	2 056	2 138	19 672	5 656	–	–	29 522
На 31 грудня 2021 року	–	(25 909)	(13 433)	(2 780)	(528 202)	(225 802)	(20 168)	–	(816 294)
Залишкова вартість									
На 31 грудня 2020 року	3 857	1 748 326	7 105	144	109 159	43 422	188	55 558	1 967 759
На 31 грудня 2021 року	4 457	1 641 235	5 689	116	76 634	39 864	188	82 283	1 850 466

	<i>Земля</i>	<i>Будівлі</i>	<i>Активи у формі права користуван- ня будівлі/ приміщення</i>	<i>Інші основні засоби</i>	<i>Комп'ютери та облад- нання</i>	<i>Офісне обладнання</i>	<i>Транспорт- ні засоби</i>	<i>Незавер- шене будів- ництво</i>	<i>Усього</i>
Історична або переоцінена вартість									
На 31 грудня 2019 року	3 340	1 445 266	11 728	5 040	568 694	260 808	20 356	54 069	2 369 301
Надходження	–	–	55	–	47 999	3 566	–	6 728	58 348
Вибуття	–	–	–	(6)	(3 056)	(1 019)	–	(51)	(4 132)
Модифікація	–	–	5 906	–	–	–	–	–	5 906
Виразування накопиченої амортизації при переоцінці	–	(75 688)	–	–	–	–	–	–	(75 688)
Переоцінка вартості основних засобів	517	376 815	–	–	–	–	–	(178)	377 154
Переведення	–	5 010	–	–	–	–	–	(5 010)	–
На 31 грудня 2020 року	3 857	1 751 403	17 689	5 034	613 637	263 355	20 356	55 558	2 730 889
Накопичена амортизація									
На 31 грудня 2019 року	–	(52 490)	(5 864)	(4 738)	(460 172)	(209 408)	(20 168)	–	(752 840)
Нараховано за рік	–	(26 275)	(5 311)	(158)	(47 362)	(11 544)	–	–	(90 650)
Списання накопиченої амортизації при переоцінці	–	75 688	–	–	–	–	–	–	75 688
Вибуття	–	–	591	6	3 056	1 019	–	–	4 672
На 31 грудня 2020 року	–	(3 077)	(10 584)	(4 890)	(504 478)	(219 933)	(20 168)	–	(763 130)
Залишкова вартість									
На 31 грудня 2019 року	3 340	1 392 776	5 864	302	108 522	51 400	188	54 069	1 616 461
На 31 грудня 2020 року	3 857	1 748 326	7 105	144	109 159	43 422	188	55 558	1 967 759

Протягом 2021 року, Банк визнав витрати по короткостроковій оренді та до оренді активів з низькою вартістю у розмірі 13 040 тис. грн. (31 грудня 2020 року: 12 232 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2021 року основні засоби включали активи (комп'ютери та меблі) з історичною вартістю у розмірі 583 370 тис. грн., які були повністю амортизовані (31 грудня 2020 року: 561 002 тис. грн.). Банк продовжує використовувати ці активи.

Станом на 31 грудня 2021 року Банк мав капітальні зобов'язання з придбання основних засобів у розмірі 5 552 тис. грн. (31 грудня 2020 року: 2 380 тис. грн.).

Станом на 1 серпня кожного року Банк проводить тестування справедливої вартості будівель. На основі такого тестування проводиться розрахунок відхилень справедливої вартості будівель від їхньої балансової вартості. Сума розрахованого відхилення аналізується на предмет суттєвості впливу на фінансову звітність Банку, та проводить переоцінку у разі суттєвого відхилення.

Остання переоцінка будівель проводилась станом на 1 липня 2021 року незалежним оцінювачем, і справедлива вартість визначалась порівняльним та доходним підходами, виходячи з ринкової інформації.

За результатами переоцінки будівель у 2021 році Банк відобразив збиток від зменшення справедливої вартості в сумі 82 949 тис. грн. в звіті про інший сукупний дохід (31 грудня 2020 року: прибуток від збільшення справедливої вартості в сумі 34 676 тис. грн. в звіті про прибутки та збитки та в сумі 342 478 тис. грн. в звіті про інший сукупний дохід).

У разі відображення будівель та землі за історичною вартістю станом на 31 грудня 2021 року балансова вартість була б такою:

	<i>31 грудня 2021 року (за переоціненою вартістю)</i>	<i>31 грудня 2021 року (за собівартістю)</i>	<i>31 грудня 2020 року (за переоціненою вартістю)</i>	<i>31 грудня 2020 року (за собівартістю)</i>
Вартість	1 671 601	1 065 434	1 755 260	1 057 134
Накопичена амортизація	(25 909)	(226 305)	(3 077)	(213 457)
Залишкова вартість	1 645 692	839 129	1 752 183	843 677

14. Нематеріальні активи

Рух нематеріальних активів був таким:

	<i>Комп'ютерне програмне забезпечення</i>	<i>Ліцензії</i>	<i>Усього</i>
Історична вартість			
На 31 грудня 2020 року	157 843	10 507	168 350
Надходження	44 440	541	44 981
Вибуття	(595)	–	(595)
На 31 грудня 2021 року	201 688	11 048	212 736
Накопичена амортизація			
На 31 грудня 2020 року	(110 135)	(6 231)	(116 366)
Нараховано за рік	(21 054)	(1 448)	(22 502)
Вибуття	595	–	595
На 31 грудня 2021 року	(130 594)	(7 679)	(138 273)
Залишкова вартість			
На 31 грудня 2020 року	47 708	4 276	51 984
На 31 грудня 2021 року	71 094	3 369	74 463

	<i>Комп'ютерне програмне забезпечення</i>	<i>Ліцензії</i>	<i>Усього</i>
Історична вартість			
На 31 грудня 2019 року	146 796	5 225	152 021
Надходження	11 056	5 282	16 338
Вибуття	(9)	–	(9)
На 31 грудня 2020 року	157 843	10 507	168 350
Накопичена амортизація			
На 31 грудня 2019 року	(87 950)	(4 898)	(92 848)
Нараховано за рік	(22 194)	(1 333)	(23 527)
Вибуття	9	–	9
На 31 грудня 2020 року	(110 135)	(6 231)	(116 366)
Залишкова вартість			
На 31 грудня 2019 року	58 846	327	59 173
На 31 грудня 2020 року	47 708	4 276	51 984

Станом на 31 грудня 2021 року нематеріальні активи вартістю 78 614 тис. грн. були повністю амортизовані (31 грудня 2020 року: 63 075 тис. грн.). Банк продовжує використовувати ці активи.

Станом на 31 грудня 2021 року Банк мав капітальні зобов'язання з придбання нематеріальних активів у розмірі 18 766 тис. грн. (31 грудня 2020 року: 17 936 тис. грн.).

15. Податок на прибуток

Витрати з податку на прибуток включають:

	<i>31 грудня 2021 року</i>	<i>31 грудня 2020 року</i>
Поточні податкові витрати	(148)	–
Зміни у відстроченому податку	–	(275 861)
Витрати на сплату податку	(148)	(275 861)

Станом на 31 грудня 2021 року податок на прибуток в Україні стягувався з оподатковуваного прибутку за вирахуванням валових витрат за ставкою 18% (31 грудня 2020 року: 18%).

Податкові активи та зобов'язання включають:

	<i>31 грудня 2021 року</i>	<i>31 грудня 2020 року</i>
Поточні податкові активи	250 048	250 331
Відстрочені податкові активи	1 190 303	1 175 372
Податкові активи	1 440 351	1 425 703

Станом на 31 грудня 2021 року основну суму поточних податкових активів складає сума авансових внесків з податку на прибуток у розмірі 247 354 тис грн, що сплачений Банком у 2018 - 2020 роках, у зв'язку із спрямуванням частини прибутку Банку на виплату дивідендів, який буде враховано у зменшення зобов'язань з податку на прибуток у майбутніх звітних періодах.

Ефективна ставка податку на прибуток відрізняється від офіційних ставок податку на прибуток. Узгодження сум витрат зі сплати податку на прибуток, розрахованих із застосуванням нормативної ставки, та фактично нарахованих сум є таким:

	<i>2021 рік</i>	<i>2020 рік</i>
Прибуток до оподаткування	2 709 316	(5 315 506)
Нормативна ставка податку	18%	18%
Витрати з податку на прибуток за нормативною ставкою	(487 677)	956 791
Зміна у невизнаному відстроченому податковому активі	509 845	(1 230 069)
Вплив витрат, які не підлягають вирахуванню	(22 316)	(2 583)
Витрати на сплату податку	(148)	(275 861)

Відстрочені податкові активи та зобов'язання включають:

	<i>Виникнення та сторнування тимчасових різниць</i>			<i>Виникнення та сторнування тимчасових різниць</i>			
	<i>1 січня 2020 року</i>	<i>У консолідо- ваному звіті про прибутки та збитки</i>	<i>У консолідо- ваному звіті про сукупний дохід</i>	<i>31 грудня 2020 року</i>	<i>У консолідо- ваному звіті про прибутки та збитки</i>	<i>У консолідо- ваному звіті про сукупний дохід</i>	<i>31 грудня 2021 року</i>
Податковий ефект тимчасових різниць, що підлягають вирахуванню							
Резерв під зменшення корисності активів та зобов'язань	38 621	14 946	—	53 567	27 353	—	80 920
Оцінка фінансових інструментів	56 990	—	23 007	79 997	—	47 606	127 603
Перенесення невикористаних податкових збитків на майбутні періоди	3 138 503	994 131	—	4 132 634	(537 433)	—	3 595 201
Відстрочені податкові активи	3 234 114	1 009 077	23 007	4 266 198	(510 080)	47 606	3 803 724
Невизнаний відстрочений податковий актив	(1 767 085)	(1 230 069)	(23 007)	(3 020 161)	509 845	(47 606)	(2 557 922)
Визнаний податковий актив	1 467 029	(220 992)	—	1 246 037	(235)	—	1 245 802
Податковий ефект тимчасових різниць, що підлягають оподаткуванню							
Основні засоби та нематеріальні активи	(3 258)	(54 869)	(12 538)	(70 665)	235	14 931	(55 499)
Відстрочені податкові зобов'язання	(3 258)	(54 869)	(12 538)	(70 665)	235	14 931	(55 499)
Чисті відстрочені податкові активи	1 463 771	(275 861)	(12 538)	1 175 372	—	14 931	1 190 303

Інформація про професійні судження керівництва, застосовані при визнанні відстроченого податкового активу, наведена у Примітці 4.

16. Інші фінансові активи та інші фінансові зобов'язання

Інші фінансові активи включають:

	<i>31 грудня 2021 року</i>	<i>31 грудня 2020 року (перераховано)</i>	<i>1 січня 2020 року (перераховано)</i>
Транзитні рахунки за операціями з платіжними картками	119 363	118 437	182 067
Дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами	63 485	79 485	56 664
Інші нараховані доходи	62 812	33 707	29 997
Нараховані комісії за обслуговування гарантій	18 281	6 307	15 936
Інше	121	125	105
	264 062	238 061	284 769
Мінус – резерв за очікуваними кредитними збитками	(86 466)	(97 061)	(85 165)
Інші фінансові активи	177 596	141 000	199 604

Інші фінансові зобов'язання включають:

	<i>31 грудня 2021 року</i>	<i>31 грудня 2020 року (перераховано)</i>	<i>1 січня 2020 року (перераховано)</i>
Транзитні рахунки по операціях з клієнтами	496 093	1 410 832	536 782
Транзитні рахунки по операціях з платіжними картками	61 132	41 592	53 121
Зобов'язання по виданих гарантіях	22 264	19 492	4 964
Нараховані витрати	10 430	8 959	5 655
Зобов'язання з лізингу (оренди)	6 099	7 291	6 006
Інші фінансові зобов'язання	596 018	1 488 166	606 528

В таблиці нижче представлений аналіз змін валової балансової вартості та відповідних резервів інших фінансових активів (крім транзитних рахунків за операціями з платіжними картками):

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2021 року	119 624
Нові створенні або придбані активи	130 336
Завершені (погашені) активи	(121 305)
Зміни балансової вартості	20 315
Списані активи	(1 118)
Курсові різниці	(3 153)
Валова балансова вартість на 31 грудня 2021 року	144 699
	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2020 року	102 702
Нові створенні або придбані активи	149 802
Завершені (погашені) активи	(144 522)
Зміни балансової вартості	2 739
Списані активи	(381)
Курсові різниці	9 284
Валова балансова вартість на 31 грудня 2020 року	119 624

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Резерв на 1 січня 2021 року	97 061
Нові створенні або придбані активи	14 206
Завершені (погашені) активи	(31 889)
Зміни резервів	11 396
Списані активи	(1 118)
Курсові різниці	(3 190)
Резерв на 31 грудня 2021 року	86 466

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Резерв на 1 січня 2020 року	85 165
Нові створенні або придбані активи	29 052
Завершені (погашені) активи	(27 433)
Зміни резервів	1 454
Списані активи	(381)
Курсові різниці	9 204
Резерв на 31 грудня 2020 року	97 061

17. Інші нефінансові активи та інші нефінансові зобов'язання

Інші нефінансові активи включають:

	<i>31 грудня 2021 року</i>	<i>31 грудня 2020 року (перераховано)</i>	<i>1 січня 2020 року (перераховано)</i>
Передоплати	133 060	137 927	111 311
Інші податкові активи, крім тих, що пов'язані з податком на прибуток	98 721	155 535	149 818
Готівкові кошти, наявність яких не підтверджена	34 413	35 883	30 491
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя	33 112	36 701	39 321
Запаси	30 845	27 090	35 597
Банківські метали	29 979	89 616	70 919
Інше	1 752	9 086	2 067
	361 882	491 838	439 524
Мінус – резерв під зменшення корисності	(69 599)	(95 009)	(92 436)
Інші нефінансові активи	292 283	396 829	347 088

Інші нефінансові зобов'язання включають:

	<i>31 грудня 2021 року</i>	<i>31 грудня 2020 року (перераховано)</i>	<i>1 січня 2020 року (перераховано)</i>
Нарахована заробітна плата	209 423	31 981	60 427
Нарахування невикористаних відпусток	135 812	102 573	125 469
Доходи майбутніх періодів	51 449	36 976	34 702
Платежі до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	50 952	70 364	63 411
Кредиторська заборгованість за податками та обов'язковими платежами, крім податку на прибуток	30 750	31 832	35 229

	<i>31 грудня 2021 року</i>	<i>31 грудня 2020 року (перераховано)</i>	<i>1 січня 2020 року (перераховано)</i>
Кредиторська заборгованість за господарською діяльністю банку	16 664	36 442	11 416
Інше	306	704	11 949
Інші нефінансові зобов'язання	495 356	310 872	342 603

В таблицях нижче представлений аналіз збитків від зменшення корисності інших нефінансових активів:

Резерв на 1 січня 2021 року	95 009
Сторновано	(23 940)
Курсові різниці	(1 470)
Резерв на 31 грудня 2021 року	69 599
Резерв на 1 січня 2020 року	92 436
Сторновано	(2 819)
Курсові різниці	5 392
Резерв на 31 грудня 2020 року	95 009

18. Похідні фінансові інструменти

Банк здійснює операції з різними похідними фінансовими інструментами, включаючи форвардні операції та свопи на валютному ринку, а також свопи процентних ставок.

Форвардні операції

Банк укладає договори, якими засвідчує зобов'язання придбати (продати) іноземну валюту у визначений час і на визначених умовах у майбутньому з фіксацією ціни такого продажу (придбання) під час укладення договору.

Валютний своп

Банк здійснює операції з обміну валют, в результаті яких Банк зобов'язаний надавати одну валюту в обмін на іншу валюту згідно з встановленими курсами обміну валют.

Своп процентної ставки

Банк укладає угоди з НБУ на обмін процентними платежами, які розраховані за різними ставками, але з урахуванням однієї умовної суми протягом строку дії договору. Умовна сума кредитів (наданого та залученого) за свопом процентної ставки використовується виключно для розрахунків процентів та не перераховуються між сторонами договору.

Станом на 31 грудня 2021 року умовні суми складають:

	<i>Умовна сума</i>		<i>Справедлива вартість</i>	
	<i>Активи</i>	<i>Зобов'язання</i>	<i>Активи</i>	<i>Зобов'язання</i>
Форвард	62 420	62 295	125	–
Валютний своп	417 496	417 496	205	7
Своп процентної ставки	8 647 406	–	582 412	–

Станом на 31 грудня 2020 року умовні суми складають:

	<i>Умовна сума</i>		<i>Справедлива вартість</i>	
	<i>Активи</i>	<i>Зобов'язання</i>	<i>Активи</i>	<i>Зобов'язання</i>
Своп процентної ставки	6 762 406	60 000	108 231	1 123

Для формування гарантійного фонду за операціями своп процентної ставки Банком використані інвестиційні цінні папери – ОВДП балансовою вартістю 1 095 864 тис. грн. (31 грудня 2020 року: 334 849 тис. грн.) (Примітка 11).

19. Кошти банків

Кошти банків включають:

	<i>31 грудня 2021 року</i>	<i>31 грудня 2020 року (перераховано)</i>	<i>01 січня 2020 року (перераховано)</i>
Заборгованість перед Національним банком України			
Кореспондентський рахунок Національного банку України	362	—	—
Кредити Національного банку України	21 366 867	16 008 768	—
	21 367 229	16 008 768	—
Заборгованість перед банками			
Поточні рахунки	2 418 887	942 205	708 317
Кредити та депозити	1 754 600	552 590	174 119
Інша заборгованість перед кредитними установами	36 655	75	—
	4 210 142	1 494 870	882 436
Кошти банків	25 577 371	17 503 638	882 436

Кредити Національного банку України

Станом на 31 грудня 2021 року заборгованість за кредитами рефінансування Національного банку України включає:

<i>Дата договору</i>	<i>Дата погашення</i>	<i>Вид процентної ставки</i>	<i>Ефективна процентна ставка</i>	<i>Балансова вартість</i>
14 серпня 2020 року	17 липня 2023 року	Плаваюча (облікова ставка НБУ + маржа)	9,38088%	2 898 009
11 вересня 2020 року	30 серпня 2024 року	Плаваюча (облікова ставка НБУ + маржа)	9,38088%	514 999
9 жовтня 2020 року	3 жовтня 2025 року	Плаваюча (облікова ставка НБУ + маржа)	9,38088%	337 989
13 листопада 2020 року	7 листопада 2025 року	Плаваюча (облікова ставка НБУ + маржа)	9,38088%	10 757 793
11 грудня 2020 року	05 грудня 2025 року	Плаваюча (облікова ставка НБУ + маржа)	9,38088%	999 998
15 січня 2021 року	01 грудня 2025 року	Плаваюча (облікова ставка НБУ + маржа)	9,38088%	18 089
09 квітня 2021 року	03 квітня 2026 року	Плаваюча (облікова ставка НБУ + маржа)	9,38088%	299 999
14 травня 2021 року	08 травня 2025 року	Плаваюча (облікова ставка НБУ + маржа)	9,38088%	80 000
11 червня 2021 року	05 червня 2026 року	Плаваюча (облікова ставка НБУ + маржа)	9,38088%	4 519 986
09 липня 2021 року	5 липня 2024 року	Плаваюча (облікова ставка НБУ + маржа)	9,38088%	940 005
Заборгованість за кредитами перед НБУ				21 366 867

Станом на 31 грудня 2020 року заборгованість за кредитами рефінансування перед Національним банком України включає:

<i>Дата договору</i>	<i>Дата погашення</i>	<i>Вид процентної ставки</i>	<i>Ефективна процентна ставка</i>	<i>Балансова вартість</i>
14 серпня 2020 року	17 липня 2023 року	Плаваюча (облікова ставка НБУ + маржа)	6,1682%	2 897 996
11 вересня 2020 року	30 серпня 2024 року	Плаваюча (облікова ставка НБУ + маржа)	6,1676%	514 998
9 жовтня 2020 року	3 жовтня 2025 року	Плаваюча (облікова ставка НБУ + маржа)	6,1676%	337 989
13 листопада	7 листопада	Плаваюча (облікова ставка НБУ + маржа)	6,1676%	10 757 788

<i>Дата договору</i>	<i>Дата погашення</i>	<i>Вид процентної ставки</i>	<i>Ефективна процентна ставка</i>	<i>Балансова вартість</i>
2020 року 4 грудня	2025 року 26 лютого			
2020 року 11 грудня	2021 року 5 грудня	Плаваюча (облікова ставка НБУ + маржа)	6,1688%	500 000
2020 року	2025 року	Плаваюча (облікова ставка НБУ + маржа)	6,1676%	999 997
Заборгованість за кредитами перед НБУ				16 008 768

Станом на 31 грудня 2021 року маржа за кредитами рефінансування НБУ складає 0,00% (31 грудня 2020 року: 0,00%).

Станом на 31 грудня 2021 року заборгованість за кредитами рефінансування НБУ забезпечена інвестиційними цінними паперами – ОВДП балансовою вартістю 25 803 903 тис. грн. (31 грудня 2020 року: 23 996 755 тис. грн.) (Примітка 11).

Заборгованість перед банками

Станом на 31 грудня 2021 року поточні рахунки включають 1 682 644 тис. грн., розміщені п'ятьма українськими банками (31 грудня 2020 року: 525 847 тис. грн., розміщені п'ятьма українськими банками). Ці кошти були отримані на звичайних банківських умовах.

Станом на 31 грудня 2021 року депозити та кредити, залучені від банків нерезидентів, складають 1 681 011 тис. грн. (31 грудня 2020 року: 8 644 тис. грн.).

Для цілей представлення консолідованого звіту про рух грошових коштів Банк розподіляє кошти банків на кошти для операційної та фінансової діяльності. Кредити та депозити, залучені від банків-нерезидентів, були включені до категорії коштів для фінансової діяльності, всі інші складові коштів банків – для операційної діяльності.

20. Інші залучені кошти

Інші залучені кошти включають:

	<i>31 грудня 2021 року</i>	<i>31 грудня 2020 року (перераховано)</i>	<i>01 січня 2020 року (перераховано)</i>
Кредити міжнародних фінансових організацій	21 451 751	24 571 842	20 943 326
Кредити інших фінансових організацій	60 818	52 316	—
Емітовані єврооблігації	5 725 085	18 537 152	26 553 076
Заборгованість перед кредитними установами	27 237 654	43 161 310	47 496 402

Станом на 31 грудня 2021 року кредити міжнародних фінансових організацій включають 649 720 тис. грн. за угодами в рамках торговельного фінансування (31 грудня 2020 року: 881 260 тис. грн.). Ці кредити деноміновані в євро (31 грудня 2020 року: в євро).

Станом на 31 грудня 2021 року кредити міжнародних фінансових організацій включають позики від Міжнародного банку реконструкції та розвитку (МБРР) в рамках Другого проекту розвитку експорту та Додаткового фінансування для Другого проекту розвитку експорту балансовою вартістю 4 611 060 тис. грн. (31 грудня 2020 року: 5 153 004 тис. грн.). Кредити деноміновані в доларах США, отримані Банком під процентну ставку LIBOR(6m)USD + спред МБРР, що переглядається двічі на рік, та на поточну дату процентні ставки становлять відповідно: 0,68% та 0,96% річних. Кредити підлягають погашенню у 2026 та 2041 роках.

Кредити міжнародних фінансових організацій включають позику від МБРР в рамках Проекту з енергоефективності на суму 3 904 767 тис. грн. (31 грудня 2020 року: 4 236 218 тис. грн.). Кредит деномінований в доларах США, отриманий Банком під процентну ставку LIBOR(6m)USD + спред МБРР, яка переглядається двічі на рік і має поточну процентну ставку: 0,89% річних. Кредит підлягає погашенню у 2040 році.

Кредити міжнародних фінансових організацій включають позику від МБРР в рамках Проекту доступу до довготермінового фінансування на суму 3 243 106 тис. грн. (31 грудня 2020 року: 2 056 304 тис. грн.). Загальна сума

фінансування за кредитом відповідно до Угоди про позику становить 150 000 тис. дол. США. Кредит деномінований в доларах США, отриманий Банком під процентну ставку LIBOR(6m)USD + спред МБРР, яка переглядається двічі на рік і має поточну процентну ставку: 1,18% річних. Кредит підлягає погашенню у 2052 році.

Станом на 31 грудня 2021 року кредити міжнародних фінансових організацій включають кредити від Європейського інвестиційного банку (ЄІБ) в рамках позики для кредитування малих та середніх підприємств та установ з середньою капіталізацією та кредиту на підтримку поглибленої та всебічної зони вільної торгівлі між ЄС та Україною (ПВЗВТ) на загальну суму 7 895 990 тис. грн. (31 грудня 2020 року: 9 844 925 тис. грн.). Загальна сума фінансування за кредитом відповідно до Фінансових угод становить 400 000 тис. євро. Транші кредитів деноміновані в доларах США, євро та гривні, підлягають погашенню у 2023, 2025 та 2026 роках, мають фіксовані та плаваючі процентні ставки для кожного траншу: LIBOR(6m)USD + маржа ЄІБ, плаваючі процентні ставки переглядаються двічі на рік, та на поточну дату процентні ставки становлять відповідно: 5,027%, 3,66213%, 3,85638%, 1,431% та 7,7% річних.

Кредити міжнародних фінансових організацій включають позику від Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР) в рамках Програми для кредитування малих та середніх підприємств, що спрямована на підтримку ПВЗВТ з Україною на суму 98 682 тис. грн. (31 грудня 2020 року: 569 199 тис. грн.). Сума кредиту відповідно до Кредитної угоди становить еквівалент 10 000 тис. дол. США. Кредит деномінований в доларах США, транш кредиту обліковується Банком в гривні під фіксовану процентну ставку 15,05% річних, та підлягають погашенню у 2022 році.

Кредити міжнародних фінансових організацій включають позику з А/В структурою від Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР) за кредитною угодою від 16 серпня 2019 року на суму 80 000 тис. євро. Станом на 31 грудня 2021 року балансова вартість кредиту складає 893 676 тис. грн. (31 грудня 2020 року: 1 502 509 тис. грн.). Процентна ставка встановлена на рівні EURIBOR(6m) + маржа 4,25% річних. Погашення передбачено рівними піврічними частинами з кінцевим погашенням у 2023 році.

Кредити міжнародних фінансових організацій включають позику Північної екологічної фінансової корпорації В рамках Програми фінансування енергоефективності та відновлюваних джерел енергії на суму 154 751 тис. грн. (31 грудня 2020 року: 173 461 тис. грн.). Сума кредиту відповідно до Кредитної угоди становить еквівалент 5 000 тис. євро. Кредит деномінований в євро, транші кредиту обліковується Банком в євро під плаваючу ставку 3,0%. Кредит підлягає погашенню у 2025 році.

Кредити інших фінансових організацій включають кредит Фонду розвитку підприємництва (ФРП), що залучений в рамках програми кредитування суб'єктів мікро-, малого та середнього підприємництва (приватних підприємств та юридичних осіб приватної форми власності). Заборгованість за кредитом перед ФРП забезпечена інвестиційними цінними паперами (Примітка 11).

Для цілей представлення консолідованого звіту про рух грошових коштів Банк розподіляє інші залучені кошти на кошти для операційної та фінансової діяльності. Кошти, залучені від українських фінансових організацій, були включені до категорії коштів для операційної діяльності, а кошти від міжнародних фінансових організацій – для фінансової діяльності.

Кредитні договори з міжнародними фінансовими організаціями встановлюють певні фінансові умови (Примітка 24).

Емітовані єврооблігації

	31 грудня 2021 року			31 грудня 2020 року		
	Залишок заборгованості (тис.)	Валюта	Балансова вартість	Залишок заборгованості (тис.)	Валюта	Балансова вартість
Емісія квітня 2010 року	22 928	Дол. США	636 295	68 785	Дол. США	1 980 940
Емісія січня 2013 року	139 764	Дол. США	3 975 535	320 225	Дол. США	9 415 079
Емісія жовтня 2010 року	11 464	Дол. США	318 148	34 393	Дол. США	990 470
Емісія квітня 2013 року	27 953	Дол. США	795 107	64 045	Дол. США	1 883 016
Емісія березня 2018 року	—	—	—	4 051 000	Грн.	4 267 647
Емітовані єврооблігації			5 725 085			18 537 152

У квітні 2010 року Банк, через «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.» (структуроване підприємство, зареєстроване у Великій Британії), випустив єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 500 000 тис. дол. США (3 996 500 тис. грн. за обмінним курсом на дату випуску) з фіксованою ставкою купону 8,375% річних і погашенням у квітні 2015 року.

У жовтні 2010 року Банк, через «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.», випустив єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 250 000 тис. дол. США (1 998 250 тис. грн. за обмінним курсом на дату випуску) з фіксованою ставкою купону 8,375% річних і погашенням у квітні 2015 року.

Облігації були консолідовані і становлять єдину серію з облігаціями, випущеними у квітні 2010 року.

Єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 750 000 тис. дол. США з погашенням у 2015 році були з 09 липня 2015 року перепрофільовані на наступних умовах:

- ставка купону – 9,625% річних;
- кінцевий термін погашення перенесений на 7 років, тобто до 27 квітня 2022 року, при цьому, 27 квітня 2019 року – погашення 50% суми єврооблігацій, решта 50% суми облігацій погашатиметься протягом 27 жовтня 2019 року – 27 квітня 2022 року шістьма рівними піврічними платежами.

У січні 2013 року Банк, через «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.», випустив єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 500 000 тис. дол. США (3 996 500 тис. грн. за обмінним курсом на дату випуску) з фіксованою ставкою купону 8,75% річних і погашенням у січні 2018 року.

У квітні 2013 року Банк, через «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.», випустив єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 100 000 тис. дол. США (799 300 тис. грн. за обмінним курсом на дату випуску) з фіксованою ставкою купону 8,75% річних і погашенням у січні 2018 року. Облігації були консолідовані і становлять єдину серію з облігаціями, випущеними у січні 2013 року.

Єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 600 000 тис. дол. США з погашенням у 2018 році були з 09 липня 2015 року перепрофільовані на наступних умовах:

- ставка купону - 9,75% річних;
- кінцевий термін погашення перенесений на 7 років, тобто до 22 січня 2025 року, при цьому, 22 січня 2021 року – погашення 50% суми єврооблігацій, решта 50% суми облігацій погашатиметься протягом 22 липня 2021 року – 22 січня 2025 року вісьмома рівними піврічними платежами.

У березні 2018 року Банк, через «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.», випустив єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 4 051 000 тис. грн. з фіксованою ставкою купону 16,5% річних і погашенням у березні 2021 року. Облігації було погашено відповідно до умов випуску.

Для оптимізації структури балансу 10 листопада 2020 року Банк здійснив частковий викуп єврооблігацій у формі облігацій участі у кредиті, що були випущені через «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.», в загальному обсязі за номінальною вартістю 299 995 тис. дол. США, у тому числі:

- ▶ за номінальною вартістю 215 948 тис. дол. США зі ставкою купону 9,75% річних та кінцевим терміном погашення у січні 2025 року. Ціна викупу склала 104,5% від номіналу.
- ▶ за номінальною вартістю 84 047 тис. дол. США зі ставкою купону 9,625% річних та з кінцевим терміном погашення у квітні 2022 року. Ціна викупу склала 103,75% від номіналу.

У результаті операції викупу у 2020 році Банк визнав збиток від припинення визнання фінансових зобов'язань за амортизованою собівартістю у розмірі 387 397 тис. грн. Метою цієї операції було скорочення процентних витрат по випущених Єврооблігаціях у майбутніх періодах.

21. Кошти клієнтів

Кошти клієнтів включають:

	<i>31 грудня 2021 року</i>	<i>31 грудня 2020 року (перераховано)</i>
Поточні рахунки:		
- Юридичні особи	52 248 550	31 955 659
- Бюджетні організації	11 141 261	12 265 200
- Фізичні особи	6 086 642	5 300 720
	69 476 453	49 521 579
Депозити строкові:		
- Юридичні особи	26 350 834	33 297 433

Кошти клієнтів включають:

	<i>31 грудня 2021 року</i>	<i>31 грудня 2020 року (перераховано)</i>
- Фізичні особи	19 088 954	21 890 630
	45 439 788	55 188 063
Депозити до запитання:		
- Юридичні особи	5 380 130	9 079 191
- Фізичні особи	1 540 865	1 792 275
	6 920 995	10 871 466
Кошти клієнтів	121 837 236	115 581 108
Забезпечення гарантій та авалів (Примітка 24)	3 149 849	584 524
Забезпечення кредитів клієнтам (Примітка 10)	794 067	397 135
Забезпечення акредитивів (Примітка 24)	570 403	88 524
Забезпечення зобов'язань з надання кредитів (Примітка 24)	26 147	6 988

Станом на 31 грудня 2021 року поточні рахунки юридичних осіб включали кошти десяти найбільших клієнтів у сумі 21 693 955 тис. грн. (41,5% від загальної суми поточних рахунків юридичних осіб) (31 грудня 2020 року: 11 616 712 тис. грн., або 36,4%).

Станом на 31 грудня 2021 року поточні рахунки фізичних осіб включали кошти десяти найбільших клієнтів у сумі 305 482 тис. грн. (5,0% від загальної суми поточних рахунків фізичних осіб) (31 грудня 2020 року: 236 439 тис. грн., або 4,5%).

Станом на 31 грудня 2021 року строкові депозити та депозити до запитання юридичних осіб включали кошти, залучені від п'ятиох клієнтів-юридичних осіб, в сумі 7 059 333 тис. грн. (22,2% від суми депозитів юридичних осіб) (31 грудня 2020 року: 19 731 857 тис. грн., або 46,6%).

Станом на 31 грудня 2021 року строкові депозити та депозити до запитання фізичних осіб включали кошти, залучені від десятиох клієнтів фізичних осіб, у сумі 1 752 315 тис. грн. (8,5% від суми депозитів фізичних осіб) (31 грудня 2020 року: 1 473 358 тис. грн., або 6,2%).

Станом на 31 грудня 2021 року депозити юридичних осіб включали кошти, залучені в золоті, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки, у сумі 20 745 тис. грн. (31 грудня 2020 року: 22 460 тис. грн.). Зміна справедливої вартості коштів, залучених в золоті, яка обумовлена змінами в кредитному ризику, станом на 31 грудня 2021 року відсутня (31 грудня 2020 року: відсутня).

Повернення вкладників банківського строкового вкладу на його вимогу до спливу строку або до настання інших обставин, визначених договором, можливе виключно у випадках, якщо це передбачено умовами договору банківського строкового вкладу.

Аналіз рахунків клієнтів за галузями є таким:

	<i>31 грудня 2021 року</i>	<i>%</i>	<i>31 грудня 2020 року</i>	<i>%</i>
Фізичні особи	26 716 461	21,9	28 983 625	25,1
Енергетика	12 216 493	10,0	2 214 760	1,9
Бюджетні організації	11 141 261	9,1	12 265 200	10,6
Торгівля	10 469 679	8,6	9 272 977	8,0
Видобувна галузь	10 121 866	8,3	8 236 199	7,1
Транспорт та зв'язок	7 234 153	5,9	14 478 438	12,5
Сільське господарство та харчова промисловість	6 904 045	5,7	10 839 611	9,4
Професійна, наукова та технічна діяльність	5 599 773	4,6	4 405 263	3,8
Будівництво	4 822 711	4,0	4 805 259	4,2
Машинобудування	4 707 094	3,9	5 331 007	4,6
Фінансові послуги	4 639 444	3,8	4 330 899	3,7

	<i>31 грудня 2021 року</i>	<i>%</i>	<i>31 грудня 2020 року</i>	<i>%</i>
Металургія	3 179 857	2,6	548 041	0,5
Хімічна промисловість	2 305 964	1,9	1 212 731	1,0
Охорона здоров'я	2 099 702	1,7	737 759	0,6
Інформація та телекомунікації	1 629 688	1,3	1 013 353	0,9
Нерухомість	1 334 432	1,1	1 003 828	0,9
Виробництво будівельних матеріалів	1 177 676	1,0	881 303	0,8
Металообробка	757 780	0,6	772 299	0,7
Освіта	543 357	0,4	506 028	0,4
Переробна діяльність	500 658	0,4	473 337	0,4
Індивідуальні послуги	317 647	0,3	352 972	0,3
Деревообробна промисловість	268 970	0,2	327 578	0,3
Готелі та ресторани	247 099	0,2	22 922	0,1
Виробництво гумової та пластикової продукції	99 068	0,1	196 211	0,2
Целюлозно-паперова промисловість	78 376	0,1	197 866	0,2
Легка промисловість	66 577	0,1	146 960	0,1
Інше	2 657 405	2,2	2 024 682	1,7
Кошти клієнтів	121 837 236	100,0	115 581 108	100,0

22. Субординований борг

У лютому 2006 року Банк отримав кредит у розмірі 95 000 тис. дол. США від “Credit Suisse International”. Цей кредит був профінансований шляхом випуску “Credit Suisse International” облігацій участі в кредиті зі ставкою 8,4% без права зворотної вимоги виключно для цілей фінансування субординованого боргу Банку. В лютому 2011 року процентну ставку було змінено на 5,79% відповідно до строковості кредиту. Проценти сплачуються кожні пів року за попередній період 9 лютого та 9 серпня кожного року, починаючи з 9 серпня 2006 року.

У листопаді 2006 року Банк отримав ще один кредит у розмірі 30 000 тис. дол. США від “Credit Suisse International”. Цей кредит був профінансований шляхом випуску облігацій участі в кредиті зі ставкою 8,4% з подальшою консолідацією і формуванням єдиної серії з цінними паперами, випущеними у лютому 2006 року. В лютому 2011 року процентну ставку було змінено на 5,79% відповідно до строковості кредиту. Проценти сплачуються кожні півроку за попередній період 9 лютого та 9 серпня кожного року, починаючи з 9 серпня 2006 року.

29 травня 2015 року між Банком в якості позичальника, “Credit Suisse International” в якості кредитодавця та «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.» в якості нового кредитодавця була укладена друга додаткова кредитна угода, за умовами якої з дати її підписання було змінено кредитора з “Credit Suisse International” на «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.» за вищезазначеними угодами.

9 липня 2015 року між Банком та «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.» була підписана Угода про внесення змін та викладення у новій редакції кредитної угоди (Угоди про запозичення коштів на субординованих умовах у формі субординованого кредиту) на суму 125 000 тис. дол. США від 7 лютого 2006 року зі змінами та доповненнями, внесеними Додатковою кредитною угодою від 9 листопада 2006 року та Другою Додатковою кредитною угодою від 29 травня 2015 року, згідно із якою:

процентна ставка з 9 серпня 2015 року встановлюється відповідно до умов угоди та включає 7% + 6-місячний ЛІБОР і на 31 грудня 2021 року становить 7,1485%;

- кінцевий термін погашення перенесений на 7 років, тобто до 9 лютого 2023 року, при цьому, 9 лютого 2020 року – погашення 50% суми кредиту, решта 50% суми кредиту погашатиметься протягом 9 серпня 2020 року – 9 лютого 2023 року піст'яма рівними піврічними платежами.

Станом на 31 грудня 2021 року балансова вартість зазначеного кредиту становила 876 250 тис. грн. (31 грудня 2020 року: 1 513 690 тис. грн.).

У листопаді 2019 року Банк, через «БІЗ Файненс Пі.Ел.Сі.», випустив єврооблігації у формі облігацій участі у кредиті загальною номінальною вартістю 100 000 тис. дол. США з фіксованою ставкою купону 9,95% річних і погашенням у листопаді 2029 року з можливістю дострокового погашення у листопаді 2024 року, виключно для цілей фінансування субординованого боргу Банку.

Проценти сплачуються кожні пів року за попередній період 14 травня та 14 листопада кожного року, починаючи з 14 травня 2020 року.

Станом на 31 грудня 2021 року балансова вартість зазначеного кредиту становила 2 729 347 тис. грн. (31 грудня 2020 року: 2 827 486 тис. грн.).

23. Капітал

Станом на 31 грудня 2021 року статутний капітал Банку складався з 31 168 806 простих іменних акцій (31 грудня 2020 року: 31 168 806 простих іменних акцій) номінальною вартістю 1 462,04 гривень кожна (31 грудня 2020 року: 1 462,04 гривень кожна). Станом на 31 грудня 2021 року 31 168 806 простих іменних акцій були повністю сплачені та зареєстровані (31 грудня 2020 року: 31 168 806 простих іменних акцій були повністю сплачені та зареєстровані).

У червні 2021 року відповідно до Постанови Кабінету міністрів України від 28 квітня 2021 року № 392-р «Деякі питання діяльності акціонерного товариства «Державний експортно-імпорتنний банк України» Банк спрямував нерозподілені прибутки минулих років загальною сумою 525 244 тис. грн. до резервного фонду та використав загальний залишок резервного фонду в сумі 732 702 тис. грн. для покриття збитку минулого року.

У вересні 2020 року відповідно до Постанови Кабінету міністрів України від 23 вересня 2020 року № 881 «Про збільшення статутного капіталу акціонерного товариства «Державний експортно-імпорتنний банк України» статутний капітал Банку було збільшено на 6 839 999 тис. грн. шляхом випуску 4 678 394 додаткових акцій номінальною вартістю 1 462,04 гривень кожна із збереженням у власності держави 100 відсотків таких акцій.

У червні 2020 року відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 24 квітня 2020 року № 328 «Про затвердження базового нормативу відрахування частки прибутку, що спрямовується на виплату дивідендів за результатами фінансово-господарської діяльності у 2019 році господарських товариств, у статутному капіталі яких є корпоративні права держави», Банк спрямував частину прибутку на виплату дивідендів у сумі 19 086 тис. грн. Відповідно до статті 57 Податкового кодексу України Банком нараховано та внесено до бюджету аванс з податку на прибуток у сумі 3 435 тис. грн.

Рух інших резервів

Рух у інших резервах був таким:

	Резерв переоцінки основних засобів	Резерв під прибутку та збитку за фінансовими активами, оціненими за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Резерв під прибутку та збитку від інвестицій в інструменти капіталу	Інші резерви
На 1 січня 2020 року	697 568	(291 706)	(68 083)	337 779
Амортизація резерву переоцінки, за вирахуванням податків	(14 221)	—	—	(14 221)
Переоцінка основних засобів	342 478	—	—	342 478
Податок на прибуток, пов'язаний із компонентами іншого сукупного доходу	(12 538)	—	—	(12 538)
Чисті (збитки)/прибутки від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, у тому числі:	—	(132 477)	4 662	(127 815)
Витрати за очікуваними кредитними збитками за інвестиційними цінними паперами за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	—	(36 191)	—	(36 191)
Чисті реалізовані збитки від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	—	34 113	—	34 113
Чисті нереалізовані (збитки)/прибутки від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	—	(130 399)	4662	(125 737)

	<i>Резерв під прибутки та збитки за фінансовими активами, оціненими за справедливою вартістю через інший сукупний дохід</i>	<i>Резерв під прибутки та збитки від інвестицій в інструменти капіталу</i>	<i>Інші резерви</i>
<i>Резерв переоцінки основних засобів</i>	<i>Резерв під прибутки та збитки за фінансовими активами, оціненими за справедливою вартістю через інший сукупний дохід</i>	<i>Резерв під прибутки та збитки від інвестицій в інструменти капіталу</i>	<i>Інші резерви</i>
Податок на прибуток, пов'язаний із компонентами іншого сукупного доходу	—	—	—
На 31 грудня 2020 року	1 013 287	(424 183)	(63 421)
Амортизація резерву переоцінки, за вирахуванням податків	(18 993)	—	—
Переоцінка основних засобів	(82 949)	—	—
Податок на прибуток, пов'язаний із компонентами іншого сукупного доходу	14 931	—	—
Чисті (збитки)/прибутки від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, у тому числі:	—	(537 947)	646
Сторнування витрат за очікуваними кредитними збитками за інвестиційними цінними паперами за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	—	9 189	—
Чисті реалізовані прибутки від операцій з борговими фінансовими інструментами, які обліковуються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	—	(29 150)	—
Чисті нереалізовані (збитки)/прибутки від інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	—	(517 986)	646
Податок на прибуток, пов'язаний із компонентами іншого сукупного доходу	—	—	—
На 31 грудня 2021 року	926 276	(962 130)	(62 775)

Характер та призначення резервів

Резерв переоцінки основних засобів

Резерв переоцінки основних засобів використовується для відображення збільшення справедливої вартості будівель та землі, а також її зменшення, але тією мірою, в якій таке зменшення стосується збільшення вартості того ж самого активу, раніше відображеного у складі капіталу.

Резерв під прибутки та збитки за фінансовими активами, оціненими за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

Цей резерв відображає зміни справедливої вартості інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід.

Резерв під прибутки та збитки від інвестицій в інструменти капіталу

Цей резерв відображає зміни справедливої вартості інвестицій в інструменти капіталу.

Резерви та інші фонди банку

Резервний фонд створюється відповідно до Статуту до досягнення 25 відсотків розміру регулятивного капіталу станом на початок кожного року. Розмір відрахувань до резервного фонду становить не менш як 5 відсотків суми щорічного прибутку Банку. Резервний фонд формується на покриття непередбачених збитків за всіма статтями активів та позабалансових зобов'язань.

Резерви Банку, що підлягають розподілу, визначаються загальною сумою резервів відповідно до даних бухгалтерського обліку. Станом на 31 грудня 2021 року резерви Банку, що не підлягають розподілу, становили (98 629) тис. грн. (31 грудня 2020 року: 733 141 тис. грн.). Резерви Банку, що не підлягають розподілу, представлені

резервом переоцінки та загальним резервним фондом, який створюється для покриття загальних банківських ризиків, включаючи майбутні збитки та інші непередбачені ризики чи умовні зобов'язання.

24. Договірні та умовні зобов'язання

Операційне середовище

Економіка України є відкритою, недиверсифікованою та вважається ринковою з ознаками перехідної (emerging market), має критичну залежність від світових цін на сировинні товари та низьку ліквідність на міжнародному ринку капіталу. За таких умов банківська діяльність в Україні характеризується високими ризиками, нетиповими для розвинених ринків.

Розвиток економіки України залежить від зовнішньоторговельної кон'юнктури, надходження міжнародної фінансової допомоги, узгодженої політики й рішень Верховної Ради, Уряду, НБУ та Офісу Президента для подолання пандемії та наслідків глобальної економічної кризи, зокрема, щодо контролю за поширенням пандемії COVID-19, охорони здоров'я населення, підтримки макроекономічної стабільності й збереження робочих місць, продовження необхідних реформ, збереження соціально-політичної стабільності, а також розвитку ситуації на сході країни.

У 2021 році світова економіка та, зокрема, банківський сектор України знаходились під впливом пандемії, що викликана поширенням COVID-19. Розповсюдження нового штаму Omicron у низці країн, стримувало зростання світової економіки у 2021 році.

За результатами 2021 року макроекономічна ситуація в Україні суттєво покращилася. Навіть в умовах часткового збереження карантинних обмежень COVID-19, інфляційного тиску, внаслідок зростання цін на енергоносії та державних програм підтримки економіки, а також девальваційних очікувань, реальний ВВП країни мав позитивну динаміку. За підсумками 2021 року індекс виробництва базових галузей України зріс на 3,8% у річному вимірі, як і очікувалось, в 2021 році розпочалось відновлення економіки країни після кризи 2020 року. Основним драйвером росту було сільське господарство (приріст індексу сільського господарства на 14,4% у 2021 році), що обумовлено рекордним урожаєм та ростом цін на глобальному ринку.

У відповідності до попередніх даних НБУ поточний рахунок у 2021 році повернувся до дефіциту -2 088 млрд. дол. США, або 1,1% до ВВП (у 2020 році був рекордний профіцит 3,4%), що обумовлено значними обсягами реінвестованих доходів і виплат дивідендів (-14 млрд. дол. США у 2021 році, що значно більше показника 2020 року у розмірі -3,1 млрд. дол. США). Дефіцит торгівлі товарами залишився майже на рівні попереднього року (6,7 млрд. дол. США), не зважаючи сталій внутрішній попит. Розширення дефіциту поточного рахунку також стримували грошові перекази трудових мігрантів. Вони зросли на 25% за рік на тлі відкриття кордонів і відновлення економік країн-реципієнтів.

Приплив капіталу за фінансовим рахунком (чисте запозичення) у 2021 році становив 2,6 млрд. дол. США та зумовлювався як операціями приватного, так і державного секторів (у 2020 році чистий відплив становив 3,3 млрд. дол. США).

У 2021 році зростання споживчих цін прискорилося (із 5% у 2020 році) до 11% у вересні та уповільненням до 10% у грудні 2021 року. Значне зростання цін спостерігалось практично у всіх секторах економіки: 13% склало подорожчання оброблених продовольчих товарів за рік; 10,4% - зростання вартості послуг за підсумками 2021 року; 11,8% - зміна цін на сирі продукти харчування за рік; 13,6% склав ріст адміністративно-регульованих цін у 2021 році; 26,5% склало зростання вартості палива за підсумками року.

Активи (чисті) банківської системи України збільшились до 2 054 млрд. грн. на кінець 2021 року (на 231,1 млрд. грн. у порівнянні із груднем 2020-го року), що обумовлено ростом кредитного портфелю в гривні на 145,1 млрд. грн. (в т.ч. 86,4 млрд. грн. - кредити суб'єктам господарювання, 53,4 млрд. грн. - кредити фізичним особам). Ріст гривневої ресурсної бази (на 219 млрд. грн. грудень 2021 року до грудня 2020 року) забезпечив приріст зобов'язань банківської системи України на 185 млрд. грн. до 1 798 млрд. грн. у грудні 2021 році: основними драйверами росту гривневих ресурсів були кошти суб'єктів господарювання (на 112 млрд. грн.) та кошти фізичних осіб (на 60 млрд. грн.).

Прибутковість банківського сектору України залишається на високому рівні, що становить 77,5 млрд. грн. за 2021 рік, що обумовлено: а) зниженням вартості ресурсів (в т.ч. за строковими депозитами фізичних осіб в національній валюті - на -1 п.п., за строковими депозитами фізичних осіб в іноземній валюті - на -1,1 п.п., за строковими депозитами юридичних осіб в іноземній валюті - на -1,2 п.п. за 2021 рік), яка сприяла росту чистого процентного доходу на 32,8 млрд. грн. (або на 39% у порівнянні із 2020 роком) до 117,6 млрд. грн. в 2021 році; б) зростанням чистого комісійного доходу на 11,5 млрд. грн. (або на 24,8% у порівнянні із 2020 роком); в) високою увагою банків

до якості кредитного портфелю – обсяг відрахувань в резерви у 2021 році склав 3,4 млрд. грн., що на 27,6 млрд. грн. менше ніж за попередній рік. Покращення платоспроможності підприємств в цілому призвело до зростання якості кредитних портфелів, що вплинуло на зменшення рівня очікуваних збитків за МСФЗ 9 та кредитного ризику (пруденційні вимоги) у порівнянні із піковими значеннями кризового 2020 року, що в цілому свідчить про зменшення впливу COVID-19 на ризики пов'язані із фінансовими інструментами.

Про зменшення впливу COVID-19 в цілому на економіку та банківський сектор, свідчить також поступове згорання Національним банком України, протягом 2021 року, антикризових монетарних заходів. Зокрема починаючи із липня 2021 року було зменшено граничні строки та суми довгострокового рефінансування, а в 4 кварталі 2021 року взагалі було припинено проведення таких операцій. Крім цього, було скасовано проведення процентних свопів та збільшено строковість депозитних сертифікатів з метою стимулювання розвитку міжбанківського кредитного ринку. Також, у зв'язку із зростанням стійкості банківської системи регулятором запроваджуються із 2022 року додаткові вимоги до покриття капіталом операційного ризику та створення додаткових буферів капіталу консервації капіталу та системної важливості.

У 2021 році АТ «Укресімбанком» продовжується процес масштабної трансформації бізнес- та операційної моделей (у відповідності до затвердженої стратегії розвитку на 2021-2024 роки).

Юридичні аспекти

В ході звичайного ведення операцій Банк виступає стороною різних судових процесів та спорів. Керівництво вважає, що остаточний розмір зобов'язань, які можуть виникнути внаслідок цих судових процесів або спорів, не буде мати суттєвого негативного впливу на фінансовий стан чи результати майбутньої діяльності Банку.

Виконання вимог податкового законодавства та інших нормативних актів

Українське законодавство і нормативні акти, що регулюють сферу оподаткування, продовжують змінюватись. Положення законів і нормативних актів часто нечіткі, а їх тлумачення залежить від позиції місцевих, регіональних і центральних органів влади, а також інших державних органів. Випадки суперечливих тлумачень законодавства не поодинокі. Керівництво вважає, що його тлумачення положень законодавства, які регулюють діяльність Банку, є правильним, і діяльність Банку здійснюється в повній відповідності до законодавства, яке регулює його діяльність, і що Банк нарахував та сплатив усі належні податки.

У той же час, існує ризик того, що операції і правильність тлумачень, які не були піддані сумніву контролюючими органами в минулому, будуть поставлені під сумнів у майбутньому. Однак цей ризик з часом значно зменшується. Визначення сум та ймовірності негативних наслідків можливих незаявлених позовів є недоцільним.

З 1 вересня 2013 року набрали чинності правила трансфертного ціноутворення. Ці правила передбачають, що у разі здійснення операцій з пов'язаними сторонами (особами нерезидентами) і в деяких випадках з непов'язаними сторонами (контрольовані операції) не за ринковою ціною, суб'єкти господарювання повинні нараховувати додаткові податкові зобов'язання.

Банк здійснює операції, що є контрольованими, виключно за ринковими цінами. У Банку впроваджено необхідний внутрішній контроль для дотримання вимог законодавства з трансфертного ціноутворення.

З 1 січня 2022 року набрали чинності нові правила відображення від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років («податкових збитків») при визначенні об'єкту оподаткування податком на прибуток підприємств великими платниками податків, які запроваджені Законом України від 30 листопада 2021 року N1914-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень».

Ці правила передбачають, що починаючи з першого податкового (звітного) періоду 2022 року великі платники податків мають право зменшувати об'єкт оподаткування не більше ніж на 50 відсотків накопичених податкових збитків минулих податкових (звітних) років, непогашених станом на 1 січня 2022 року.

Банком опрацьовані та враховані нові правила коригування фінансового результату до оподаткування на частину суми від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років при розрахунку відстроченого податкового активу.

Кредитні зобов'язання та контракти фінансової гарантії

Кредитні зобов'язання та контракти фінансової гарантії Банку включали:

	<i>31 грудня 2021 року</i>	<i>31 грудня 2020 року</i>
Зобов'язання з надання кредитів	14 028 060	11 487 832
Фінансові гарантії	1 566 433	273 167
Акредитиви	1 568 278	146 068
Авалювання векселів	400 443	334 339
	17 563 214	12 241 406
Мінус – резерви	(290 987)	(135 531)
Кредитні зобов'язання та контракти фінансової гарантії (до вираховування вартості забезпечення грошовими коштами)	17 272 227	12 105 875
Мінус – грошові кошти, утримувані як забезпечення акредитивів, авалів, фінансових гарантії та кредитних зобов'язань	(1 047 866)	(220 884)
Кредитні зобов'язання та контракти фінансової гарантії	16 224 361	11 884 991

Станом на 31 грудня 2021 року сума зобов'язань з надання кредитів складає 14 028 060 тис. грн., в тому числі відкличних зобов'язань з надання кредитів 13 316 079 тис. грн. (31 грудня 2020 року: 11 487 832 тис. грн., в тому числі відкличних зобов'язань з надання кредитів 10 797 201 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2021 року Банк видав акредитиви на суму 1 526 494 тис. грн. чотирьом українським компаніям, які були частково забезпечені грошовими депозитами на суму 531 059 тис. грн. (31 грудня 2020 року: 139 950 тис. грн. чотирьом українським компаніям, які були частково забезпечені грошовими депозитами на суму 83 999 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2021 року Банк видав фінансових гарантії на суму 1 202 616 тис. грн. чотирьом українським компаніям, які були частково забезпечені грошовими депозитами на суму 277 311 тис. грн. (31 грудня 2020 року: 135 283 тис. грн. чотирьом українським компаніям, які були частково забезпечені грошовими депозитами на суму 75 686 тис. грн.).

Станом на 31 грудня 2021 року зобов'язання Банку з кредитування за відкритими кредитними лініями для проведення операцій з платіжними картками становили 598 955 тис. грн. (31 грудня 2020 року: 386 665 тис. грн.).

В таблицях нижче представлений аналіз змін зобов'язань з надання кредитів та відповідних резервів:

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на індиві- дуальній основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на індиві- дуальній основі</i>	<i>Усього</i>
Зобов'язання з надання кредитів на 1 січня 2021 року	11 419 717	45 261	21 866	977	11	11 487 832
Нові створені або придбані зобов'язання	26 554 226	–	–	–	–	26 554 226
Завершені (погашені) зобов'язання	(17 168 954)	(113 257)	–	(58 853)	(11)	(17 341 075)
Переведення в Етап 1	61 304	(40 751)	(20 553)	–	–	–
Переведення в Етап 2	(70 080)	70 471	–	(391)	–	–
Переведення в Етап 3	(130 382)	(926)	–	131 308	–	–
Зміни зобов'язань	(6 459 324)	49 177	–	(69 387)	–	(6 479 534)
Курсові різниці	(190 155)	257	(1 313)	(2 178)	–	(193 389)
Зобов'язання з надання кредитів на 31 грудня 2021 року	14 016 352	10 232	–	1 476	–	14 028 060

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на індиві- дуальній основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на індиві- дуальній основі</i>	<i>Усього</i>
Зобов'язання з надання кредитів на 1 січня 2020 року	8 164 028	12 358	–	2 520	627 969	8 806 875
Нові створені або придбані зобов'язання	12 986 696	–	–	–	–	12 986 696
Завершені (погашені) зобов'язання	(10 236 848)	(160 767)	–	(61 735)	(594 735)	(11 054 085)
Переведення в Етап 1	47 404	(47 404)	–	–	–	–
Переведення в Етап 2	(304 356)	283 880	21 885	(1 409)	–	–
Переведення в Етап 3	(59 189)	(1 417)	–	60 606	–	–
Зміни зобов'язань	383 436	(45 238)	–	933	(33 223)	305 908

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на індиві- дуальній основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на індиві- дуальній основі</i>	<i>Усього</i>
Курсові різниці	438 546	3 849	(19)	62	—	442 438
Зобов'язання з надання кредитів на 31 грудня 2020 року	11 419 717	45 261	21 866	977	11	11 487 832

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Усього</i>
Резерв під зобов'язання з надання кредитів на 1 січня 2021 року	126 706	3 713	402	130 821
Нові створені або придбані зобов'язання	877 831	—	—	877 831
Завершені (погашені) зобов'язання	(362 292)	(9 228)	(21 325)	(392 845)
Переведення в Етап 1	1 116	(1 116)	—	—
Переведення в Етап 2	(1 424)	1 611	(187)	—
Переведення в Етап 3	(47 923)	(168)	48 091	—
Зміни резервів	(286 725)	5 277	(25 692)	(307 140)
Зміни вхідних даних макромоделей	(50 556)	6	—	(50 550)
Курсові різниці	(8 486)	(19)	(696)	(9 201)
Резерв під зобов'язання з надання кредитів на 31 грудня 2021 року	248 247	76	593	248 916

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Усього</i>
Резерв під зобов'язання з надання кредитів на 1 січня 2020 року	47 357	206	646	48 209
Нові створені або придбані зобов'язання	153 395	—	—	153 395
Завершені (погашені) зобов'язання	(94 483)	(8 063)	(22 612)	(125 158)
Переведення в Етап 1	1 773	(1 773)	—	—
Переведення в Етап 2	(8 420)	9 116	(696)	—
Переведення в Етап 3	(21 758)	(272)	22 030	—
Зміни резервів	(10 462)	2 646	1 160	(6 656)
Зміни вхідних даних макромоделей	55 366	1 700	—	57 066
Курсові різниці	3 938	153	(126)	3 965
Резерв під зобов'язання з надання кредитів на 31 грудня 2020 року	126 706	3 713	402	130 821

В таблицях нижче представлений аналіз змін фінансових гарантій та відповідних резервів:

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на індивіду- альній основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Усього</i>
Фінансові гарантії на 1 січня 2021 року	219 394	33 930	19 843	—	273 167
Нові створені або придбані фінансові гарантії	1 473 221	—	—	—	1 473 221
Завершені (погашені) фінансові гарантії	(194 949)	—	—	(589)	(195 538)
Переведення в Етап 1	17 696	—	(17 696)	—	—
Переведення в Етап 2	—	—	—	—	—
Переведення в Етап 3	(609)	—	—	609	—
Зміни фінансових гарантій	25 461	—	—	—	25 461
Курсові різниці	(6 515)	(1 196)	(2 147)	(20)	(9 878)
Фінансові гарантії на 31 грудня 2021 року	1 533 699	32 734	—	—	1 566 433

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на індивіду- альній основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Усього</i>
Фінансові гарантії на 1 січня 2020 року	818 197	12 611	–	–	830 808
Нові створені або придбані фінансові гарантії	1 690 525	–	–	–	1 690 525
Завершені (погашені) фінансові гарантії	(2 128 381)	(68 359)	–	–	(2 196 740)
Переведення в Етап 1	28 178	(28 178)	–	–	–
Переведення в Етап 2	(138 582)	150 940	18 924	(31 282)	–
Переведення в Етап 3	–	(29 596)	–	29 596	–
Зміни фінансових гарантії	(101 601)	–	–	–	(101 601)
Курсові різниці	51 058	(3 488)	919	1 686	50 175
Фінансові гарантії на 31 грудня 2020 року	219 394	33 930	19 843	–	273 167

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Резерв під фінансові гарантії на 1 січня 2021 року	191
Нові створені або придбані фінансові гарантії	647
Завершені (погашені) фінансові гарантії	(127)
Зміни резервів	2 173
Курсові різниці	(2)
Резерв під фінансові гарантії на 31 грудня 2021 року	2 882

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 2 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Усього</i>
Резерв під фінансові гарантії на 1 січня 2020 року	335	2	–	337
Нові створені або придбані фінансові гарантії	138	–	–	138
Завершені (погашені) фінансові гарантії	(337)	(98)	–	(435)
Переведення в Етап 2	(42)	333	(291)	–
Переведення в Етап 3	–	(51)	51	–
Зміни резервів	18	(184)	192	26
Зміни вхідних даних макромоделей	70	–	–	70
Курсові різниці	9	(2)	48	55
Резерв під фінансові гарантії на 31 грудня 2020 року	191	–	–	191

В таблицях нижче представлений аналіз змін акредитивів (крім рахунків покриття) та відповідних резервів:

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Акредитиви на 1 січня 2021 року	57 544
Нові створені або придбані акредитиви	2 504 051
Завершені (погашені) акредитиви	(1 424 790)
Зміни акредитивів	(13 220)
Курсові різниці	(8 204)
Акредитиви на 31 грудня 2021 року	1 115 381

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Акредитиви на 1 січня 2020 року	48 009
Нові створені або придбані акредитиви	80 826
Завершені (погашені) акредитиви	(63 482)
Зміни акредитивів	(19 228)
Курсові різниці	11 419
Акредитиви на 31 грудня 2020 року	57 544

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Резерв під акредитиви на 1 січня 2021 року	4 477
Нові створені або придбані акредитиви	120 994
Завершені (погашені) акредитиви	(73 087)
Зміни резервів	(12 314)
Курсові різниці	(915)
Резерв під акредитиви на 31 грудня 2021 року	39 155

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Резерв під акредитиви на 1 січня 2020 року	505
Нові створені або придбані акредитиви	3 009
Завершені (погашені) акредитиви	(365)
Зміни резервів	(1 602)
Зміни вхідних даних макромоделей	2 561
Курсові різниці	369
Резерв під акредитиви на 31 грудня 2020 року	4 477

В таблицях нижче представлений аналіз змін авалів та відповідних резервів:

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Усього</i>
Авалі на 1 січня 2021 року	334 339	–	334 339
Нові створені або придбані авалі	3 726 077	–	3 726 077
Завершені (погашені) авалі	(2 982 987)	(24 963)	(3 007 950)
Переведення в Етап 3	(24 963)	24 963	–
Зміни авалів	(652 023)	–	(652 023)
Авалі на 31 грудня 2021 року	400 443	–	400 443

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Авалі на 1 січня 2020 року	178 269
Нові створені або придбані авалі	1 953 480
Завершені (погашені) авалі	(1 384 468)
Зміни авалів	(412 942)
Авалі на 31 грудня 2020 року	334 339

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>	<i>Етап 3 на груповій основі</i>	<i>Усього</i>
Резерв під авалі на 1 січня 2021 року	42	–	42
Нові створені або придбані авалі	464	–	464
Завершені (погашені) авалі	(334)	(25)	(359)
Переведення в Етап 3	(25)	25	–
Зміни авалів	(113)	–	(113)
Резерв під авалі на 31 грудня 2021 року	34	–	34

	<i>Етап 1 на груповій основі</i>
Резерв під авалі на 1 січня 2020 року	11
Нові створені або придбані авалі	145
Завершені (погашені) авалі	(84)
Зміни авалів	(50)
Зміни вхідних даних макромоделей	20
Резерв під авалі на 31 грудня 2020 року	42

Інше забезпечення

Гарантії виконання

Гарантії виконання є домовленістю про надання компенсації в разі невиконання контрагентом договірних зобов'язань. Гарантії виконання не містять в собі кредитного ризику. Ризик пов'язаний з можливістю невиконання іншою стороною договірних зобов'язань.

	<i>31 грудня 2021 року</i>	<i>31 грудня 2020 року</i>
Гарантії виконання	6 330 080	2 921 593
Мінус – резерви	(561)	(3 455)
Зобов'язання щодо гарантії виконання (до вирахування вартості забезпечення грошовими коштами)	6 329 519	2 918 138
Мінус – грошові кошти, утримувані як забезпечення гарантії виконання (Примітка 21)	(2 698 533)	(459 152)
Зобов'язання щодо гарантії виконання	3 630 986	2 458 986

Резерв за гарантіями виконання відображається у статті «Інше забезпечення» консолідованого звіту про фінансовий стан.

В таблицях нижче представлений рух резервів за гарантіями виконання:

Резерв на 1 січня 2021 року	3 455
Нараховано/(сторновано)	(2 868)
Курсові різниці	(26)
Резерв на 31 грудня 2021 року	561
Резерв на 1 січня 2020 року	244
Нараховано/(сторновано)	3 165
Курсові різниці	46
Резерв на 31 грудня 2020 року	3 455

Фінансові умови договорів

Банк є стороною різних договорів з іншими кредитними організаціями, які містять вимоги щодо виконання фінансових показників діяльності та загальної структури ризику Банку (достатності капіталу, ліквідності, кредитних ризиків). Значення показників встановлюються умовами договорів, іншими документами погодженими сторонами договорів, з посиланням як на міжнародні так і локальні регуляторні вимоги.

Ці фінансові зобов'язання можуть обмежити здатність Банку слідувати певним бізнес-стратегіям та брати участь в інших значних операціях у майбутньому.

Активи, передані в заставу

Банк надає в якості застави активи, які відображені в консолідованому звіті про фінансовий стан, у розрізі різних поточних операцій, що здійснюються на звичайних умовах, які застосовуються до таких угод.

Станом на 31 грудня 2021 року цінні папери, які Банк передав у заставу як забезпечення зобов'язань, складають:

<i>2021 рік</i>		<i>2020 рік</i>		<i>2021 рік</i>		<i>2020 рік</i>	
<i>Вид зобов'язання</i>		<i>Сума зобов'язання</i>		<i>Вид активу</i>		<i>Балансова вартість активу</i>	
Кредити рефінансування НБУ	21 366 867	16 008 768		ОВДП за справедливою вартістю через прибутки або збитки	11 290 760	15 902 090	
				ОВДП за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	7 529 194	8 094 665	
				ОВДП за амортизованою собівартістю	6 983 949	4 083 722	
Своп процентної ставки з НБУ (умовна сума) Кредит Фонду розвитку підприємництва	8 647 406	6 822 406		Облігації підприємств	8 372 405	83 551	
				ОВДП за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	1 095 864	334 849	
				ОВДП за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	86 548	94 566	

25. Процентні доходи та витрати

	<i>2021 рік</i>	<i>2020 рік</i>
Процентний дохід, обчислений із застосуванням методу ефективного відсотка		
Процентні доходи від кредитів та авансів клієнтам	5 242 212	5 314 246
Процентні доходи від боргових інструментів утримуваних	4 080 182	2 615 489
Процентні доходи від грошових коштів та банківських залишків в Національному банку України	1 070 618	372 379
Процентні доходи від грошових коштів та банківських залишків в інших банках	13 299	35 852
Процентні доходи від депозитів банкам	7 211	48 251
Процентні доходи від кредитів та авансів банкам	4 619	3 194
	10 418 141	8 389 411
Інший процентний дохід		
Процентні доходи від боргових інструментів утримуваних	1 198 825	1 229 703
Процентні доходи за фінансовою орендою	306 347	413 631
	1 505 172	1 643 334
Процентні витрати		
Процентні витрати за депозитами від клієнтів	(3 911 638)	(4 052 049)
Процентні витрати за зобов'язаннями перед центральними банками	(1 441 280)	(258 731)
Процентні витрати за позиками	(1 108 093)	(1 501 252)
Процентні витрати за облігаціями	(834 139)	(2 843 033)
Процентні витрати за банківськими кредитами та овердрафтами	(38 388)	(6 445)
Процентні витрати за депозитами від банків	(39)	(827)
Інші процентні витрати	(75 781)	(26 023)
	(7 409 358)	(8 688 360)

26. Комісійні доходи та витрати

	<i>2021 рік</i>	<i>2020 рік</i>
Комісійні доходи		
Розрахунково-касове обслуговування	631 388	507 638
Гарантії та акредитиви	213 177	120 424
Операції з банками	198 021	169 252
Комісії за обслуговування кредитів	83 532	32 081
Інше	56 477	47 657
	1 182 595	877 052
Комісійні витрати		
Розрахунково-касове обслуговування	(315 036)	(287 915)
Операції з конвертації валют	(20 617)	(10 646)
Гарантії та акредитиви	(3 314)	(1 962)
Інше	(7 630)	(3 315)
	(346 597)	(303 838)

27. Витрати на виплати працівникам та інші адміністративні та операційні витрати

Витрати на виплати працівникам та інші адміністративні та операційні витрати включають:

	<i>2021 рік</i>	<i>2020 рік</i> <i>(перераховано)</i>
Заробітна плата та премії	1 570 685	1 274 862
Обов'язкові внески до державних фондів	244 999	221 870
Витрати на виплати працівникам	1 815 684	1 496 732
Платежі до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	213 979	270 563
Ремонт та обслуговування основних засобів	114 448	146 046
Охорона	66 253	57 244
Юридичні та консультаційні послуги	50 126	58 603
Утримання приміщень	48 275	35 281
Операційні податки	47 348	67 046
Модифікації фінансових активів	44 252	119 021
Витрати на комп'ютерну обробку інформації	41 367	33 908
Витрати на інкасацію готівкових коштів	26 875	19 054
Маркетинг та реклама	23 966	7 384
Послуги зв'язку	15 286	16 323
Оренда приміщень	13 040	12 231
Господарські витрати	12 831	15 745
Витрати на відрядження та супутні витрати	4 380	3 101
Благодійна діяльність	3 500	1 144
Витрати на утримання представництв	2 966	2 805
Збитки / (сторнування збитків) від зменшення корисності гарантій виконання	(2 868)	3 167
Модифікації фінансових зобов'язань	—	384 396
Інше	81 473	69 817
Інші адміністративні та операційні витрати	807 497	1 322 879

Витрати на внески до недержавного пенсійного фонду у 2021 році склали 916 тис. грн. (2020 рік: 17 820 тис. грн.).

28. Управління ризиками

Вступ

Система управління ризиками має ключове значення для забезпечення стабільної діяльності Банку, забезпечує належну ідентифікацію, об'єктивну оцінку ризиків Банку, їх безперервний аналіз, моніторинг і контроль та підготовку релевантної інформації для прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень.

Система управління ризиками Банку є комплексною, побудованою у відповідності до вимог законодавства України та з урахуванням системної важливості Банку, а також рекомендацій Базельського комітету з банківського нагляду щодо управління ризиками. Банк, включаючи органи його управління, на постійній основі забезпечує проведення заходів для сталого розвитку культури управління ризиками та ефективності функціонування системи управління ризиками Банку.

Система управління ризиками Банку охоплює всі суттєві види ризиків, на які наражається Банк під час своєї діяльності, а саме:

- кредитний ризик;
- ризик ліквідності;
- процентний ризик банківської книги;
- ринковий ризик;
- операційний ризик;
- комплаєнс-ризик.

та включає такі компоненти:

- організаційну структуру;
- культуру управління ризиками та кодекс поведінки (етики) Банку;
- внутрішні нормативні документи Банку з питань управління ризиками;
- інструменти для ефективного управління ризиками в Банку;
- інформаційні системи, які забезпечують наявність механізмів управління ризиками та звітування.

Структура управління ризиками

Систему управління ризиками (далі – «СУР») Банку ґрунтується на розподілі обов'язків між усіма самостійними структурними та відокремленими підрозділами Банку із застосуванням моделі трьох ліній захисту.

Суб'єктами СУР Банку є: Наглядова рада; Комітет з питань ризиків Наглядової ради; Правління; комітети Правління, зокрема, Кредитний комітет, Малий кредитний комітет, Комітет з управління активами та пасивами (КВАП), Комітет з управління операційним та комплаєнс - ризиками; інші колегіальні органи Банку; Департамент внутрішнього аудиту (третя лінія); Головний ризик - менеджер (CRO) та Департамент з ризик – менеджменту (друга лінія захисту); Головний комплаєнс - менеджер (CCO) та Департамент з комплаєнс – контролю (друга лінія захисту); Бізнес - підрозділи та підрозділи підтримки (перша лінія захисту).

Загальну відповідальність за встановлення та затвердження цілей у сфері управління ризиками та капіталом, за затвердження стратегії управління ризиками несе Наглядова рада. Склад Наглядової ради Банку сформовано у відповідності до вимог законодавства України щодо органів управління державних банків.

Підрозділи другої та третьої лінії захисту та головний ризик - менеджер (CRO) і головний комплаєнс - менеджер (CCO) підпорядковуються Наглядовій раді та звітують перед нею. Їх укомплектовано працівниками належної кваліфікації, які забезпечують ефективне виконання функціоналу та завдань відповідних підрозділів.

Управління ризиками здійснюється на всіх організаційних рівнях Банку, в тому числі шляхом залучення кожного працівника Банку в процес управління ризиками.

Система управління ризиками Банку регламентується низкою нормативних документів Банку з питань управління ризиками, що охоплюють регламентацію повного процесу управління ризиками (від ідентифікації ризиків до звітування) та визначення як загальних вимог (включаючи організаційну структуру, стратегічні цілі управління ризиками, рівень ризик-апетиту тощо), так і деталізацію методологічних підходів та процедур щодо управління ризиками. Нормативні документи Банку з питань управління ризиками (Стратегія управління ризиками, Декларація схильності до ризиків, План відновлення діяльності, політики, методики, положення/порядки/процедури тощо) розроблені та актуалізуються Банком у відповідності до вимог постанови Правління Національного банку України від 11 червня 2018 року № 64 (зі змінами).

Управління ризиками в Банку здійснюється шляхом визначення (ідентифікації) та оцінки ризиків; безперервного та якісного аналізу ризиків; визначення і встановлення прийнятного рівня ризику; прогнозування ризиків; оцінки величини капіталу з урахуванням результатів оцінки та/або прогнозування ризиків (в т.ч. стрес-тестування); постійного моніторингу та контролю ризиків, у т.ч. значень відповідних індикаторів/показників/лімітів, за необхідності розробки та реалізації заходів щодо пом'якшення/зниження рівня ризиків; звітування щодо ризиків керівництву Банку, в т.ч. Наглядовій раді, Комітету з питань ризиків Наглядової ради, Правлінню та іншим колегіальним органам Банку (щоденно, щомісячно, щоквартально).

Банк застосовує ефективні інструменти та моделі для управління ризиками, включаючи інструменти і моделі оцінки ризиків, зокрема, лімітування, статистично-математичні моделі, аналіз фактичних значень показників та причин їх суттєвих змін, прогнозування тощо. Банк забезпечує постійний моніторинг ризиків, їх показників, а також фактичної реалізації заходів, спрямованих на пом'якшення ризиків, та їх ефективності.

Системи оцінки ризиків та система підготовки звітності

Інструменти та моделі, що використовуються для оцінки окремого виду ризику, визначаються, виходячи з природи відповідного виду ризику, вимог нормативно-правових актів НБУ та банківської практики щодо оцінки/управління відповідним видом ризику, а також з урахуванням поточної ситуації та (де релевантно) фактичних значень та прогнозів щодо макроекономічних показників.

Ризики Банку оцінюються за допомогою методів, які ґрунтуються як на очікуваних збитках, що, ймовірно, виникнуть за звичайних обставин, так і непередбачуваних збитках, що є попередньою оцінкою остаточних фактичних збитків на основі статистичних моделей. У моделях використовуються імовірності, отримані з історичного досвіду та скориговані для відображення економічного середовища, у тому числі з урахуванням макрофакторів. Крім цього, Банк відпрацьовує кризові сценарії, що настануть у результаті надзвичайних подій, імовірність настання яких дуже низька, але настання яких можливе. Банк також здійснює тестування моделей на основі даних попередніх періодів та перевіряє їх адекватність.

Моніторинг та контроль ризиків переважно здійснюється на основі показників/лімітів, встановлених Банком, які відображають рівень прийнятного для Банку ризику. Крім цього, Банк контролює та оцінює загальну здатність протистояти ризикам у відношенні сукупного впливу всіх типів ризиків та в усіх видах діяльності.

Звітність про ризики з визначеною періодичністю надається Наглядовій раді Банку і Комітету з питань ризиків Наглядової ради Банку (щоквартально), Правлінню Банку та профільним комітетам Правління Банку (щомісячно), а також іншим користувачам. Звітність про ризики формується таким чином, щоб відображати точну, повну, достовірну, своєчасну інформацію щодо усіх суттєвих ризиків Банку, поточний стан та динаміку їх змін. Звітність про ризики включає всю необхідну інформацію для того, щоб відповідні колегіальні органи та органи управління Банку могли з управлінської точки зору оцінити суттєві ризики Банку та ефективність управління ними, зробити відповідні висновки та, за необхідності, прийняти відповідні управлінські рішення. У разі порушення лімітів/показників ризику та значного підвищення ризику (при наближенні фактичних показників ризику до встановлених граничних значень ризик-апетиту, лімітів) інформація про це доводиться до уповноважених колегіальних органів Банку, включаючи Правління та Наглядову раду Банку.

Ризик в концентрації

Концентрація виникає в разі якщо декілька контрагентів здійснюють однакову господарську діяльність або діяльність в одному географічному регіоні або мають подібні економічні характеристики, що обумовлюють їх здатність виконувати договірні зобов'язання, які зазнають однакового впливу змін в економічних, політичних або інших умовах. Концентрація вказує на відповідну чутливість результатів діяльності Банку до змін, що мають вплив на конкретний сегмент.

З метою уникнення надмірної концентрації ризиків нормативні документи, що визначають підходи до діяльності та процедури Банку, включають конкретні інструкції щодо зосередження уваги на збереженні диверсифікованого портфелю. За виявленою концентрацією ризиків здійснюється відповідний контроль і управління.

Кредитний ризик

Банку властивий кредитний ризик, який являє собою ризик невиконання контрагентами своїх зобов'язань своєчасно та у повному обсязі.

Управління кредитним ризиком спрямоване переважно на забезпечення виконання зобов'язань боржниками/контрагентами Банку у формі, обсязі та протягом періоду часу, достатніх для підтримання коефіцієнтів ліквідності, доходності та достатності капіталу в межах встановлених в Банку лімітів.

Управління кредитним ризиком включає:

- здійснення усебічного, комплексного і повного аналізу боржника та кредитного проєкту, формування висновків профільних підрозділів Банку та врахування їх при прийнятті рішення щодо видачі кредиту/ прийняття кредитного зобов'язання;
- належна підтримка системи кредитних повноважень з диференціацією рівнів повноважень залежно від рівня кредитного ризику: чим вищий ризик, тим вищий рівень повноважень, на якому приймається рішення щодо здійснення кредитної операції/ прийняття кредитного зобов'язання;
- надання кредитів або прийняття кредитних зобов'язань виключно згідно із вимогами законодавства, затвердженої політики та інших нормативних документів Банку;
- встановлення та постійний контроль дотримання показників/лімітів кредитного ризику;
- оцінку кредитного ризику в рамках визначення розміру кредитного ризику відповідно до вимог Національного банку України та оцінку зменшення корисності фінансових активів і формування резерву за активними банківськими операціями у відповідності до вимог МСФЗ та у адекватних обсягах;
- постійний моніторинг кредитного ризику на рівні як індивідуальних кредитів/зобов'язань, так і субпортфелів та загального кредитного портфелю, в т.ч. в динаміці з визначенням суттєвих змін та аналізу їх причин;
- підтримання та періодична актуалізація методології Банку щодо управління кредитним ризиком;
- підтримка системи комплексного та повного звітування щодо кредитного ризику з періодичністю у відповідності до вимог законодавства, у т.ч. системи моніторингу та ескалації виявлених порушень лімітів кредитного ризику з прийняттям подальших рішень щодо заходів усунення порушень та контролю їх виконання.

Індивідуальний кредитний ризик

Індивідуальний кредитний ризик – це ризик, що стосується окремої кредитної операції або боржника та передбачає ймовірність того, що боржник не зможе своєчасно та повною мірою виконати свої зобов'язання перед Банком щодо повернення боргу згідно з умовами укладених договорів про здійснення кредитної операції. Його можна також визначити як ймовірність отримання Банком збитків від невиконання боржником умов кредитної операції.

Банк забезпечує управління індивідуальним кредитним ризиком протягом усього життєвого циклу кредитної операції, починаючи з оцінки прийнятності ризику в рамках аналізу боржника та кредитного проєкту, що передують здійсненню кредитної операції, до повного виконання боржником всіх умов та зобов'язань за кредитною операцією.

Управління індивідуальним кредитним ризиком включає такі складові елементи:

- належний аналіз боржника, включаючи оцінку фінансового стану, кредитоспроможності боржника, врахування впливу групи (за наявності) та оцінку ймовірності дефолту боржника за системою внутрішнього кредитного рейтингу, який визначається на підставі фінансових даних (кількісні характеристики) та нефінансових даних (якісні характеристики) щодо боржників/ контрагентів Банку;
- належний аналіз кредитної операції, включаючи усебічне врахування факторів ризику за кредитною операцією, оцінку можливості її здійснення, структурування угоди за кредитною операцією згідно з вимогами нормативних документів Банку;
- встановлення та моніторинг індивідуальних кредитних лімітів;
- оцінку, перевірку прийнятності та моніторинг забезпечення за кредитною операцією;
- постійний моніторинг виконання боржником власних зобов'язань перед Банком, включаючи забезпечення постійного моніторингу факторів кредитного ризику (далі - ФКР) в рамках системи раннього реагування та опрацювання питань подальшої роботи із боржниками, за якими було виявлено ФКР, прийняття оперативних рішень щодо планів подальшої роботи з такими боржниками та контроль за виконанням відповідних планів;
- періодичний кредитний перегляд (credit review);
- формування достатнього розміру резерву під зменшення корисності фінансових активів за кредитними операціями боржників;
- безперервне забезпечення ефективної роботи з проблемною заборгованістю боржників спеціально створеним для цього підрозділом реструктуризації та стягнення Банку (відповідна перекласифікація боргу в проблемний у разі набуття заборгованістю ознак проблемності) для повного повернення заборгованості за кредитними операціями (у т.ч. заборгованості, що обліковується на позабалансовому обліку), включаючи заходи для погашення заборгованості за рахунок застави та застосування інших інструментів претензійно-позовної роботи.

Кредитний ризик за портфелем

Кредитний ризик за портфелем – це ризик, джерелом якого є сукупна заборгованість за кредитними операціями Банку. Він властивий групі кредитних операцій або боржників з подібними кредитними характеристиками, субпортфелю (зокрема, портфелю кредитів, цінних паперів, дебіторської заборгованості тощо) або загальному кредитному портфелю Банку (за всіма кредитними операціями).

Управління кредитним ризиком за портфелем забезпечується Банком шляхом виконання складових елементів управління індивідуальним кредитним ризиком, а також включає:

- диверсифікацію кредитного портфелю та встановлення лімітів концентрації з метою уникнення ризику портфельного погіршення якості кредитних операцій;
- встановлення інших лімітів та показників кредитного ризику за портфелем/субпортфелями для контролю кредитного ризику Банку;
- комплексний моніторинг кредитного портфелю, включаючи моніторинг структури кредитного портфелю, контроль лімітів і показників кредитного ризику та ескаляцію у разі виявлення порушень з метою прийняття рішень щодо заходів пом'якшення/ усунення впливу негативних факторів, а також контроль і оцінку їх застосування;
- комплексне, повне та періодичне звітування щодо кредитного ризику у відповідності до вимог законодавства (у т.ч. в розрізі субпортфелів, груп та категорій боржників тощо, в динаміці та з визначенням і аналізом суттєвих змін).

Ризики за зобов'язаннями, пов'язаними з кредитуванням

Банк надає своїм клієнтам фінансові гарантії, за якими від Банку може вимагатися здійснити платежі від імені відповідних клієнтів. Зазначені гарантії наражають Банк на ризики, подібні до кредитних ризиків, які знижуються шляхом застосування аналогічних процедур і принципів контролю.

Банк зобов'язаний здійснити платіж проти надання документів, які відповідають умовам акредитиву. Непокриті акредитиви наражають Банк на ризики, подібні до кредитних ризиків, які знижуються шляхом застосування аналогічних процедур і принципів контролю.

У разі відображення фінансових інструментів за справедливою вартістю, їх суми являють собою поточний кредитний ризик, але не максимальний ризик, що може виникнути у майбутньому в результаті змін у вартості.

Більш детальна інформація стосовно максимального кредитного ризику за кожною категорією фінансових інструментів наведена у відповідних примітках. Ефект зниження ризику в результаті отримання застави та застосування інших технік підвищення якості кредитів наведений нижче у даній примітці.

Зменшення корисності фінансових активів

Принципи оцінки очікуваних кредитних збитків

Банк визнає резерв за ОКЗ за всіма борговими фінансовими активами, які обліковуються за амортизованою вартістю або СВІСА, а також зобов'язаннями з надання позик та договорами фінансових гарантій (далі разом – фінансові інструменти). За інструментами капіталу зменшення корисності не визнається.

Резерв під ОКЗ визначається як сума ОКЗ, які пов'язані з ймовірністю дефолту протягом наступних дванадцяти місяців, якщо не відбулося істотного збільшення кредитного ризику з моменту визнання фінансового інструменту; в іншому випадку резерв розраховується як сума ОКЗ за весь строк дії активу. 12-місячні ОКЗ – це частина ОКЗ за весь строк дії активу, що є ОКЗ, які виникають внаслідок дефолтів по фінансовому інструменту, що очікуються протягом 12 місяців після звітної дати. ОКЗ за весь строк дії активу та 12-місячні ОКЗ розраховуються або на індивідуальній основі, або на груповій основі.

Здійснення оцінки значного збільшення кредитного ризику шляхом врахування змін ризику настання дефолту протягом залишкового строку дії фінансового інструмента, виявлення подій дефолту та розрахунок резерву здійснюється Банком на кінець кожного звітного періоду (щомісячно).

Банк розподіляє фінансові інструменти, за якими здійснюється оцінка ОКЗ, наступним чином:

- Етап 1 При первісному визнанні фінансового інструменту Банк визнає резерв під зменшення корисності в сумі, що дорівнює 12-місячному ОКЗ. До Етапу 1 також відносяться кредити та інші кредитні лінії, кредитний ризик за якими зменшився настільки, що вони були переведені з інших Етапів.

Етап 2	Якщо кредитний ризик за фінансовим інструментом значно збільшився з моменту його первісного визнання, Банк визнає резерв під зменшення корисності в сумі, що дорівнює ОКЗ за весь строк дії фінансового інструменту. До Етапу 2 також відносяться фінансові інструменти, кредитний ризик за якими зменшився настільки, що вони були переведені з Етапу 3.
Етап 3	Фінансові інструменти, які є кредитно-знеціненими. За такими фінансовими інструментами Банк визнає резерв під зменшення корисності в сумі, що дорівнює ОКЗ за весь строк дії фінансового інструмента.
Первісно-знецінені фінансові активи (ПЗФА)	Придбані або створені кредитно-знецінені фінансові активи – це активи, за якими мало місце зменшення корисності на момент їх первісного визнання. При первісному визнанні первісно-знецінені фінансові активи визнаються за справедливою вартістю, та в подальшому процентний дохід за ними визнається за ефективною процентною ставкою, скоригованою з урахуванням кредитного ризику. Резерв під очікувані кредитні збитки визнається або припиняє визнаватися тільки в тому обсязі, в якому відбулись зміни суми ОКЗ.

Розрахунок очікуваних кредитних збитків

Для визначення наявності факту значного збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання фінансового інструменту, Банк використовує визначені переліки подій, що містять ознаки зростання кредитного ризику. Незалежно від наявності подій, що містять ознаки зростання кредитного ризику, вважається, що прострочення виконання грошових зобов'язань понад 30 днів є свідченням значного збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання фінансового інструменту.

Банк вважає, що за фінансовим інструментом відбулась подія дефолту, та, відповідно, відносить такий актив до Етапу 3 (кредитно-знецінений актив) у випадках, коли боржник прострочив виконання грошових зобов'язань понад 90 днів, а також у разі реструктуризації строку сплати процентів (на понад 90 днів) або банкрутства боржника. У випадках коли умови кредитно-знеціненого активу переглядаються та модифікація не призводить до припинення визнання фінансового активу, такі активи залишаються в Етапі 3 доки не будуть виконані критерії виведення з дефолту, наведені далі.

В разі покращення фінансового стану позичальника та відновлення його платоспроможності, актив може бути виведено з дефолту в разі відповідності основним наступним критеріям:

- ▶ погашення прострочених понад 90 днів зобов'язань, які привели до визнання дефолту, та відсутність на звітну дату прострочки більше 7 днів протягом шести останніх місяців поспіль;
- ▶ погашення відстрочених в рамках реструктуризації платежів (щодо сплати нарахованих відсотків) або сплата доходів у сумі більшій ніж сума доходів, яку було реструктуризовано;
- ▶ погашення заборгованості у розмірі не менше ніж 50% від суми боргу на дату реструктуризації.

Банк оцінює ОКЗ використовуючи такі основні елементи розрахунку:

Ймовірність дефолту (PD)	<i>Ймовірність дефолту (PD)</i> є розрахунковою оцінкою ймовірності дефолта протягом заданого часового проміжку.
Величина, яка перебуває під ризиком дефолту (EAD)	<i>Величина, яка перебуває під ризиком дефолту (EAD)</i> , є розрахунковою оцінкою величини, яка перебуває під ризиком дефолту. При розрахунку ОКЗ на весь строк дії фінансового інструменту враховуються очікувані зміни цієї величини після звітної дати, включаючи надання/погашення основного боргу, нарахування та сплату процентів.
Рівень втрат у разі дефолту (LGD)	Рівень втрат у разі дефолту (LGD) є розрахунковою оцінкою збитків, яких зазнає Банк у разі настання дефолту. LGD розраховується як різниця між грошовими потоками, передбаченими договором, та тим грошовим потоком, який очікує отримати Банк, у т.ч. за рахунок реалізації забезпечення.

Банк в залежності від характеристик фінансового інструмента розраховує ОКЗ або на індивідуальній основі (сценарний аналіз) або на груповій (портфельній) основі.

Індивідуальна оцінка ОКЗ проводиться за віднесеними до Етапу 2 або Етапу 3 фінансовими активами боржників, заборгованість яких перед Банком є суттєвою (у еквіваленті понад 300 000 тис. грн.), боржників-банків, а також за активами, які в момент припинення визнання первісного інструменту та визнання нового були класифіковані як первісно-знецінені фінансові активи. В рамках сценарного аналізу Банк розраховує ОКЗ на підставі прогнозу грошових потоків, які дисконтуються із застосуванням ефективною процентною ставкою з урахуванням періоду (строку)

надходжень грошових потоків. При оцінці враховується ймовірність реалізації сценарію у разі оптимістичного, базового та песимістичного розвитку подій.

Банк оцінює ОКЗ на груповій (портфельній) основі для всіх інших активів, які об'єднуються в групи за відповідними характеристиками, включаючи характеристики кредитного ризику, використовуючи при розрахунку моделі, релевантні для відповідної групи, та широкий спектр інформації щодо прогнозів майбутніх економічних умов.

Збитки від зменшення корисності та їх відновлення враховуються і інформація по них розкривається окремо від доходів та витрат від модифікації, які відображаються в якості коригування валової балансової вартості фінансових активів.

За позабалансовими фінансовими інструментами розрахунок резерву здійснюється аналогічно розрахунку за балансовими фінансовими інструментами з урахуванням коефіцієнту конверсії.

Боргові інструменти, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

ОКЗ за борговими інструментами, які оцінюються за СВІСА, не зменшує балансову вартість цих фінансових активів у звіті про фінансовий стан, що продовжують оцінюватися за справедливою вартістю. Натомість сума, що дорівнює оціночному резерву під ОКЗ, який був би створений при оцінці активу за амортизованою вартістю, визнається у складі іншого сукупного доходу в якості накопленої суми зменшення корисності з визнанням відповідних сум у складі прибутку або збитку. Накоплена сума збитків, визнаних у складі іншого сукупного доходу, рекласифікується у склад прибутку або збитку при припиненні визнання активу.

Придбані або створені кредитно-знецінені фінансові активи

У випадку придбаних або створених кредитно-знеціненних фінансових активів Банк визнає в якості оціночного резерву під ОКЗ тільки накопичені з моменту первісного визнання зміни ОКЗ за весь строк дії.

Присвоєння внутрішнього рейтингу та процес оцінки вірогідності дефолту

Ймовірність дефолту (PD, Probability Default) є одним з компонентів кредитного ризику. Банк використовує рейтингову систему розрахунку ймовірності дефолту (PD) для корпоративних позичальників, яка передбачає розрахунок ймовірності дефолту (PD) та внутрішнього рейтингового класу (PD-Rate) від 1 до 17 (17 ґрадацій). Рейтинговий клас 1-14 відповідає не дефолтному, рейтинговий клас 15-17 відповідає дефолтному (вірогідність дефолту дорівнює 100%).

Для розрахунку рейтингу позичальників/Груп використовується така інформація:

- ▶ дані фінансової звітності;
- ▶ відповіді на питання нефінансового характеру;
- ▶ попереджувальні сигнали щодо позичальника (фактори високого ступеню ризику);
- ▶ інформація про рівень підтримки з боку Групи (рівень материнської підтримки, за наявності).

Розрахункова ймовірність дефолту (PD) та рейтинговий клас (PD-Rate) визначається на підставі кількісних (фінансова модель) і якісних (нефінансова модель) факторів, вага факторів моделі складає 80% та 20% відповідно. Розрахунковий рейтинг модифікується (в бік зниження) за допомогою попереджувальних сигналів та врахування підтримки материнської компанії (в бік підвищення або зниження), за наявності.

Перегляд рейтингової системи (валідація та калібрування за необхідності) відбувається щорічно.

Банк використовує такі рівні внутрішнього кредитного рейтингу (рейтинговий клас) для оцінки активів корпоративних позичальників.

**Внутрішній рейтинговий клас
(PD-Rate)**

Рівень ймовірності дефолту (PD) Опис рівня внутрішнього рейтингу

Від 1 до 7	До 3,47%	Високий рейтинг
Від 8 до 9	Від 3,48% до 8,01%	Стандартний рейтинг
Від 10 до 14	Від 8,02% до 99,9%	Низький рейтинг
Від 15 до 17	100%	Кредитно-знецінені активи (дефолт)

У таблиці нижче для заборгованості іноземних кредитних установ високий рейтинг є еквівалентний рейтингу Fitch BBB – та вище, стандартний рейтинг – рейтингу нижче BBB-, але вище CCC+, низький рейтинг – CCC+ та нижче. Рівень ймовірності дефолту (PD) для відповідних рівнів рейтингу розраховується як середнє значення фактичного рівня дефолтів за останні п'ять років відповідно до статистики міжнародного рейтингового агентства Standard&Poor's. У разі нульового значення фактичного рівня дефолтів для відповідних рейтингів застосовується найближче ненульове значення рівня дефолту. Перегляд статистики відбувається щорічно.

Банк використовує такі рівні зовнішнього кредитного рейтингу для оцінки іноземних кредитних установ

Рейтинг міжнародного рейтингового агентства Standard&Poor's	Рівень ймовірності дефолту (PD), середній рівень за останні п'ять років	Опис рівня рейтингу
Від AAA до BBB-	До 0,076%	Високий рейтинг
Від BB+ до B-	Від 0,077% до 5,18%	Стандартний рейтинг
Від CCC+ до C	Від 5,19% до 99,9%	Низький рейтинг
R; SD; D	100%	Кредитно-знецінені активи (дефолт)

Розрахунок експозиції під ризиком (EAD)

Для етапу 1 величина, яка перебуває під ризиком дефолту (експозиція під ризиком, EAD), дорівнює валовій балансовій вартості фінансового інструмента на дату розрахунку.

Для етапу 2 та 3 розмір EAD розраховується на весь строк життя активу, при цьому основний борг, проценти на майбутню дату та накопичена амортизація визначаються з урахуванням графіку погашення заборгованості.

За кредитними продуктами, які не передбачають графіку погашення заборгованості (наприклад, відновлювані кредитні лінії, кредитні картки), значення EAD є сталим у часі та дорівнює поточній валовій балансовій вартості кредиту.

Розрахунок EAD за зобов'язаннями з кредитування та іншими фінансовими зобов'язаннями здійснюється з урахуванням коефіцієнту кредитної конверсії (CCF).

Оцінка втрат в разі дефолту (LGD)

Втрати в разі дефолту (LGD, Loss Given Default) є одним з компонентів кредитного ризику, на базі якого оцінюються очікувані кредитні збитки, та який показує долю поточної кредитної заборгованості, що банк безповоротно втратить у випадку дефолту позичальника з врахуванням існуючого забезпечення за кредитом та інших характеристик кредиту та позичальника. В якості основних джерел повернення приймаються: повернення від реалізації забезпечення (в розрізі типів забезпечення) та грошове повернення (в розрізі бізнес-напрямків діяльності позичальників), за вирахуванням коефіцієнту витрат на роботу з проблемним портфелем Банку. Коефіцієнти LGD розраховуються на власній статистиці банку за період не менше 7 років. Перегляд та актуалізація статистики та коефіцієнтів відбувається щорічно.

Вплив макроекономічних показників

У відповідності до МСФЗ 9, Банк враховує в своїх оцінках очікуваних кредитних збитків інформацію щодо прогнозів майбутніх економічних умов, з урахуванням зв'язку між макроекономічними факторами та інтегральним показником якості кредитного портфелю. В якості інтегрального показника якості кредитного портфелю приймається показник фактичної частоти дефолтів за рік (в розрізі сегментів), який розраховується як відношення кількості кредитів, які стали дефолтними протягом року, до кількості кредитів, які не були в дефолті на початок року. В якості макроекономічних факторів можуть прийматись наступні показники та їх модифікації (зміна за рік, квартал, часовий лаг): індекс споживчих цін, приріст ВВП, приріст експорту/імпорту тощо. В якості джерел інформації про фактичні та прогнозні значення макроекономічних показників виступають: інфляційний звіт та інші статистичні звіти НБУ, державної служби статистики України, дані МВФ та Світового банку тощо. Перегляд та актуалізація статистики та макрокоефіцієнтів відбувається не рідше одного разу на 6 місяців. За результатами перегляду визначаються коефіцієнти макромоделі (показники коригування рівня ймовірності дефолту).

В таблиці нижче зазначено поточні коефіцієнти макромоделі з урахування сегментів (бізнес-напрямів).

<i>Сегмент</i>	<i>2022 рік</i>	<i>2023 рік</i>	<i>2024 рік та наступні роки</i>
Корпоративний бізнес	0,97	0,97	1,53
Малий та середній бізнес	0,83	0,79	0,76
Роздрібний бізнес	1,19	1,14	1,12
Бюджетні установи	0,97	0,97	1,53

Кредитна якість за категоріями фінансових активів

Банк управляє кредитною якістю фінансових активів за допомогою внутрішньої системи присвоєння рейтингів, як описано вище. У таблиці нижче представлений аналіз кредитної якості в розрізі класів активів, пов'язаних з кредитними статтями звіту про фінансовий стан на підставі системи кредитних рейтингів Банку.

<i>На 31 грудня 2021 року</i>	<i>При- мітка</i>	<i>Етап</i>	<i>Високий рейтинг</i>	<i>Стандартний рейтинг</i>	<i>Низький рейтинг</i>	<i>Кредитно- знецінені</i>	<i>Усього</i>
Фінансові активи							
Грошові кошти та їх еквіваленти (крім готівки)	6	1	38 833 575	2 721 030	—	—	41 554 605
Кредити та аванси банкам	9	1	375 112	7 903 364	14	—	8 278 490
		3	—	—	—	330 250	330 250
Кредити та аванси клієнтам	10						
Юридичні особи		1	11 813 998	11 292 886	6 986 068	—	30 092 952
		2	5 427	131 622	1 857 910	—	1 994 959
		3	—	—	—	11 992 902	11 992 902
		ПЗФА	—	—	—	13 241 937	13 241 937
Фізичні особи		1	157 378	—	4 651	—	162 029
		2	2 753	—	2 776	—	5 529
		3	—	—	—	1 285 410	1 285 410
		ПЗФА	—	—	—	2 445	2 445
Державні компанії		1	12 322 576	7 233 682	6 214 189	—	25 770 447
		2	16 717	—	1 900 806	—	1 917 523
		3	—	—	—	190 571	190 571
Інвестиції в цінні папери	11						
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		1	12 776 460	—	—	—	12 776 460
- за амортизованою собівартістю		1	30 186 313	—	—	—	30 186 313
Інші фінансові активи (крім транзитних рахунків за операціями з платіжними картками)	16	1	—	30 053	34 226	—	64 279
		3	—	—	—	79 064	79 064
		ПЗФА	—	—	—	1 356	1 356
Усього фінансові активи			106 490 309	29 312 637	17 000 640	27 123 935	179 927 521
Кредитні зобов'язання та контракти фінансової гарантії							
Фінансові гарантії	22	1	1 000 196	184 771	348 732	—	1 533 699
		2	2 728	30 006	—	—	32 734
Зобов'язання з надання кредитів		1	7 781 951	4 346 240	1 888 161	—	14 016 352
		2	9 503	472	257	—	10 232
		3	—	—	—	1 476	1 476
Акредитиви (крім рахунків покриття)		1	2 439	1 112 942	—	—	1 115 381
Авалювання векселів		1	85 173	315 270	—	—	400 443
Усього кредитні зобов'язання та контракти фінансової гарантії			8 881 990	5 989 701	2 237 150	1 476	17 110 317
Усього			115 372 299	35 302 338	19 237 790	27 125 411	197 037 838

На 31 грудня 2020 року	При- мітка	Етап	Високий рейтинг	Стандартний рейтинг	Низький рейтинг	Кредитно- знецінені	Усього
Фінансові активи							
Грошові кошти та їх еквіваленти (крім готівки)	6	1	45 493 614	2 802 016	—	—	48 295 630
Кредити та аванси банкам	9	1	275 083	69 261	—	—	344 344
		3	—	—	—	812 075	812 075
Кредити та аванси клієнтам	10	1	6 373 459	3 815 170	966 340	—	11 154 969
Юридичні особи		2	612 250	4 491 580	4 540 145	—	9 643 975
		3	—	—	—	47 484 315	47 484 315
		ПЗФА	—	—	—	8 790 768	8 790 768
Фізичні особи		1	130 831	539	1 968	—	133 338
		2	7 004	528	1 827	—	9 359
		3	—	—	—	2 019 488	2 019 488
		ПЗФА	—	—	—	1 935	1 935
Державні компанії		1	6 743 686	—	2 114 050	—	8 857 736
		2	—	5 474 608	2 152 879	—	7 627 487
		3	—	—	—	270 290	270 290
Інвестиції в цінні папери	11						
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		1	13 930 353	309 812	—	—	14 240 165
		2	—	363 505	—	—	363 505
		3	—	—	—	4 218 021	4 218 021
- за амортизованою собівартістю		1	45 230 081	—	—	—	45 230 081
Інші фінансові активи (крім транзитних рахунків за операціями з платіжними картками)	16	1	—	21 294	2 087	—	23 381
		3	—	—	—	95 666	95 666
		ПЗФА	—	—	—	577	577
Усього фінансові активи			118 796 361	17 348 313	9 779 296	63 693 135	209 617 105
Кредитні зобов'язання та контракти фінансової гарантії							
Фінансові гарантії	22	1	100 895	90 794	27 705	—	219 394
		2	2 827	50 946	—	—	53 773
Зобов'язання з надання кредитів		1	9 550 663	1 228 344	640 710	—	11 419 717
		2	7 194	34 366	25 567	—	67 127
		3	—	—	—	988	988
Акредитиви (крім рахунків покриття)		1	1 593	21 211	34 740	—	57 544
Авалювання векселів		1	139 270	195 069	—	—	334 339
Усього кредитні зобов'язання та контракти фінансової гарантії			9 802 442	1 620 730	728 722	988	12 152 882
Усього			128 598 803	18 969 043	10 508 018	63 694 123	221 769 987

Система внутрішніх рейтингів Банку підтримується фінансовими методами аналізу з урахуванням обробленої ринкової інформації для встановлення основних припущень для оцінки ризику сторони під час укладення угоди. Відповідні ризик-рейтинги регулярно аналізуються та переглядаються.

Аналіз забезпечення

Оцінка забезпечення

Для зниження кредитних ризиків за фінансовими активами Банк отримує забезпечення. Забезпечення береться у вигляді грошових коштів, цінних паперів, нерухомості, запасів, тощо. Облікова політика по відношенню до забезпечення, отриманого в рамках кредитних договорів протягом звітного року не змінилась. Забезпечення, крім випадків, коли на нього було звернено стягнення, не відображається у консолідованому у звіті про фінансовий стан Банку. Однак справедлива вартість забезпечення враховується при розрахунку ОКЗ. Справедлива вартість отриманого забезпечення оцінюється при укладанні угоди з наступною її переоцінкою: нерухоме майно, земельні ділянки, транспортні засоби, устаткування – не рідше одного разу на дванадцять місяців, інше майно – не рідше одного разу на пів рік.

Для оцінки справедливої вартості фінансових активів, які утримуються як забезпечення, використовуються дані активного ринку. Інші фінансові активи, по відношенню до яких відсутня легко доступна ринкова вартість, оцінюються із використанням моделей.

Звернення стягнення на забезпечення

Облікова політика щодо звернення стягнення на забезпечення протягом звітного року не змінилась. Політика полягає у визначенні того, чи можливо використовувати активи, на які було звернено стягнення, в поточній діяльності, або з метою отримання лізингових (орендних) платежів, або їх ліпше продати. Активи, відносно яких приймається рішення стосовно їх використання в поточній діяльності, оприбутковуються у категорію основних засобів, а активи, відносно яких приймається рішення стосовно їх утримання з метою отримання лізингових (орендних) платежів - у категорію інвестиційної нерухомості та визнаються за справедливою вартістю. Активи, відносно яких приймається рішення прийняти з метою продажу, оприбутковуються в категорію «Необоротні активи, утримувані для продажу» або в категорію «Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя».

Списання

Облікова політика банку щодо списання протягом звітного року не змінилась. Згідно з українським законодавством, кредити можуть бути списані лише за умови затвердження такого списання Правлінням або Наглядовою радою Банку. Банк не застосовує часткове списання активів. Фінансові активи списуються в повній сумі, тільки коли Банк більше не очікує відшкодування їх вартості. Якщо сума, що належить до списання, вище ніж сума накопиченого оціночного резерву під збитки, то різниця спочатку враховується як збільшення оціночного резерву, який потім застосовується до валової балансової вартості. Будь-які наступні відновлення відносяться на витрати за кредитними збитками.

В таблиці нижче наведено аналіз ринкової вартості забезпечення для кредитно-знецінених активів (Етап 3), що приймається Банком до врахування при оцінці зменшення корисності активів, в сумі що не перевищує балансову вартість кредиту.

На 31 грудня 2021 року	Максимальна експозиція під ризиком	Ринкова вартість забезпечення							Чиста експозиція під ризиком	Відповідні ОКЗ	
		Грошові кошти/ депозити	Нерухоме майно	Земля	Транспортні засоби	Обладнання	Товари / інше рухоме майно	Надлишок забезпечення			Усього забезпечення
Кредити юридичним особам	25 234 839	21 034	9 654 218	431 920	44 661	3 716 128	601 757	(3 966 073)	10 503 645	14 731 194	13 947 759
Кредити фізичним особам	1 287 855	—	—	—	—	—	—	—	—	1 287 855	1 285 409
Кредити державним підприємствам	190 571	—	—	—	—	—	—	—	—	190 571	86 406
Усього	26 713 265	21 034	9 654 218	431 920	44 661	3 716 128	601 757	(3 966 073)	10 503 645	16 209 620	15 319 574

На 31 грудня 2020 року	Ринкова вартість забезпечення										Чиста експозиція під ризиком	Відповідні ОКЗ
	Максимальна експозиція під ризиком	Грошові кошти/ депозити	Гарантії КМУ / Інвестиційних банків	Нерухоме майно	Земля	Транспортні засоби	Обладнання	Товари / інше рухоме майно	Надлишок забезпечення	Усього забезпечення		
Кредити юридичним особам	56 275 083	303	12 634	12 591 785	730 084	136 490	4 856 946	751 987	(3 824 506)	15 255 723	41 019 360	43 331 438
Кредити фізичним особам	2 021 423	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 021 423	2 019 488
Кредити державним підприємствам	270 290	—	—	—	—	—	—	—	—	—	270 290	121 472
Усього	58 566 796	303	12 634	12 591 785	730 084	136 490	4 856 946	751 987	(3 824 506)	15 255 723	43 311 073	45 472 398

Реструктуризовані кредити

Банк намагається, у разі доцільності, реструктуризувати кредити, а не вступати у права володіння заставою. Банк вважає кредит реструктуризованим, якщо модифікації, які здійснюються в результаті наявних або очікуваних фінансових труднощів позичальника, є такими, на які Банк би не погодився в разі фінансової спроможності позичальника. Реструктуризація може включати продовження строків погашення та погодження нових умов надання кредиту. Як тільки умови кредитування переглянуті, кредит більше не вважається простроченим. Керівництво постійно аналізує реструктуризовані кредити з тим, щоб переконатись у дотриманні всіх критеріїв та можливості здійснення майбутніх платежів.

Концентрація за географічною ознакою

Нижче наведена географічна концентрація фінансових активів та зобов'язань Банку:

31 грудня 2021 року				
	Україна	Країни – члени ОЕСР	Інші країни – не члени ОЕСР	Усього
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	19 988 984	22 886 471	6 916	42 882 371
Кредити та аванси банкам	7 871 463	216 738	181 969	8 270 170
Кредити та аванси клієнтам	69 024 757	310 105	–	69 334 862
Інвестиції в цінні папери	66 195 840	–	–	66 195 840
Похідні фінансові активи	582 742	–	–	582 742
Інші фінансові активи	177 026	393	177	177 596
	163 840 812	23 413 707	189 062	187 443 581
Зобов'язання				
Кошти банків	23 896 360	1 643 168	37 843	25 577 371
Кошти клієнтів	120 578 729	733 873	524 634	121 837 236
Похідні фінансові зобов'язання	7	–	–	7
Інші залучені кошти	60 818	27 176 836	–	27 237 654
Субординований борг	–	3 605 597	–	3 605 597
Інші фінансові зобов'язання	455 115	140 902	1	596 018
	144 991 029	33 300 376	562 478	178 853 883
Чиста позиція	18 849 783	(9 886 669)	(373 416)	8 589 698
Кредитні зобов'язання та контракти фінансової гарантії (Примітка 24)	16 222 617	1 744	–	16 224 361

31 грудня 2020 року				
	Україна	Країни – члени ОЕСР	Країни США та інші країни – не члени ОЕСР	Усього
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	16 369 070	33 537 967	5 906	49 912 943
Кредити та аванси банкам	70 517	245 756	53 887	370 160
Кредити та аванси клієнтам	48 608 320	–	–	48 608 320
Інвестиції в цінні папери	88 726 654	–	–	88 726 654
Похідні фінансові активи	108 231	–	–	108 231
Інші фінансові активи	140 380	308	312	141 000
	154 023 172	33 784 031	60 105	187 867 308
Зобов'язання				
Кошти банків	17 494 994	8 471	173	17 503 638
Кошти клієнтів	114 678 268	265 330	637 510	115 581 108
Похідні фінансові зобов'язання	1 123	–	–	1 123
Інші залучені кошти	52 316	43 108 994	–	43 161 310
Субординований борг	–	4 341 176	–	4 341 176
Інші фінансові зобов'язання	1 411 478	75 695	993	1 488 166
	133 638 179	47 799 666	638 676	182 076 521
Чиста позиція	20 384 993	(14 015 635)	(578 571)	5 790 787
Кредитні зобов'язання та контракти фінансової гарантії (Примітка 24)	11 884 487	504	–	11 884 991

Ризик ліквідності

Ризик ліквідності – імовірність виникнення збитків або додаткових втрат або недоотримання запланованих доходів унаслідок неспроможності Банку забезпечувати фінансування зростання активів та/або виконання своїх зобов'язань у належні строки.

Основна мета управління ризиком ліквідності полягає у забезпеченні безумовної спроможності Банку виконати свої зобов'язання у встановлені строки шляхом підтримання прийнятних (якими можна управляти) розривів ліквідності.

Основним завданням управління ризиком ліквідності є:

- визначення та дотримання Банком прийнятного рівня ризику ліквідності відповідно до стратегічних цілей Банку;
- формування достатнього обсягу високоліквідних активів для виконання Банком своїх зобов'язань;
- ґрунтовна оцінка надходжень та відпливів коштів за контрактними і очікуваними строками до погашення (у тому числі з урахуванням застосування різних поведінкових моделей);
- оцінка впливу реалізації різних стрес-сценаріїв на надходження та відпливи коштів;
- планування, прийняття своєчасних рішень з метою попередження виникнення, здійснення заходів щодо пом'якшення ризику ліквідності;
- дотримання нормативів ліквідності та лімітів ризику ліквідності.

Управління ризиком ліквідності здійснюється як на:

- ▶ довгостроковій основі, що спрямоване на забезпечення належного рівня ліквідності у коротко- та довгостроковій перспективі; так і на
- ▶ короткостроковій основі, що спрямоване на забезпечення належного рівня миттєвої та поточної ліквідності з урахуванням можливих та непередбачених змін у грошових потоках.

Управління ризиком ліквідності включає визначення прийнятних рівнів розривів строковості (за валютою), а також:

- ▶ встановлення цільового (оптимального та прийнятного для Банку), критичного (небажаного, але яким можна управляти) та граничного (що вимагає негайних дій) рівня ключових значень ризику ліквідності;
- ▶ постійний моніторинг фактичних ключових показників ризику ліквідності;
- ▶ вжиття відповідних коригуючих дій, якщо ключові показники ризику ліквідності сягають їх критичного та/або граничного значення.

Крім зазначеного вище, Банк оцінює ліквідність, спираючись на певні коефіцієнти ліквідності, встановлені НБУ.

	<i>31 грудня 2021 року, %</i>	<i>31 грудня 2020 року, %</i>
НБ «Норматив короткострокової ліквідності» (кошти в касі, кошти на рахунках в інших банках, банківські метали, платіжні вимоги до банку з кінцевим строком погашення до 1 року і необтяжені державні облігації / кошти на поточних рахунках клієнтів, строкові депозити, боргові зобов'язання та зобов'язання з надання кредитів з кінцевим строком погашення до 1 року) (мінімальний рівень, який вимагається НБУ – 60%)	85,58	84,32
LCR «Коефіцієнт покриття ліквідністю», за всіма валютами (BB) та в іноземній валюті (IB) (високоякісні ліквідні активи / чистий очікуваний відплив грошових коштів протягом 30 календарних днів: різниця сукупних очікуваних відпливів і сукупних очікуваних надходжень грошових коштів, де сукупні очікувані надходження приймаються в розмірі не більше ніж 75 відсотків сукупних очікуваних відпливів, із застосуванням коефіцієнтів очікуваних відпливів та очікуваних надходжень, установлених Національним банком)		
Мінімальний рівень, який вимагається НБУ:		
LCRBB – 100% за всіма валютами	193,21	342,83
LCRIB – 100% в іноземній валюті	163,38	370,85

NSFR «Коефіцієнт чистого стабільного фінансування» (норматив ліквідності, який установлює мінімально необхідний рівень стабільного фінансування, достатній для забезпечення фінансування діяльності банку на горизонті один рік).

Коефіцієнт чистого стабільного фінансування (NSFR), запроваджено з 1 квітня 2021 року та розраховується як співвідношення обсягу наявного стабільного фінансування (ASF) до обсягу необхідного стабільного фінансування (RSF).

Банк розраховує обсяг:

1) наявного стабільного фінансування (ASF) як суму складових ASF (регулятивний капітал та зобов'язання), зважених на установлені Національним банком коефіцієнти ASF, які відображають рівень їх стабільності на горизонті один рік;

2) необхідного стабільного фінансування (RSF) як суму складових RSF (активи та позабалансові зобов'язання), зважених на установлені Національним банком коефіцієнти RSF, які характеризують їх

122,01

ліквідність на горизонті один рік.

Мінімальний рівень, який вимагається НБУ:
90% - починаючи з 01 жовтня 2021 року;
100 % - починаючи з 01 квітня 2022 року.

Реформа IBOR

Для реалізації рішення міжнародних регулюючих органів про поступову відмову від ставок IBOR та їх заміну альтернативними відсотковими ставками Банк вживає заходи щодо переходу від ставок IBOR до інших референтних процентних ставок, за значною частиною своїх договорів існують докладні плани переходу на нові референтні ставки.

Реформа IBOR може наражати Банк на різні ризики, управління та ретельний контроль за якими здійснюється в рамках процесу переходу. До таких ризиків, крім іншого, належать такі ризики:

- ризик, який може виникати у процесі обговорення з клієнтами та контрагентами змін умов існуючих договорів, необхідних для реалізації реформи IBOR;
- ризик у зв'язку з можливою відсутністю ринкової інформації, якщо ліквідність ставок IBOR знизиться, а альтернативні безризикові ставки виявляться неліквідними та неспостережуваними;
- операційний ризик, що виникає внаслідок зміни IT-систем та процесів Банку, а також ризик порушення платежів, якщо ставки IBOR стануть недоступними.

У таблиці нижче показані ризики Банку на кінець року з розбивкою на значні IBOR, на які впливає реформа, та які мають бути замінені на безризикові ставки. Ці ризики будуть зберігатися доти, доки не перестануть діяти ставки IBOR, і, отже, у майбутньому вони будуть замінені. Наприклад, таблиця не включає інструменти, що базуються на IBOR, термін дії яких закінчується до того, як вимагатиметься перехід.

31 грудня 2021 року	Непохідні фінансові активи – балансова вартість	Непохідні фінансові зобов'язання – балансова вартість
LIBOR долар США (6 місяців)	3 133	11 758 932
LIBOR долар США (12 місяців)	1 566	—
LIBOR Швейцарський Франк (12 місяців)	429	—

Аналіз фінансових зобов'язань за контрактними строками до погашення

У наведеній нижче таблиці відображено види і строки погашення фінансових зобов'язань Банку на основі договірних недисконтованих зобов'язань з виплати коштів. Зобов'язання, що підлягають погашенню до 3 місяців, вважаються такими, що підлягають виплаті на найбільш ранню дату. Однак Банк розраховує на те, що багато клієнтів не вимагатимуть виплат на найбільш ранню дату, коли Банк мав би здійснити відповідну виплату, і таблиця не відображає очікувані грошові потоки, розраховані Банком на основі інформації стосовно вимог виплати вкладів за попередні періоди.

Фінансові зобов'язання станом на 31 грудня 2021 року	До 3 місяців	Від 3 до 12 місяців	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	Усього
Кошти банків	3 979 896	2 154 006	26 331 577	—	32 465 479
Кошти клієнтів	100 829 482	19 771 663	1 735 818	72 620	122 409 583
Інші залучені кошти	1 496 388	6 364 531	13 821 951	8 985 874	30 668 744
Субординований борг	314 616	593 588	1 448 021	3 590 382	5 946 607
Похідні фінансові зобов'язання	20 863	61 698	108 734	—	191 295
Інші фінансові зобов'язання	583 799	474	5 625	—	589 898
В т.ч.:					
- зобов'язання з лізингу (оренди)	—	474	5 625	—	6 099
Кредитні зобов'язання та контракти фінансової гарантії	1 178 632	2 305 387	722 199	—	4 206 218
Усього недисконтовані фінансові зобов'язання	108 403 676	31 251 347	44 173 925	12 648 876	196 477 824
Фінансові зобов'язання станом на 31 грудня 2020 року	До 3 місяців	Від 3 до 12 місяців	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	Усього

Кошти банків	2 140 645	766 256	18 655 063	—	21 561 964
Кошти клієнтів	87 955 143	27 622 453	922 748	39 627	116 539 971
Похідні фінансові зобов'язання	25 164	85 095	277 359	—	387 618
Інші залучені кошти	10 837 202	7 131 062	21 108 502	8 856 259	47 933 025
Субординований борг	348 199	637 174	2 144 648	4 020 550	7 150 571
Інші фінансові зобов'язання	1 482 092	445	6 752	—	1 489 289
В т.ч.:					
- зобов'язання з лізингу (оренди)	94	445	6 752	—	7 291
Кредитні зобов'язання та контракти фінансової гарантії	1 128 760	82 673	91 399	—	1 302 832
Усього недисконтовані фінансові зобов'язання	103 917 205	36 325 158	43 206 471	12 916 436	196 365 270

У наведеній вище таблиці відображено строки закінчення договірних та умовних фінансових зобов'язань Банку, які передбачені відповідними договорами. Банк не очікує на те, що йому доведеться виконати всі договірні та умовні зобов'язання до закінчення строку їх дії. З метою обмеження ризику ліквідності, що виникає через асиметричні платежі та дострокове погашення строкових активів і зобов'язань, Банк включає у стандартні договори з клієнтами такі положення, які мотивують клієнтів не застосовувати вищевказані можливості.

Ринковий ризик

Банк розглядає ринковий ризик як сукупність процентного та валютного ризиків, тобто неспроможність забезпечення перевищення доходів (включаючи процентні доходи) над витратами (включаючи процентні витрати) за валютами у сумі, необхідній для виконання зобов'язань Банку та підтримання ризиків ліквідності та достатності капіталу в межах, прийнятних для Банку.

Процентний ризик

Банк розглядає процентний ризик як неспроможність забезпечення перевищення процентних доходів над процентними витратами у сумі, необхідній для виконання зобов'язань Банку з виплати процентів та підтримання ризиків ліквідності та достатності капіталу в межах, прийнятних для Банку. Банк вважає, що основним джерелом процентного ризику є невідповідність процентних надходжень та процентних платежів за сумами та датами.

Банк розглядає управління процентним ризиком як невід'ємну частину діяльності Банку, включаючи негативний вплив внутрішніх та зовнішніх факторів.

Управління процентним ризиком спрямоване на забезпечення перевищення процентних доходів над процентними витратами у сумі, необхідній для виконання зобов'язань Банку з виплати процентів та підтримання ризиків ліквідності та достатності капіталу в межах, прийнятних для Банку, і здійснюється шляхом:

- ▶ встановлення цільового (оптимального та прийнятного для Банку), критичного (небажаного, але яким можна управляти) та граничного (що вимагає негайних дій) ключових значень процентного ризику;
- ▶ постійного моніторингу фактичних ключових показників процентного ризику;
- ▶ вжиття ефективних заходів, якщо показники процентного ризику сягають їх критичного та/або граничного значення.

Основними завданнями управління процентним ризиком є:

- визначення та дотримання Банком прийнятного рівня процентного ризику відповідно до стратегічних цілей Банку;
- забезпечення оптимального процентного розриву виходячи з ризик-апетиту;
- оцінка процентних розривів та чутливості Банку до змін процентних ставок;
- планування, прийняття своєчасних рішень з метою попередження виникнення, здійснення заходів щодо пом'якшення процентного ризику;
- оцінка впливу реалізації різних стрес-сценаріїв на показники чутливості Банку до змін процентних ставок.

Чутливість консолідованого звіту про прибутки та збитки відображає вплив припустимих змін у процентних ставках на чистий процентний дохід Банку за один рік, визначений на основі плаваючої процентної ставки за неторговими фінансовими активами та фінансовими зобов'язаннями, наявними станом на звітну дату.

Наведена нижче таблиця відображає чутливість до можливих змін у процентних ставках, при незмінному значенні всіх інших перемінних консолідованого звіту про прибутки та збитки Банку.

31 грудня 2021 року					
Валюта	Основа процентної ставки	Збільшення у базисних пунктах	Вплив на прибуток до оподаткування	Зменшення у базисних пунктах	Вплив на прибуток до оподаткування
Гривня	НБУ	+100	(62 169)	-100	62 169
Гривня	UIRD	+100	36 571	-100	(36 571)
Дол. США	LIBOR	+75	(76 721)	-75	75 044
Дол. США	UIRD	+75	58 733	-75	(58 733)
Євро	LIBOR	+75	9 633	-75	(9 633)
Євро	Euribor	+75	14 500	-75	(14 500)
Інше	LIBOR	+75	2	-75	(2)
Усього			(19 451)		17 774

31 грудня 2020 року					
Валюта	Основа процентної ставки	Збільшення у базисних пунктах	Вплив на прибуток до оподаткування	Зменшення у базисних пунктах	Вплив на прибуток до оподаткування
Гривня	НБУ	+100	(76 179)	-100	76 179
Гривня	UIRD	+100	3 216	-100	(3 216)
Дол. США	LIBOR	+75	(105 428)	-75	105 225
Дол. США	UIRD	+75	3 284	-75	(3 284)
Євро	LIBOR	+75	—	-75	—
Євро	Euribor	+75	8 489	-75	(8 489)
Інше	LIBOR	+75	135	-75	(135)
Усього			(166 483)		166 280

З метою оцінки можливих наслідків від припустимих змін процентних ставок, чутливість капіталу від інвестиційних цінних паперів з фіксованою ставкою, які оцінюються за справедливою вартістю з визнанням переоцінки в іншому сукупному доході, та віднесені до 1 та 2 рівня ієрархії джерел справедливої вартості активу застосовується метод модифікованої дюрації, з наступними припущеннями: для корпоративних облігацій +/-200 б.п., для ОВДП номінованих в національній валюті +/-200 б.п., для ОВДП номінованих в іноземній валюті — +/-100 б.п. Загальний вплив змін станом на 31 грудня 2021 року на капітал Банку складає: (2 323 542) тис. грн. / 2 323 542 тис. грн. (31 грудня 2020 року: (2 699 437) тис. грн. / 2 699 437 тис. грн.).

Чутливість чистого прибутку/(збитку) від інвестиційних цінних паперів, оцінюваних за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки, розраховується шляхом переоцінки фінансових інструментів, що мають фіксовану процентну ставку та переоцінюються через прибутки/(збитки), станом на 31 грудня 2020 року на предмет впливу припустимих змін у процентних ставках з застосуванням методу модифікованої дюрації. Ефект від змін процентної ставки +/-100 б.п. по ОВДП на прибуток Банку становить (542 687) тис. грн. / 542 687 тис. грн. (31 грудня 2020 року: (660 921) тис. грн. / 660 921 тис. грн.).

Валютний ризик

Банк розглядає валютний ризик як неспроможність забезпечити перевищення притоку грошових коштів в іноземній валюті над відтоком грошових коштів в іноземній валюті (за валютою) у сумі, необхідній для підтримання ризиків ліквідності та достатності капіталу в межах, прийнятних для Банку. Банк вважає, що основним джерелом валютного ризику є непослідовність коливань обмінних курсів іноземних валют.

Управління валютним ризиком спрямоване на забезпечення перевищення притоку грошових коштів в іноземній валюті над відтоком грошових коштів в іноземній валюті у сумі, прийнятній для Банку та необхідній для підтримання ризиків ліквідності та достатності капіталу в межах, прийнятних для Банку, і здійснюється шляхом:

- ▶ встановлення цільового (оптимального та прийнятного для Банку), критичного (небажаного, але яким можна управляти) та граничного (що вимагає негайних дій) ключових значень валютного ризику;
- ▶ постійного моніторингу фактичних ключових показників валютного ризику;
- ▶ вжиття ефективних заходів, якщо показники валютного ризику сягають їх критичного та/або граничного значення.

Основним завданням управління валютним ризиком є:

- визначення та дотримання Банком прийнятного рівня валютного ризику відповідно до стратегічних цілей Банку;

- оцінка чутливості Банку до валютного ризику (впливу зміни курсів іноземних валют);
- оцінка впливу реалізації різних стрес-сценаріїв на рівень валютного ризику Банку;
- планування, прийняття своєчасних рішень з метою попередження виникнення, здійснення заходів щодо пом'якшення валютного ризику;
- дотримання лімітів валютного ризику у т.ч. регулятивних

У наведених нижче таблицях зазначені валюти, що наражають Банк на значний ризик станом на 31 грудня 2021 року, з огляду на неторгові монетарні активи та зобов'язання та прогнозовані грошові потоки. Аналіз полягає у визначенні впливу можливих поміркованих змін в обмінних курсах іноземних валют до гривні, при незмінному значенні всіх інших змінних у консолідованому звіті про прибутки та збитки Банку (через наявність неторгових монетарних активів та зобов'язань, справедлива вартість яких є чутливою до змін обмінних курсів валют). Вплив на капітал не відрізняється від впливу на консолідований звіт про прибутки та збитки. Наведене у таблиці від'ємне значення відображає потенційне чисте зменшення у консолідованому звіті про прибутки та збитки або у складі капіталу, а позитивні значення відображають потенційне чисте збільшення.

<i>Валюта</i>	<i>31 грудня 2021 року</i>		<i>31 грудня 2020 року</i>	
	<i>Зміна обмінного курсу, %</i>	<i>Вплив на прибуток до оподаткування</i>	<i>Зміна обмінного курсу, %</i>	<i>Вплив на прибуток до оподаткування</i>
Гривня / дол. США	+11,50%	247 402	+9,50%	64 896
Гривня/євро	+11,50%	12 958	+11,50%	(1 007)
Усього		260 360		63 889
Гривня / дол. США	-11,50%	320 296	-9,50%	115 983
Гривня/євро	-11,50%	(12 958)	-11,50%	1 007
Усього		307 338		116 990

Операційний ризик

Банк створює ефективну систему управління операційним ризиком з метою забезпечення стабільної та безперервної діяльності Банку, взаємодії підрозділів Банку на всіх організаційних рівнях з питань управління операційними ризиками та впровадження культури управління операційними ризиками.

З метою побудови ефективної системи управління операційним ризиком організаційна структура Банку побудована згідно моделі «трьох ліній захисту».

Банком забезпечуються впровадження та постійне супроводження процесів ідентифікації, оцінки, реагування та моніторингу проявів операційного ризику. З метою виявлення та вимірювання операційного ризику Банк використовує обов'язкові та додаткові інструменти відповідно вимог Національного банку України та кращих практик з питань управління операційним ризиком. Банк оцінює операційний ризик з урахуванням його взаємозв'язку та впливу на інші ризики, що притаманні діяльності банку.

Банк здійснює управління безперервною діяльністю з метою зменшення ризиків порушень стабільної роботи Банку, його процесів, IT-ресурсів, персоналу та систем інженерної інфраструктури до прийнятного рівня, забезпечує планування заходів щодо відновлення їх функціонування в разі настання непередбачуваних обставин.

З метою забезпечення впровадження культури управління операційним ризиком на всіх організаційних рівнях, Банк здійснює постійне навчання працівників та надання консультаційної підтримки з метою отримання ними достатніх знань з питань управління ризиками, в тому числі для правильного і своєчасного виявлення, аналізу, вжиття заходів та звітування з питань управління операційними ризиками.

Банк постійно працює над удосконаленням системи управління операційними ризиками, включаючи впровадження/приведення у відповідність до нормативно-правових актів Національного банку України, з урахуванням міжнародних стандартів і рекомендацій щодо управління операційними ризиками.

29. Справедлива вартість активів та зобов'язань

Рівні ієрархії справедливої вартості

Для цілей розкриття інформації про справедливую вартість, Банк визначає класи активів та зобов'язань виходячи з природи, характеристик та ризиків активу чи зобов'язання та рівні ієрархії справедливої вартості як вказано нижче:

31 грудня 2021 року					
Використана оцінка справедливої вартості					
			Оцінка на основі припущень, підтверджених спостережуваними даними (Рівень 2)	Оцінка на основі припущень не підтверджених спостережуваними даними (Рівень 3)	
Дата оцінки	Котирувальні ціни активного ринку (Рівень 1)				Усього
Активи, що оцінюються за справедливою вартістю					
Кредити та аванси банкам у банківських металах	31 грудня 2021 року	—	52 274	—	52 274
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки:					
ОВДП	31 грудня 2021 року	—	—	23 319 112	23 319 112
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:					
ОВДП	31 грудня 2021 року	—	12 430 319	—	12 430 319
Облігації підприємств	31 грудня 2021 року	—	283 786	—	283 786
Акції підприємств	31 грудня 2021 року	—	—	23 248	23 248
Похідні фінансові активи	31 грудня 2021 року	—	582 742	—	582 742
Інвестиційна нерухомість	31 грудня 2021 року	—	—	984 056	984 056
Будівлі	1 липня 2021 року	—	—	1 641 235	1 641 235
Земля	1 грудня 2020 року	—	—	4 457	4 457
Зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю					
Кошти клієнтів у банківських металах	31 грудня 2021 року	—	45 321	—	45 321
Похідні фінансові зобов'язання	31 грудня 2021 року	—	7	—	7
Активи, щодо яких розкривається справедлива вартість					
Грошові кошти та їх еквіваленти	31 грудня 2021 року	3 824 287	39 058 084	—	42 882 371
Кредити та аванси банкам	31 грудня 2021 року	—	8 217 896	—	8 217 896
Кредити та аванси клієнтам	31 грудня 2021 року	—	—	68 384 011	68 384 011
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю	31 грудня 2021 року	—	29 517 124	—	29 517 124
Інші фінансові активи	31 грудня 2021 року	—	177 596	—	177 596
Зобов'язання, щодо яких розкривається справедлива вартість					
Кошти банків	31 грудня 2021 року	—	25 577 371	—	25 577 371
Кошти клієнтів	31 грудня 2021 року	—	121 766 497	—	121 766 497
Інші залучені кошти	31 грудня 2021 року	5 845 459	21 512 569	—	27 358 028
в тому числі емітовані сервоблігації	31 грудня 2021 року	5 845 459	—	—	5 845 459
Субординований борг	31 грудня 2021 року	3 719 327	—	—	3 719 327
Інші фінансові зобов'язання	31 грудня 2021 року	—	595 997	—	595 997

31 грудня 2020 року					
Використана оцінка справедливої вартості					
			Оцінка на основі припущень, підтверджених спостережуваними даними (Рівень 2)	Оцінка на основі припущень не підтверджених спостережуваними даними (Рівень 3)	Усього
Дата оцінки	Котирувальні ціни активного ринку (Рівень 1)				
Активи, що оцінюються за справедливою вартістю					
Кредити та аванси банкам у банківських металах	31 грудня 2020 року	—	38 539	—	38 539
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки:					
ОВДП	31 грудня 2020 року	—	—	29 008 521	29 008 521
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:					
ОВДП	31 грудня 2020 року	—	13 877 469	—	13 877 469
Облігації підприємств	31 грудня 2020 року	—	341 329	—	341 329
Муніципальні облігації	31 грудня 2020 року	—	302 122	—	302 122
Акції підприємств	31 грудня 2020 року	—	—	22 603	22 603
Похідні фінансові активи	31 грудня 2020 року	—	108 231	—	108 231
Інвестиційна нерухомість	1 грудня 2020 року	—	—	1 143 451	1 143 451
Будівлі	1 грудня 2020 року	—	—	1 748 326	1 748 326
Земля	1 грудня 2020 року	—	—	3 857	3 857
Зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю					
Кошти клієнтів у банківських металах	31 грудня 2020 року	—	81 219	—	81 219
Похідні фінансові зобов'язання	31 грудня 2020 року	—	1 123	—	1 123
Активи, щодо яких розкривається справедлива вартість					
Грошові кошти та їх еквіваленти	31 грудня 2020 року	4 127 654	45 785 289	—	49 912 943
Кредити та аванси банкам	31 грудня 2020 року	—	331 621	—	331 621
Кредити та аванси клієнтам	31 грудня 2020 року	—	—	47 897 910	47 897 910
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю	31 грудня 2020 року	—	45 122 082	—	45 122 082
Інші фінансові активи	31 грудня 2020 року	—	141 000	—	141 000
Зобов'язання, щодо яких розкривається справедлива вартість					
Кошти банків	31 грудня 2020 року	—	17 503 638	—	17 503 638
Кошти клієнтів	31 грудня 2020 року	—	115 497 652	—	115 497 652
Інші залучені кошти	31 грудня 2020 року	19 391 412	24 624 158	—	44 015 570
в тому числі емітовані веровоблігації	31 грудня 2020 року	19 391 412	—	—	19 391 412
Субординований борг	31 грудня 2020 року	4 488 981	—	—	4 488 981
Інші фінансові зобов'язання	31 грудня 2020 року	—	1 488 166	—	1 488 166

Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки та інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

Справедлива вартість інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки або збитки, визначається з використанням оціночної моделі, вхідні дані до якої є як спостережувані на ринку (обмінний курс, коефіцієнти кривої безкупонної дохідності, побудованої за гривневими ОВДП (модель Нельсона – Сігела), відсоткові ставки) так і неспостережувані (історична волатильність курсу).

Справедлива вартість інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (за винятком акцій), визначається по котируваннях на ринку цінних паперів або згідно з внутрішньою методикою оцінки справедливої вартості цінних паперів.

Вартість акцій визначається за допомогою моделей, які включають виключно дані, що не спостерігаються на ринку, серед іншого – припущення щодо майбутніх фінансових результатів об'єкта інвестицій.

Похідні фінансові інструменти

Справедлива вартість похідних фінансових інструментів визначається згідно з внутрішньою методикою оцінки справедливої вартості похідних фінансових інструментів.

Справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань не оцінених за справедливою вартістю

Нижче представлено порівняння фінансових інструментів Банку, які не відображені за справедливою вартістю в консолідованому звіті про фінансовий стан, за категоріями балансової вартості та справедливої вартості. Таблиця не відображає справедливої вартості нефінансових активів та нефінансових зобов'язань.

	31 грудня 2021 року			31 грудня 2020 року		
	Балансова вартість	Справедлива вартість	Невизнаний прибуток/ (збиток)	Балансова вартість	Справедлива вартість	Невизнаний прибуток/ (збиток)
Фінансові активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	42 882 371	42 882 371	–	49 912 943	49 912 943	–
Кредити та аванси банкам	8 217 896	8 217 896	–	331 621	331 621	–
Кредити та аванси клієнтам	69 334 862	68 384 011	(950 851)	48 608 320	47 897 910	(710 410)
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю	30 139 375	29 517 124	(622 251)	45 174 610	45 122 082	(52 528)
Інші фінансові активи	177 596	177 596	–	141 000	141 000	–
Фінансові зобов'язання						
Кошти банків	25 577 371	25 577 371	–	17 503 638	17 503 638	–
Кошти клієнтів	121 791 915	121 766 497	25 418	115 499 889	115 497 652	2 237
Інші залучені кошти	27 237 654	27 358 028	(120 374)	43 161 310	44 015 570	(854 260)
в тому числі емітовані зобов'язання	5 725 085	5 845 459	(120 374)	18 537 152	19 391 412	(854 260)
Субординований борг	3 605 597	3 719 327	(113 730)	4 341 176	4 488 981	(147 805)
Інші фінансові зобов'язання	596 018	596 018	–	1 488 166	1 488 166	–
Усього невизнані зміни в нерезалізованій справедливій вартості			(1 781 788)			(1 762 766)

Нижче описані методики та припущення, що використовуються для визначення справедливої вартості фінансових інструментів, які не відображені за справедливою вартістю у річній консолідованій фінансовій звітності.

Активи, справедлива вартість яких приблизно дорівнює балансовій вартості

Вважається, що балансова вартість ліквідних або короткострокових (до трьох місяців) фінансових активів та фінансових зобов'язань приблизно дорівнює справедливій вартості. Таке припущення застосовується також до депозитів з вимогою, ощадних депозитів без визначеного строку погашення та фінансових інструментів зі змінною процентною ставкою.

Фінансові інструменти з фіксованою ставкою

Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань з фіксованою ставкою, що відображаються за амортизованою вартістю, визначається шляхом порівняння ринкових процентних ставок на дату їх первісного визнання з поточними ринковими ставками, що пропонуються на аналогічні фінансові інструменти. Оціночна справедлива вартість процентних депозитів з фіксованою ставкою визначається на основі дисконтованих грошових потоків із застосуванням існуючих на грошовому ринку процентних ставок за борговими зобов'язаннями з аналогічними характеристиками кредитного ризику та строками погашення. Справедлива вартість випущених боргових інструментів, що котируються на біржі, визначається на основі встановлених ринкових цін. Якщо для випущених цінних паперів, що котируються, не існує ринкових цін, використовується модель дисконтованих грошових потоків на основі кривої дохідності за поточною процентною ставкою з урахуванням залишкового періоду до погашення.

Зміни у категорії активів 3-го рівня, які оцінені за справедливою вартістю

У таблиці нижче представлено узгодження визнаних на початок і кінець звітного періоду сум за активами 3-го рівня, які обліковуються за справедливою вартістю:

	Станом на 1 січня 2021 року	Прибутки/ (збитки) визнані в консолідован ому звіті про прибутки та збитки	Прибуток/ (збиток) визнаний у консолідован ому звіті про сукупний дохід	Придбання	Переведення	Розрахунки	Станом на 31 грудня 2021 року
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки	29 008 521	(1 117 628) ^(a)	—	—	—	(4 571 780) ^(a)	23 319 113
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	22 603	933 ^(b)	645	—	—	(933) ^(b)	23 248
Інвестиційна нерухомість	1 143 451	36 989 ^(b)	—	145 818 ^(a)	(6 804)	(335 398) ^(k)	984 056
Будівлі	1 748 326	(31 841) ^(t)	(82 949)	1 495 ^(ж)	6 204	—	1 641 235
Земля	3 857	—	—	—	600	—	4 457
Усього активи	31 926 758	(1 111 547)	(82 304)	147 313	—	(4 908 111)	25 972 109

	Станом на 1 січня 2020 року	Прибутки/ (збитки) визнані в консолідован ому звіті про прибутки та збитки	Прибуток визнаний у консолідован ому звіті про сукупний дохід	Переведення з 2-го рівня до 3-го рівня ієрархії	Придбання	Розрахунки	Станом на 31 грудня 2020 року
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки	—	(63 771) ^(a)	—	29 342 952	—	(270 660) ^(a)	29 008 521
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	17 940	699 ^(b)	4 663	—	—	(699) ^(b)	22 603
Інвестиційна нерухомість	1 035 586	107 012 ^(b)	—	—	853 ^(a)	—	1 143 451
Будівлі	1 392 776	8 579 ^(t)	341 961	—	5 010 ^(ж)	—	1 748 326
Земля	3 340	—	517	—	—	—	3 857
Усього активи	2 449 642	52 519	347 141	29 342 952	5 863	(271 359)	31 926 758

(a) Збитки у розмірі (1 117 628) тис. грн. включають: (2 316 452) тис. грн. переоцінка інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки або збитки, яка включена до статті «Чистий прибуток/збиток від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток» та 1 198 825 тис. грн. нараховані процентні доходи, які включені до статті «Процентні доходи» (2020 рік: збитки у розмірі (63 771) тис. грн. включають: (372 944) тис. грн. переоцінка інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки або збитки, яка включена до статті «Чистий прибуток/збиток від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток» та 309 173 тис. грн. нараховані процентні доходи, які включені до статті «Процентні доходи»).

(b) Нараховані дивіденди у розмірі 933 тис. грн. включені до статті «Інші доходи» (2020 рік: нараховані дивіденди у розмірі 699 тис. грн. включені до статті «Інші доходи»).

(b) Прибуток від переоцінки інвестиційної нерухомості у розмірі 36 989 тис. грн. включений до статті «Інші доходи» (2020 рік: прибуток від переоцінки інвестиційної нерухомості у розмірі 107 012 тис. грн. включений до статті «Інші доходи»).

(t) Збиток у розмірі 31 841 тис. грн. включений до статті «Знос та амортизація» (2020 рік: прибуток у розмірі 8 579 тис. грн. включає: прибуток від переоцінки будівель 34 854 тис. грн. включений до статті «Інші доходи» та витрати в розмірі (26 275) тис. грн. включені до статті «Знос та амортизація»).

(a) Придбання у розмірі 145 818 тис. грн. включають: 133 185 тис. грн. надходжень та 12 633 тис. грн. переведення з категорії непоточні активи, класифіковані як утримувані для продажу до категорії інвестиційна нерухомість (2020 рік: придбання у розмірі 853 тис. грн. включають переведення з категорії майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя до категорії інвестиційна нерухомість).

(ж) Придбання у розмірі 1 495 тис. грн. включають: 1 495 тис. грн. переведення зі складу капітальних інвестицій до категорії основних засобів (2020 рік: придбання у розмірі 5 010 тис. грн. включають переведення зі складу капітальних інвестицій до категорії основних засобів).

- (а) Погашення у розмірі 4 571 780 тис. грн. включають: 1 222 960 тис. грн. погашення купону та 3 348 820 тис. грн. погашення цінних паперів (2020 рік: погашення купону у розмірі 270 660 тис. грн.).
- (і) Сплата дивідендів у розмірі 933 тис. грн. (2020 рік: сплата дивідендів у розмірі 699 тис. грн.).
- (к) Сума реалізації 335 398 тис. грн. (2020 рік: відсутні).

Прибутки або збитки за активами 3-го рівня, які оцінені за справедливою вартістю, які включені до складу прибутків або збитків за звітний період, становлять:

	<i>2021 рік</i>		
	<i>Реалізовані прибутки</i>	<i>Нереалізовані прибутки/(збитки)</i>	<i>Усього</i>
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки	732 145	(1 849 773)	(1 117 628)
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	933	—	933
Інвестиційна нерухомість	—	36 989	36 989
Будівлі	—	(31 841)	(31 841)
Усього	733 078	(1 844 625)	(1 111 547)

	<i>2020 рік</i>		
	<i>Реалізовані прибутки</i>	<i>Нереалізовані прибутки/(збитки)</i>	<i>Усього</i>
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки	270 660	(334 431)	(63 771)
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	699	—	699
Інвестиційна нерухомість	—	107 012	107 012
Будівлі	—	8 579	8 579
Усього	271 359	(218 840)	52 519

У таблицях нижче представлено кількісну інформацію станом на 31 грудня 2021 та 2020 років про суттєві неспостережувані на ринку входні дані, що використовуються для визначення справедливої вартості активів, віднесених до рівня 3 ієрархії джерел справедливої вартості:

<i>На 31 грудня 2021 року</i>	<i>Балансова вартість</i>	<i>Метод оцінки</i>	<i>Неспостережуваний параметр</i>	<i>Діапазон значень параметра</i>
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	23 248	Дисконтованих грошових потоків	Очікувана дохідність	12,0%
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки	23 319 112	Модель Гармана — Колхагена	Історична волатильність курсу пари валют гривня/долар	25,754%
<i>Інвестиційна нерухомість</i>				
- нерухомість	482 028	Порівняльний, комбінація порівняльного з дохідним	Кв.м	0,1 тис. грн. — 50,5 тис. грн.
- земельні ділянки	502 028	Порівняльний, зіставлення цін продажу подібних земельних ділянок	Сотка	1,8 тис. грн. — 1 876,7 тис. грн.
Будівлі	1 641 235	Порівняльний, дохідний	Кв.м	1 тис. грн. — 30 тис. грн.
Земля	4 457	Порівняльний	Сотка	48 тис. грн. — 352 тис. грн.

На 31 грудня 2020 року	Балансова вартість	Метод оцінки	Неспостережуваний параметр	Діапазон значень параметра
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	22 603	Дисконтованих грошових потоків	Очікувана дохідність	12,5%
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки	29 008 521	Модель Гармана – Колхагена	Історична волатильність курсу пари валют гривня/долар	26,41%
Інвестиційна нерухомість - нерухомість	618 978	Порівняльний, комбінація порівняльного з дохідним	Кв.м	1,1 тис. грн. – 52,8 тис. грн.
- земельні ділянки	524 473	Порівняльний, зіставлення цін продажу подібних земельних ділянок	Сотка	1,7 тис. грн. – 1 969,8 тис. грн.
Будівлі	1 748 326	Порівняльний, дохідний	Кв.м	1 тис. грн. – 30 тис. грн.
Земля	3 857	Порівняльний	Сотка	48 тис. грн. – 352 тис. грн.

Чутливість оцінки справедливої вартості для 3-го рівня до можливих змін вхідних даних, що використовувались

При збільшенні/зменшенні історичної волатильності курсу на 1 п.п. справедлива вартість інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки або збитки збільшиться на 16 607 тис. грн./ зменшиться на 16 361 тис. грн. (31 грудня 2020 року: збільшиться на 69 050 тис. грн./ зменшиться на 66 516 тис. грн.)

Припущення на предмет впливу змін волатильності курсу станом на 31 грудня 2021 року при оцінці справедливої вартості інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки або збитки оцінюється банком у +11,44 п.п. Ефект від таких змін волатильності курсу по ОВДП з індексованою вартістю становить 197 647 тис. грн. та призведе до збільшення прибутку. (31 грудня 2020 року: припущення на предмет впливу змін волатильності курсу станом на 31 грудня 2020 року при оцінці справедливої вартості інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки або збитки оцінюється банком у +1,8 п.п. Ефект від таких змін волатильності курсу по ОВДП з індексованою вартістю становить 126 369 тис. грн. та призведе до збільшення прибутку.)

Станом на 31 грудня 2021 року при збільшенні/зменшенні ринкової вартості 1 кв. метра нерухомості / 1 сотки земельної ділянки на 10 п.п. справедлива вартість будівель, землі та інвестиційної нерухомості збільшиться/зменшиться на 164 569 тис. грн. та на 98 406 тис. грн. відповідно (31 грудня 2020 року: при збільшенні/зменшенні ринкової вартості 1 кв. метра нерухомості / 1 сотки земельної ділянки на 10 п.п. справедлива вартість будівель, землі та інвестиційної нерухомості збільшиться/зменшиться на 175 218 тис. грн. та на 114 345 тис. грн. відповідно).

30. Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення

У наведеній нижче таблиці представлено аналіз активів та зобов'язань за строками їх погашення або очікуваного відшкодування. Інформація про договірні недисконтовані зобов'язання Банку стосовно погашення наведена у Примітці 28.

	31 грудня 2021 року			31 грудня 2020 року		
	До одного року	Понад один рік	Усього	До одного року	Понад один рік	Усього
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	42 882 371	–	42 882 371	49 912 943	–	49 912 943
Кредити та аванси банкам	7 807 763	462 407	8 270 170	93 298	276 862	370 160
Кредити та аванси клієнтам	22 651 040	46 683 822	69 334 862	14 965 888	33 642 432	48 608 320
Інвестиції в цінні папери:						
- за справедливою вартістю через прибутки або збитки	224 983	23 094 129	23 319 112	3 840 599	25 167 922	29 008 521
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	3 402 069	9 335 284	12 737 353	4 966 932	9 576 591	14 543 523
- за амортизованою собівартістю	14 760 550	15 378 825	30 139 375	24 868 503	20 306 107	45 174 610
Поточні податкові активи	–	250 048	250 048	–	250 331	250 331
Похідні фінансові активи	582 742	–	582 742	108 231	–	108 231

	31 грудня 2021 року			31 грудня 2020 року		
	До	Понад	Усього	До	Понад	Усього
	одного року	одні рік		одного року	одні рік	
Непоточні активи, класифіковані як утримувані для продажу	8 332	—	8 332	22 241	—	22 241
Інвестиційна нерухомість	—	984 056	984 056	—	1 143 451	1 143 451
Основні засоби	—	1 850 466	1 850 466	—	1 967 759	1 967 759
Нематеріальні активи	—	74 463	74 463	—	51 984	51 984
Відстрочені податкові активи	—	1 190 303	1 190 303	—	1 175 372	1 175 372
Інші фінансові активи	177 596	—	177 596	141 000	—	141 000
Інші нефінансові активи	292 283	—	292 283	396 829	—	396 829
Усього	92 789 729	99 303 803	192 093 532	99 316 464	93 558 811	192 875 275
Зобов'язання						
Кошти банків	4 206 821	21 370 550	25 577 371	1 994 870	15 508 768	17 503 638
Кошти клієнтів	121 208 953	628 283	121 837 236	114 991 367	589 741	115 581 108
Похідні фінансові зобов'язання	7	—	7	1 123	—	1 123
Інші залучені кошти	2 016 045	25 221 609	27 237 654	5 455 108	37 706 202	43 161 310
Субординований борг	83 843	3 521 754	3 605 597	108 057	4 233 119	4 341 176
Резерви за кредитними зобов'язаннями та контрактами фінансової гарантії	290 987	—	290 987	135 531	—	135 531
Інше забезпечення	561	—	561	3 455	—	3 455
Інші фінансові зобов'язання	590 393	5 625	596 018	1 481 414	6 752	1 488 166
В т.ч. зобов'язання з лізингу (оренди)	474	5 625	6 099	539	6 752	7 291
Інші нефінансові зобов'язання	495 356	—	495 356	310 872	—	310 872
Усього	128 892 966	50 747 821	179 640 787	124 481 797	58 044 582	182 526 379
Чиста сума	(36 103 237)	48 555 982	12 452 745	(25 165 333)	35 514 229	10 348 896

Аналіз за строками погашення не відображає історичної стабільності поточних рахунків. Закриття таких рахунків відбувається протягом більшого періоду часу, ніж зазначено у таблицях вище. Ці залишки включаються до сум, належних до сплати протягом одного року.

Заборгованість перед клієнтами включає строкові депозити фізичних осіб. Відповідно до українського законодавства Банк зобов'язаний виплатити вклад із спливом строку, визначеного у договорі банківського вкладу. Повернення вкладникові банківського строкового вкладу на його вимогу до спливу строку або до настання інших обставин, визначених договором, можливе виключно у випадках, якщо це передбачено умовами договору банківського строкового вкладу. Банк очікує, що клієнти не будуть вимагати строкових вкладів раніше ніж вказано у договорах, таким чином, ці залишки включені відповідно до їх контрактних умов погашення.

31. Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки

Активи за категоріями оцінки станом на 31 грудня 2021 року:

	Активи за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Активи за справедливою вартістю через прибутки або збитки	Активи за амортизованою собівартістю	Усього
Грошові кошти та їх еквіваленти	—	—	42 882 371	42 882 371
Кредити та аванси банкам	—	52 274	8 217 896	8 270 170
Кредити та аванси клієнтам	—	—	69 334 862	69 334 862
Інвестиції в цінні папери	12 737 353	23 319 112	30 139 375	66 195 840
Похідні фінансові активи	—	582 742	—	582 742
Інші фінансові активи	—	—	177 596	177 596
Усього	12 737 353	23 954 128	150 752 100	187 443 581

Активи за категоріями оцінки станом на 31 грудня 2020 року:

	<i>Активи за справедливою вартістю через інший сукупний дохід</i>	<i>Активи за справедливою вартістю через прибутки або збитки</i>	<i>Активи за аморти- зованою собівартістю</i>	<i>Усього</i>
Грошові кошти та їх еквіваленти	—	—	49 912 943	49 912 943
Кредити та аванси банкам	—	38 539	331 621	370 160
Кредити та аванси клієнтам	—	—	48 608 320	48 608 320
Інвестиції в цінні папери	14 543 523	29 008 521	45 174 610	88 726 654
Похідні фінансові активи	—	108 231	—	108 231
Інші фінансові активи	—	—	141 000	141 000
Усього	14 543 523	29 155 291	144 168 494	187 867 308

На 31 грудня 2021 року всі фінансові зобов'язання Банку відображаються за амортизованою собівартістю, за виключенням залучених депозитів в золоті та похідних фінансових зобов'язань, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки або збитки (31 грудня 2020 року: всі фінансові зобов'язання Банку відображаються за амортизованою собівартістю, за виключенням залучених депозитів в золоті та похідних фінансових зобов'язань, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки або збитки).

32. Операції з пов'язаними сторонами

Згідно з МСБО 24 «Розкриття інформації про пов'язаних сторін», пов'язаними вважаються сторони, які знаходяться під спільним контролем, або одна з яких має можливість контролювати або у значній мірі впливати на операційні та фінансові рішення іншої сторони. При розгляді кожного можливого випадку відносин з пов'язаними сторонами до уваги береться суть цих відносин, а не лише юридична форма.

Пов'язані сторони можуть здійснювати операції, які не здійснювалися б між непов'язаними сторонами. Умови таких операцій можуть відрізнятися від умов операцій між непов'язаними сторонами.

Обсяги операцій та залишки за операціями з пов'язаними сторонами являють собою операції з підприємствами, які контролюються державою (прямо чи опосередковано), або такими, що зазнають суттєвого впливу з боку держави, та ключовим управлінським персоналом.

Залишки за розрахунками з ключовим управлінським персоналом станом на 31 грудня 2021 та 2020 років, а також відповідні доходи і витрати за 2021 та 2020 роки, є такими:

	<i>Ключовий управлінський персонал</i>	
	<i>31 грудня 2021 року</i>	<i>31 грудня 2020 року</i>
Кредити та аванси клієнтам, загальна сума	1 683	1 491
Мінус – резерв під зменшення корисності	(25)	(20)
Кредити та аванси клієнтам, чиста сума	1 658	1 471
Інші фінансові активи	1	—
Поточні рахунки	4 690	7
Депозити строкові	4 092	1 006
Кошти клієнтів	8 783	1 013
Інші нефінансові зобов'язання	14	10

Ключовий управлінський персонал
2021 рік **2020 рік**

Процентний дохід за кредитами	124	98
Процентні витрати за депозитами клієнтів	(123)	(338)
Комісійні доходи	100	13
Чистий прибуток/(збиток) від переоцінки іноземної валюти	50	(1 838)

У 2021 році, сукупна сума винагороди та інших виплат ключовому управлінському персоналу склала 117 603 тис. грн. (платежі до недержавного пенсійного фонду – 47 тис. грн.) (2020 рік: 77 069 тис. грн. (платежі до недержавного пенсійного фонду – 167 тис. грн.)).

В ході звичайної діяльності Банк укладає договірні угоди з українським урядом та підприємствами, які контролюються державою прямо чи опосередковано, або такими, що зазнають суттєвого впливу з боку держави. Банк надає таким підприємствам повний спектр банківських послуг, зокрема кредитування, розміщення депозитів, надання гарантій, операції з цінними паперами, розрахунково-касові операції.

Залишки за операціями з підприємствами, які контролюються державою (прямо чи опосередковано), або такими, які зазнають суттєвого впливу з боку держави, що є суттєвими з огляду на балансову вартість, станом на 31 грудня 2021 року були такими:

Клієнт	Галузь	Грошові кошти та їх еквіваленти	Кредити та аванси банкам	Кредити та аванси клієнтам	Похідні фінансові активи	Кошти банків	Кошти клієнтів	Видані гарантії
Клієнт 1	Державні підприємства	–	–	–	–	–	5 691 258	–
Клієнт 2	Державні підприємства	–	–	–	–	–	1 250 579	–
Клієнт 3	Фінансові послуги	18 484 579	7 730 670	–	582 412	21 366 867	–	–
Клієнт 4	Енергетика	–	–	4 051 434	–	–	6 242 309	–
Клієнт 5	Енергетика	–	–	5 197 528	–	–	2 240 595	–
Клієнт 6	Видобувна галузь	–	–	4 051 597	–	–	6 453 998	–
Клієнт 7	Видобувна галузь	–	–	2 662 001	–	–	–	–
Клієнт 8	Транспорт та зв'язок	–	–	–	–	–	2 470 606	–
Клієнт 9	Транспорт та зв'язок	–	–	–	–	–	1 701 797	–
Клієнт 10	Транспорт та зв'язок	–	–	1 434 684	–	–	–	–
Клієнт 11	Будівництво доріг	–	–	5 520 379	–	–	–	–
Клієнт 12	Машинобудування	–	–	1 558 761	–	–	–	604 096
Клієнт 13	Машинобудування	–	–	–	–	–	1 387 990	–
Клієнт 14	Торгівля	–	–	–	–	–	–	1 689 619
Клієнт 15	Торгівля	–	–	–	–	–	–	1 594 114
Клієнт 16	Професійна, наукова та технічна діяльність	–	–	763 216	–	–	1 393 203	–
Інші		–	–	1 785 234	–	–	15 750 876	97 208

Залишки за операціями з підприємствами, які контролюються державою (прямо чи опосередковано), або такими, які зазнають суттєвого впливу з боку держави, що є суттєвими з огляду на балансову вартість, станом на 31 грудня 2020 року були такими:

Клієнт	Галузь	Грошові кошти та їх еквіваленти	Кредити та аванси клієнтам	Похідні фінансові активи	Кошти банків	Кошти клієнтів	Видані гарантії
Клієнт 1	Державні підприємства	–	–	–	–	6 850 351	–
Клієнт 2	Державні підприємства	–	–	–	–	1 634 972	–
Клієнт 3	Фінансові послуги	14 487 474	–	108 231	16 008 768	–	–
Клієнт 4	Видобувна галузь	–	4 262 727	–	–	5 419 423	–
Клієнт 5	Видобувна галузь	–	505 223	–	–	–	–
Клієнт 19	Сільське господарство та харчова промисловість	–	–	–	–	5 610 690	–
Клієнт 5	Енергетика	–	5 045 250	–	–	–	–
Клієнт 12	Машинобудування	–	1 796 436	–	–	1 419 874	479 268
Клієнт 17	Машинобудування	–	–	–	–	–	111 966
Клієнт 10	Транспорт та зв'язок	–	1 896 652	–	–	–	–
Клієнт 9	Транспорт та зв'язок	–	–	–	–	1 607 746	–
Клієнт 15	Торгівля	–	895 351	–	–	–	478 703
Клієнт 14	Торгівля	–	–	–	–	–	892 093
Клієнт 11	Будівництво доріг	–	1 002 859	–	–	–	–

<i>Клієнт</i>	<i>Галузь</i>	<i>Грошові кошти та їх еквіваленти</i>	<i>Кредити та аванси клієнтам</i>	<i>Похідні фінансові активи</i>	<i>Кошти банків</i>	<i>Кошти клієнтів</i>	<i>Видані гарантії</i>
Клієнт 18	Професійна, наукова та технічна діяльність	—	—	—	—	890 637	—
Інші	—	—	—	—	—	11 825 344	36 745

Протягом року, що закінчився 31 грудня 2021 року, за суттєвими операціями з підприємствами, які контролюються державою (прямо чи опосередковано), або такими, які зазнають суттєвого впливу з боку держави, Банк визнав 3 201 590 тис. грн. (2020 рік: 1 711 023 тис. грн.) процентних доходів, в тому числі за операціями з депозитними сертифікатами НБУ строком до 90 днів – 1 070 618 тис. грн. (2020 рік: 372 379 тис. грн.) процентних доходів, а також 3 145 353 тис. грн. (2020 рік: 798 540 тис. грн.) процентних витрат.

Станом на 31 грудня 2021 року інвестиції Банку в цінні папери, випущені Урядом або підприємствами, які контролюються державою (прямо чи опосередковано), або такими, які зазнають суттєвого впливу з боку держави склали 65 972 073 тис. грн. (31 грудня 2020 року: 88 418 578 тис. грн.), та були такими:

	<i>31 грудня 2021 року</i>	<i>31 грудня 2020 року</i>
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через прибутки або збитки	23 319 113	29 008 521
Інвестиційні цінні папери за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	12 734 480	14 235 447
Інвестиційні цінні папери за амортизованою собівартістю	29 918 480	45 174 610

Інформація щодо балансової вартості ОВДП, які включені до інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибутки або збитки та до інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, розкрита в Примітці 11.

Протягом 2021 року, по операціям з ОВДП Банк визнав 3 677 177 тис. грн. (2020 рік: 2 916 168 тис. грн.) процентних доходів, за операціями з іншими інвестиційними цінними паперами 1 590 683 тис. грн. (2020 рік: 899 756 тис. грн.) процентних доходів.

33. Достатність капіталу

Політика Банку передбачає підтримку сталого рівня власного капіталу з метою забезпечення належної довіри з боку інвесторів, кредиторів та інших учасників ринку, а також сталого розвитку бізнесу в майбутньому. При цьому враховується і вплив рівня капіталу на суму сплати дивідендів, у зв'язку з чим Банк визнає необхідність балансу між підвищенням прибутковості, що є можливим в результаті підвищення співвідношення запозиченого та власного капіталу, і перевагами та стабільністю, які забезпечуються за рахунок стійкості фінансової позиції.

Банк здійснює управління рівнем достатності капіталу для захисту від ризиків, притаманних його діяльності. Достатність капіталу Банку контролюється з використанням нормативів, встановлених НБУ та Базельською угодою щодо капіталу 1988 року.

Основною метою управління капіталом Банку є забезпечення дотримання зовнішніх вимог стосовно капіталу та утримання високих кредитних рейтингів і належних нормативів капіталу, необхідних для провадження діяльності та максимізації акціонерної вартості.

Станом на 31 грудня 2021 року та 31 грудня 2020 року Банк повністю дотримався всіх зовнішніх встановлених вимог щодо капіталу.

Банк управляє структурою капіталу та відповідно змінює її з огляду на зміни в економічних умовах та характеристиках ризиків, пов'язаних з його діяльністю. Жодних змін у цілях, політиці та процедурах управління капіталом у порівнянні з попередніми роками не відбулося.

Норматив достатності капіталу згідно з вимогами НБУ

Норматив достатності капіталу Банку був таким:

	<i>31 грудня 2021 року</i>	<i>31 грудня 2020 року</i>
Основний капітал	8 589 984	10 515 081
Додатковий капітал, розрахований	5 225 345	4 534 514
Додатковий капітал, який враховується до розрахунку капіталу (обмежений сумою основного капіталу)	5 225 345	4 534 514
Усього регулятивний капітал	13 815 329	15 049 595
Активи, зважені за ризиком	76 062 721	64 669 917
Норматив достатності основного капіталу	11,29%	16,26%
Норматив достатності регулятивного капіталу	18,16%	23,27%

Регулятивний капітал включає капітал першого рівня (основний капітал), що складається з оплаченого зареєстрованого статутного капіталу, резервних фондів за вирахуванням збитків та частини балансової вартості активів (непоточні активи, класифіковані як утримувані для продажу; майна, що перейшло у власність банку як заставодержателя; основних засобів), які не використовуються банком під час здійснення видів діяльності, визначених статтею 47 Закону України "Про банки і банківську діяльність", інвестиційної нерухомості та капітал другого рівня (додатковий капітал), що складається з резерву переоцінки активів, поточного прибутку, субординованого боргу та нерозподіленого прибутку. Для цілей розрахунку регулятивного капіталу капітал другого рівня обмежений сумою капіталу першого рівня у розмірі до 100%.

Норматив достатності капіталу згідно з Базельською угодою 1988 року

Показник достатності капіталу Банку, розрахований згідно з положеннями Базельської угоди 1988 року, становив:

	<i>31 грудня 2021 року</i>	<i>31 грудня 2020 року</i>
Капітал першого рівня	11 916 270	9 188 109
Капітал другого рівня, розрахований	3 434 784	4 577 301
Капітал другого рівня, який враховується до розрахунку капіталу	3 434 784	4 577 301
Усього капітал	15 351 054	13 765 410
Активи, зважені за ризиком	86 350 562	64 466 993
Показник достатності капіталу першого рівня	13,8%	14,3%
Показник достатності капіталу, усього	17,8%	21,4%

34. Події після звітної дати

У зв'язку з військовою агресією Російської федерації проти України, що розпочалася 24 лютого 2022 року, президентом України було видано Указ від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні», який затверджено Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні».

З метою забезпечення надійності та стабільності функціонування банківської системи Національним банком України було впроваджено ряд заходів для безперебійної роботи банківської системи України та прийнято антикризові рішення, серед яких: призупинення/обмеження роботи валютного та фондового ринків, введення обмеження на зняття готівкових коштів, забезпечення підкріплення банків готівкою, розширення доступних обсягів рефінансування банків шляхом передбачення можливості бланкового кредитування у розмірі до 30% обсягу портфеля банку депозитів фізичних осіб станом на 23 лютого 2022 року, розширення строків доступних на сьогодні кредитів рефінансування до 1 року тощо.

Національним банком України визначено АТ «Укрексімбанк» як об'єкт критичної інфраструктури в банківській системі України та включено до переліку системно важливих банків (рішення НБУ від 9 лютого 2022 року №120-рш), функціонування якого забезпечує стабільність банківської системи, має суттєве значення для економіки та

безпеки держави, а також АТ «Укресімбанк» включено до переліку уповноважених банків України, що залучаються до роботи (здійснення операцій) в умовах особливого періоду.

Правлінням Банку 24 лютого 2022 року було активовано Оперативний план реагування Банку на випадок ускладнення ситуації в регіонах України, яким зокрема передбачено:

- визначення переліку філій з високим ризиком ускладнення ситуації;
- заходи щодо мінімізації залишків готівки в касах;
- роботу з клієнтами щодо цінностей у депозитних скриньках;
- переміщення юридично-значущих документів;
- знищення цінностей та документів – за необхідності.

З метою переоцінки та перегляду діяльності Банку у відповідь на зміну кон'юнктури в аспекті стану ліквідності, оцінки кредитного ризику та поточних пріоритетів було призупинено більшість кредитних проєктів, що планувалися раніше та опрацьовувалися службами Банку. Проте, найближчим часом Банк не планує зміну бізнес моделі внаслідок воєнного стану та продовжить функціонувати як універсальний банк з повним спектром банківських послуг усім категоріям клієнтів.

Наглядова рада, Правління Банку та комітети Наглядової ради та Правління продовжують виконувати свої функції. Проведено переміщення персоналу Банку у безпечні локації та розгорнуто виконання ними своїх функцій без втрати контролю і зупинення життєво важливих процесів. Станом на 1 квітня 2022 року близько 40% працівників релоковано та працюють у режимі віддаленого доступу.

Станом на 1 квітня 2022 року 21 установа Банку (з північних, східних та південно-східних регіонів України) працювали та обслуговували клієнтів дистанційно. 30 з 51 установ банку здійснювали свою діяльність та обслуговування клієнтів в штатному режимі. При цьому, з початку квітня 2022 року було повністю відновлено роботу 4 установ – у Києві, Сумах та Чернігові. За умови забезпечення безпеки клієнтів та працівників, окремі відокремлені підрозділи банку, які працюють у режимі дистанційного обслуговування, забезпечують доступ клієнтам до послуг депозитарію за попередньою домовленістю. Наразі, активи установ, що знаходяться у зонах підвищеного ризику (Херсонська та Харківська області, Маріуполь), які можуть бути втрачені внаслідок знищення або розграбування (нерухомість та інші основні засоби, готівка), складають менше 0,1% активів Банку.

Ліквідність Банку залишається достатньою та Банк дотримується усіх встановлених Національним банком України нормативів, коефіцієнтів та показників ліквідності, а також нормативу обов'язкового резервування.

Станом на 1 квітня 2022 року залишки грошових коштів на кореспондентських рахунках в банках інвестиційного класу становили 242 млн. доларів США та 472 млн. євро. Значення коефіцієнту покриття ліквідністю (LCR) в усіх валютах становив 156,67% при мінімально встановленому рівні 100%, LCR в іноземній валюті – 137,15% при мінімально встановленому рівні 100%, коефіцієнт чистого стабільного фінансування (NSFR) – 117,3% при мінімально встановленому рівні 90%. Нормативний розмір обов'язкового резерву на кореспондентському рахунку в Національному банку України на період з 11 березня по 10 квітня 2022 року становив 6 522 млн. грн. (на період з 11 квітня по 10 травня 2022 року складає 6 429 млн. грн.), фактичний середній розмір обов'язкового резерву за період з 11 березня по 10 квітня 2022 року склав 6 611 млн. грн.

Статус державного Банку зі спеціалізацією на фінансуванні експортно-імпорتنних операцій накладає на Банк в період воєнного стану особливу роль в забезпеченні потреб держави в фінансуванні поставки товарів критичного імпорту та кредитуванні стратегічних галузей економіки для цілей обороноздатності країни, продовольчого забезпечення та гуманітарних цілей, в тому числі з метою збереження суверенітету України. Наразі Банком актуалізовано кредитну політику, з урахуванням початку збройної агресії Російської Федерації проти України. Банк визначив перелік галузей економіки, яким забезпечуватиме першочергову кредитну підтримку, а саме – військово-промисловий комплекс, критичний імпорту, аграрний сектор, паливно-енергетичний сектор, інфраструктурні проєкти, експортно-орієнтовані галузі, гуманітарні та соціальні проєкти. На сьогодні Банк обмежив кредитування в іноземній валюті і подальшу кредитну підтримку здебільшого здійснюватиме у національній валюті. В іноземній валюті – в рамках програм міжнародних фінансових організацій (МБФР, ЄБРР, ЄІВ) - як чинних, так і нових програм. З метою підтримки клієнтів, Банком прийнято публічне рішення щодо надання кредитних канікул для всіх позичальників юридичних та фізичних осіб, а саме перенесено до 30 червня 2022 року строк сплати платежів по основному боргу, процентам та комісіям, які були нараховані станом на 23 лютого 2022 року та в період з 24 лютого 2022 року по 31 травня 2022 року. Позичальники - юридичні особи, у яких внаслідок воєнних дій не пошкоджені виробничі активи і які мають змогу здійснювати операційну діяльність отримуючи доходи, продовжують обслуговувати борг перед Банком, сплачуючи відсотки. Станом на 31 березня 2022 року 34% позичальників - юридичних осіб, заборгованість яких не належить до проблемної заборгованості, продовжують обслуговувати заборгованість перед Банком. Загальна сума сплачених платежів забезпечила погашення нарахованих процентів за

лютий 2022 року на рівні 61%. В березні 2022 року Банком сформовано резерв в розмірі 2 171 млн. грн., в тому числі задля покриття негативних наслідків воєнних дій на території України.

З початку війни відбуваються зміни у залишках та структурі коштів фізичних осіб – перерозподіл зі строкових на користь поточних (карткових) рахунків. Обсяг депозитів фізичних осіб з 24 лютого по 31 березня 2022 року зменшився на 1 655 млн. грн., поточні рахунки зросли на 2 154 млн. грн. (без урахування курсових різниць). Обсяг коштів суб'єктів господарювання (без коштів бюджетних організацій) на депозитних та поточних рахунках за наведений вище період зменшився на 10 613 млн. грн., що було покрито за рахунок наявного запасу високоліквідних активів та рефінансування НБУ. Покриття відтоків частково було забезпечене за рахунок погашення окремих активів – депозитних сертифікатів; міжбанківських кредитів, що були розміщені в банках інвестиційного класу.

Станом на 1 квітня 2022 року було залучено 5 500 млн. грн. кредитів рефінансування НБУ з метою збільшення здатності протистояти можливим відтокам коштів клієнтів, а також для підтримки можливостей Банку по фінансуванню кредитних проектів у цей період. На сьогодні, можливості Банку в отриманні додаткових кредитів рефінансування з урахуванням вартості активів, що можуть передані Національному банку для забезпечення зобов'язань у встановленому порядку, а також обсягу бланкового кредиту, що може бути залучений Банком відповідно до прийнятих Національним банком рішень, становить близько 16 100 млн. грн. Банк проводить заходи превентивного характеру, направлені на розширення у подальшому доступного обсягу кредитів рефінансування НБУ на випадок виникнення такої потреби.